

การตัดเย็บเสื้อผ้า 1

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารุณี

วงษา

646
ว486ก

ภาควิชาคหกรรมศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๔๖

๖๔๖๖

การตัดเย็บเสื้อผ้า ๑

๖๓ ส.ย. ๒๕๒๙

ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

• ๑๐๐๗๔๗

ชื่อหนังสือ	การตัดเย็บเสื้อผ้า 1
ผู้แต่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี วงษา
ประเภท	เอกสารคำสอน
พิมพ์ครั้งที่	1
จำนวนพิมพ์	200
จำนวนหน้า	215
ปีที่พิมพ์	มีนาคม 2529
ผู้พิมพ์	งานส่งเสริมวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้จัดจำหน่าย	ศูนย์หนังสือ มศว ประสานมิตร
I S B N	974 - 396 - 426 - 3

คำนำ

ในหลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า 1 เป็นวิชาบังคับของวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ และเนื่องจากนิสิตแต่ละกลุ่มที่ต้องเรียนมีความแตกต่างกันในหลายด้านโดยเฉพาะพื้นฐานในงานตัดเย็บเสื้อผ้า ทั้งยังขาดเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ประกอบการเรียน เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุทำให้การเรียนการสอนไม่ค่อยได้ผลตรงเป้าหมาย

การเริ่มต้นอย่างถูกต้องช่วยให้การตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นงานง่ายและน่าสนใจ ดังนั้นการเรียนวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า 1 จึงสมควรเริ่มด้วยเรื่อง อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้นเป็นครั้งแรก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือแต่ละชนิดได้เหมาะสมและดูแลรักษาถูกวิธี ต่อไปจึงเรียนถึงวิธีตัดเย็บเพื่อให้รู้ลำดับขั้นตอนการตัดเย็บที่ทำให้ได้เสื้อผ้ามีคุณภาพโดยไม่ยุ่งยากสับสน

ผู้เขียนตั้งใจให้หนังสือเล่มนี้ใช้ประโยชน์ได้กว้างไม่จำกัดอยู่แค่นิเวศนิสิตที่ต้องเรียนจึงพยายามใช้ภาพประกอบคำอธิบายเพื่อให้เข้าใจง่าย สำหรับเนื้อหาได้ยึดแนวหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก และได้เพิ่มความรูปร่างเรื่องที่ได้เห็นว่าเป็นพื้นฐานของงานตัดเย็บเสื้อผ้าไว้ด้วย ส่วนการเรียงลำดับเนื้อหาพยายามให้เป็นไปในลักษณะที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชานี้ง่ายขึ้น จึงหวังว่าสิ่งที่มีอยู่ในหนังสือจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลตามเป้าหมาย และช่วยให้ผู้ที่สนใจจริงในงานตัดเย็บเสื้อผ้าสามารถตัดเย็บเสื้อผ้าได้สมความตั้งใจ

ขอขอบคุณ งานส่งเสริมวิจัยและคำรณในการช่วยทำหนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จเป็นรูปเล่มดังที่ปรากฏ

วารุณี วงษา

มิถุนายน 2528

ชื่อรายวิชา คหกรรม 353 การตัดเย็บเสื้อผ้า 1 2 หน่วยกิต 3 ชั่วโมง

ความมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

1. ใช้และเก็บรักษาเครื่องมือตัดเย็บได้อย่างถูกต้อง
2. ทำงานโดยวิธีวิทยาศาสตร์ ช่วยประหยัดทรัพยากรและทำให้ประสิทธิภาพของงานสูง
3. ตัดเย็บเสื้อผ้าอย่างง่ายได้

สังเขปหัวข้อเนื้อหาวิชา

1. การใช้และระวังรักษาเครื่องมือตัดเย็บจักร (ชนิดและส่วนต่าง ๆ ของจักร)
กรรไกร อุปกรณ์ในการวัดตัว เข็มชนิดต่าง ๆ และบล็อกนี้วเตารีด ที่รองรีด
2. เทคนิคในการวัดตัว
การเตรียมตัวก่อนวัด
วิธีวัดสัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
3. การสร้างแบบมาตรฐาน (พื้นฐาน)
กระโปรง
เสื้อครึ่งท่อน
แขน
ปก
เสื้อชุด
4. การสร้างแบบเสื้อของตนเองจากแบบมาตรฐาน (พื้นฐาน)
5. ผ่า
วิธีกะผ่า
เกรนในผ่า
การเตรียมผาก่อนตัด
6. การตัด
การวางแบบตัดบนผ้า
วิธีตัด
การท่ายอยบนผ้า

7. การประกอบเป็นตัว

วิธีเนาตะเข็บ เกล็ด จีบ

วิธีเนาชั้นหน้าและชั้นหลังเข้าด้วยกัน

8. การลองตัว

9. การเย็บและการรีด

10. การลบรอย

11. การตกแต่ง

สอยชาย

ทำรังคุม ตัดกระคุม

ตัดขอบเกี่ยว

12. การรีดครั้งสุดท้าย

กิจกรรมและวิธีสอน

บรรยาย

สาธิต

คนควาและนำมาอภิปราย

ปฏิบัติ

อุปกรณ์การสอน

แผนภูมิ

ของจริง

ภาพ

การประเมินผล

ทฤษฎี ทดสอบเป็นครั้งคราวหรือสอบกลางเทอม สอบปลายเทอม

ปฏิบัติ พิจารณาจากการที่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

การทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์

ความรับผิดชอบรวมในของใช้ที่เป็นสมบัติส่วนรวม

ความรับผิดชอบต่อตนเองและผลงานสำเร็จ

เจตคติที่ถูกต้องต่องานตัดเย็บเสื้อผ้า

.....

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การเลือกใช้และระวางรักษาอุปกรณ์สำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้า	
อุปกรณ์ส่วนรวม	1
อุปกรณ์ส่วนตัว	15
บทที่ 2 การวัดตัว	
การเตรียมตัวผู้ถูกวัดก่อนวัดตัว	31
สิ่งควรปฏิบัติในการวัดตัว	31
การวัดสัดส่วนสำหรับการสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรง	32
การวัดสัดส่วนสำหรับการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อ	34
บทที่ 3 แบบตัดพื้นฐานและการสร้าง	
ลักษณะของแบบตัดพื้นฐาน	38
การสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรงและเสื้อ	42
บทที่ 4 การสร้างแบบตัดส่วนประกอบตัวเสื้อ	
การสร้างแบบตัดแขนสั้นบางชนิด	54
การสร้างแบบตัดปกบางชนิด	62
บทที่ 5 การใช้แบบตัดพื้นฐานทำแบบตัดเสื้อผ้าที่ต้องการ	
การแยกแบบตัดพื้นฐานกระโปรง	75
การแยกแบบตัดพื้นฐานเสื้อ	88
บทที่ 6 ผ้าที่ใช้ตัดเสื้อ	
เกรนผ้า	107
การเลือกผ้า	108
การกะผ้า	109
การเตรียมผาก่อนตัด	110
บทที่ 7 การวางแบบตัดบนผ้า การตัดผ้า และการทำรอยบนผ้า	
การเผื่อตะเข็บหรือเผื่อเย็บ	116

	หน้า
การวางแผนทัศนียภาพ	117
การตัดหญ้า	121
การทำรอยบนหญ้า	123
บทที่ 8 การประกอบเป็นตัวและการลองตัว	
การทำสื่อเป็นหน่วย	129
การประกอบกระโปรงปลายสอบเพื่อลองตัว	129
การประกอบสื่อเซตหญิงเพื่อลองตัว	131
การเนา	133
การลองตัว	137
บทที่ 9 การเย็บและการรีดลบบรอย	
การเย็บตะเข็บชนิดต่าง ๆ	142
การเย็บกลับตะเข็บและเย็บทับตะเข็บ	149
การเย็บเกร็ด	151
การเย็บกระโปรงปลายสอบ	152
การเย็บสื่อเซตหญิง	156
การรีดลบบรอย	159
บทที่ 10 การตกแต่งชิ้นสุดท้าย	
การสอย	166
การทำรังคุดและติดกระดุม	169
การติดขอเกี่ยว	179
การรีดลบบรอยครั้งสุดท้าย	181
ภาคผนวก	184
บรรณานุกรม	206

การเลือกใช้และระวังรักษาอุปกรณ์สำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้า

อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้ามีหลายชนิด หลายขนาด และบางชนิดยังมีแบบและขนาดแตกต่างกัน ในการเรียนวิชาตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องมือชิ้นใหญ่หรือที่ใช้งานเป็นครั้งคราว จะถูกจัดหาไว้ให้ใช้ร่วมกันในชั้นเรียนเพื่อความสะดวกของผู้เรียน อุปกรณ์เหล่านี้ได้แก่ จักรเย็บผ้า ที่รองรีด เตารีด ที่พรมผ้า ส่วนเครื่องมือขนาดเล็กและจำเป็นต้องใช้บ่อยผู้เรียนควรมีไว้เป็นส่วนตัว เพราะจะได้เลือกแบบและขนาดให้เหมาะสมมือของแต่ละคน

เครื่องมือทุกชนิดจะมีอายุการใช้งานยาวหรือสั้นขึ้นอยู่กับผู้ใช้ ดังนั้นสิ่งที่ควรทำก็คือปลูกฝังให้มีเจตคติและนิสัยที่ดีในงานตัดเย็บเสื้อผ้าตั้งแต่เริ่มต้นเรียน เพราะจะทำให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้เครื่องมือแต่ละชนิดให้เหมาะกับงาน ใช้ด้วยความระมัดระวังและเต็มใจที่จะช่วยกันดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมเสมือนสมบัติส่วนตัว สิ่งเหล่านี้ช่วยลดปัญหาความสิ้นเปลืองและไม่ทำให้งานตัดเย็บเสื้อผ้าน่าเบื่อหน่าย

อุปกรณ์ส่วนรวม

1. จักรเย็บผ้า เป็นเครื่องมือสำหรับเย็บที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและราคาแพงกว่าอุปกรณ์ทุกชนิด ดังนั้นก่อนลงมือใช้จึงควรรู้จักส่วนประกอบต่างๆ หน้าที่ของแต่ละส่วน วิธีใช้ ตลอดจนการดูแลรักษา เครื่องมือชนิดนี้จึงจะใช้งานได้ดี หนานาคุ่มราคา

จักรเย็บผ้าจำแนกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ จักรธรรมดาและจักรชนิดพิเศษ คนส่วนใหญ่นิยมใช้ชนิดธรรมดา เพราะใช้งาน สะดวก เหมาะสำหรับงานเย็บทั่ว ๆ ไป ส่วนจักรชนิดพิเศษใช้งานได้มากกว่า เช่น ทำรังคัม เกล็นซิกแซก ทำลวดลายต่าง ๆ ใต้นอกเหนือจากใช้เย็บตะเข็บจักรชนิดนี้จึงต้องมีเครื่องประกอบมากขึ้น ทำให้ใ้ยากกว่าและราคาแพงกว่าจักรธรรมดา จักรชนิดพิเศษจึงเหมาะสำหรับการทำเสื้อผ้าพิเศษ ส่วนการเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้นถ้าใช้จักรธรรมดาเป็น และดูแลรักษาเป็นก็เพียงพอ

1.1 ส่วนประกอบของจักรแบบธรรมดา ส่วนใหญ่มีดังนี้ (ดูภาพหน้า 2 ประกอบ)

1.1.1 หัวจักรด้านบน มีส่วนต่าง ๆ ที่ควรรู้จัก ดังนี้

– หลักกาย	– คั่นยกคันผี
– ร่องนำกาย	– หลักยึดคันผี
– ที่บังคับแรงกดคันผี	– คันผี
– คั่นกระตุกกาย	– ปุ่มล็อคคันผี
– ชุดบังคับกายบนซึ่งประกอบด้วย	– พันจักร
ลูกสปริงกระตุกกาย	– ฝาเลื่อนปิดกระสวย
ชอคลองกาย	– ที่ครอบพันจักร
– ที่ยึดกาย	– ที่บังคับค้ายกรอ
– หลักเข็ม	– ที่บังคับระยะฝีเข็ม
– อุมเข็ม	– ที่กรอกกาย
– เข็มจักร	– ที่ลศพันจักร

1.1.2 หัวจักรด้านล่าง มีแปดกระสวยสำหรับใส่กระสวย

1.1.3 ลอจักร ประกอบด้วย

- วงลอ
- แป้นบังคับเข็มซึ่งอยู่กลางวงลอ
- ร่องสายพานและสายพาน

1.1.4 ส่วนล่างของจักร มี

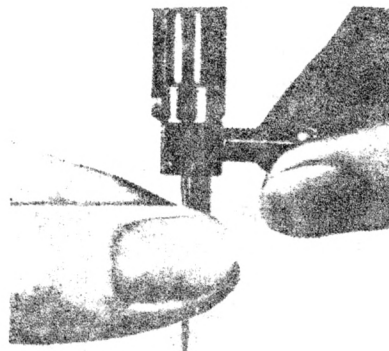
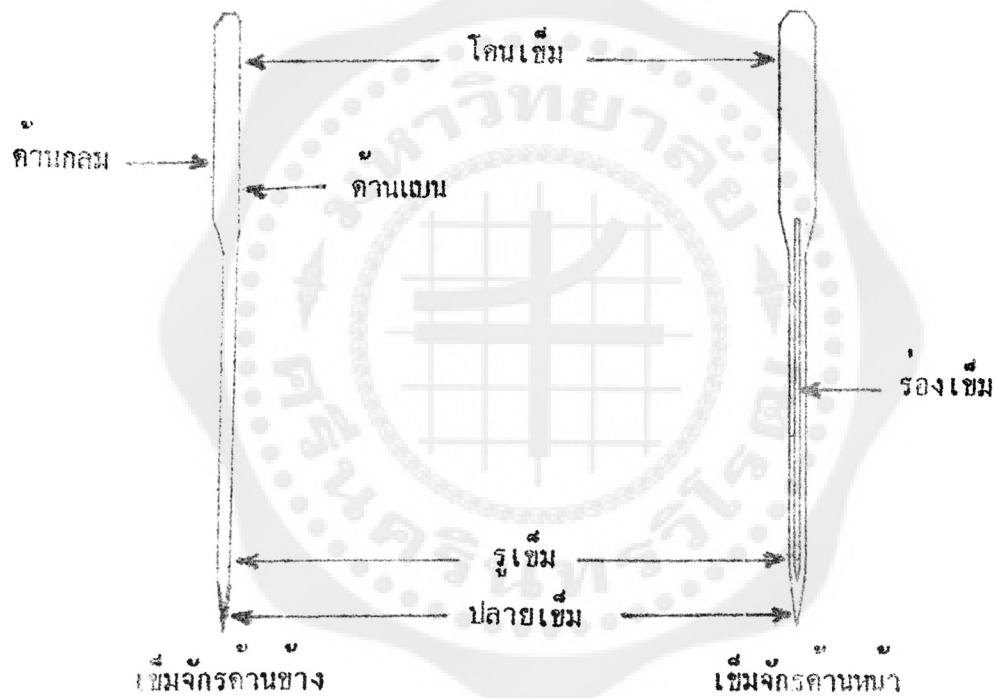
- แกนยึดสายพานและแป้นวางเท้าไว้ด้วยกัน
- แป้นวางเท้า

1.2 การใช้จักรแบบธรรมดา ควรตรวจสอบสภาพจักรก่อนใช้ทุกครั้ง ไม่ใช้จักรที่ชำรุด ล้างมือให้สะอาดก่อนจับและใช้จักร

การปฏิบัติให้ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้จะช่วยให้งานเย็บเสื้อผ้าง่ายขึ้น

1.2.1 การใส่เข็มจักร

- เลื่อนหลักเข็มขึ้นให้สูงสุด
- กลายเกลียวที่กระชับเข็มออก
- จับเข็มจักรด้วยมือซ้าย เท้นโคนเข็มให้ด้านแบนเข้าหาหลักเข็ม
- สอดเข็มเข้าแนบกับหลักเข็ม ดันโคนเข็มให้สุดช่องใส่เข็มแล้วจับไว้
- ไขมือขวาขึ้นเกลียวกระชับเข็มให้ติดแน่นกับหลัก

ภาพการใส่เข็มจักร

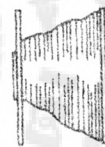
1.2.2 การกรอคาย

- ใ้หลายแผ่นบังคับเข็มที่อยู่กลางวงล้อจักรไม่ให้ขยับขึ้น โดยผูกเชือกหาคั่ว
- ดึงคายที่ใส่ไว้ให้หลักคายให้ผ่านทั้งขั้วคายกรอ ก่อนพันกับ ใส่หรือแทนกระสวย 2-3 รอบ
- สวมใส่กระสวยเข้ากับแกนกรอคาย ดันให้เข้าสลัก
- กดใส่กระสวยลงสู่ช่องกรอ ที่บังคับคายในกระสวยจะลัดตาม
- กรอคายโดยดึงจักรให้ล้อหมุนไปทางเดียวกับตลอด ไม่ควร กรอคายจนเต็มใส่กระสวยจะทำให้ใส่ในกระสวยไม่ได้

ปกติคายที่กรอควรเรียงเสมอกันในใส่กระสวย (ดังรูป) จึงจะทำให้ได้เข็ม ที่ในการเข็ญและโคตะเข็ญสวยไม่ทิ้งร้าง

ดี

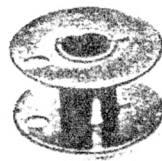

ไม่ดี

ใส่กระสวยมีขนาดแน่นอนสำหรับจักรแต่ละชนิด ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมสำหรับจักร ชนิดนั้น ๆ โดยบริษัทผู้ผลิตจักร การซื้อใส่กระสวยที่ผลิตจากที่อื่นมาใช้มักจะพบปัญหาขนาดไม่พอดีกับ กระสวย ถ้าซื้อใส่กระสวยสำรองไว้ใช้ 2-3 อันช่วยให้ทำงานได้คล่องตัวขึ้น ข้างล่างนี้เป็นภาพ ใส่กระสวยแบบที่นิยมอยู่

ก.

ข.

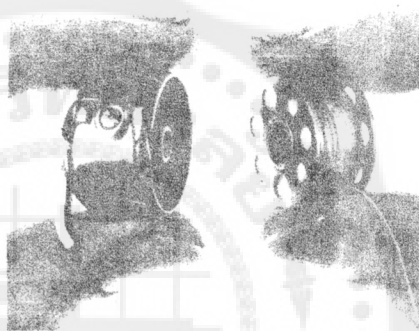
ค.

แบบ ก. และ ข. เป็นใส่กระสวยจักรธรรมดา ทำด้วยโลหะ มีรูบนส่วนที่มี ลักษณะคล้ายแป้นหงบนและล่าง

ส่วนแบบ ก. เป็นไส้กระสวยทำจากพลาสติกใส ไม่ม้วนเป็น ไส้กับจักรชนิด
ที่เส้นไหมกระสวยหยายติดอยู่กับตัวจักร การใส่ไส้กระสวยจึงต่างจากจักรธรรมดา คือจับแน่นคานหนึ่ง
กคนอนลงในช่องกระสวยทำติดกับที่ กระสวยแบบนี้มีลักษณะแบนกว่า 2 ชั้นแรก

1.2.3 การใส่กระสวย

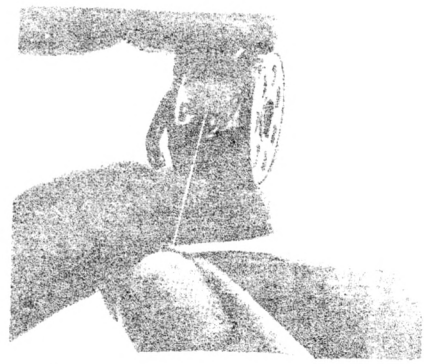
- ใส่ไส้กระสวยลงในกระสวย โดยให้ทิศทางของถ้ายาว
ส่วนทางกับไส้กระสวย

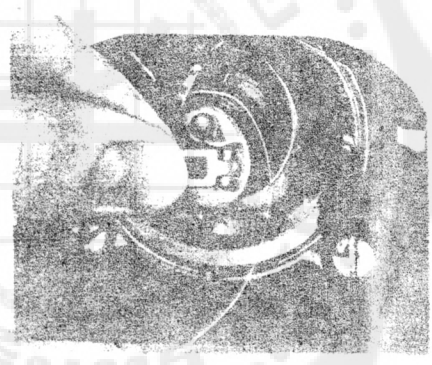
- ดึงปลายถ้ายเขารองไกลปากกระสวย

- ดึงถ้ายแนบลงมาตามปากกระสวยจนสุดปาก แล้วปล่อยปลาย
ถ้ายไว้ที่ช่องกลางปาก ดึงถ้ายเพื่อทดสอบความตึง ถ้า
รู้สึกถ้ายหลวมให้ขันที่หมุดกำกับปากกระสวยให้กระชับขึ้น
เล็กน้อย ปล่อยปลายถ้ายทิ้งไว้นานประมาณ 4-5 เซนติเมตร

- เลื่อนผ้าเลื่อนปัดกระสวยไปทางซ้ายมือ
- หมุนล้อจักร เพื่อถัก เข็มขึ้นให้สุด
- ว่างที่บังคับกระสวย แล้วคืนกระสวยเข้าในช่องกระสวย
ถ้าเขาทแล้วจะมีเสียงสปริงลั่นเบา ๆ ปัดผ้าเลื่อน ๆ เข้า
ให้เต็ม

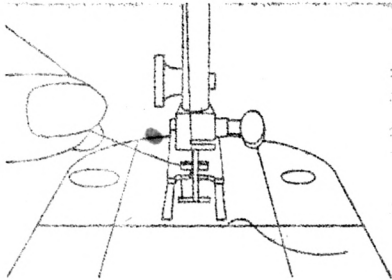

เมื่อต้องการถักกระสวย ให้วางที่บังคับกระสวยออกนอกเครื่องถัก

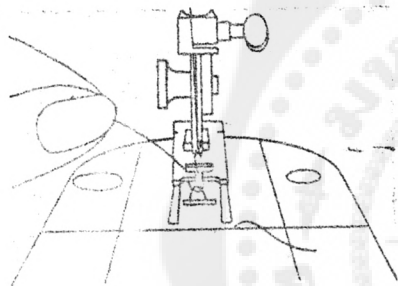
1.2.4 การร้อยด้ายบน

- ใส่หลอดด้ายที่หลักด้าย
- ดึงปลายด้ายจากหลอดให้ผ่านหน้าด้ายไปสู่ขั้วบังคับด้ายบน
ผ่านลวดสปริงกระดูกด้าย
- ออมด้ายขึ้นไปพันกระดูกด้าย
- นำด้ายผ่านมายังหยักด้าย
- พาด้ายผ่านเหล็กโค้งที่ติดอยู่กับแนวหลัก เข็มสู่เข็ม
- ร้อยด้ายเขารูเข็มจากซ้ายไปทางขวามือ ดึงด้ายให้ยาว
5-6 เซนติเมตร หึงกางไว้

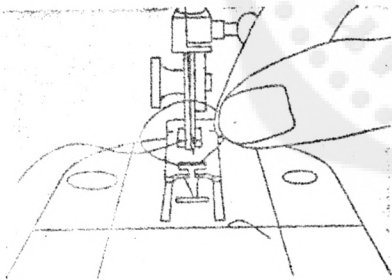
1.2.5 ค่ายกลาง

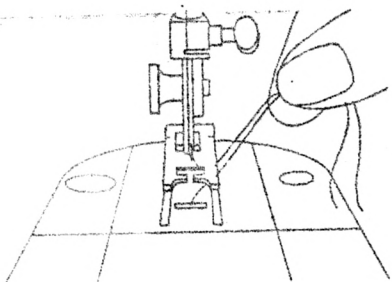
- ใช้มือซ้ายตั้งค้ำขาบน พร้อมกับใช้มือขวาหมุนแผ่นบังกับเข็มที่อยู่กลางวงล่อจักร เพื่อบังคับให้เข็มลงต่ำสุด

- หมุนต่อไปจนเข็มจักรนำค่ายกลางขึ้นมาจากกระสวย

- ใช้มือขวาตั้งค่ายกลางที่ตกลงอยู่กับค้ำขาบน ในปลายค่ายกลางขึ้นมาจากฐานจักร

- ค้างทวนปลายค้ำขาทั้งค่ายกลางและค้ำขาบนให้ปกติไปอยู่หลังสันผีเสื้อก่อนลงมือเดินเข็ม

1.2.6 การเย็บ นอกจากการเลือกใช้นาคเข็มและค้ายให้เหมาะกับชนิดของผ้าแล้วยังต้อง

- ปรับระยะฝีเข็มตามต้องการก่อนลงมือเย็บ และลองเย็บกับเศษผ้าที่จะเย็บ โดยทาบผ้า 2 ชั้น
- เมื่อได้ฝีเข็มเป็นที่พอใจแล้ว ใหวางผ้าที่จะเย็บจริงลงบนจักร
- สอดผ้าให้เข้าไปใต้คันผี ให้แนวเย็บอยู่ใต้กานเข็มพอดี
- กะแนวคันผีให้ขนานกับริมผ้าที่จะเย็บ
- ตรวจสอบบนและล่างที่อยู่หลังคันผีให้ยาวไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร
- ใช้มือขวาหมุนวงล้อ ให้เข็มเลื่อนลงลงปักลงตรงจุดเริ่มต้นของตะเข็บ
- ลากคันผีลง
- หมุนล้อจักรเข้าหาตัวและเริ่มเดินจักรช้า ๆ
- ให้ใช้มือซ้ายป้อนผ้าให้ตะเข็บเป็นเส้นตรงตามต้องการ

ข้อควรระวังในการเย็บ มีดังนี้

- วางเท้าบนแป้นให้เท่าเยื้องกัน และให้เท้าแนบสนิทกับแป้นวางเท้าเพื่อผ่อนแรง
- คอย ๆ ดึงให้จังหวะสม่ำเสมอ
- ถ้าต้องการแรง ให้คอย ๆ เร่งการดึงให้เร็วขึ้น
- เมื่อต้องการหยุด ให้คอย ๆ ลดความเร็วลง ไม่หยุดทันที
- ไม่ดึงผ้าขณะเย็บ จะทำให้เข็มหักและฝีเข็มของแนวเย็บไม่เสมอกัน

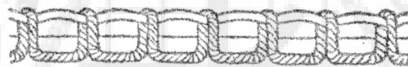
1.2.7 ฝีเข็ม

ฝีเข็มที่ดี หมายถึง ความตึงของค้ายบนและค้ายล่างเท่ากัน

สิ่งเกิดจากดีเยี่ยมจะแนบหากัน ทั้งด้านบนและด้านล่างของผ้าที่เย็บ ค่ายบน
และล่างจะคล้องกันเป็นรูปโซ่คล้องแนวตะเข็บ ดังภาพ

ถ้ายกขึ้นดู ค่ายล่างหย่อน จะเห็นค่ายบนลอยเป็นแนวอยู่
ข้างบน และมีค่ายล่างคล้องอยู่ทุกระยะของดีเยี่ยม (ดังรูป). การปรับค้าย
บนดึงให้ปรับที่เกลียวของชุดบังคับค้ายบน

กรณีค้ายบนหย่อนและค้ายล่างตึง จะเห็นค้ายบนหลวม บางที
เป็นห่วงหรือเป็นดวงอก จะไม่ปรากฏค้ายล่างให้เห็นบนผาเลยตามรูปข้างล่าง
วิธีแก้คือ ถอดกระสวยออกแล้วไขหมุดตัวเล็ก ๆ ที่ปักกระสวยให้คลายออก
เล็กน้อย ค้ายก็จะออกจากกระสวยได้คล่องขึ้น หายตึง

1.2.8 การปลดผาออกจากจักร

- ให้กันกระตุกค้ายขึ้นสูงที่สุดก่อนหยุดจักร
- ดึงผ้าที่เย็บไปตามหลังตีนผี ให้เยื้องไปทางซ้าย
- คัดค้ายด้วยที่ตัดค้าย ที่อยู่ใกล้ตีนผี โดยปล่อยให้ปลายค้าย
ใต้ตีนผีเหลือนยาวไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร เพื่อกันไม่ให้ค้าย
หลุดจากเข็ม

ขอควรปฏิบัติสำหรับผู้เริ่มหัดเย็บจักร

- นั่งในท่าที่ถนัด วางเท้าบนแป้นวางเท้าตามคำแนะนำที่กล่าวมาแล้ว
- หมุนวงล้อจักรเข้าหาตัว พร้อมกับขยับเท้าซ้าย ๆ หักถีบให้ไต่จังหวะสม่ำเสมอ และให้จักรเดินทางเหวี่ยงตลอด โดยไม่ใส่เข็มและคลายแป้นบังคับเข็มที่วงล้อเสียก่อน
- เมื่อบังคับจักรได้แล้ว จึงขันแป้นบังคับเข็มให้แน่น แต่ยังไม่ใส่เข็ม หักถีบจักรต่อไปให้คล่อง
- หักบังคับจักรต่อไปโดยใส่เข็ม แต่ไม่ร้อยค้าย ล่องเย็บกระดาน (ตามวิธีเย็บผ้าตั้งโต๊ะแล้ว) เป็นแนวตรง และหักมุมโดยเดินให้สุดเส้นตรง แล้วปักเข็มไว้ตรงที่เป็นมุมจึงเดินจักรต่อไป
- ขั้นสุดท้ายคือ ให้อร้อยค้ายจักรแล้วฝึกเดินจักรบนเศษผ้า โดยเดินเป็นเส้นตรงก่อน เมื่อคล่องดีแล้วจึงเดินหักมุมและเส้นโค้งต่อไป

ควรจำไว้เสมอว่าการลดคัตินี้จะทำต่อเมื่อมีการเย็บจริง เพื่อกันมิให้คัตินี้

ต้องเสียสละกับพันจักร

1.2.9 การแก้ไขข้อขัดข้อง

สาเหตุที่ทำให้จักรขัดข้องมีมากมาย การรู้สาเหตุของปัญหาช่วยให้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง ทำให้ประหยัดเงินและเวลาในการแก้ไข นอกจากนั้นยังช่วยให้จักรไม่เสื่อมสภาพเร็วเกินไป ท่อไปนี้เป็นปัญหาข้อขัดข้องของจักรที่พบเสมอ

ก. เข็มหัก มักจะเป็นผลจาก

- เข็มอาจอยู่แล้ว
- ค้ายถูกคัตินี้ทับแน่นเกินไป
- ใส่เข็มไม่เข้าที่
- คึงผ้าขณะเดินจักร
- ผาหนาเกินไป ไม่ได้ขนาดกับเข็ม
- ใส่คัตินี้ไม่แน่น

- ข. ค่ายเป็นถ่วงอก สาเหตุคือ
- ความตึงของค่ายบนและค่ายล่างไม่เท่ากัน
 - สปริงกระดูกค่ายไม่เป็นปกติ
- ค. จักรกระโดด อาจเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้
- เชื่อมงอ
 - เชื่อมทื่อ
 - เชื่อมไม่เข้าที่สนิท
 - ผงคิกอยู่มากที่พื้นจักร
 - เชื่อมสั้นเกินไป
 - หมุดบังคับคันทันฉีไม่แน่น
- ง. จักรผิด
- ค่ายบนหมุนไม่สะดวกขณะเดินจักร
 - น้ำมันหล่อลื่นแห้ง
 - พื้นจักรมีผงคิก
- จ. ค่ายขาด
- คลองค่ายไม่เรียบรอยหรือไม่ถูกวิธี
 - เส้นค่ายโตเกินขนาดเชื่อมจักร
 - เชื่อมงอหรือปลายทุ
 - ที่บังคับค้ายแน่นเกินไป

1.3 การดูแลรักษาจักร ควรปฏิบัติดังนี้

- ไม่ควรวางจักรไว้ใกล้หน้าต่างหรือในที่ชื้น จะทำให้เกิดสนิมได้ง่าย
- ให้พรีวาล์วหลังใช้แล้วทุกครั้ง
- ถ้ามีผงหรือเศษผาคิก ให้เอาออกจนหมด กันไม่ให้เกิดเสียงดังขณะเย็บครั้งต่อไป

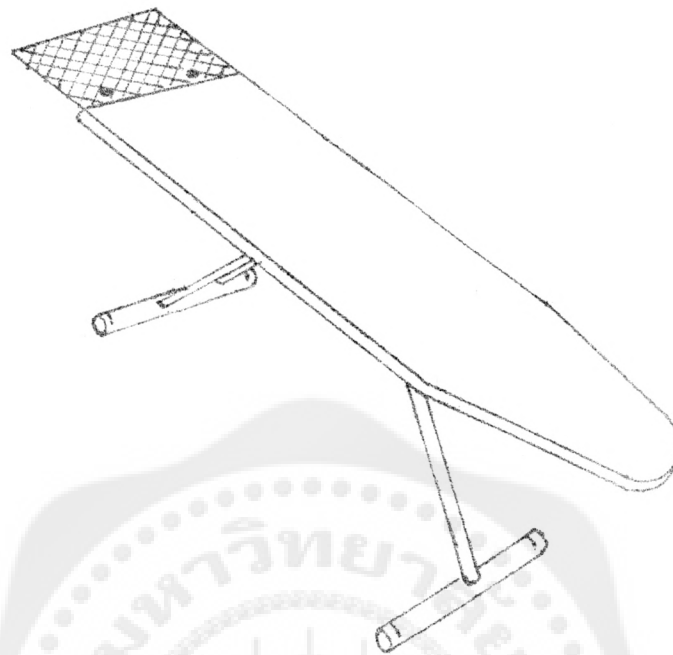
- หยอกน้ำมันจักรทุก 2 สัปดาห์สำหรับจักรที่ใช้งานตลอดเวลา ตามช่องสำหรับหยอกน้ำมันแต่ละ 1 หยก ส่วนที่บังคับแรงกดคันมีใช้ 3 หยก ควรหยกหัวจักรและหยอกน้ำมันตามข้อทุกเดือน ในงานกระสวยห้ามหยอกเพราะจะทำให้เปื้อนค้ายและผ้าที่จะเย็บ เสริ่งแล้วใช้ผ้านุ่ม ๆ เช็ดหัวจักรและบนจักรให้ทั่ว ให้ปลดค้ายก่อนหยอกน้ำมันจักรทุกครั้ง
- หลังหยอกน้ำมันแล้วให้เดินจักรคอนข้างเร็ว 3 นาทีโดยไม่ลดคันมีเพื่อให้ไขมันเข้าไปหล่อลื่นข้างในไค้ทั่วถึง
- หาเศษผ้าสอดไว้ระหว่างคันมีและฟันจักรก่อนลดคันมีลง เพื่อช่วยถนอมสปริงก่อนเก็บหัวจักร
- ปิดจักรทุกครั้งที่ใช้เสร็จและคลุมจักรด้วยผ้าคลุมกันฝุ่นละออง

2. เตารีดและที่รองรีด

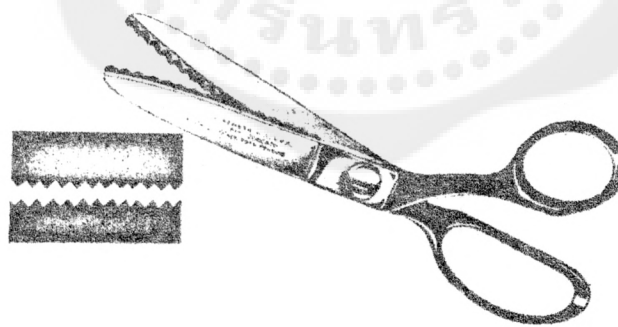
2.1 เตารีด ที่ใช้กันทั่วไปในปัจจุบันคือเตารีดไฟฟ้า มีทั้งชนิดธรรมดาและไอน้ำ เตารีดไฟฟ้าใช้สะดวกเพราะมีหน้าปัทม์สำหรับปรับเพื่อควบคุมความร้อนให้เหมาะกับผ้าแต่ละชนิด ควรรักษาแผ่นทองเตารีดให้สะอาด การใช้ด้วยความระมัดระวังไม่ทำตกจะช่วยรักษาคุณภาพเตารีดและยืดอายุการใช้งาน

สำหรับเตารีดไอน้ำ ก่อนใช้ควรศึกษาวิธีใช้อย่างละเอียดจากคำแนะนำที่ติดมากับเตารีด เตารีดจะทนขึ้นถ้าใช้น้ำกลั่น ควรเทน้ำออกให้หมดหลังใช้แล้วทุกครั้งและวางตั้งขึ้น

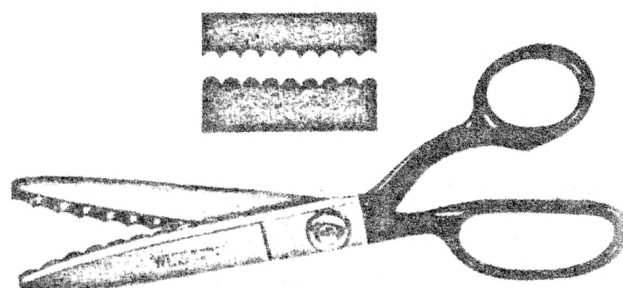
2.2 ที่รองรีด เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้การรีดสะดวกสบายขึ้น โดยเฉพาะถ้าเป็นชนิดที่สามารถปรับความสูงต่ำได้ตามต้องการ มีขาตั้งมั่นคงและพับเก็บได้ ที่รองรีดที่ใช้งานไค้ก็จะมีที่รองหนาอย่างน้อย $\frac{1}{4}$ นิ้วและไม่ควรหนาเกิน $\frac{3}{8}$ นิ้ว ถ้าหนาเกินไปจะอุมความชื้นไค้มาก ทำให้ผ้าที่รีดแห้งช้าเสียเวลารีด ไม่ควรวางเตารีดร้อน ๆ บนที่รองรีดเพราะจะทำให้ผ้าไหม้ที่รองรีดเกรียมและไหม้ ไหวางเตารีดไค้บนที่พับเตารีดซึ่งอยู่ที่ปลายคานหนึ่งของที่รองรีด

3. กรรไกรซิกแซก ใช้ตัดกันลุ่ยริมตะเข็บ ใบกรรไกรหยักคล้ายฟันเลื่อย มีทั้งฟันแหลมและโค้งมน ซิกฟันโค้งมนใช้ตกแต่งริมได้สวยงาม การจับกรรไกรซิกแซกจับเหมือนกรรไกรตัดผ้า คือใช้หัวแม่มือสอดเข้าไปในวงเล็ก ส่วนวงใหญ่สำหรับสอดนิ้ว 3 นิ้ว หรือมากกว่า ไม่ให้ใช้กรรไกรซิกแซกตัดผ้าแทนกรรไกรธรรมดา เพราะจะทำให้ทื่อเร็วและล้นยาก

ซิกฟันแหลม

ซิกฟันโค้งมน

อุปกรณ์ส่วนตัว

งานจะรวดเร็วขึ้นหากผู้เตรียมตัดเพิ่มเสื้อผ้าแต่ละคนมีอุปกรณ์บางชนิดไว้ประจำตัว เครื่องมือสำหรับงานตัดเย็บบางอย่างถ้าใช้คนเดียวจะใช้เวลาการตัดเป็นเวลานาน อุปกรณ์เหล่านี้ควรเก็บรวมอยู่ในที่เดียวกันเพื่อหยิบใช้ได้ง่ายเมื่อต้องการ ไม่ต้องเสียเวลาค้นหา เขานำของ "หาญกรู ถูกงามตา"

อุปกรณ์ที่ใช้ใส่อุปกรณ์ตัดเย็บส่วนตัวอาจใช้กล่องขนบ่งที่วางอยู่หรือกระดาษ กระดาษหยาบ และวอร์มผ้าปิด เลือกขนาดกระดาษที่รัดกุมกว้างพอที่จะใส่อุปกรณ์ส่วนตัวทุกชิ้นได้ เรียบร้อย วิธีที่ดีควรเขียนชื่อเจ้าของอุปกรณ์ทุกชิ้นในกล่อง และหิ้วกล่องเหล่านั้นไม่ให้สลับกับของผู้อื่น

ต่อไปนี้เป็นกลุ่มอุปกรณ์ส่วนตัวที่จำแนกตามลำดับชั้นงานตัด เย็บ เสื้อผ้า

1. สำหรับการวัดตัว โคนก

1.1 เสื้อผูกเอว นับเป็นเครื่องมือที่ใช้จำเป็นอันดับแรก ขนาดที่ใส่งานได้ดีไม่ควรเล็กกว่า 1 นิ้ว ใช้สำหรับผูกเอวเพื่อให้ได้ค่าแขนงเอวคงที่ในการวัดตัว ทำให้เกิดความแน่นอนของส่วนต่าง ๆ ในร่างกายที่จะวัดต่อไป

1.2 สายวัดตัว ควรเลือกชนิดที่ใช้วัดได้ทั้งสองด้าน และควรมีมาตราวัดทั้งเป็นเซนติเมตรและนิ้ว หัวตัววัดสี่เหลี่ยม มีลักษณะคล้ายพลาสติกอ่อนเป็นขาง โทนเงาไปตามต้องการและจะกลับเรียบโค้งงอได้ มีความทนทาน ไม่ฉีกหรือหักตัว หัวหัววัดควรมีโลหะ มีความยาว 60 นิ้วหรือ 1.50 เมตร หลังใช้แล้วควรม้วนเก็บเข้าที่ บางชนิดมีปลอกใส่เก็บได้เรียบร้อย

1.3 สุ่มจดขนาดตัว อาจใช้สมุดบันทึกธรรมดา หรือสมุดจดขนาดตัวโดยเฉพาะ ขนาดของสมุดบันทึกนี้กว้างประมาณ 5 นิ้ว ยาว 7 นิ้ว แต่ละหน้าจะมีพื้นที่สำหรับจดส่วนต่าง ๆ ในร่างกายไว้เรียงกันเป็นกรอบสี่เหลี่ยมไว้จดตัวเป็นรายบุคคล ช่างเสื้อผ้าจึงนิยมใช้ เพราะช่วยประหยัดเวลาในการเขียนและใช้งานสะดวก

1.4 ปากกาสำหรับจดขนาดตัว

2. สำหรับสร้างแบบ

2.1 กระดาษสร้างแบบ เป็นกระดาษเนื้อละเอียดสีขาวล้วนทั้งแผ่น ขนาด 31 x 43 นิ้ว แต่หาไม่ได้อาจใช้กระดาษสีน้ำตาลมีทางในตัวแทน ผู้ที่เริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าควรเลือกใช้ชนิดสีขาวเพราะเห็นทุกอย่างที่เขียนลงไว้ได้ชัดเจนและเห็นยาวกว่า กระดาษสร้างแบบที่ยังไม่ใช้งานควรม้วนหรือพับใหญ่ ๆ เก็บไว้ไม่ให้ยับ ส่วนกระดาษแบบที่ใช้แล้วควรเก็บโดยรวมทุกชิ้นของแบบตัดแต่ละแบบไว้ด้วยกัน ใส่ซองแยกเป็นแบบ ๆ เขียนชื่อแบบและชื่อเจ้าของกำกับไว้หน้าของกันสับสน ช่วยให้งานหาได้ง่ายเมื่อต้องการ

2.2 กិនสอค่าปานกลาง ควรเหลาให้แหลมเสมอจะได้เส้นที่เขียนคมชัด

2.3 ยางลบอ่อน

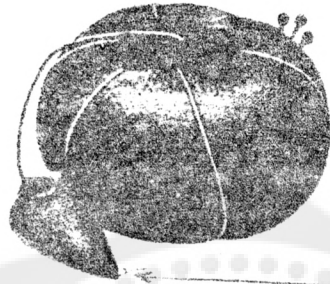
2.4 กิ้นสอเขียวแกง ใช้เขียนเส้นต่าง ๆ ที่แก้ไขแล้วในแบบ พร้อมทั้งจะตัดแยกแบบตัดออกเป็นชิ้น ๆ และใช้ทำเครื่องหมายที่ต้องการให้เห็นเด่นชัดในแบบตัดเช่น เส้นเกรนผ้า มีให้เลือกใช้หลายชนิด คือ เป็นสีเดียวกันทั้งแท่ง บางชนิดมีสองสีในแท่งเดียวกันแต่อยู่คนละปลาย บางชนิดคามมีลักษณะคล้ายปากกา มีหัวสำหรับใส่ไส้กิ้นสอเปลี่ยนสีได้ตามต้องการ

2.5 ไม้บรรทัด ควรมีขนาด 12 นิ้วและ 24 นิ้ว (หรืออย่างน้อย 18 นิ้ว)

สำหรับขนาด 12 นิ้วควรเลือกชนิดที่ทำด้วยพลาสติกใสอ่อนเพราะหักยาวกว่าพลาสติกใสแข็ง และใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นเพราะสามารถดัดให้โค้งมากน้อยได้เมื่อต้องการนำการเขียนแนวโค้ง ทำให้ไม่จำเป็นต้องซื้อไม้บรรทัดรูปโค้งโดยเฉพาะมาใช้ ไม้บรรทัดทั้งชนิดสั้นและยาวจะมีมาตรวัดความยาวทั้งนิ้วและเซนติเมตรบนด้านเดียวกันแต่อยู่คนละริม ไม้บรรทัดใช้งานได้หลายอย่างนอกจากใช้ในการสร้างเส้น ท่ามุม ดีแนวรั้งคุมในแบบตัดแล้ว ยังใช้ตรวจสอบแนวเส้นเกรนในผืนผ้าก่อนตัดผ้า ใช้ตีเส้นตรงเมื่อผ่าผ้าเฉลียง ใช้เป็นแนวนำลูกกลิ้งทำรอยจากแบบตัดลงผ้า ฯลฯ ควรเก็บรักษาไม้บรรทัดโดยวางบนพื้นราบเพื่อกันไม่ให้แอ่นโค้ง

2.6 เข็มหมุดและหมอนเข็ม เข็มหมุดมีทั้งชนิดหัวเล็กตัดและหัวโตกลม มีขนาดยาวและสั้น เล่มบางและหนา เข็มหมุดบางเหมาะสำหรับใช้กลัดผ้าเนื้อบางละเอียด ส่วนชนิดยาวและหนาใช้กับผ้าเนื้อหยาบ ที่ใช้กันส่วนใหญ่เป็นเข็มหมุดชนิดหัวโตกลม ตัวเข็มยาวประมาณ $1\frac{1}{4}$ นิ้ว หัวทำด้วยพลาสติกเคลือบสี

เข็มหมุดที่ติดปลอกจะแหลมคมและตัวเข็มไม่เป็นสนิมง่าย เข็มหมุดที่ทำด้วยเหล็กเคลือบเงินเกลจะดูเป็นเงาขาวใสน่าดู แต่เวลาโดนเหงื่อ ถ้าเกิดดูวิธีสนิมจะเกิดช้าลง คือถ้าเกิดเข็มหมุดไว้นานจนเข็มสำหรับพวกที่ใช้ประจำ ส่วนที่ไม่ได้ใช้ควรเก็บใส่กล่องสะอาดแห้งมีฝาปิดสนิท

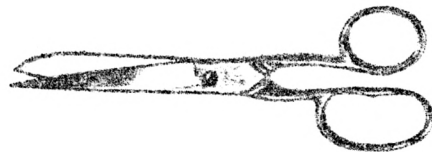
ส่วนที่ใช้ดูเข็มให้สะอาด

เข็มหมุดเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นที่ใช้เกือบทุกขั้นตอนของงานตัดเย็บ นอกจากจะใช้กลัดกระดุมกระดุมต่าง ๆ ในการสร้างแบบให้อยู่ตัวก่อนเปิดตายด้วยเทปแล้ว ยังใช้กลัดแบบตัดให้ติดกับผ้าก่อนลงมือตัดผ้า ใช้กลัดเป็นแนวหน้าในการเย็บในบางกรณี กลัดนำการเนาเพื่อสอยชาย ฯลฯ เข็มหมุดที่อ่อน เป็นสนิมไม่ควรเก็บไว้ใช้ เพราะจะทำให้ผ้าเสีย ไม่คม

2.7 แป้งเปียก ใช้เมื่อต้องการนิรภัยพื้นหรือรอยต่อกระดาษในแบบใดก็ตาม
ถ้าวรเย็นแนวกราว ใช้แล้วควรปิดฝาให้สนิทช่วยไม่ให้แห้ง

2.8 เทปใส สำหรับปิดตายเกล็ดและนิรภัยพื้น ๆ

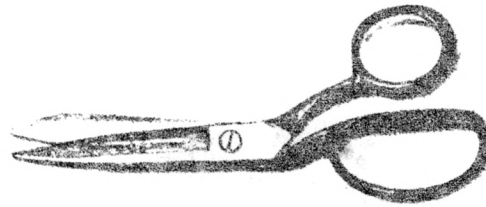
2.9 กรรไกรตัดกระดาษสร้างแบบ เป็นกรรไกรค้ำทรงธรรมดาเหมือนกับกรรไกรที่ใช้งานทั่วไป แต่ควรเลือกขนาดให้พอเหมาะเพื่อช่วยให้งานเสร็จเร็ว ขนาดที่พอดีคือ 7 นิ้ว กรรไกรชนิดนี้เหมาะจากจะเหมาะสำหรับใช้ตัดกระดาษสร้างแบบแล้ว ยังใช้ขี้นริ้วผ้า ใช้ในงานซ่อมแซม แก้ไข ตัดแปลงเสื้อผ้าได้อีกด้วย

3. สำหรับการตัดและทำรอย

3.1 กรรไกรตัดผ้า เป็นกรรไกรชนิดค้ำโค้ง คือความจะไม่อยู่ในแนวตรงกับใบกรรไกร ความค้ำนี้ช่วยให้ผ้าตึงใหญ่ที่กำลังตัดยังกว้างแบบอยู่กับพื้น ไม่เคลื่อนที่ ทำให้ได้รอย

ตัดเส้นไปตามแนวที่ต้องการ แลฉาใช้กรรไกรตามทรงตัดผ้า ใบกรรไกรจะยกผ้าที่กำลังตัดขึ้นจากนั้น
ทำให้รอยตัดของผ้าที่เลาะเคลื่อนจากแนวจริง

กรรไกรตัดผ้ามีขนาดตั้งแต่ 7 นิ้วไปจนถึง 10 นิ้ว ถ้าเปรียบเทียบกรรไกร
ขนาดเดียวกัน กรรไกรตัดผ้าที่น้ำหนักมากกว่ากรรไกรตัดกระดาษ จะเน้นการใช้กรรไกรตัดผ้าขนาด
ใหญ่เกินไปจะรู้สึกไม่กระชับมือ ทำงานไม่สะดวกและหนักแรง ขนาดที่พอเหมาะและใช้กันมากคือขนาด
7 นิ้ว และ 8 นิ้ว ควรเลือกใช้กรรไกรที่มีใบคมตั้งแต่โคนจรดปลาย ทางที่ดีควรทดลองตัดก่อนซื้อ
โดยอาจกรรไกรใบเล็กที่เลาะตัดผ้าตามแนวตรงให้ยาวเท่าใบกรรไกร ถ้าตัดผ้าได้เรียบตลอดแนว
แสดงว่าคมดี ไม่ควรใช้กรรไกรตัดผ้าที่วางพบกันหลายชั้นจนหนามากจะทำให้ทื่อเร็ว ใช้กรรไกรทุกชนิด
ด้วยความระมัดระวัง อย่าให้ตก ไม่ควรให้ขึ้น หลังใช้แล้วทุกครั้งควรใช้ผ้าสะอาดที่แห้งและนุ่มเช็ด
กรรไกร ใส่กล่องหรือซองผ้ามุก่อนเก็บเข้าที่ ไม่ควรใช้มือสกปรกหรือเปื้อนขึ้นจับกรรไกรทุกชนิด
ควรเช็ดใบกรรไกรด้วยน้ำมันหอยคักรึงบาง ๆ เป็นครั้งคราวแล้วลองตัดเส้นผ้าดูเพื่อเช็คน้ำมัน
ที่ติดค้างอยู่ที่ใบกรรไกร

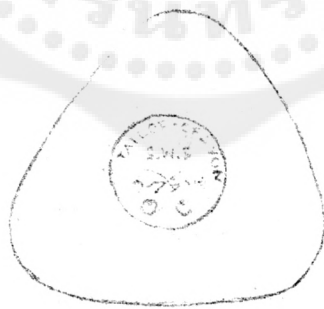
3.2 กระดาษทำรอย ใช้คู่กับลูกกลิ้งเพื่อลอกรอยจากแบบตัดลงบนผ้า กระดาษ
ทำรอยมีหลายสีให้เลือกใช้รวมทั้งสีขาว ทั้งแบบมีทั้งสี แต่ละแบบจะมีคานที่ใช้ลอกรอยได้เพียงคานเดียว
และมีลักษณะลายขอบที่ขึ้นสีไว้ ส่วนอีกคานหนึ่งเป็นกระดาษธรรมดา ควรเลือกใช้กระดาษทำรอยสีที่
อ่อนกว่าสีของแบบทำรอย เพื่อไม่ให้ผ้าดูสกปรกหลังทำรอยแล้ว และทำให้ไม่ต้องเสียเวลาซักลบรอย
ผ้าสีขาวควรใช้กระดาษทำรอยสีเหลือง ไม่ควรกลิ้งหนักมือจะทำให้รอยติดผ้าแน่นขึ้นออกยาก กระดาษ
ทำรอยเมื่อใช้แล้วควรเก็บใส่ซองแยกไว้ต่างหากจากกระดาษสร้างแบบ

3.3 ลูกกลิ้ง นอกจากจะใช้กลิ้งลอกรอยจากแบบทำรอยลงบนผ้าแล้ว
ยังใช้ลอกรอยลงบนกระดาษสร้างแบบได้อย่างดีโดยไม่ต้องอาศัยกระดาษคาร์บอน ลูกกลิ้งมีหลายแบบ
มีวงล้อลูกกลิ้งอาจเรียบหรือมีฟันเป็นหยักเหลี่ยม คำนึงถึงขยาและสัน ลูกกลิ้งแบบที่มีฟันใช้กับผ้าใด

เกือบทุกชนิด นอกจากยาชนิดที่ทำให้เกิดรอยยากจึงต้องใช้ลูกกลิ้งแบบไม้กั้น ลูกกลิ้งที่ใช้งานไม้จะมีลวดลายบนผิวลูกกลิ้ง ไม้กั้น ไม้เป็นสนิม และให้ความรู้สึกกระชับมือขณะใช้งาน ควรเก็บลูกกลิ้งในที่แห้งและจับต้องด้วยมือห่อหุ้มสะอาดและแห้ง

3.4 ข้อลัดเขียนผ้า ใช้ทำรอยบนผ้าตามตำแหน่งต่าง ๆ เช่น แนวพับชาย กระโปรง แนวรั้งตุ้ม แนวท้องกางเกง การใส่ลูกกลิ้งและกระดาษทำรอย ข้อลัดเขียนผ้าใช้มากกับเสื้อผ้า รอยของข้อลัดเขียนผ้าออกมาง่ายกว่ารอยที่เกิดจากการกลิ้งผ่านกระดาษทำรอย ถ้าต้องการลบรอยข้อลัดให้ใช้ไม้บรรทัดทาบเบา ๆ 2-3 ครั้งตรงรอย ข้อลัดเขียนผ้ามีหลายสีรวมทั้งสีขาว ควรเลือกชนิดที่เนื้อเหนียว ก่อนใช้เหลาให้แหลมและแหลมจะช่วยให้ได้รอยชัดที่คมชัดเจน ไม่ควรใช้เหล็กเพราะเปราะแตกง่าย

4. สำหรับการเนา เย็บและตกแต่ง

4.1 บล็อกนิ้ว ช่วยป้องกันนิ้วกลางไม่ให้เสียดสีกับโคน เข็มและช่วยหนุนโคน เข็มขณะเย็บด้วยมือ เมื่อหัดใช้แรก ๆ รู้สึกไม่ถนัดเย็บไม่ค่อยสะดวก แต่เมื่อใช้จนแล้วจะเย็บได้คล่องเหมือนเดิม ก่อนใช้บล็อกนิ้วควรล้างมือให้สะอาดเช็ดให้แห้งทุกครั้ง

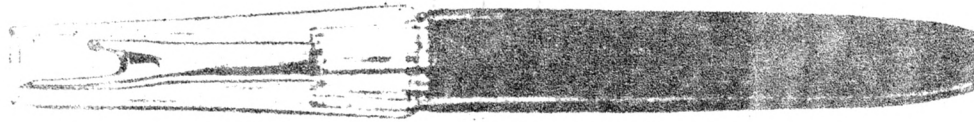

4.2 ที่สนเข็ม ตรงทั้งขี้เป็นโลหะแบน ๆ ส่วนที่ใช้สนเข็มทำด้วยลวดเล็ก ๆ รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน เมื่อต้องการใช้ให้เอาด้ายเข็มคล้องกับส่วนแหลมที่อยู่ปลายสุดที่สนเข็มก่อนจะสอดส่วนนี้เข้าในรูเข็ม ที่สนเข็มช่วยให้การร้อยด้ายสะดวกทั้งเข็มมือและเข็มจักร ควรเก็บที่สนเข็มในซองแยกเพื่อช่วยรักษาส่วนที่ใช้สนเข็มมิให้โค้งงอหรือหัก

4.3 ที่เลาะตะเข็บ ส่วนปลายสุดที่มีลักษณะบางยาวแหลมใช้แทงสอดนำลงในช่องกาวของด้ายเข็มที่ต้องการเลาะ ส่วนเว้าคือส่วนที่คมที่สุดเหมาะสำหรับตัดด้ายตะเข็บ เมื่อใช้งานจึงแทงสอดที่เลาะตะเข็บให้ส่วนเว้าประชิดช่วงตะเข็บที่ต้องการเลาะ เพื่อใช้ส่วนนี้กดด้าย ถ้าใช้ส่วนปลายที่บางยาวแหลมจะทำให้ด้ายตะเข็บขาดยากและปลายส่วนนี้จะหักไม่สามารถใช้งานได้จนใดต่อไป ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งที่สั้นและทู่ช่วยกันไม่ให้เสียโฉมผ้าบริเวณตะเข็บ ไม่ควรใช้ที่

เลาะผ้าเลาะผ้าที่เปื่อยขึ้นเพราะ จะทำให้เกิดสนิมและควรใส่ปลอกทุกครั้งหลังใช้แล้ว

4.4 เข็มมือ สำหรับที่ใช้ในการเนาหรือเข็บโดยทั่ว ๆ ไป มีความยาวปานกลาง ปลายแหลม รูเข็มกลมดิ่ง มีตั้งแต่เบอร์ 1-12 เบอร์สูงใช้สำหรับผ้าบางส่วนเบอร์ต่ำใช้กับผ้าหนา ส่วนเข็มมือที่ใช้กับงานปักจะมีขนาดใหญ่กว่า รูเข็มโตกว่าและยาว เข็มมือชนิดนี้บางทีก็ใช้สำหรับการชุนควาย

4.5 เข็มจักร ควรเลือกใช้ตามน้ำหนักและลักษณะของผ้าที่จะเข็บรวมทั้งชนิดของถาดที่ใช้ โดยทั่ว ๆ ไป เข็มจักรควรแหลมคมพอที่จะแทงทะลุเนื้อผ้าโดยไม่ทำลายเส้นใยในเนื้อผ้า รูเข็มโตพอที่จะร้อยสายผ่านเข้าไปโดยไม่ทำให้เส้นสายแตกเกลียว

ขนาดของเข็มจักรมีตั้งแต่เบอร์ 9 ซึ่งเบ็ขนาดเล็ที่สุด ใช้เข็บผ้าบางเบา ไปจนถึงเบอร์ 18 สำหรับใช้เข็บผ้าหนาและหนักมาก ขนาดของเข็มจะโคขึ้นตามเบอร์ ส่วนขนาดที่ใช้กับงานเข็บทั่ว ๆ ไปคือเบอร์ 11 และ 14 เข็มจักรที่จำกัภายในท้องตลาดผู้ผลิตจะทำให้เกิดความวามมาตรฐานเพื่อให้ใช้ได้กับจักรทุกยี่ห้อ วิธีที่ก่อนเลือกเข็มสำหรับจักรควรอ่านคู่มือของจักรชนิดนั้นเพื่อช่วยให้พิจารณาเลือกเข็มจักรได้เหมาะสม

ทั้งระลึกไว้เสมอว่าเข็มจักรทั้งอ ปลายทื่อ โท่งเข็มแหงหรือไม่เรียบ ไม่ควรใช้ เพราะจะทำให้ผ้าเสียโฉม ๆ กับการใช้เข็มขนาดโตเกินไปไม่เหมาะสมกับชนิดของผ้า (ผ้าเนื้อละเอียดจะทอแน่น จำเป็นต้องใช้ทั้งเข็มและคานขนาดเล็กตามไปด้วย) เก็บเข็มทุกชนิดที่ยังไม่ใช้ไว้ในช่องเข็ม

4.6 กาย เป็นอุปกรณ์การเย็บอีกชนิดหนึ่งที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผ้าจึงจะทำให้งานเย็บเรียบรอย สวยงามและทนทาน ควรพิจารณาเลือกโดยอาศัยสิ่งเหล่านี้เป็นหลัก

4.6.1 วัตถุประสงค์การใช้ เช่น ถ้าต้องการเนาควรใช้กายเนาซึ่งมีความเหนียวน้อยกว่ากายเย็บและราคาถูกกว่า

4.6.2 ความเหมาะสมกับเส้นใยของผ้าที่จะเก็บ

4.6.3 ความเหมาะสมกับขนาดของเข็มและชนิดของเข็ม

4.6.4 ความกลมกลืนกับสีของผ้าที่จะเย็บ ซึ่งหมายถึง

- เลือกกายสีเดียวกับผ้า แต่สีของกายควรให้แก่กว่าสีท่อน้อยเพราะเมื่อเย็บเป็นตะเข็บแล้วสีกายจะจืดลง
- ถ้าเป็นผ้าดอกหลากสี ควรเลือกใช้กายสีเดียวกับสีที่เด่นที่สุดในผ้าผืนนั้น
- ควรใช้กาย 2 สีสำหรับผ้าตา ให้สีหนึ่งเป็นค้ายบนและอีกสีหนึ่งเป็นค้ายล่าง แต่ละสีให้เหมือนสีของตาผ้า

กายเย็บที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปมีให้เลือกใช้หลายสี และแบ่งได้เป็น 3 ชนิดคือ

- 1) กายฝ้าย (cotton thread) ใสมากกับผ้าฝ้าย มีลักษณะเหนียวเรียบ
- 2) กายไหม (Silk thread) มีความแข็งแรง ยืดหยุ่นได้ เป็นมันไม่เป็นขุย ใช้กับผ้าไหมหรือขนสัตว์
- 3) กายใยสังเคราะห์หรือใยผสม (Synthetic หรือ Combination thread) มีความยืดหยุ่นแต่แข็งแรง เหมาะที่จะใช้กับผ้าใยสังเคราะห์ล้วนและผ้าดัก (knit) ที่เป็นผ้าผสมใยสังเคราะห์ เพราะกายใยผสมเป็นกายที่ทำจากส่วนผสมของใยสังเคราะห์กับใยธรรมชาติ เช่น ใยฝ้าย หรืออื่น ๆ

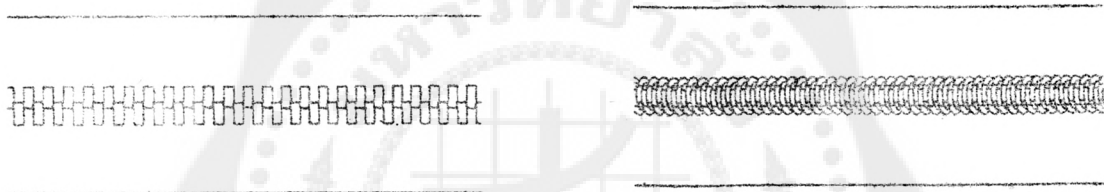
ตารางแสดงขนาดของเข็มและกายเย็บที่เหมาะสมกับชนิดของผ้า

ชนิดของผ้า (น้ำหนัก)	ชนิดของกายและเบอร์	เบอร์เข็ม
บางมาก : ชีฟอง ป่าน แพร ไหม เรยอง ออแกนซา เครปเคอจีน ไนลอน	ฝ้ายเบอร์ 60,80 หรือ 100 ใยสังเคราะห์หรือใยผสมไหม	เข็มจักรเบอร์ 9 หรือ 11 เข็มมือเบอร์ 9-12
บาง : เจอร์ซี ผ้าดก	ฝ้ายเบอร์ 60 หรือ 80 ใยสังเคราะห์หรือใยผสมไหม	เข็มจักรเบอร์ 11 เข็มมือเบอร์ 8 หรือ 9
บางปานกลาง : ทัฟตา ควบ โทเร โมแอร์	ฝ้ายเบอร์ 60 หรือ 80 ไหม	เข็มจักรเบอร์ 11 หรือ 14 เข็มมือเบอร์ 7 หรือ 8
ปานกลาง : ลินิน ฝ้าย ลายสอง อย่างบาง ป็อปปลิน เสิร์จ ยีน ลูกฟกอย่าง บาง กำมะหยี่ สักหลาด อย่างบาง	ฝ้ายเบอร์ 50 หรือ 60 ใยสังเคราะห์หรือใยผสมไหม	เข็มจักรเบอร์ 14 เข็มมือเบอร์ 6 หรือ 7
หนักปานกลาง : ลายสองอย่างหนา(ใช้ เย็บเบาะเก้าอี้ หมอนที่ นอน) เทียมหนัง	ฝ้ายเบอร์ 40 ใยสังเคราะห์หรือใยผสม	เข็มจักรเบอร์ 14 หรือ 16 เข็มมือเบอร์ 6
หนัก : สักหลาดหนาหรือผ้า ผ้าใบอย่างบาง	ฝ้ายเบอร์ 24 หรือ 30 หรือ 40 ไหม	เข็มจักรเบอร์ 16 เข็มมือเบอร์ 4 หรือ 5
หนักมาก : ผ้าใบ หนังอ่อน	ฝ้ายเบอร์ 16 หรือ 20 ใยสังเคราะห์(ไนลอน)	เข็มจักรเบอร์ 16 หรือ 18 เข็มมือเบอร์ 1-5

4.7 เครื่องเกาะเกี่ยว

4.7.1 ซิปเป็นเครื่องเกาะเกี่ยวที่เชื่อมรอยผ้าในเสื้อผ้าให้สนิท ด้วยวิธีรูตเปิด ซิปที่จำหน่ายอยู่ในท้องตลาดปัจจุบันมีให้เลือกมากมาย สีและความยาวต่าง ๆ กัน พันธะจากวัสดุต่างชนิดกัน พันธะมีทั้งชนิดเคลือบสีและไม่เคลือบสี การเลือกซิปควรพิจารณา น้ำหนักซิปให้สอดคล้องกับชนิดของผ้าที่จะใช้ด้วย

น้ำหนักของซิปขึ้นอยู่กับแถบผ้าที่ยึดตัวซิปแต่ละซิปไว้ (tape) และโครงสร้างของตัวซิปซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1

ลักษณะที่ 2

ลักษณะที่ 1 เป็น Chain construction มีฟันเป็นซี่ เรียงกันเป็นแนวตามความยาวซิปแต่ละซิป ฟันของทั้ง 2 ซีกไม่ตรงกัน แต่จะสอดสลักกันแน่นเมื่อรูตซิปปิด

ส่วนอีกลักษณะหนึ่งไม่มีฟันเป็นซี่แต่ฟันเป็นเกลียว (Coil construction) ยึดติดกับแถบผ้าตัวซิปแต่ละซีก ตัวเกลียวทำจากไนลอนหรือสาร polyester และใช้แถบผ้าใยสังเคราะห์ โครงสร้างลักษณะเช่นนี้ทำให้ซิปไม่คม เสื้อผ้าไม่เป็นรอยชำรุดหรือขาดเมื่อผ้าเขาไปติดเพราะรูตเปิดปิดไม่ระมัดระวัง ซิปประเภทนี้มีน้ำหนักเบา

ซิปอาจจำแนกออกได้เป็น 3 แบบ คือ

ก. เป็นแบบธรรมดาที่มีฟัน (Conventional) และมีปลายเปิดอยู่ข้างบน ส่วนปลายปิดอยู่ข้างล่างตัวซิป จึงเหมาะสำหรับใช้กับรอยที่ผ้าไม่ตลอด ฟันซิปอาจทำด้วยโลหะหรือวัสดุหลายพลาสติกแข็งและจะมองเห็นฟันชัดเจนทั้งด้านบนตัวซิปและด้านล่าง เป็นแบบที่ใช้กันมานาน

ข. เป็นแบบลึกลับ พ้นชิปจะซ่อนอยู่ข้างใต้ทำให้มองไม่เห็น (Invisible) ถูกออกแบบให้สามารถเย็บซ่อนอยู่ในตะเข็บ ชิปปแบบนี้มีทั้งพื้นเป็นซี่ ๆ และทึบกันเป็นเกลียว มีปลายเปิดข้างเดียวเหมือนกับแบบแรก

ค. แบบมีปลายเปิดทั้งสองปลาย (Separating) ตัวชิปแยกออกเป็นสองซีก มีสลักทั้งรูคหรือหัวชิปติดอยู่กับซีกหนึ่ง ส่วนมากใช้กับเสื้อสวมทับของชายที่มีคานหน้ายาว ผาตลอด เช่น เสื้อแจคเก็ต

การเลือกใช้ชิปควรยึดสิ่งต่อไปนี้เป็นหลัก

1) เลือกสีชิปให้เข้ากันกับสีเสื้อผ้าหรือสีใกล้เคียงกันมากที่สุด จึงควรนำผ้าที่จะใช้ตัดเสื้อไปเทียบสีเมื่อซื้อชิป

2) เลือกแบบชิปให้เหมาะสมกับชนิดของเสื้อผ้า

3) พิจารณาเลือกขนาดชิปตามประเภทของเสื้อผ้า เช่น

<u>ขนาดชิป (นิ้ว)</u>	<u>เหมาะสำหรับใช้กับ</u>
4	กางเกงเด็ก
6-9	กระโปรง
9-11	กางเกงผู้ใหญ่
12-17	เสื้อชุด

ความแตกต่างของขนาดชิปอาจจะต่างกันขนาดละ 1 นิ้ว หรือ 2 นิ้วก็ได้ ขึ้นอยู่กับบริษัทผู้ผลิต

4.7.2 กระดุมธรรมดาคา (Buttons) ทำจากวัสดุหลายชนิด เช่น พลาสติก อยางดี กระดุมสัตัว เปลือกหอย ไม้ จึงทำให้กระดุมมีความทนทานไม่เท่ากัน ขนาดของกระดุม (เส้นผ่าศูนย์กลาง) ที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไปมีตั้งแต่ $\frac{1}{4}$ นิ้ว ถึง $1\frac{1}{4}$ นิ้ว หรืออาจใหญ่กว่า มีสีและรูปร่างต่าง ๆ กันให้เลือกใช้มากมาย

กระดุมธรรมดาที่มีอยู่ 2 แบบ คือ

- ก) มีรู อาจมี 2 รูหรือ 4 รู สำหรับเย็บติดกับตัวเสื้อ ชนิดที่ใช้กันมาก เพราะใช้ได้ดีกับเสื้อทุกชนิดทั้งหญิงและชาย
- ข) มีก้าน ก้านกระดุมช่วยกันไม่ให้เม็ดกระดุมติดกับรังคัมทำให้รังคัมเสียสวยโดยเฉพาะรังคัมกุดสอดเสื้อก กระดุมชนิดนี้ไม่เหมาะจะใช้กับเสื้อตามาง

ชนิดมีรู

ชนิดมีก้าน

การเลือกใช้กระดุมไม่ควรพิจารณาความสวยงามเพียงอย่างเดียว ควรคิดถึง ความทนทานและประโยชน์ใช้สอย คือ เลือกกระดุมที่ต้องการวิธีดูแลรักษาให้สอดคล้องกับการดูแลรักษาเสื้อผ้า ๆ

4.7.3 กระดุมแม่ (Snaps) เป็นกระดุมอีกชนิดหนึ่งที่ใช้มากกับเสื้อผ้าหญิงและเด็ก กระดุมชนิดนี้มี 2 ส่วน คือ ฝาบน (ball) และตัวรับ (socket) ทำด้วยโลหะ ขนาดของกระดุมชนิดนี้ไม่มากเท่ากับกระดุมธรรมดา

กระดุมแม่ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ก) ชนิดธรรมดา มีรูที่ฝาบนและตัวรับ ใช้สำหรับเย็บติดกับตัวเสื้อ เป็นกระดุมโลหะผสมนิกเกิลหรือเคลือบดำ

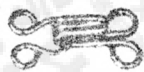
ข) ชนิดไม่รู ติดกับเสื่อผืนด้วยวิธีตอกหรือป้อน ชนิดนี้จึงทนต่อกำลังดึงมากกว่าแบบแรก ทำให้ใช้งานหนักได้ เมื่อตอกติดบนเสื่อผืนงานบนที่อยู่นานแล้วเสื่อมีลักษณะคลายเมื่อขยี้เสื่อต่าง ๆ ทำให้มองดูน่าใช้

4.7.4. ขอเกี่ยว ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ หัวเกี่ยว (hook) และตัวรับ (eyes) ตัวรับมี 2 แบบ คือ แขนตรงและโค้ง

ขอเกี่ยวมี 2 ชนิด คือ

ก) ขอเกี่ยวเล็ก ใช้ติดสุ่ครอยผ้า เช่น ขอบเสื่อใต้ทองแขน สำหรับเกี่ยวบริเวณเอวหรือระหว่างกระดูกที่เว้นระยะห่างเกินไป ขอเกี่ยวชนิดนี้ทำจากโลหะผสมนิเกิล

ข) ขอเกี่ยวใหญ่ มีขนาดใหญ่กว่าขอเกี่ยวเล็กหลายเท่า หัวเกี่ยวและตัวรับเป็นโลหะมีลักษณะแบน แขนตัวรับตรง ขอเกี่ยวใหญ่ออกแบบมาให้มีความแข็งแรง เกือบได้แน่น เหมาะสำหรับการใช้ติดขอบกระโปรงและกางเกง

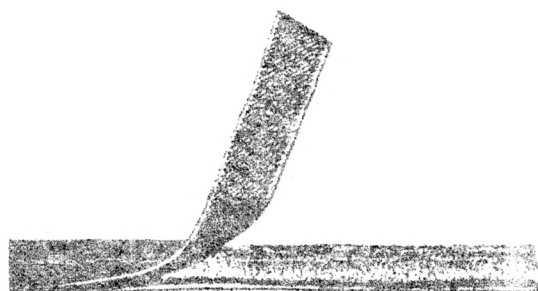

ขอเกี่ยวเล็ก

ขอเกี่ยวใหญ่

4.7.5 เทปปิดทับ คือแถบประคบทำจากไนลอนที่ด้านปิดทับมีลักษณะเป็นขนและด้านเปิดรับประกอบด้วยห่วงเล็ก ๆ เรียงชิดกัน เมื่อประคบจะเกี่ยวติดกันแน่น ใช้มากกับเสื่อผืนยาวและเท็กเล็ก เพราะใช้ง่ายและสะดวก เทปปิดทับมีทั้งชนิดใช้เข็มติด รััดติด และติดลงบนเสื่อผืนด้วย

4.8 ตาไก่ เป็นโลหะกลมใช้ตอกติดกับผ้าด้วยเข็มสำหรับตอกโดยเฉพาะ ใช้ทำรูเข็มขัด ที่ใช้กันอยู่มากจะเป็นพวกโลหะเคลือบทองเหลืองหรืออลูมิเนียม

4.9 เทพผาฉะ เป็นแถบผาฉะที่พับริมไว้เสร็จ ชนิดพับทบกลางช่วยให้ริมผาได้สะดวกขึ้น เทพผาฉะเหมาะสำหรับใช้เย็บตกแต่งส่วนโค้งเว้าเพราะผาจะยึดตามรอยโค้งเว้าได้ดีมาก

4.10 ผาและลูกไม้ตามชาย คือแถบผาและลูกไม้สีต่าง ๆ สำหรับใช้ตามคานในชายกระโปรง ชายเสื้อและปลายแขน เหมาะสำหรับใช้กับเสื้อผาหนาเพราะจะช่วยลดความหนาของรอยพับชายได้ หรือใช้ตามชายเมื่อผ้าสำหรับพับชายมีจำกัด ลูกไม้ตามชายมีลักษณะบาง ริมหยักและราคาถูก ต่างจากลูกไม้สำหรับใช้แทรกตกแต่งเสื้อซึ่งหนากว่า ถักละเอียดกว่าและมีริมทั้ง 2 ด้านเป็นแนวตรงเพิ่มความแข็งแรง

4.11 ผ้าห่มขอบแข็ง เป็นแถบผ้าแข็งสีขาว ใช้ใส่ในขอบกระโปรงและกางเกง ทำให้ขอบกระโปรงและกางเกงอยู่ตัว ไม่ย่น

4.12 เชือก ส่วนมากเป็นเชือกฝ้าย ใช้สำหรับสอดทำขอบนูน เช่น รังคูนก้น ส่วนต่าง ๆ ในตัวเสื้อ ตลอดจนเครื่องใช้ในบ้าน เช่น ปลอกเบาะเก้าอี้ ผาคลุมเตียง เชือกชนิดนี้มีขนาดต่าง ๆ กันตั้งแต่ $\frac{1}{16}$ - $\frac{1}{2}$ นิ้ว

4.13 ยางยืด ส่วนมากทำจากเส้นยางหุ้มด้วยเส้นใยฝ้าย เส้นใยสังเคราะห์หรือเส้นใยผสม อาจเป็นยางเส้นเคียวเล็ก ๆ หรือใช้ยางหลายเส้นมาสานทอเข้าด้วยกันให้เป็นแถบโดยใช้เครื่อง ยางยืดจึงมีหลายขนาด ขนาดเล็กที่สุดส่วนมากใช้กับเสื้อเด็กทรงรอยจีบรอบบริเวณแขนหรือเอวเพราะไม่รัดจนทำให้รำคาญ ส่วนยางยืดขนาดใหญ่ใช้กับเสื้อผาผู้ใหญ่ จะพบวางอยู่ตามส่วนที่เป็นขอบเอว ปลายขาและส่วนอื่น ๆ

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ทุกชนิดที่จำเป็นสำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้าได้ถูกต้องเหมาะสมกับชิ้นต่าง ๆ ของงาน ตลอดจนรู้จักระวังรักษาให้อยู่ในสภาพดีเพื่อความทนทานและใช้งานได้อีกอยู่เสมอ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้สอนจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์จริงทุกชนิดที่ใช้ในงานตัดเย็บเสื้อผ้ามาให้ผู้เรียนดูในชั้นเรียน ถ้าเป็นไปได้ควรหาอุปกรณ์ชนิดเดียวกันแต่ต่างแบบเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบในการเลือกใช้ตามถนัดมือหรือคุณภาพของงาน เช่น ลูกกลิ้ง กระดาษสร้างแบบ ที่เลาะตะเข็บกรรไกร

2. ผู้สอนสาธิตการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิดอย่างถูกวิธี หรืออาจให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในงานตัดเย็บเสื้อผ้าออกมาสาธิตให้เพื่อนดู ผู้สอนคอยอธิบายเพิ่มเติมหรือแก้ไขให้ถูกต้อง

3. ผู้สอนอาจแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกให้เท่ากับลำดับชั้นของงานตัดเย็บเสื้อผ้า แล้วให้แต่ละกลุ่มจัดหาอุปกรณ์จริงที่จำเป็นสำหรับในชั้นนั้นของงานหรือหาภาพแทนของจริงบางชนิดอธิบายวิธีใช้และการดูแลรักษาในชั้นเรียน ผู้สอนอาจช่วยสรุปการรายงานของแต่ละกลุ่ม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. อุปกรณ์ของจริงที่จำเป็นสำหรับงานตัดเย็บเสื้อผ้าทุกขั้นตอน คือ

1.1 การวัดตัว ไค้แก เชือกผูกเอว สายวัดตัว สมุดจดขนาดตัว

1.2 การสร้างแบบ ไค้แก กระดาษสร้างแบบ คินสอคำ คินสอเขียวแดง

ไม้บรรทัด เข็มหมุด กรรไกรตัดกระดาษ เทปใส

1.3 การตัดและท้าวรอย ไค้แก กรรไกรตัดผ้า ลูกกลิ้ง กระดาษท้าวรอยสีต่าง ๆ

ชอล์กเขียนผ้า หมอนเข็ม

1.4 การเนา เย็บ และตักแต่ง ไค้แก เข็มมือ ค้ายเนา ปลายนิ้ว ที่สนเข็ม

ที่เลาะตะเข็บ เข็มจักร ค้ายเย็บ

อุปกรณ์สำหรับใช้กับจักรเย็บผ้า

เครื่องเกาะเกี่ยวชนิดต่าง ๆ

ที่รองรีด เตารีด

2. ภาพอุปกรณ์บางชนิด เช่น หัวจักรเย็บผ้าเพื่ออธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ และหน้าที่

3. ภาพตำแหน่งของหัวจักรที่ควรหยอดน้ำมันเพื่อการดูแลรักษาและที่ไม่ให้หยอดน้ำมัน เพราะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี
4. ภาพขยายปีเข็มที่ดีและไม่ดี

ประเมินผล

พิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้ เช่น

1. การทดสอบ
2. พฤติกรรมของผู้เรียนในภาคปฏิบัติทุกครั้งในค่านต่าง ๆ ได้แก่
 - 2.1 สามารถเลือกใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับงานและใช้ถูกวิธี
 - 2.2 รู้จักแบ่งปันการใช้อุปกรณ์ส่วนรวมและดูแลรักษาอุปกรณ์ส่วนรวมได้ดี
 - สม่ำเสมอเหมือนของตนเอง
 - 2.3 เก็บอุปกรณ์ส่วนรวมและส่วนตัวเข้าที่เรียบร้อยหลังใช้งานแล้ว

.....

การวัดตัว

ขนาดตัวที่ถูกต้องจำเป็นสำหรับการซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และการสร้างแบบเพื่อ
ตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะกับพิกัดตัวของแต่ละบุคคล ผู้วัดจะต้องรู้ตำแหน่งที่แท้จริงของส่วนต่าง ๆ
ของร่างกาย และเข้าใจความหมายของคำที่ใช้เรียกชื่อสัดส่วนเหล่านั้น เช่นคำว่า "ไหล่กว้าง"
หมายถึงความยาวตลอดไหล่ซึ่งได้จากการวัดจากปุ่มไหล่ข้างหนึ่งไปยังปุ่มไหล่อีกข้างหนึ่งให้ผ่าน
ปุ่มคอหลัง

การเลือกสวมเสื้อชั้นในประเภทยกทรงที่เหมาะสมกับรูปร่างและกระชับตัว มีส่วนสำคัญต่อ
สัดส่วนที่วัดได้เพื่อใช้ในการสร้างแบบตัดเสื้อผ้า ๆ กับการเลือกใช้สายวัดตัวที่มีคุณภาพดีมาตรฐาน

ควรหลีกเลี่ยงการวัดขนาดตัวด้วยตนเอง เพราะตัวเลขที่ได้มีโอกาสคลาดเคลื่อนจาก
ความจริงได้ง่ายเนื่องจากทำไม่ได้ถนัด ทางที่ดีก็คือให้ผู้รู้วิธีวัดตัวที่ถูกต้องวัดให้ และจดขนาด
ของสัดส่วนที่วัดแล้วลงสมุดเก็บไว้ จะช่วยให้สะดวกเมื่อต้องการใช้และได้ขนาดตัวที่ถูกต้อง

การเตรียมตัวผู้ถูกวัดก่อนวัดตัว

การวัดตัวเพื่อให้ได้สัดส่วนที่ถูกต้องจริง ๆ ต้องอาศัยความละเอียดละออ วัดทุกส่วน
ด้วยความระมัดระวังมิให้คลาดเคลื่อน และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเตรียมตัวผู้ถูกวัด
ให้ถูกต้องก่อนที่จะวัดตัว ซึ่งได้แก่

1. ถ้าคาดเข็มขัดอยู่ในขณะนั้น ให้ถอดเข็มขัดออก
2. เอาของออกจากกระเป๋าเสื้อหรือกระโปรงหรือกางเกงให้หมด
3. ยืนตรงในทาสบายและสวมรองเท้า
4. คาดเอวด้วยเชือกขนาดไม่เล็กกว่า .2 เซนติเมตร ให้กระชับพอดี ไม่หลวม
หรือแน่นเกินไป เพื่อให้ได้เส้นเอวที่เป็นจริง เชือกนี้จะไม่ปลดออกจนกว่าจะ
วัดตัวเสร็จ

สิ่งควรปฏิบัติในการวัดตัว

ควรใช้สายวัดอันเดียวกันตลอดไปสำหรับวัดทุกสัดส่วนของแต่ละคน เพราะจะช่วยให้
วัดได้สะดวก รวดเร็วและป้องกันมิให้เกิดความคลาดเคลื่อน

ทุกครั้งที่วัดสักส่วนต่าง ๆ ให้ใช้นิ้วชี้ของมือซ้ายสอดรองไว้ใต้สายวัดตรงหัวสาย กด กระชับหัวสายวัดด้วยนิ้วหัวแม่มือซ้าย แล้วจึงใช้มือขวาจับตัวสายวัดโอบรอบสักส่วนที่ต้องการวัดให้พอดี ย้ายให้ตึงหรือหย่อน ใช้นิ้วหัวแม่มือซ้ายกระชับสายวัดไว้แล้วลองชมกับสายวัดดู ถ้าวัดได้ขนาดพอดี สายวัดจะไม่หลุดจากสักส่วนที่กำลังวัด ระวางให้แนวสายวัดขนานกับพื้นราบเมื่อวัดสักส่วนต่อไปนี้ คือ รอบอก กับแขน บ่าหน้า บ่าหลัง ตะโพกบน (ตะโพกเล็ก) และตะโพกกลาง (ตะโพกใหญ่)

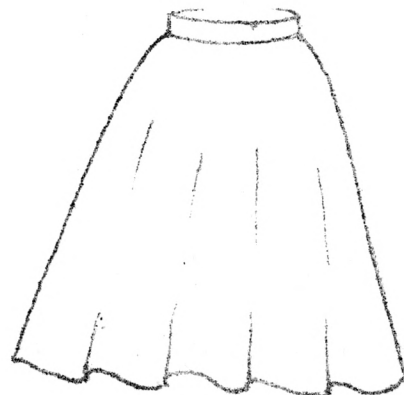
ในขณะวัดเอาให้ตรวจดูแนวเองจริงของผู้ถูกวัดตัวว่าเป็นเส้นตรงขนานกับพื้นราบหรือไม่ เอวหน้าหรือด้านหลังโค้งลงมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ประโยชน์ในการแต่งแบบตัดให้คล้อยตามรูปร่างของเจ้าของสักส่วน

สำหรับผู้ที่แขนสองข้างไม่เท่ากัน ให้วัดข้างที่ใหญ่กว่าเป็นเกณฑ์ และใช้สัดส่วนนี้สร้างแบบตัด

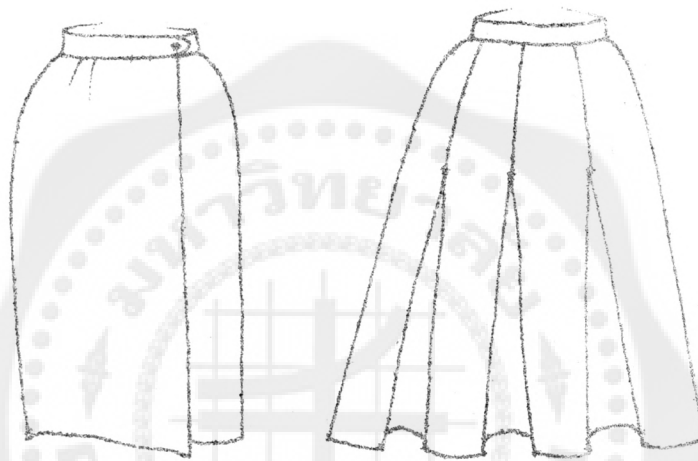
การวัดตรวจทาบ 1 - 2 ครั้ง ช่วยให้ได้สัดส่วนที่ถูกต้องแน่นอน และช่วยป้องกันความผิดพลาดได้วิธีหนึ่ง

การวัดสักส่วนสำหรับสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรง

กระโปรงที่ใช้กันอยู่มีหลายแบบ แม้จะวิจิตรแบบไม่จำเป็นต้องสร้างแบบตัด ผู้ชำนาญในการตัดเย็บก็สามารถเย็บเป็นตัวกระโปรงได้ เช่น กระโปรงจีบรูปเอว กระโปรงย้วย ก็ยังต้องรู้ขนาดตัวของผู้นั่งใส่ คือ ขนาดเอว และต้องรู้ความยาวของกระโปรงที่ต้องการจึงจะตัดได้เหมาะสมกับรูปร่างผู้นั่ง แต่กระโปรงที่ต้องการสักส่วนเพียงเท่านั้นมีแบบจำกัด และจำกัดวิธีผู้นั่ง เหมาะสำหรับผู้เด็กและวัยรุ่นเท่านั้น

กระโปรงสำหรับผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นกระโปรงเข้ารูป การตัดกระโปรงลักษณะเช่นนี้ให้พอดีกับรูปร่างจึงต้องอาศัยแบบคัตที่สร้างจากสัดส่วนต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องวัดอย่างถูกต้อง แบบคัตที่ดีมีส่วนช่วยให้ใ้กระโปรงที่ใส่สบายได้ขนาดเหมาะกับตัวสวม มองดูเรียบเนียนตามส่วนต่าง ๆ ที่ควรเรียบเนียนตามแบบของกระโปรง กระโปรงเหล่านี้ได้แก่กระโปรงเข้ารูปลายส้อมหรือตรง กระโปรงจับจีบเกินตะเข็บกระโปรง

สัดส่วนที่จำเป็นสำหรับการสร้างแบบคัตพื้นฐานกระโปรงเพื่อแยกแบบเป็นกระโปรงต่าง ๆ ดังกล่าว คือ รอบเอว รอบตะโพกบน (ตะโพกเล็ก) รอบตะโพกล่าง (ตะโพกใหญ่) และความยาวกระโปรง

ส่วนวิธีวัดทำดังนี้

รอบเอว

คือส่วนคอคที่สุดของลำตัวที่คาดเชือกไว้

รอบตะโพกบน

ให้วัดส่วนที่อยู่ต่ำลงมาจากเอว 10 ซม. โดยรอบสำหรับผู้ใหญ่

รอบตะโพกล่าง

ส่วนเค้งวี่ส่วนนี้จะอยู่ต่ำจากเอวประมาณ 6 เซนติเมตร

อยู่ตรงส่วนก้นน้อย คือวัดส่วนที่กว้างที่สุดของตะโพก จะอยู่ต่ำ

กว่าเอวลงมา 20 เซนติเมตรสำหรับรูปร่างปกติ

ความยาวกระโปรง

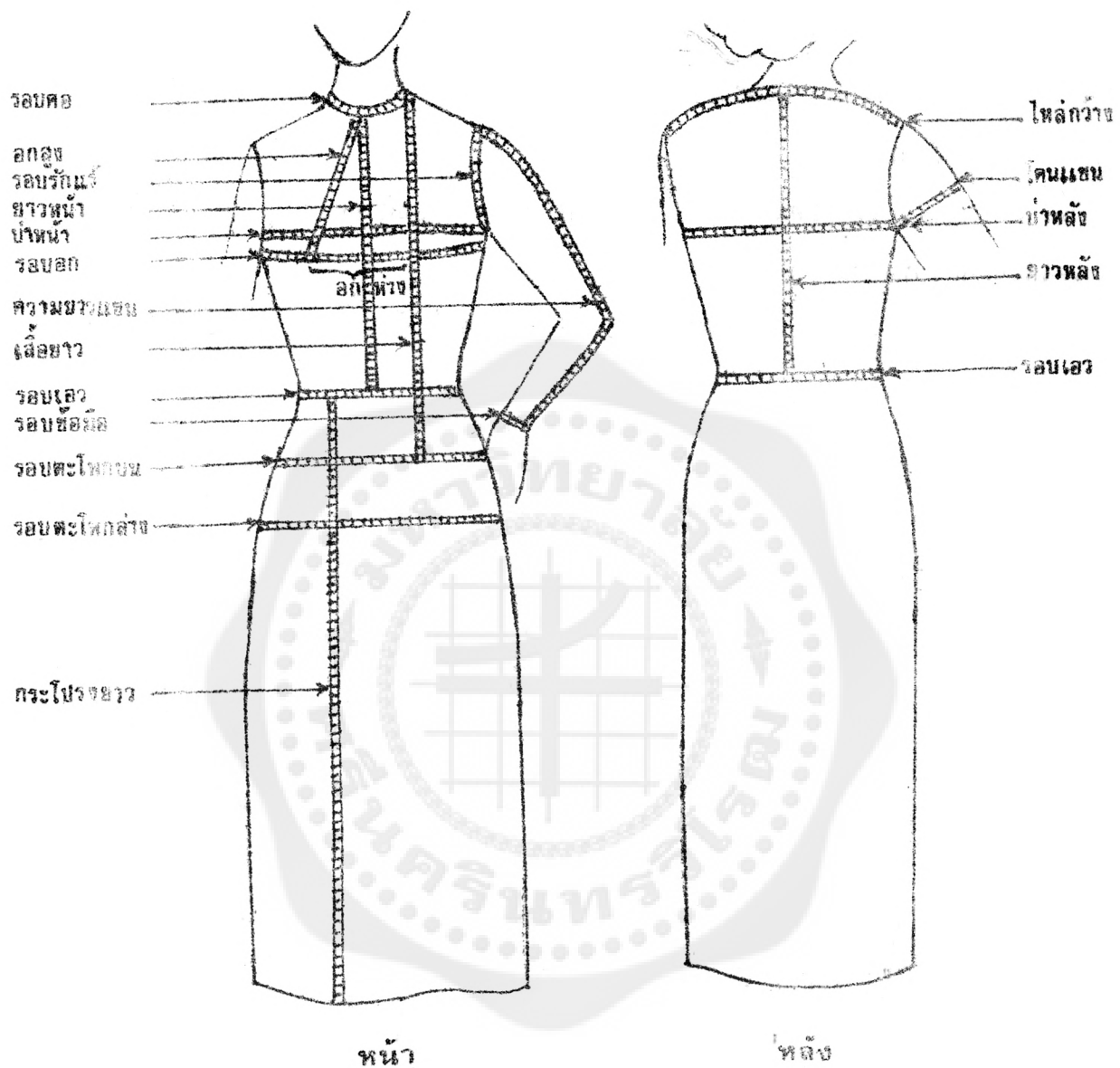
วัดจากกึ่งกลางเอวต่อนาน้ำตึงลงมาตามต้องการ

การวัดสัดส่วนสำหรับสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อ

ในทำนองเดียวกันถ้าต้องการตัดเสื้อให้เข้ากับรูปร่าง ก็จำเป็นต้องสร้างแบบโดยใช้ สัดส่วนที่จำเป็นสำหรับการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อเพื่อแยกเป็นแบบเสื้อที่ต้องการจากการวัดตัว อย่างถูกต้อง สัดส่วนต่าง ๆ ที่ต้องวัดก็คือรอบคอ ยาวหน้า บาหน้า รอบอก ออกสูง ออกหาง รอบรักแร้ ไคนแขน ไหลกว้าง ยาวหลัง บาหลัง ความยาวแขน รอบข้อมือ แขนเสื้อยาว ความกว้างแขนเสื้อ และความยาวตัวเสื้อ ส่วนวิธีวัดทำดังนี้คือ

- รอบคอ วัดคอโดยรอบให้ผ่านปุ่มลึกลงหน้าและปุ่มคอหลัง
- ยาวหน้า ความยาวจากปุ่มคอหน้าถึงเส้นเอว
- บาหน้า วัดจากส่วนที่แขนต่อกับลำตัวข้างหนึ่งมายังอีกข้างหนึ่งด้านหน้า
- รอบอก วัดอกโดยรอบผ่านยอดอกทั้งสองข้าง
- ออกสูง เป็นความยาวจากปุ่มคอหน้าถึงยอดอกข้างใดข้างหนึ่ง
- ออกหาง วัดจากยอดอกข้างหนึ่งไปยังอีกข้างหนึ่ง
- รอบรักแร้ วัดรอบรักแร้ให้ผ่านปุ่มไหล่
- ไคนแขน คือรอบแขนตรงส่วนสุดแขนต่อกับลำตัว (หรือเรียกว่า ก้นแขน) ให้ขนานกับรอบศอก
- ไหลกว้าง วัดด้านหลังจากปุ่มไหล่ข้างหนึ่งไปยังปุ่มไหล่อีกข้างหนึ่งผ่านปุ่มคอหลัง
- ยาวหลัง จากปุ่มคอหลังถึงเส้นเอว
- บาหลัง ตำแหน่งเดียวกับบาหน้าแต่เป็นข้างหลัง
- ความยาวแขน ให้งอแขนน้อย ๆ ก่อนวัด ในการวัดให้เริ่มจากปุ่มไหล่ทาบลงมากกลาง แขนผ่านข้อศอกถึงข้อมือ สัดส่วนนี้จำเป็นสำหรับการสร้างแบบตัดแขนยาว
- รอบข้อมือ วัดข้อมือโดยรอบผ่านปุ่มข้อมือ
- แขนเสื้อยาว วัดจากปุ่มไหล่ทาบลงมากกลางแขนยังจุดที่ต้องการ
- ความกว้างแขนเสื้อ วัดตรงสุดความยาวแขนเสื้อที่ต้องการให้รอบแขน
- ความยาวตัวเสื้อ อาจวัดจากคานหน้าหรือหลัง เริ่มที่จุดข้างคอลงมายังจุดความยาว ตัวเสื้อที่ต้องการ

รูปแสดงตำแหน่งต่าง ๆ ในการวัดตัว

แม้การใช้แบบตัดสำเร็จก็จำเป็นต้องรู้ตำแหน่งต่าง ๆ ในร่างกาย เพราะแบบตัดจากต่างประเทศที่ผลิตจำหน่ายแต่ละขนาดจะบอกสัดส่วนพื้นฐาน 4 ตำแหน่งด้วยกัน คือ รอบอก รอบเอว รอบตะโพกบน และยาวหลัง ดังนั้น การรู้ตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้และสัดส่วนที่ถูกต้องจึงจำเป็น มิฉะนั้นจะไม่สามารถเลือกขนาดของแบบตัดสำเร็จได้ถูกต้อง

อนึ่ง ถ้าผู้เรียนวัดตัวตามวิธีที่ได้แนะนำมาข้างต้น ก็ควรสร้างแบบตัดตามวิธีที่จะได้กล่าวถึงในบทต่อไป เนื่องจากกฎต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างแบบตัดได้กำหนดโดยหลักความวิธ้วัดตัว การปฏิบัติให้สอดคล้องกันจึงจำเป็นสำหรับการให้การตัดเย็บเสื้อผ้าได้ผลตามเป้าหมาย

จุดมุ่งหมาย

ต้องการ

1. ให้ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของการเตรียมตัวอย่างถูกต้องของผู้ถูกวัดตัวเพื่อให้ได้ขนาดตัวตรงตามความเป็นจริง
2. เน้นสิ่งที่พึงปฏิบัติและควรสังเกตในการวัดตัวเพื่อประโยชน์ของงานขั้นตอนต่อไป
3. ให้ผู้เรียนวัดตัวถูกวิธี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้สอนสาธิตการเตรียมตัวผู้ถูกวัดตัว และวัดตัวด้วยวิธีที่ถูกต้องโดยให้ผู้เรียนคนหนึ่งเป็นหุ่น
2. ทบทวนความเข้าใจเรื่องการวัดตัวที่สอน โดยให้ผู้เรียนคนหนึ่งแสดงการวัดหัวเพื่อนำชั้น ผู้สอนช่วยแก้ไขส่วนที่ผิดพลาดและเน้นส่วนที่ควรระมัดระวังเป็นพิเศษในการวัดตัว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามจนเข้าใจ
3. ให้ผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในงานตัดเย็บเสื้อผ้า วัดตัวให้คล่องตัวด้วยการวัดตัวเพื่อนหรือหุ่น
4. ให้ผู้เรียนเลือกคู่วัดตัว ผลัดกันวัดแล้วจดขนาดตัวไว้ ต่อมาให้แลกเปลี่ยนแล้วผลัดกันวัดตัวและจดขนาดตัวที่วัดได้ไว้เช่นเดียวกัน ให้แต่ละคนเอาขนาดตัวของคนที่เพื่อนวัดไว้ทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน สักส่วนใดที่วัดได้ไม่ตรงกันต้องวัดใหม่ หรือถ้ามีปัญหาไม่สามารถตัดสินใจได้ให้ปรึกษาผู้สอน
5. ให้ผู้เรียนทุกคนเก็บสัดส่วนที่วัดได้ถูกต้องไว้ใช้ต่อไป

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. หุ่นโชว์เสื้อ
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดตัว คือ เชือกคาคอเอ สายวัดตัว และสมุดจดขนาดตัว
3. ภาพแสดงการวัดตัว

ประเมินผล

พิจารณาผู้เรียนแต่ละคนจาก

1. การทดสอบเรื่องการวัดตัว

2. การปฏิบัติ

2.1 เตรียมตัวผู้ถูกวัดได้ถูกต้อง วัดอย่างคล่องแคล่ว ถูกวิธี และวัดได้ขนาด
ตรงตามความเป็นจริง

2.2 เลือกใช้อุปกรณ์ในการวัดตัวได้เหมาะสมและคุณภาพดี

.....

แบบตัดพื้นฐานและการสร้าง

แบบตัดพื้นฐานหรือแบบตัดเบื้องต้น (Basic Pattern) หมายถึง แบบเรียบของเสื้อสตรีครึ่งท่อน (blouse) และกระโปรง (skirt) ที่แยกจากกัน แบบตัดพื้นฐานของทั้งเสื้อและกระโปรง จะสร้างลงบนกระดาษสร้างแบบตามหลักการสร้างแบบตัดพื้นฐาน โดยใช้สัดส่วนต่าง ๆ ในร่างกายที่จำเป็นต่อการสร้างแบบ

ลักษณะของแบบตัดพื้นฐาน

1. แบบตัดพื้นฐานเสื้อ มีลักษณะเป็นแบบคอกลมซิกคอ ไม่มีแขนและยาวถึงตะโพกกลาง ประกอบด้วยแผ่นหน้าคือชิ้นหน้าหรือคานหน้า และแผ่นหลังคือชิ้นหลังหรือคานหลัง (ดังรูปหน้าต่อไป) ทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังสร้างเพียงอย่างละครึ่งแผ่น เพราะคานชายและคานขวาของแต่ละแผ่นเหมือนกัน จึงไม่จำเป็นต้องสร้างเต็มแผ่น

1.1 แผ่นหน้า ประกอบด้วย

1.1.1 เกล็ดใหญ่ที่สำคัญ 2 เกล็ด คือ

- เกล็ดใหญ่ไหล่จากกลางไหล่ มีปลายเกล็ดอยู่ตรงจุดอก
- เกล็ดใหญ่เอว ปลายเกล็ดคานบนอยู่ที่จุดอก ส่วนปลายเกล็ดคานกลางอยู่บนเส้นตะโพกกลาง กลางเกล็ดอยู่บนเส้นเอว เกล็ดนี้ทำให้เกิดส่วนคอของเอวบนแผ่นหน้า ปลายเกล็ดใหญ่ทั้งสองที่มาพบกันตรงจุดอก ทำให้เกิดส่วนนูนของอกขึ้น

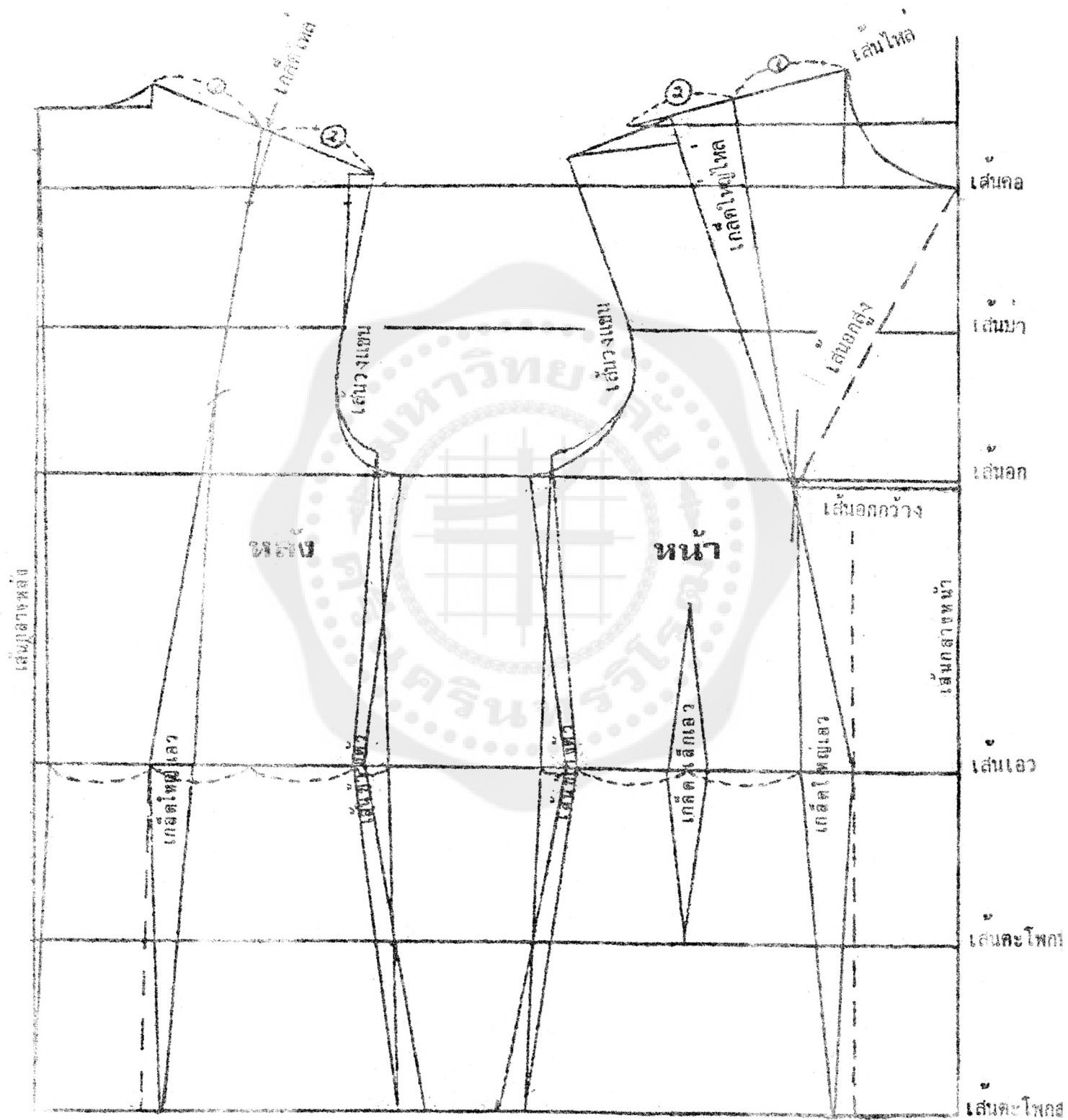
1.1.2 เกล็ดเล็กเอว อยู่ระหว่างเกล็ดใหญ่เอวและคอเอวคานข้าง

เกล็ดนี้ยาว 20 เซนติเมตร และกลางเกล็ดอยู่บนเส้นเอวเช่นกัน

1.2 แผ่นหลัง ประกอบด้วย

1.2.1 เกล็ดเล็กจากกลางไหล่ ปลายเกล็ดเอนเข้าหากลางตัวตรงกับแนว ปลายเกล็ดใหญ่เอวคานบน

1.2.2 เกล็ดใหญ่เอว ปลายเกล็ดคานบนอยู่เหนือเส้นอกในระดับรักแร้และ ปลายคานกลางอยู่บนเส้นตะโพกกลาง กลางเกล็ดอยู่บนเส้นเอว

1.3 เว้าแซน ของแผ่นหน้าและแผ่นหลังมีปลายบนจรดกันที่จุดปลายไหล ซึ่งเป็นจุดเกี่ยวกับจุดกลางหัวแซน ส่วนปลายล่างของเว้าแซนจรดกันใต้รักแร้ที่จุดปลายบนของเส้นข้างตัว

เนื่องจากรูปร่างสตรีคานหนามีส่วนนูนของอก จึงทำให้ช่วงตัวหน้าใหญ่กว่าช่วงตัวหลัง

แบบตัดพื้นฐานจึงมีแผ่นหน้าใหญ่กว่าแผ่นหลัง

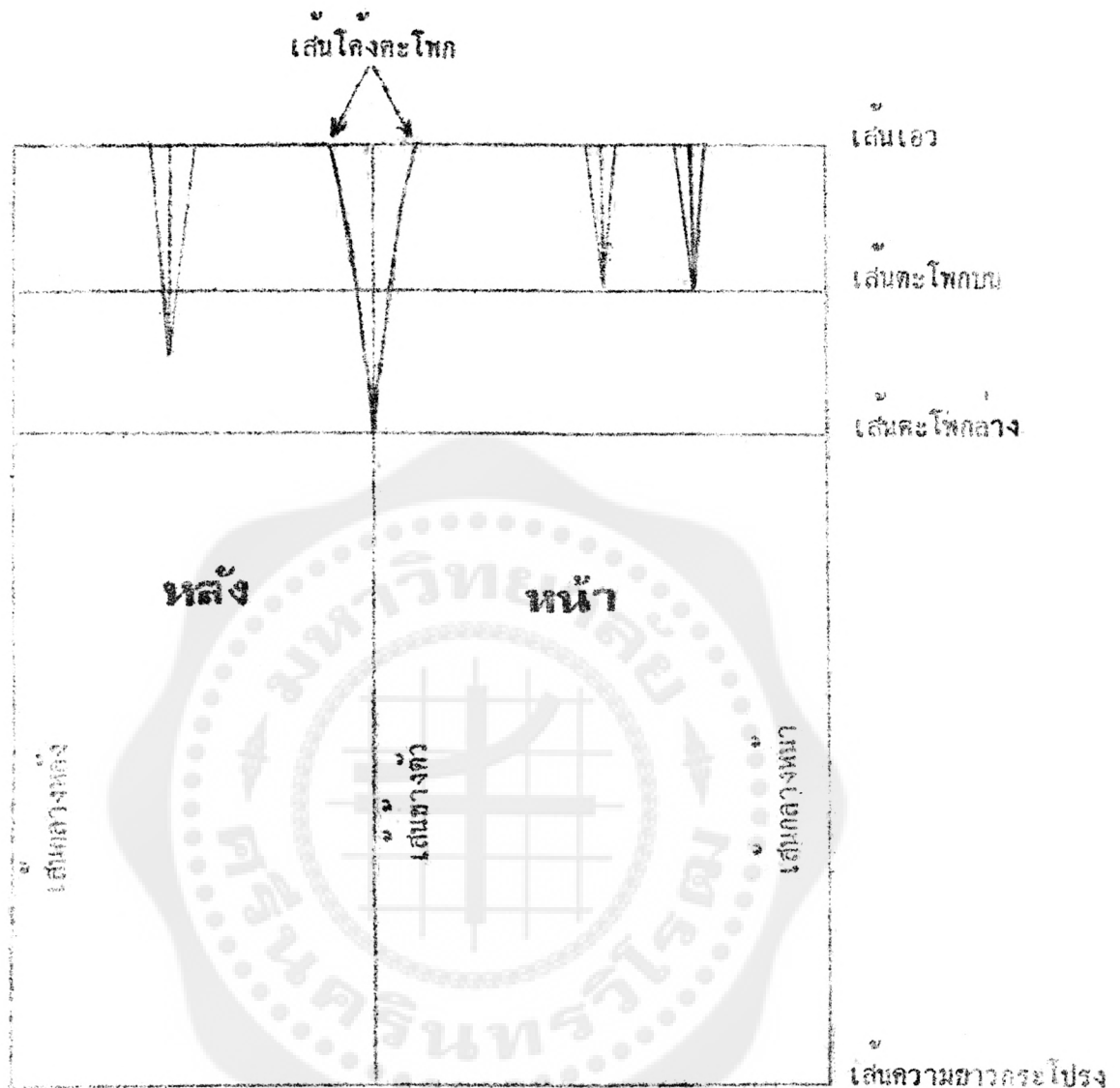
ส่วนเส้นพื้นฐานที่ปรากฏในแบบตัดพื้นฐานเสื้อ มีดังนี้

- ก. เส้นกลางตัว หมายถึง เส้นกลางหน้าและเส้นกลางหลัง
- ข. เส้นคอ
- ค. เส้นบ่า
- ง. เส้นอก
- จ. เส้นเอว
- ฉ. เส้นตะโพกบน
- ช. เส้นตะโพกล่าง

นอกจากเส้นพื้นฐานดังกล่าว ยังต้องมีเส้นประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยทำให้แบบตัดที่สร้างขึ้นเป็นรูปร่างเห็นได้ชัดเจนและสมบูรณ์ คือ

- ก. เส้นไหล
- ข. เส้นอกสูง
- ค. เส้นอกกว้าง
- ง. เส้นวงแขน
- จ. เส้นข้างตัว

2. แบบตัดพื้นฐานกระโปรง ลักษณะเป็นแบบกระโปรงปลายตรง ประกอบด้วยแผ่นหน้า คือ ชิ้นหน้าหรือคานหน้า และแผ่นหลัง คือ ชิ้นหลังหรือคานหลัง (ตามรูปในหน้าต่อไป) ทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังสร้างเพียงอย่างละครึ่งแผ่นเช่นเดียวกับแบบตัดพื้นฐานเสื้อ

2.1 แผนหน้า ประกอบด้วยเกล็ดเอว 1 คู่ ทั้งคู่มีขนาดเท่ากันและอยู่ห่างกัน

๕ เซนติเมตร ปลายเกล็ดอยู่บนแนวตะโพกบน

2.2 แผนหลัง มีเกล็ดเอวหลัง 1 เกล็ด กว้างเกือบเท่าเกล็ดเอวคู่หน้ารวมกัน

แต่ยาวกว่าเกล็ดหน้า ปลายเกล็ดอยู่กึ่งกลางแนวตะโพกบนและตะโพกกลาง

จากที่ได้อธิบายมาแล้วว่า แผนหน้าของแบบคัตพื้นฐานเสื้อใหญ่กว่าแผนหลัง ดังนั้น แผนหน้าของแบบคัตพื้นฐานกระโปรงจึงใหญ่กว่าแผนหลังกลายตามไปด้วย เพื่อให้เส้นข้างตัวของเสื้อและกระโปรงถูกฉีกกันเป็นแนวเดียวกัน

เส้นพื้นฐานในแบบตัดพื้นฐานกระโปรง คือ

- ก. เส้นกลางตัว หมายถึงเส้นกลางหน้าและเส้นกลางหลัง
- ข. เส้นเอว
- ค. เส้นตะโพกบน
- ง. เส้นตะโพกกลาง
- จ. เส้นความยาวกระโปรง

สำหรับเส้นข้างตัวและเส้นโค้งตะโพกเป็นเส้นประกอบที่ทำให้มองเห็นแบบตัดพื้นฐานกระโปรงมีเส้นรอบตัวที่สมบูรณ์

การสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรงและเสื้อ

การสร้างแบบ (Pattern Making) เป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการสร้างเส้นต่าง ๆ ในรูปร่างคนลงบนกระดาษหรือผืนผ้า เพื่อให้ใช้เย็บออกมาเป็นเสื้อผ้าตามรูปร่างที่ต้องการได้ ผู้ที่รักษารูปร่างได้ก็จะมีสัดส่วนที่คงตัว บุคคลเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องสร้างแบบตัดพื้นฐานทุกครั้งที่ตัดเสื้อ แบบตัดพื้นฐานที่สร้างไว้ครั้งแรกสามารถนำไปใช้แยกแบบได้ตลอดไป

เนื่องจากเส้นพื้นฐานและเส้นประกอบอื่น ๆ ในแบบตัดพื้นฐานกระโปรงมีน้อยกว่าในแบบตัดพื้นฐานเสื้อ จึงทำให้ผู้เรียนทั่ว ๆ ไปรู้สึกว่าการสร้างแบบตัดกระโปรงง่ายกว่า เห็นควรที่จะกล่าวถึงวิธีสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรงก่อนที่จะกล่าวถึงการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อ เป็นการเริ่มจากง่ายไปหายาก

1. การสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรง

1.1 สัดส่วนที่ใช้ในการสร้างแบบตัดพื้นฐานกระโปรง มีดังนี้

รอบตะโพกบน 86 ซม. และอยู่ต่ำกว่าเอว 10 ซม.

รอบตะโพกกลาง 90 ซม. และอยู่ต่ำกว่าเอว 20 ซม.

ความยาวกระโปรง 60 ซม.

1.2 วิธีสร้างให้ทำเป็นลำดับขั้นดังนี้

1.2.1 หาเส้นพื้นฐานต่าง ๆ คือ

1) เส้นเอวและชายกระโปรง

- ลาก กข ยาว 70 ซม. ให้ห่างจากริมกระดาดสร้างแบบทางขวามือ 3 ซม.
- ทำ ขค ยาว 60 ซม. = ความยาวกระโปรงและเป็นเส้นกลางหน้า

2) เส้นตะโพกบนและเส้นตะโพกล่าง

- บนเส้น คข สร้าง คช ยาว 10 ซม. และ คช ยาว 20 ซม. จะได้เส้นตะโพกบน และตะโพกล่าง ตามลำดับ

1.2.2 หาครีงตัว

$$\begin{aligned} \text{- ไขกฏหาครีงตัว คือ} &= \frac{\text{รอบตะโพกล่าง} + 2 \text{ ถึง } 4}{2} \\ &= \frac{90 + 4}{2} = 47 \text{ ซม.} \end{aligned}$$

- ลาก คจ ยาว 47 ซม. ไปทางซ้ายมือให้ชนกับริมบนกระดาด
- ลาก ขท, ขฎ และ ขน ให้ชนกันและเท่ากับ คจ
- ต่อ จด เป็นเส้นกลางหลัง

1.2.3 หาชั้นหน้า

$$\begin{aligned} \text{- ไขกฏชั้นหน้า คือ} &= \frac{\text{รอบตะโพกล่าง} + 2 \text{ ถึง } 4}{4} + 2 \\ &= \frac{90 + 4}{4} + 2 = 25\frac{1}{2} \text{ ซม.} \\ &= \text{คณ และ ขญ} \end{aligned}$$

- ลาก ฅญ ให้ชนกับ คช จะได้ ฅญ เป็นเส้นข้างตัว
- หาตำแหน่งเกล็ดของแผ่นหน้าโดยให้กลางเกล็ดที่หนึ่งอยู่ห่างจากเส้นกลางหน้า 7 ซม. กลางเกล็ดที่สองห่างจากกลางเกล็ดแรก 6 ซม. ทั้ง 2 เกล็ดยาว 10 ซม. กว้างเกล็ดละ 2 ซม.

1.2.4 หาชั้นหลัง

$$\text{ใช้กฎหาชั้นหลัง คือ } = \frac{\text{รอบตะโพกล่าง} + 2 \text{ นิ้ว } 4}{4} = 4$$

$$= \frac{90 + 4}{4} - 2 = 21\frac{1}{2} \text{ ซม.} = \text{ณจ}$$

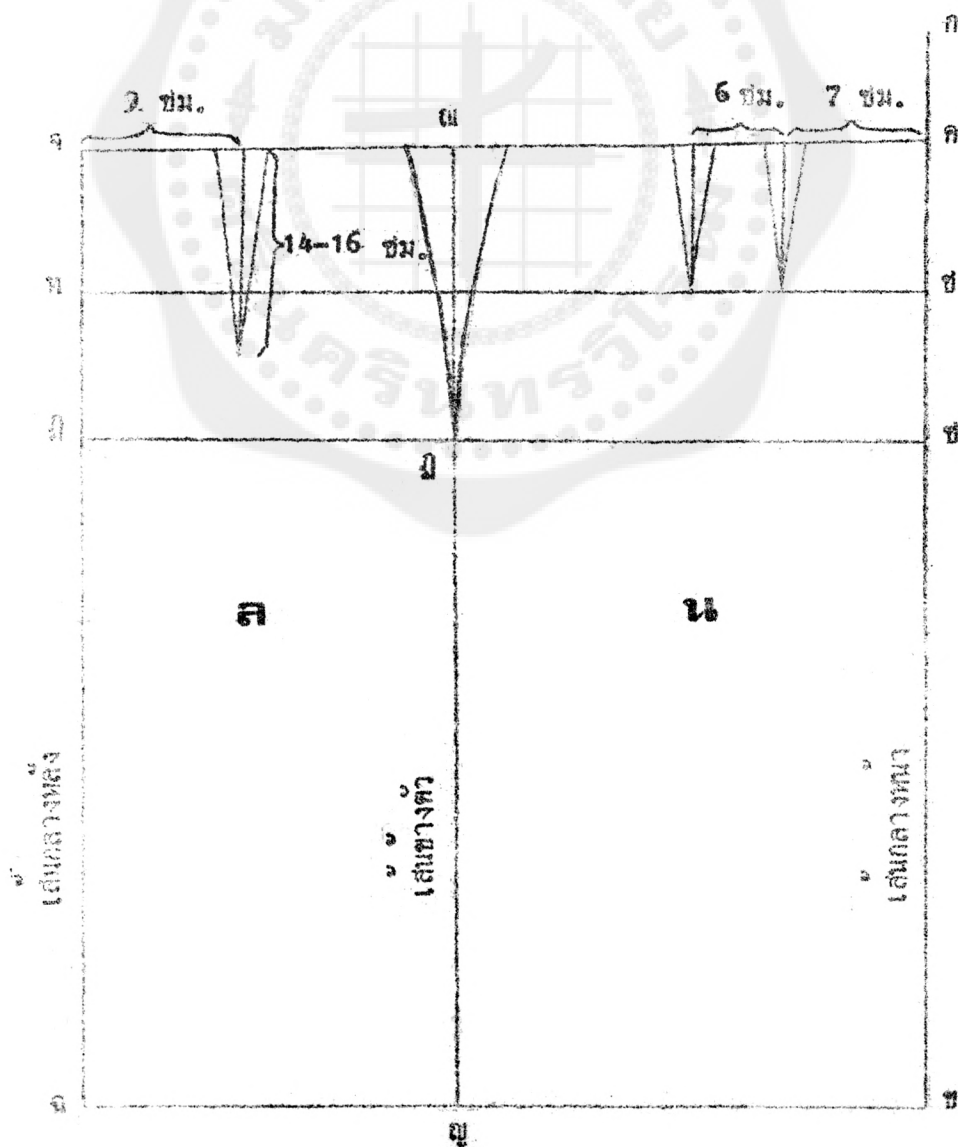
หรือ = ครึ่งตัวลบควยชั้นหนา

- สร้างเกล็ดหลังให้อยู่ห่างจากเส้นกลางหลัง 9 ซม.

ยาว 14 - 16 ซม. เกล็ดกว้าง 5 ซม.

1.2.5 โค้งตะโพก

- ที่ ณ วัดไปทางซ้ายและขวาข้างละ 2 ซม. แล้วค่อย ๆ โค้งตะโพก จากจุดที่วัดไว้ให้มาพบกันที่ ณ

2. การสร้างแบบตัดพื้นฐานสี่เหลี่ยมท่อน

2.1 ใช้สัดส่วนต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสร้างแบบตัดพื้นฐานสี่เหลี่ยมต่อไปนี้

โหลกว้าง	38 ซม.
บาทหน้า	34 ซม.
บาทหลัง	34 ซม.
รอบอก	84 ซม.
อกห่าง	19 ซม.
อกสูง	20 ซม.
ยาวหน้า	34 ซม.
ยาวหลัง	38 ซม.
ตะโพกกลาง	90 ซม. และอยู่ต่ำจากเอว 20 ซม.
ตะโพกบน	อยู่ต่ำจากเอว 10 ซม.

2.2 วิธีสร้างท่าตามลำดับดังนี้

2.2.1 หาเส้นพื้นฐานต่าง ๆ คือ

1) เส้นกลางหน้า

- ลากเส้นตั้งให้ห่างจากริมกระดาดสร้างแบบทางขวามือ 3 ซม. โดยตลอด

2) เส้นคอ

- ที่เส้นกลางหน้าวัดต่ำจากริมบนสุดกระดาดลงมา 10 ซม. ที่จุด ก เป็นจุดคอ
- ที่จุด ก ทำ กข ยาว $6\frac{1}{2}$ ซม. ต่อเส้นแนวคอไปทางซ้ายมือ จนสุดกระดาดให้ขนานกับริมกระดาดบน

3) เส้นเอว

- บนเส้นกลางหน้าทำ กค ให้เท่ากับยาวหน้าคือ 34 ซม.
- ลากเส้นเอวให้ขนานกับเส้นคอ

4) เส้นอกสมมุติ

- แบ่งครึ่ง กค ที่จุด ง
- ลากเส้นอกให้ขนานกับเส้นคอ

5) เส้นยาหนา

- แบ่งครึ่ง ก ง ที่ จ
- ลากเส้นยาหนาให้ขนานกับเส้นคอ

6) เส้นตะโพกบน

- ทำ ค ฉ ยาว 10 ซม.
- ลากเส้นตะโพกบนให้ขนานกับเส้นเอว

7) เส้นตะโพกล่าง

- ทำ ค ช ยาว 20 ซม.
- ลากเส้นตะโพกล่างให้ขนานกับเส้นเอว

2.2.2 สร้างขึ้นหนาหรือแผ่นหนา

1) แนวไหล่หนา

- ที่จุด ข ทำ ช ช ให้ตั้งฉากกับ ก ช ที่ ช ยาว 7 ซม.
แล้วโค้งคอหนาจาก ช ถึง ก
- แบ่งครึ่ง ช ช ที่ ฉ
- ลากแนวไหล่หนา ฉ ถึง ญ ให้ยาว 19 ซม. (ซึ่งได้จาก
 $\frac{\text{ไหล่กว้าง}}{2} = \frac{38}{2} = 19 \text{ 4.2}$)
- คอ ช ญ แล้วแบ่งครึ่งที่ ฎ
- ทำ ฎ ฎ กว้าง 4.2 ซม. = ความกว้างของเกล็ดใหญ่อก
(ซึ่งได้จาก $\frac{\text{ครึ่งรอบอก}}{10} = \frac{42}{10} = 4.2$)

2) หอกจริง

- ที่จุด ง ทำ ง ฐ ยาว $9\frac{1}{2}$ ซม. (ได้จาก $\frac{\text{อกห่าง}}{2} = 19 = 9\frac{1}{2}$)
- ตีเส้นก่ากะบากกับแนวอกและให้ตั้งฉากที่จุด ฐ เพื่อยกคอก
- ที่จุด ก ลาก ก ฒ ยาว 20 ซม. = อกสูง จุด ฒ จะอยู่ที่ ฐ
- บาก ฒ ท เป็นเส้นอกจริง
- บนเส้น ช ญ ลากเส้นตรงจาก ฎ และ ญ มายัง ฒ จะได้เกล็ด
อก ฎ ฒ ญ

3) หาโหลจริง

- ปีกตายเกล็ดคอกที่ไค้ก่อนต่อเส้นโหลถึง ณ ไหยาวเท่าเดิมคือ 19 ซม.
- คอ ชู ฅู เติมให้พบกับเส้นโหลที่ค้อออกไป จะพบกันพอดีจุด ณ

4) หาบานา

- จาก จ วัคไปทางซ้ายให้พบกับเส้นบานาที่ ค ยาว 17 ซม.
(ไค้จาก $\frac{\text{บานา}}{2} = \frac{34}{2} = 17$)

5) หาอก

- ที่ ง ทำ ง ค ยาว = 23 ซม. (ไค้จาก $\frac{\text{รอบอก}}{2} + 2 = \frac{84}{4} + 2 = 23$)

6) หาตะโปกกลาง

- ที่ช ทำ ชด ยาว $24\frac{1}{2}$ ซม. (ไค้จาก $\frac{\text{ตะโปกกลาง}}{4} + 2 = \frac{90}{4} + 2 = 24\frac{1}{2}$)

7) หาเส้นข้างตัว

- ที่ ค วัคตรงขึ้นไปที่ ห ยาว $1\frac{1}{2}$ ซม. แล้วโค้งแขน ณ ค ห
- ลากเส้นตรง ท ถ
- บนเส้นเอว เว้าเอวเข้ามา 2 ซม. ที่ บ
- ตีเส้นตรงจากจุด ห มาที่จุดโค้งเอว แล้วค้อย ๆ โค้งตะโปกให้เนียนลงมา

8) หาเกล็ดคอก

- แบ่งเส้นอกจริงเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กัน
- ตีเส้นคอกจากส่วนที่ใกล้จุดคอกที่สุดลงมาพบแนวตะโปกใหญ่ (เส้นไขปลา) ที่ ช
- วัคจาก ช ไปทางซ้ายมือ 1 ซม. เป็นปลายล่างเกล็ดใหญ่เอว
- สร้างเกล็ดใหญ่เอวกว้าง 3 - 4 ซม. ให้ปลายบนเกล็ดนี้อยู่ที่จุดยอดคอก
- สร้างเกล็ดเล็กเอวกว้าง 2 ซม. ให้อยู่ระหว่างกลางเกล็ดใหญ่เอว และเว้าเอว เกล็ดมีความยาว 20 ซม. และกลางเกล็ดอยู่บนเส้นเอว

9) การขยายข้างตัว

- จาก ค ขยายออก $1\frac{1}{2}$ ซม. ที่ ค₁ ที่เอาจขยายออก $\frac{1}{2}$ ซม. ที่ บ₁ และที่ ถ ขยายออก 1 ซม. ที่ ถ₁
- ตีเส้นตรงจาก ค₁ ถึงเอาจที่ขยายออก คอย ๆ โค้งตะโปกใหม่ ให้เนียนลงมาถึง ถ₁
- แกร่งวงแขนใหม่ให้ปลายล่างสุดอยู่ที่ส่วนขยายบนเส้นอกที่ ค₁

2.2.3 สร้างขึ้นหลังหรือแผ่นหลัง

ลากเส้นกลางหลังให้ห่างจากริมซ้ายกระดาด 2 ซม. ตั้งแต่เส้นตะโปกล่างถึงเส้นคอ

1) ไหลหลัง

- จากจุด ก วัดเลยขึ้นไปอีก 4 ซม. ถึง ข จะได้ ค ข เท่ากับ ยาวหลัง
- จาก ข วัดให้ขนานกับเส้นคอถึง ช ยาว $6\frac{1}{2}$ ซม.
- ที่ ช ทำ ช ซ ขึ้นไปยาว $1\frac{1}{2}$ ซม. แล้วโค้งคอหลัง
- ที่จุด จ ทำ จ ฉ ยาว $17\frac{1}{2}$ ซม. ($\frac{\text{บาทหลัง}}{2} + \frac{1}{2} = \frac{34}{2} + \frac{1}{2} = 17\frac{1}{2}$)
- ที่ ฉ ทำ ฉ ญ ตั้งฉากขึ้นไปยาว 7 ซม.
- จาก ญ คอตรงขึ้นไปถึง อ ให้ $= \frac{1}{2}$ ก ข
- ที่ อ ทำ อ ฮ ยาว $1\frac{1}{2}$ ซม. ให้ขนานกับเส้นคอ
- คอเส้น ซฮ แล้วแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ให้ส่วนที่ 1 = ซ ญ ของแผ่นหนา และส่วนที่ 2 = ญ ญ จะได้เกล็ดไหลหลัง

2) หอก

- ที่จุด ง ทำ ง ฐ ยาว 19 ซม. ($\frac{\text{รอบอก}}{4} - 2 = \frac{84}{4} - 2 = 19$)

3) หาคะโปก

- ที่ ซ ทำ ซ ท ยาว $20\frac{1}{2}$ ซม. ($\frac{\text{ตะโปกกลาง}}{4} - 2 = \frac{90}{4} - 2 = 20\frac{1}{2}$)

4) เส้นข้างตัว

- ที่ ร วกตรงขึ้นไปถึง ฅ ยาว $1\frac{1}{2}$ ซม. แล้วโค้งแขน ฅ ฅ ฅ
- ต่อเส้นตรง ฅ ท
- การเว้าเอวและโค้งตะโพกทำเช่นเดียวกับแผ่นหน้า

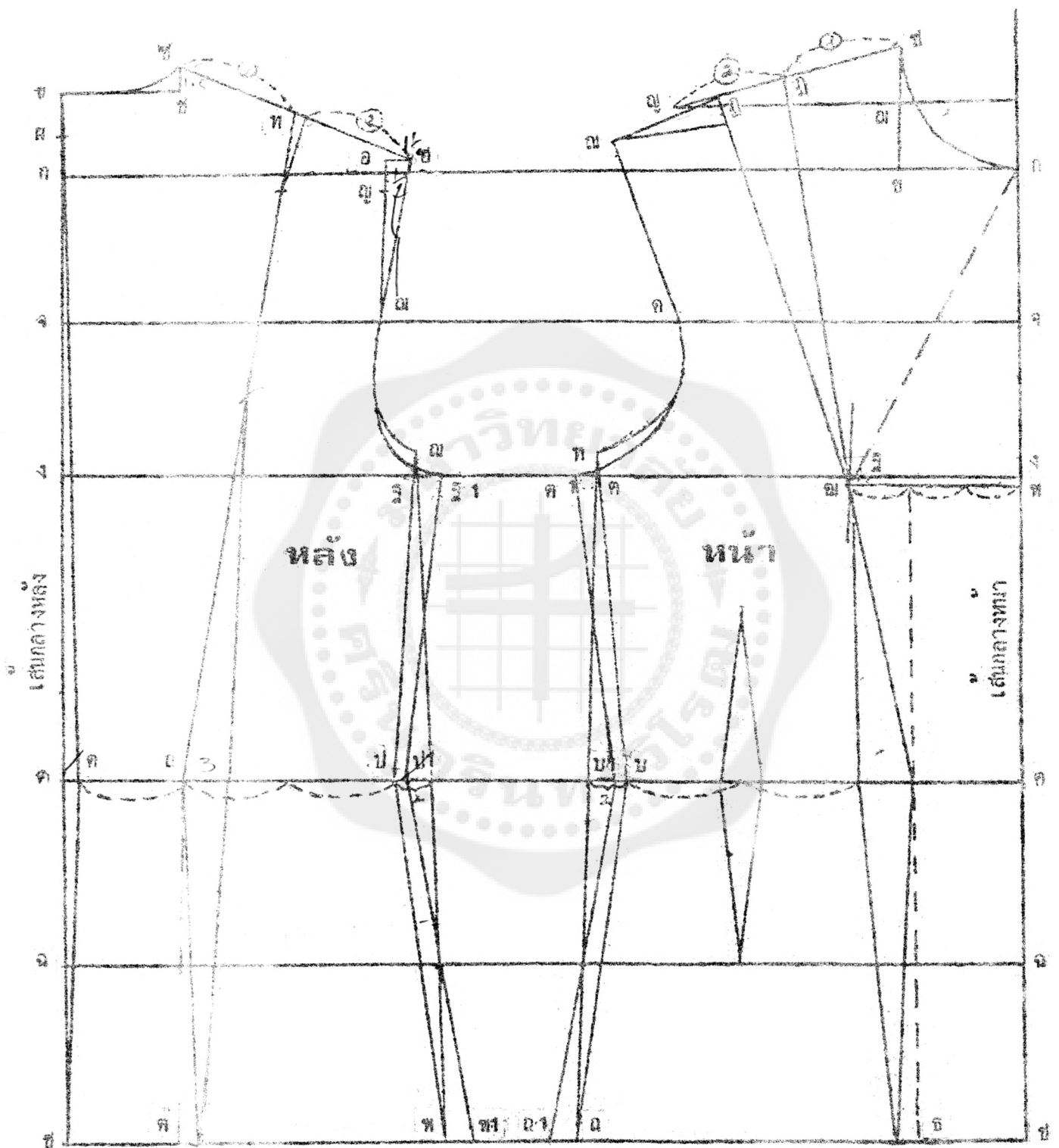
5) แนวซิป

- ที่ จุก ค วกเข้ามา $1 - 1\frac{1}{2}$ ซม. ที่ ค แล้วตีเส้นตรงจากจุก ข ตรงมายัง ค จาก ค ต่อไปยัง ข

6) เกล็ดหลัง

- แบ่งเส้นเอวแผ่นหลังออกเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กัน
- ตีเส้นกึ่งจากส่วนที่ไกลแนวซิปที่สุดลงมาพบเส้นตะโพกกลางที่ ค
- จาก ค วกเข้ามา 1 ซม. เป็นปลายล่างเกล็ดหลัง
- ที่ ฅ ตีตรงไปพบ ท จะได้แนวเกล็ดแผ่นหลัง
- ทำเกล็ดไล่หลังยาว 4 - 5 ซม. และเกล็ดเอวกว้าง 3 ซม.
- ปลายบนอยู่ระหว่างเส้นอกและเส้นบ่า

การขยายข้างตัว ทำเช่นเดียวกับแผ่นหน้า

3. การสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อชุด

แบบตัดพื้นฐานเสื้อที่สร้างไว้สามารถนำมาใช้ต่อทำเป็นแบบตัดพื้นฐานเสื้อชุดได้ดังนี้

3.1 คอส่วนที่เป็นกระโปรงในแบบตัดพื้นฐานทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง คือ ส่วน ด ช ช ญ

และ ช พ ป บ โดย

- คอเส้นกลางหน้าและเส้นกลางหลังจึงลงมาถึงชายกระโปรงที่กำหนดไว้ คือที่

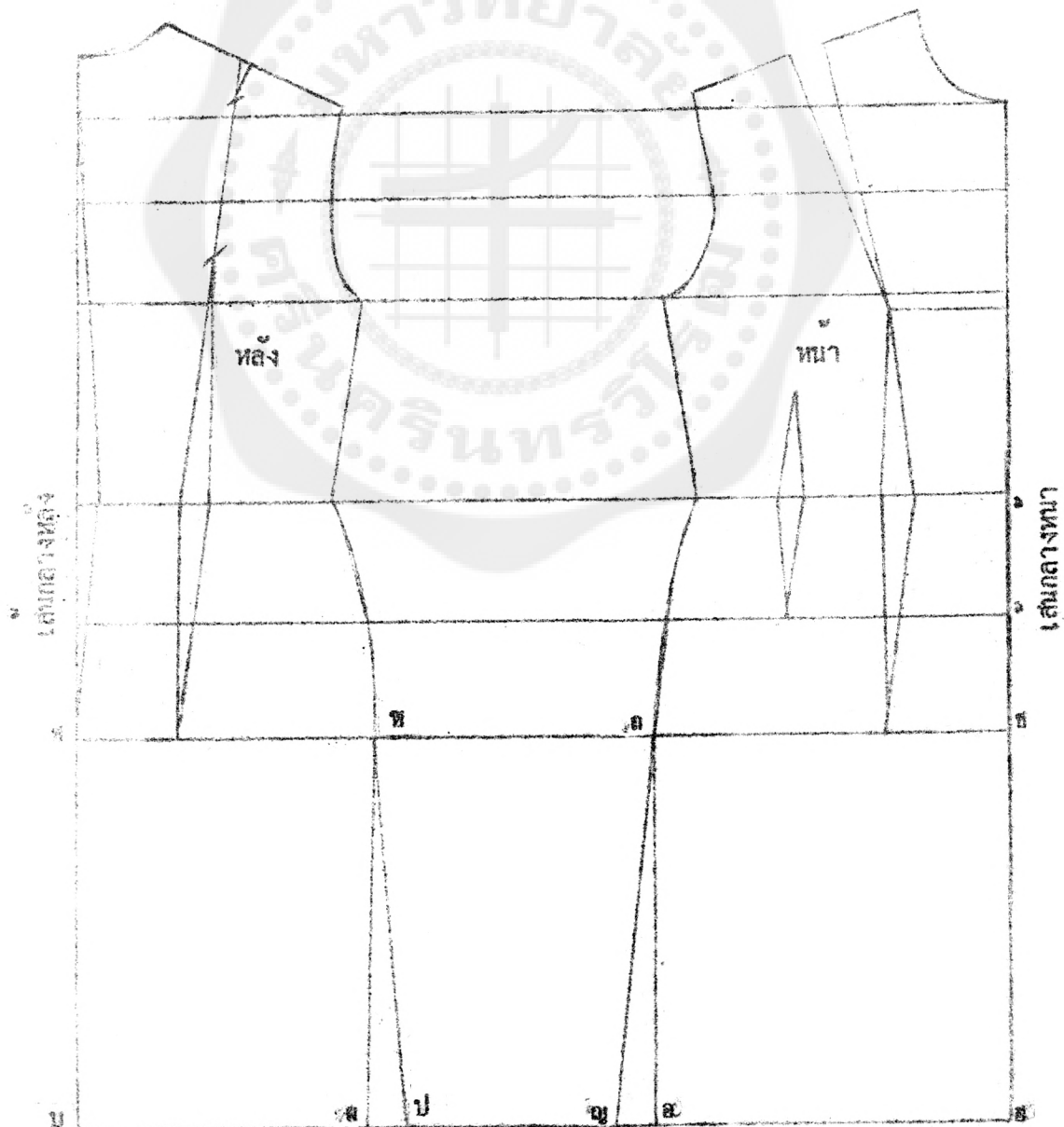
ช และ บ ตามลำดับ

- ที่ข้างตัวปลายสุดตะโพกทั้งหน้าและหลังคือ ที่ ด และ พ ลากเส้น ด อ ให้

ขนานกับ ช ช และ พ ผ ให้ขนานกับ ช บ

- ทำชายกระโปรงให้บานออกทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังประมาณ 2 - 3 ซม.

คือให้ออกถึง ญ ในแผ่นหน้า และถึง ป ในแผ่นหลัง

3.2 เกล็ดใหญ่ไหลที่แผ่นหน้าปิดตายได้ แต่จะตองย้ายเกล็ดนี้ไปไว้ตำแหน่งอื่น
แล้วแต่แบบเสื้อที่จะตัดต่อไป (ดูวิธีย้ายเกล็ดในภาคผนวก)

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เห็นลักษณะที่แตกต่างกันของแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรง
2. บอกสัดส่วนที่จำเป็นต่อการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงได้ถูกต้อง
3. คำนวณหาตัวเลขจากสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงได้
4. สร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงได้ถูกต้องแม่นยำ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้ผู้เรียนสังเกตจากแผนภาพแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงที่ผู้สอนติดไว้ให้ดู แล้วบันทึกลงในแบบตัดพื้นฐานแต่ละอย่างประกอบขึ้นด้วยเส้นอะไรบ้าง ก็เส้น
2. ผู้สอนอธิบายวิธีใช้สูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรง ซึ่งเป็นที่มาของเส้นสำคัญในแบบตัดพื้นฐาน
3. ผู้สอนสาธิตวิธีสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงตามลำดับชั้นด้วยสัดส่วนที่กำหนดให้หรืออาจให้ผู้เรียนช่วยกันสร้างบนกระดาษตามวิธีสร้างในเอกสารคำสอน จากความเข้าใจที่ผู้สอนให้อ่านมาล่วงหน้า
4. ให้ผู้เรียนสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงด้วยสัดส่วนของตนเองส่งผู้สอน
5. ผู้สอนกำหนดสัดส่วนที่แตกต่างออกไป แล้วให้ผู้เรียนฝึกสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงเพื่อช่วยให้ทำได้ถูกต้องแม่นยำ ผู้สอนจะต้องตรวจแบบตัดเหล่านั้นอย่างละเอียด แล้วแก้ไขส่วนผิดพลาดพร้อมทั้งอธิบายให้เข้าใจ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. แผนภาพแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรง
2. อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้ในการสร้างแบบ

ประเมินผล จาก

1. ความแม่นยำในสูตรต่าง ๆ ที่ใช้คำนวณเพื่อสร้างแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรง
เมื่อทดสอบ
2. ความละเอียดรอบคอบและความถูกต้องของแบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงที่ผู้เรียน
ฝึกทำส่ง
3. มีอุปกรณ์การเรียนครบ

การร่างแบบตัดส่วนประกอบตัวเสื้อ

เสื้อสตรีทุกสมัยมีแบบต่าง ๆ มากมาย บางแบบมีแค่เฉพาะตัวเสื้อแผ่นหน้าและแผ่นหลัง ไม่มีแขนไม่มีปก บางแบบก็มีแขนแต่ไม่มีปก บางก็มีแค่ปกไม่มีแขน บางแบบมีทั้งแขนและปก สำหรับเสื้อแบบหลัง แขนและปกเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของตัวเสื้อ ถ้าส่วนประกอบดังกล่าวสวยงามก็จะเพิ่มความน่าใช้ให้กับเสื้อ ดังนั้น แบบตัดของส่วนประกอบตัวเสื้อจึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าแบบตัดชิ้นหน้าและชิ้นหลังของตัวเสื้อ จึงควรเลือกใช้วิธีสร้างแบบตัดที่ให้ผลดี

การร่างแบบตัดแขนสั้นบางชนิด

แขนเสื้อ (sleeve) คือส่วนที่ต่อออกมาจากวงแขนของตัวเสื้อ ปกคลุมตั้งแต่ส่วนหัวไหล่ลงมา ถ้าคลุมยาวเหนือข้อศอกเรียกว่าแขนสั้น (short sleeve) ถ้าต่ำกว่าข้อศอกลงมาจรดข้อมือเรียกว่าแขนยาว (long sleeve)

ลักษณะของแขนเสื้อที่ผู้สวมใส่ทุกคนพอใจนอกจากแบบของแขนแล้ว ยังต้องการแขนที่มองดูสวยงาม หัวแขนเสื้อโค้งมนไปตามรูปหัวแขนผู้สวมใส่ให้สบายไม่ตึงรั้งและเคลื่อนไหวแขนไต่สะดวก แต่การที่จะได้แขนเสื้อตามลักษณะดังกล่าวต้องอาศัยวิธีการที่ดีและปฏิบัติถูกต้องทุกขั้นตอนของการทำแขนเสื้อ เริ่มตั้งแต่การวัดตัว การสร้างแบบตัด การตัด การเข้าแขนกับตัวเสื้อ การลองตัวและการเย็บ คือการวัดสัดส่วนของร่างกายส่วนที่จะนำไปใช้สร้างแขนเสื้อผิดพลาด เช่น วัดรอบโคนแขนผิดพลาด แขนเสื้อที่ได้ก็อาจจะเล็ก วงแขนคับใส่ไม่สบายเคลื่อนไหวแขนไม่สะดวกหรือไต่แขนใหญ่เกินขนาด แขนก็จะหลวมเกินไปไม่น่าดู ในขั้นการสร้างแบบตัดถ้าคำนวณผิดพลาดก็จะไต่แขนเสื้อผิดพลาด หรือถ้าใช้วิธีสร้างไม่ดีแขนเสื้อก็จะไม่ใคร่รูปร่างที่สวยงาม การวางแบบตัดไม่ถูกต้องตามที่ทิศทางเกรนผ้า ก็จะมีผลทำให้แขนเสื้อขาดสมดุลหมดความงาม ส่วนการเข้าแขนกับตัวเสื้อถ้าจุดกลางหัวแขนไม่ตรงกับจุดปลายไหล่หรือรอยต่อไหล่ของตัวเสื้อก็จะไต่แขนบิดเบี้ยวเสียรูปทรง โดยที่ผู้สวมใส่ก่อนเย็บถ้าเห็นว่ามีส่วนเกินจึงอาจเป็นในตัวเองแล้วแต่ผู้เย็บจะเย็บวงแขนบริเวณบนหรือด้านหลัง ถ้าไม่เก็บให้หมดก็จะไต่เสื้อที่มีรอยโป่งย่นที่บริเวณดังกล่าวขณะเย็บไม่ระมัดระวังในการเดินตะเข็บให้ตรงแนวจะเย็บวงแขน ถ้าเดินตะเข็บเหินเข้าไปในตัวเสื้อก็จะทำให้ตัวเสื้อแคบลง ไม่น่าดูและรู้สึกตึงรั้งเมื่อสวมใส่

แขนสั้นธรรมดาประเภทเย็บต่อกับวงแขน (set-in sleeve) เป็นแขนที่นิยมใช้ทั่วไป เนื่องจากใช้ได้ดีกับเสื้อเด็กและเสื้อผู้ใหญ่ แขนชนิดนี้ไม่เคยล้าสมัยและใช้แบบตัดดัดแปลงเป็นแขนสั้นมาก (cap) ได้อย่างดี นำไปใช้สร้างแบบตัดแขนยาวบางชนิดก็ได้ ทั้งยังสามารถใช้แบบตัดแยกแบบเป็นแขนสั้นแบบต่าง ๆ ได้อีกมากมาย แขนสั้นจึงเป็นแขนเบื้องต้นที่ผู้เรียนตัดเย็บทุกคนควรเรียนรู้

1. การสร้างแบบตัดพื้นฐานแขนสั้นธรรมดา ทำได้หลายวิธี เช่น

1.1 แขนนิ้ว ใช้มาตราวัดเป็นนิ้วทั้งหมดในการสร้างแขน แขนนิ้วเหมาะสำหรับใช้กับแบบเสื้อที่ใช้ใส่ทำงาน เช่น ใช้ทำแขนเสื้อเช็ดสตรี วิธีสร้างง่ายสำหรับผู้เริ่มเรียนตัดเสื้อ

1.1.1 ในที่นี้ใช้สัดส่วนในการสร้างแขนดังต่อไปนี้

รอบโคนแขน	9 นิ้ว
แขนยาว	7 นิ้ว
รอบปลายแขนกว้าง	11 นิ้ว

1.1.2 วิธีสร้างทำเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

– หาความยาว ก ข จากกฎ "รอบโคนแขน + 2 ถึง 3 นิ้ว"

$$= 9 + 3 = 12 \text{ นิ้ว}$$

– แบ่งครึ่ง ก ข ที่ ค ลากเส้น ค ง ยาว 5 นิ้ว ให้ตั้งฉากกับ ก ข จะได้ ค ง เป็นเส้นกลางแขน

– แบ่งครึ่ง ค ข ที่ ญ และแบ่งครึ่ง ญ ข ที่ ฎ ลากเส้น ญ ฎ ยาว 3 นิ้ว และ ฎ ฐ ยาว 1 นิ้ว ให้ตั้งฉากกับ ค ข

– แบ่งครึ่ง ก ค ที่ จ และแบ่งครึ่ง ก จ ที่ ช ลากเส้น จ ฉ ยาว $3\frac{1}{2}$ นิ้ว และ ช ฒ ยาว $1\frac{1}{2}$ นิ้ว ให้ตั้งฉากกับ ก ค

– เขียนเส้นโค้งหัวแขนจาก ก ผ่าน ฒ ฉ ง ฎ ฐ ถึง ข

– ลาก ก ฑ และ ข ฒ ให้ตั้งฉากกับ ก ข แต่ละเส้นยาว 2 นิ้ว

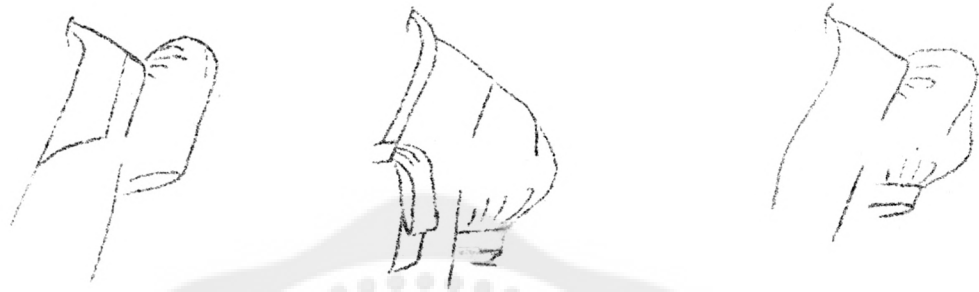
(ความยาวแขนที่ต้องการ – ความยาวเส้น ค ง = 7 – 5)

$$= 2 \text{ นิ้ว}$$

– ลากเส้น ฑ ฒ

– ทำ ฑ ฒ และ ฒ ค ยาว $\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$ นิ้ว ก่อนลากเส้น กฒ และ ขค

2. การสร้างแบบตัดแขนพอง แขนพอง (Puff sleeve) มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ
 พองบน พองล่าง พองบนและล่าง (ดังรูป) การสร้างแบบตัดแขนพองทั้ง 3 ลักษณะ ใช้วิธี

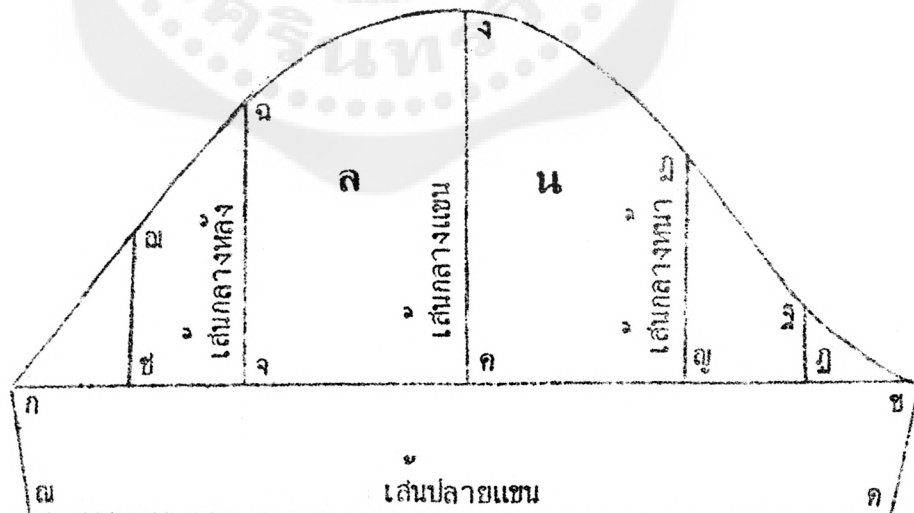

แยกแบบจากแบบตัดพื้นฐานแขนสั้น ซึ่งเป็นวิธีง่าย ๆ โดยแยกกล่าวไต่ดังนี้

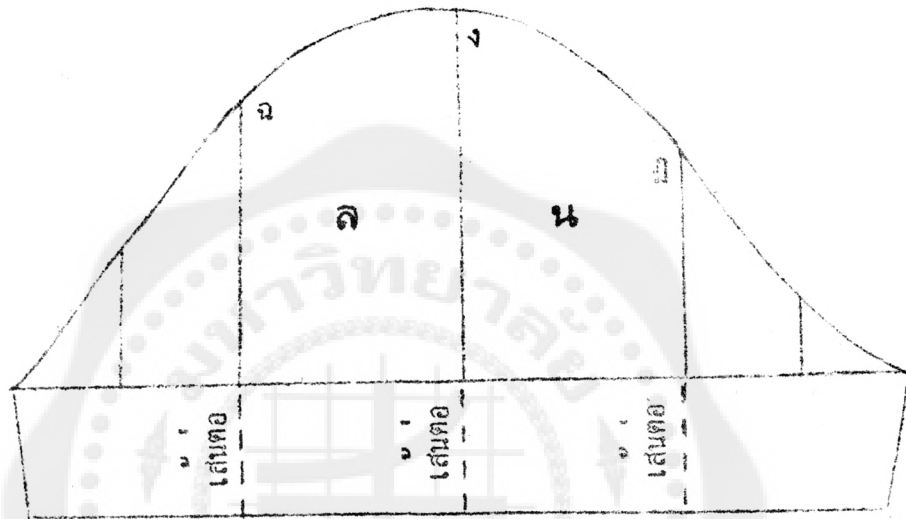
2.1 แขนพองบน สร้างแบบโดยทำเป็นลำดับขั้นดังนี้

2.1.1 สร้างแบบตัดพื้นฐานแขนสั้นโดยใช้สัดส่วนจริงตามวิธีสร้างแขนนี้

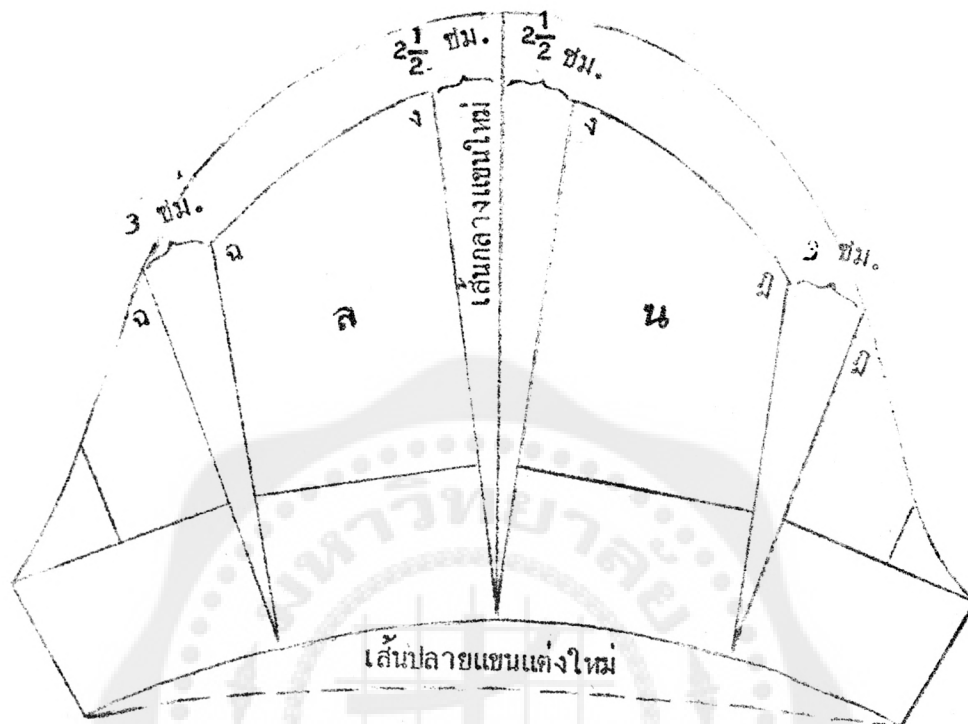
2.1.2 ตัดแบบที่สร้างเสร็จตามกรอบนอก รูปแขนสั้น ดังรูป

- 2.1.3 ตัดเส้นกลางหน้า เส้นกลางแขน และเส้นกลางหลัง ลงมาพบ
เส้นปลายแขน (เส้นไขปลา)

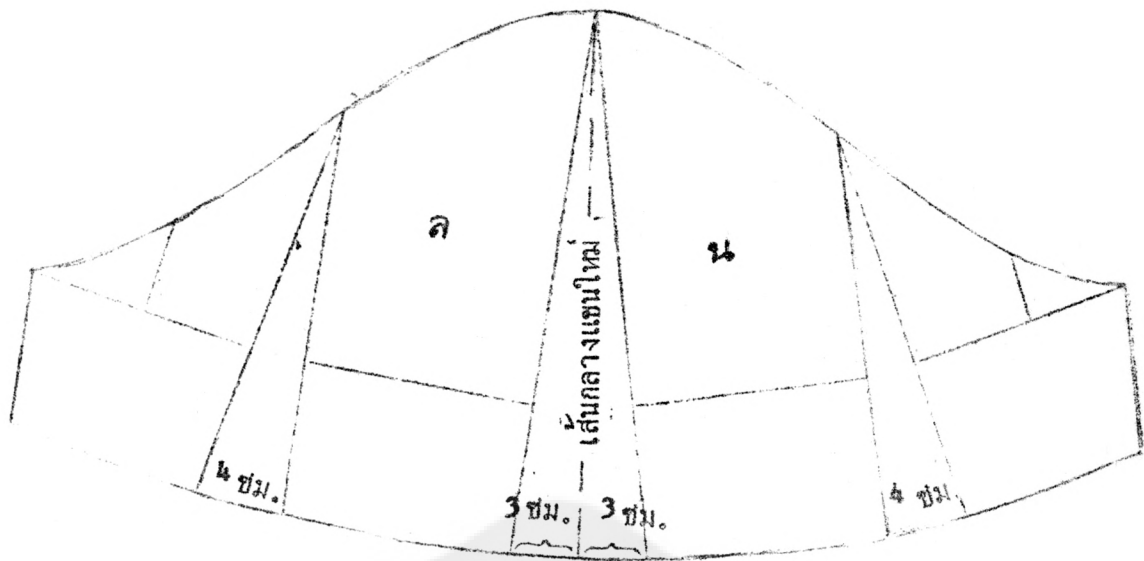
- 2.1.4 ตัดที่ส่วนบนหัวแขนตามเส้นกลางหน้า เส้นกลางแขน เส้นกลางหลัง
(ตรง ฉ ง และ น) ลงมาสุดเส้นปลายแขนแต่ไม่ให้ขาดจากกัน
- 2.1.5 วางแบบตัดที่ตัดได้อบนกระดาษเปล่า แยกหัวแขนแบบตัดให้บานออกโดย
- แยกปลายเส้นกลางแขนให้ห่างกัน 5 ซม. โดยยึดแนวเส้นกลางแขน
ใหม่เป็นแกนกลาง แล้วใช้เข็มหมุดกลัดกระชั้นรอยแยกไว้ให้ติดกับ
กระดาษแผ่นล่าง
 - แยกปลายเส้นกลางหน้าและปลายเส้นกลางหลังให้กว้างออก 3 ซม.
ทั้งสองปลาย กลัดกระชั้นรอยแยกติดกับกระดาษที่รองอยู่ข้างล่างเช่นกัน
 - ติดแบบตัดที่แยกหัวแขนไว้ให้ติดแน่นกับกระดาษชั้นที่รองรับด้วยเทปใส
หรือแป้งเปียก

รูปแบบตัดแซนพองบน

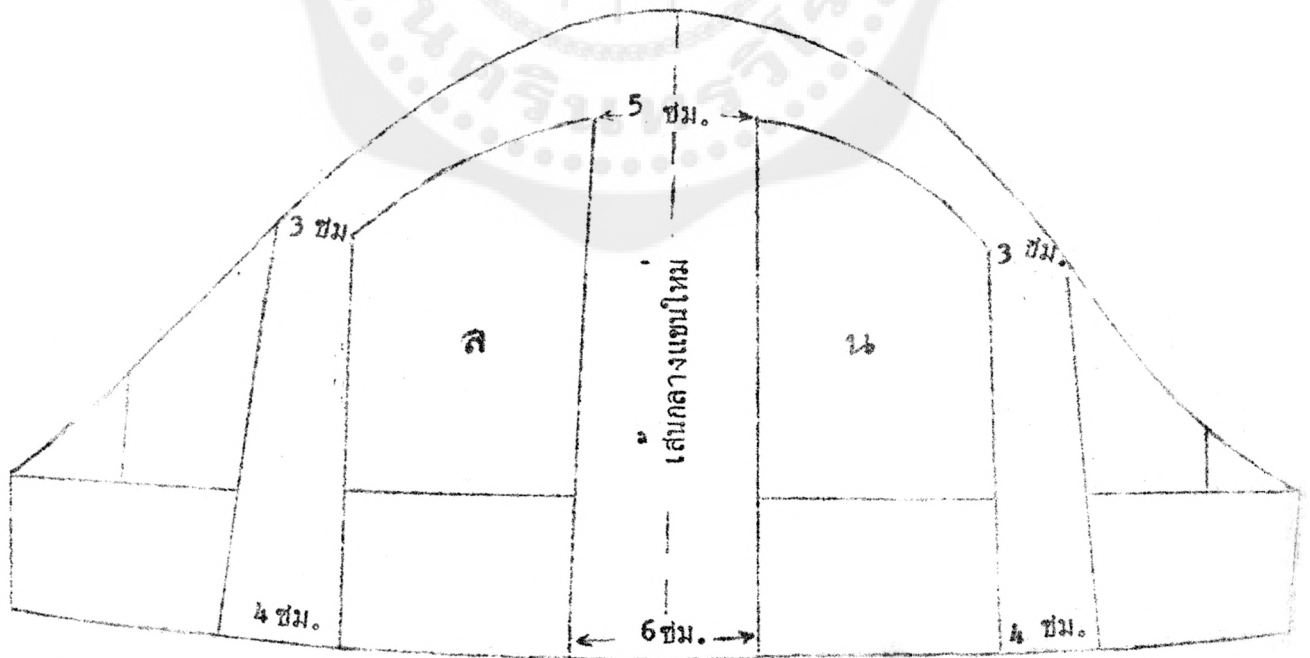
2.1.6 แต่งโครงหัวแซนค้ำรูปข้างบน และแต่งเส้นปลายแซนให้หายโค้ง
ก่อนจะตัดแบบตัดแซนพองบนที่สร้างได้ตามกรอบนอก

- 2.2 แซนพองกลาง สร้างแบบทำนองเดียวกับแซนพองบน ติดกันตรงที่
- ตัดแยกเส้นกลางหน้า เส้นกลางแซน และเส้นกลางหลังที่เส้นปลายแซน
 - แยกปลายเส้นกลางแซนห่างกัน 6 ซม. ส่วนปลายเส้นกลางหน้าและปลายเส้นกลางหลัง แยกห่างเส้นละ 4 ซม. ตั้งรูป

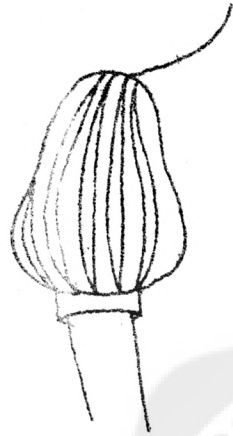
รูปแบบคัตเซินพองกลาง

2.3 เซินพองบนและล่าง สร้างแบบโดยใช้ทั้งวิธีสร้างเซินพองบนและวิธีสร้างเซินพองล่างแบบคัตพื้นฐานเซินเส้นแผ่นเดียวกัน เมื่อสร้างเสร็จแล้วจะได้แบบคัตเซินพองบนและล่างตั้งรูปขางล่าง

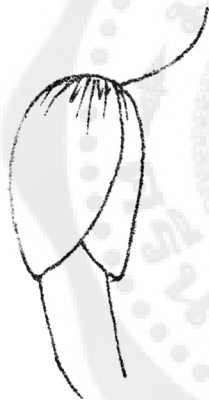

รูปแบบคัตเซินพองบนและล่าง

แบบตัดแขนพองทั้ง 3 ลักษณะยังสามารถนำไปพลิกเพลงสร้างแขนพองลักษณะพิเศษได้อีกหลายแบบ เช่น

จับจีบกระพอบหรือจับซ่อนบนแขนพองบนพองล่าง

แขนป้ายซ่อนบนหัวแขนพองบน

การสร้างแบบตัดปกบางชนิด

ปกเสื้อ (Collar) เป็นส่วนที่ต่อจากคอของตัวเสื้อ เกี่ยวข้องกับความสวยงามมากกว่าส่วนให้เกิดความสะดวกในการเคลื่อนไหวแก่ผู้สวมใส่ ปกมีหลายแบบ เช่น ปกขาววาย ปกเชิ้ต ปกกลาสี ปกบัว ปกตลบ ปกตลบผูก ปกคั้งหรือคอคั้ง ปกเทเลอร์ ปกอ้อม

แม้ปกแต่ละแบบจะมีลักษณะแตกต่างกัน แต่ก็จะสรุปได้ว่าปกที่สร้างดีควรจะมีลักษณะทั่ว ๆ ไปดังนี้คือ ริมปกควรแบนและเนียนไปกับตัวเสื้อ ส่วนปลายปกไม่เชิดและเท่ากันทั้งสองข้าง ถ้าเป็นปกคลุมมุมควรแหลมหรือถ้าเป็นปกมนก็ควรจะมีมุมเรียบตลอดไม่เว้าแหว่ง

ปกบางแบบนิยมใช้กันตลอดมาเพราะใช้ได้หลายโอกาสและบางก็กำหนดอยู่ในเครื่องแบบ ปกเหล่านี้ได้แก่ ปกบัว ปกกลาสี ปกฮาวาย ปกเชิ้ต ดังนั้น จึงสมควรที่จะเรียนรู้วิธีสร้างปก ดังกล่าว เพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก

การสร้างแบบปกแต่ละแบบทำได้หลายวิธี แต่ที่กล่าวถึงต่อไปนี้เป็นวิธีหนึ่งที่ไม่ยุ่งยาก และที่สำคัญก็คือ ช่วยให้ตัดสินใจกำหนดขนาดปกได้ง่ายขึ้น เพราะใช้วิธีสร้างปกบนแบบตัดพื้นฐาน เสื้อ จึงมองเห็นได้ชัดเจนว่าขนาดปกที่วางลงนั้นมีสัดส่วนเป็นที่พอใจหรือไม่ สามารถแก้ไขจนเป็นที่พอใจ เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาได้ปกเสื้อที่มีขนาดไม่ตรงตามความต้องการ

สัดส่วนที่จำเป็นต้องรู้ในการสร้างปกคือ รอบคอ เพราะจะต้องใช้ตรวจขนาดคอในแบบ ตัดพื้นฐานและช่วยให้ปรับได้ตามขนาดคอผู้สวม

1. ปกบัว ปกแบบนี้มีอยู่ 2 ลักษณะ คือแบนราบและตั้ง ปกบัวแบนราบมักจะมีขนาด ปกใหญ่ จึงเหมาะที่จะใช้กับเสื้อใส่เที่ยวหรือไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ส่วนปกบัวตั้งขนาดกระดก ักกว่าจึงเหมาะสำหรับใช้ในเสื้อเครื่องแบบ เช่น เครื่องแบบนักเรียน เนื่องจากปกบัวแบนราบและ ปกบัวตั้งมีลักษณะต่างกัน วิธีสร้างจึงต่างกันเล็กน้อย

1.1 ปกบัวแบนราบ การสร้างแบบตัดปกให้ทำตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1.1 วางแบบตัดพื้นฐานเสื้อให้รอบคอของแผ่นหน้าต่อกับแผ่นหลังสนิทและ เส้นไหล่หน้าชนกันพอดีกับเส้นไหล่หลัง
- 1.1.2 ทำคอก่อนค่าลง 1.2 ซม. เพิ่มข้างคอเข้ามาด้านใน .3 ซม. สำหรับผู้ที่คอเล็ก แล้ววาดเส้นคอใหม่
- 1.1.3 วาดรูปปกตามขนาดที่ต้องการ
- 1.1.4 ทริมปกด้านหลังให้เพิ่มกว้างออกห่างจากเส้นกลางหลัง .3 ซม.

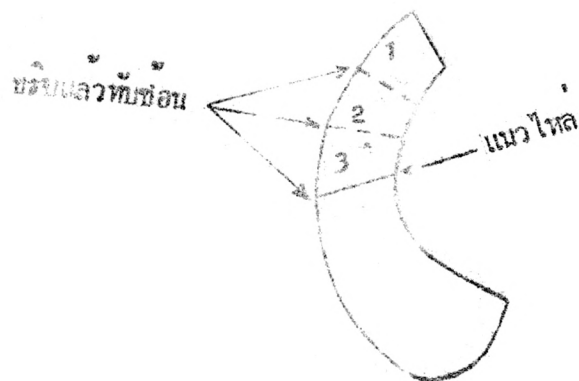
1.2.4 ถัดจากที่วาดไว้ลงในกระดาษเปล่า แล้วตัดออกตามรูปปก

1.2.5 แบ่งปกส่วนหลังแนวไหลออกเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กัน

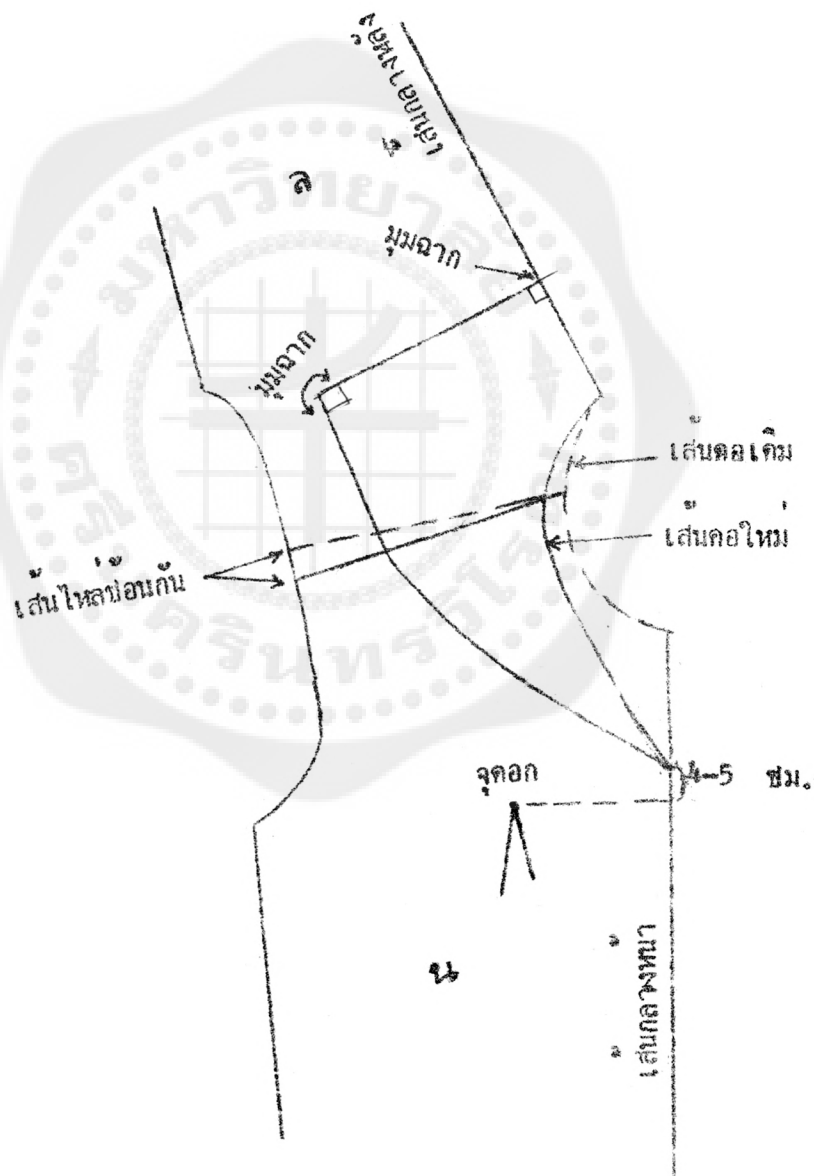
1.2.6 เตรียมกระดาษเส้นที่แบ่งไว้ อย่าให้เส้นคrossoverจากกัน รวมทั้งเส้นแนวไหล

1.2.7 ทับซ้อนรอยพับทั้ง 3 รอย แต่ละรอยซ้อนให้มีขนาดเท่ากัน ยิ่งซ้อนกันลึก ปกจะแข็งแรงขึ้น

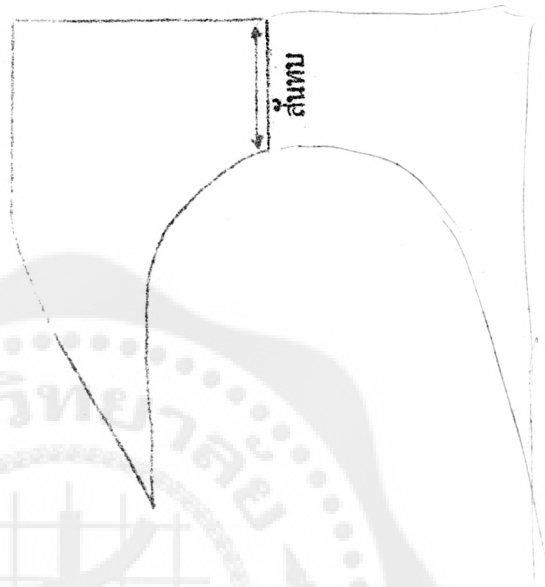

ถ้าต้องการปักไม้ตั้งห่างจากคอกมาก ให้ขยายเส้นคอกใหม่ในแบบตัดพื้นฐานที่ใช้สร้าง
ปักทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง กว้างกว่าที่กำหนดในวิธีสร้างข้างบน

2. ปักกลาสี่ เป็นปักที่มีวิธีการสร้างแบบคล้ายกับปักไม้ตั้ง ต่างกันตรงที่ต้องทำคอก
หน้าให้ลึกลงมาในระดับสูงกว่าจุดคอกประมาณ 4 - 5 ซม. แล้วโค่งเส้นคอกใหม่ การวาดรูปปักต้องให้
ปักด้านหลังมีมุมเป็นมุมฉาก

ลอกปกที่สร้างขึ้นลงกระดาษเปล่า คัดออกตามรูปปก ใช้เป็นแบบตัดปกกลาส์ที่มีสันทบ

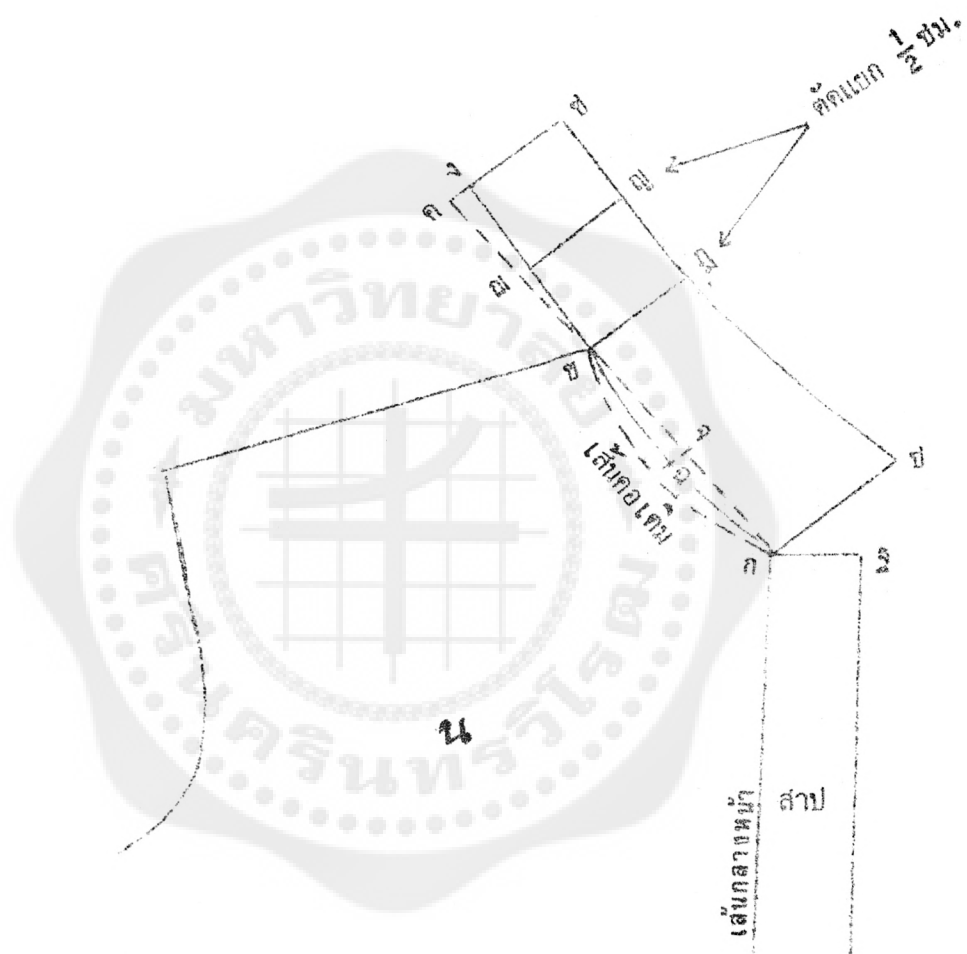

3. ปกสีขาว การสร้างแบบตัดปกสีขาวต้องใช้แบบตัดพื้นฐานสีอื่นเสียก่อน แต่ใช้เฉพาะแผ่นหน้า ต่างจากปกขาวและปกกลาส์

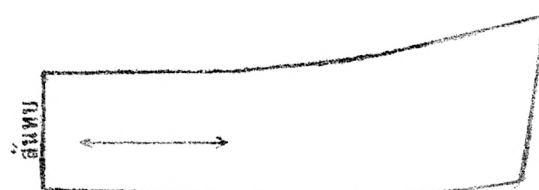
วิธีสร้าง ทำตามลำดับดังนี้

- 3.1 ลากเส้นตรง ก ข โดยมี จ เป็นจุดศูนย์กลาง
- 3.2 ทำเส้นค่อไหมให้ตื้นขึ้น มี ฉ เป็นจุดกลางเส้น ฉ ห่างจาก จ $\frac{1}{2}$ ซม.
- 3.3 ต่อเส้น ก จ ข ตรงขึ้นไปเหนือจุด ข ยาวประมาณ 7 ซม. ถึง ค
- 3.4 ลาก ค จ ยาว 1 ซม. ให้ตั้งฉากกับ ข ค
- 3.5 ต่อ ง ข แล้วแบ่งครึ่ง ก ง ข ที่ ฅ
- 3.6 ลาก ง ข ต่อจาก ค ง ยาวประมาณ 4 ซม. ให้ตั้งฉากกับ ข ง
- 3.7 ทำปลอกปกจากจุด ก โดยต่อ ค ข ให้ยาวตามต้องการ ที่จุด ข วาดให้โค้งนูนๆ ถึง ฌ
- 3.8 ที่ ฅ และ ข ลากเส้น ฅ ฌ และ ข ฌ ให้ขนานกับ ก ข

- 3.9 ที่ ๗ และ ๘ ตัดเข้าไปหา ๗ และ ๘ แล้วยาให้ขาด
- 3.10 แยกปลายตัดแต่ละปลายกว้าง $\frac{1}{2}$ ซม. ใช้กระดาษเปล่ารองข้างล่าง
รอยแยก ปิดด้วยรอยแยกด้วยเทปใสหรือฉีกเปื่อย

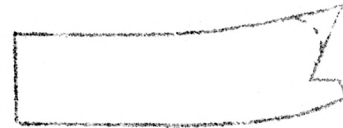

- 3.11 แต่งบริเวณปลายแยกให้เรียบรอยแลดูงาม
- 3.12 ตัดส่วนปกคือ ก ข ฅ ง ช ฎ ฏ ฐ แยกออกจากแบบตัดส่วนตัวเล่ม
จะได้แบบตัดปกสวยงามที่มีความยาวครึ่งหนึ่งของปกจริง

ปกเซตชนิดแยกฐานปก

ปกเซตมีฐานในตัว

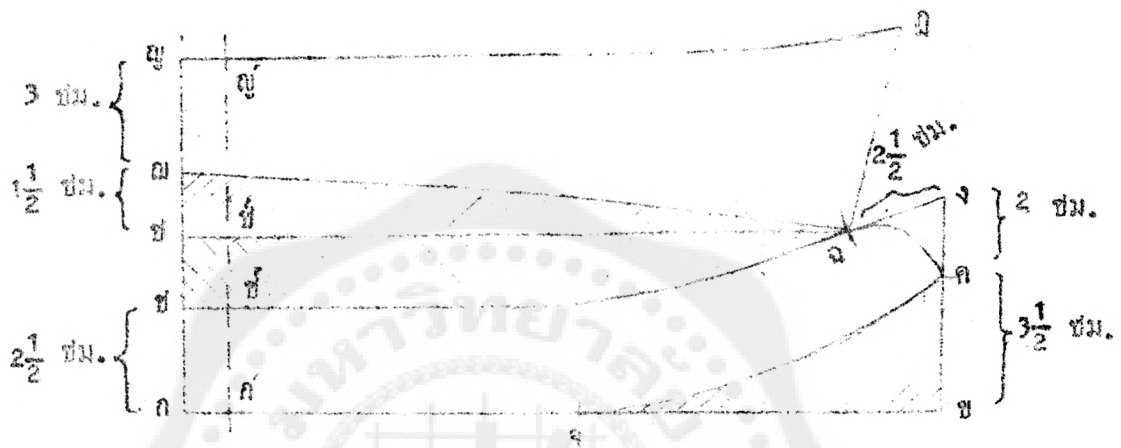
4. ปกเซต ปกเซตมีรูปปกทำนองเดียวกันกับปกสาวาย แต่ต่างกันตรงที่ปกเซตมี 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นฐานทำให้ปกเซตตั้งขึ้น (ในที่นี้จะเรียกว่าฐานปก) และส่วนที่เห็นเป็นรูปปกหรือปกท่อนบน ทั้ง 2 ส่วนนี้จะถูกเย็บประกบเข้าด้วยกันให้เรียบร้อยก่อนที่จะประกอบคานกลางฐานปกเข้ากับตัวเรือ

การสร้างแบบตัดปกเซต ไม่ตอง! ษขนาดของสัคส่วนในรางกาย แต่จะตองรูขนาดรอบคอ เพื่อใหปรับขนาดคอในแบบคัคพื้นฐานใหใช่ไดจริงและเหมาะสมสำหรับปกเซต

วิธีสร้างปกเซตชนิดแยกฐานปกทำเป็นขั้น ๆ ดังนี้

- 4.1 ลากเส้น ก ข ยาว 30 ซม.
- 4.2 ทำ ง ข ให้ตั้งฉากกับ ก ข มี ข ค ยาว $3\frac{1}{2}$ ซม. และ ค ง ยาว 2 ซม.
- 4.3 วาดเส้นโค้งส่วนกลางฐานปก ก จ ค ให้โค้งนอช ๆ
- 4.4 ลาก ง ฉ ให้ขนานกับ ค จ ยาวประมาณ $2\frac{1}{2}$ ซม.
- 4.5 ที่ ก ทำ ก ฆ ให้ตั้งฉากกับ ก ข สูง $2\frac{1}{2}$ ซม.
- 4.6 คอย ๆ โค้ง ฆ ฉ เป็นส่วนบนฐานปกให้ขนานกับ ก จ ค
- 4.7 ที่ ฉ ทำริมฐานปก ฉ ค ให้โค้งมน
- 4.8 จาก ฉ ลากเส้นให้ขนานกับ ก ข พบกับ ก ฆ ที่ตรงขึ้นไปที่ ฆ
- 4.9 คอ ก ฆ ตรงขึ้นไปอีก ให้ ฆ ฉ สูง $1\frac{1}{2}$ ซม. และ ฉ ญ สูง 3 ซม.
- 4.10 ทำเส้น ฅ ฉ ให้โค้งลงนอช ๆ เป็นส่วนล่างของปกท่อนบน
- 4.11 ที่ ฉ ลากเส้น ฉ ฎ เป็นปลายปกท่อนบน

4.12 คอลัมน์ ๑๑ เป็นรูปปก แลวงตงมุมปกให้เดอมพร้อมตามต้องการ

รูปปกเซตสร้าง โกลกนคตแซก

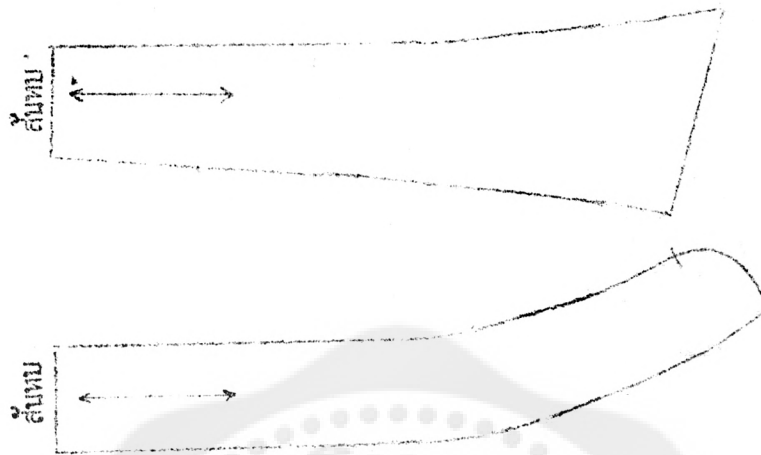
4.13 ทำรอยบนฐานปกตรงที่ลุกลายปกห่อบนจะต้องมาบรรจบไวควย (จุด จ)

เพื่อความสะดวกในการประกอบปกเข้าด้วยกัน และจะช่วยให้ได้เลื้อยที่มี
ปลายฐานปกขึ้นออกมาจากลุกลายปกห่อบนทั้ง 2 ข้างเท่ากัน

ก่อนที่จะใช้แบบตัดปกนี้สำหรับสร้างขึ้นนี้ จะต้องทำส่วนกลางฐานปก (ก จ ค) ให้มีความยาวน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของรอบคอกในแบบตัดเลื้อยที่บรรจบคอกให้ใช้ได้จริงแล้ว $\frac{1}{2}$ ซม.

ถ้าปรากฏว่าฐาน ก จ ค ยาวเกินไป ให้กำหนดจุดที่จะตัดทิ้ง สมมติว่าที่ ก' คออกจากนั้นให้ตัดเส้น ก' อ' ให้ขนานกับ ก อ' เพื่อตัดส่วนปกห่อบนให้ได้ขนาดพอดีกับส่วนฐานปก

เมื่อแน่ใจว่าได้ขนาดถูกต้องแล้ว จึงตัดแยกปกห่อบนออกจากส่วนฐานปก ทั้งส่วนที่แรงจากทั้งหมด

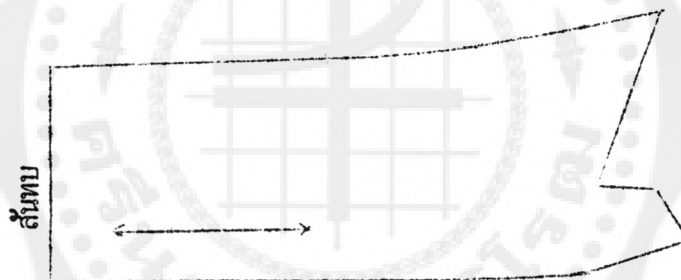
5. ปักเชือกอย่างง่าย เป็นขั้นตอนการปักเชือกและวางปักจุดเป็นเส้นเดียวกัน

วิธีสร้างอาจทำได้ดังนี้ คือ

- 5.1 ลากเส้น ก ข ให้ยาวเท่ากับครึ่งหนึ่งของรอบคอเสื้อในแบบตัดตัวเสื้อที่
เพื่อส่ายแล้ว
- 5.2 ที่ ก สร้าง ก ง ยาว $6\frac{1}{2}$ ซม. ให้ตั้งฉากกับ ก ข แบ่ง ก ง ให้ได้
ก ค ยาว 3 ซม.

- 5.3 บนเส้น ก ข กำหนด จ ข ให้ยาวเท่ากับ $\frac{1}{4}$ ของ ก ข
- 5.4 ที่ ข ทำ ข ๘ ให้ขนานและยาวเท่ากับ ก ค
- 5.5 แบ่งครึ่ง ข ๘ ที่ จ แล้วทำโค้ง จ จ
- 5.6 ที่ ๘ ทำ ๘ ๓ ยาว $2\frac{1}{2}$ ซม. แบ่ง ๘ ๓ ให้ได้ ๓ ๓ ยาว $1\frac{1}{2}$ ซม.
- 5.7 ลากเส้นตรง ๓ จ
- 5.8 ที่ ๓ ลากเส้นตรง ๓ ๓ เป็นเส้นสลับปลายปก
- 5.9 ที่ ง ต่อ ง ๓ เป็นริมปก แต่งรูปมุมปกตามต้องการ ไม่จำเป็นต้องเป็นมุมแหลมเสมอไป
- 5.10 เมื่อแต่งทุกส่วนพอใจแล้ว ตัดส่วนที่เรเงาทิ้ง

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. แยกสัดส่วนต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการสร้างแบบตัดพื้นฐานแขนและแบบตัดปกได้ถูกต้อง
2. ไปสัดส่วนเหล่านั้นคำนวณหาตัวเลขจากสูตรต่าง ๆ เพื่อไปสร้างแบบตัดพื้นฐานแขนได้ถูกต้อง
3. สามารถแยกแบบตัดแขนส้นบางแบบจากแบบตัดพื้นฐานแขนได้ถูกต้องสวยงาม
4. สามารถสร้างแบบตัดปกบางชนิดได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แขน

- 1.1 ให้ผู้เรียนสังเกตเส้นต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นแบบตัดพื้นฐานแขน จากแผ่นภาพแบบตัดพื้นฐานแขนที่ผู้สอนติดไว้ให้ดู
- 1.2 ผู้สอนอธิบายวิธีใช้สูตรเพื่อหาเส้นสำคัญ ๆ ในการสร้างแบบตัดพื้นฐานพร้อมทั้งแสดงวิธีสร้างตามลำดับขั้นด้วยสัณฐานที่กำหนดให้ ทบทวนให้ผู้เรียนทุกคนเข้าใจ
- 1.3 ผู้สอนสาธิตการใช้แบบตัดพื้นฐานแขนแยกเป็นแบบตัดแขนบางแบบ
- 1.4 ให้ผู้เรียนฝึกสร้างแบบตัดพื้นฐานแขนจากสัณฐานของตนเอง และสัณฐานต่างออกไปให้ผู้สอนกำหนด แล้วส่งผู้สอนตรวจอย่างละเอียด

2. ปก

- 2.1 ให้ผู้เรียนสังเกตความแตกต่างของปกบางชนิดจากแผ่นภาพหรือของจริงที่ผู้สอนนำมาให้ดูแล้วอภิปรายร่วมกัน
- 2.2 ผู้สอนแสดงวิธีสร้างแบบตัดปกที่นำมาให้ดูโดยใช้สัณฐานที่กำหนดให้
- 2.3 ให้ผู้เรียนฝึกสร้างแบบตัดปกที่ใดก็ได้จากสัณฐานของตนเองและสัณฐานต่างออกไปให้ผู้สอนกำหนด แล้วส่งให้ตรวจอย่างละเอียด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. แผ่นภาพแบบตัดพื้นฐานแขน
2. รูปแขนหรือแขนจริงบางแบบที่นำมาใช้เป็นตัวอย่างเพื่อแยกแบบ
3. แผ่นภาพแบบตัดปกบางชนิด
4. อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้ในการสร้างแบบ

ประเมินผล

ใช้หลักเดียวกันกับการประเมินผลการเรียนการสอนบทที่ 3

การใช้แบบตัดพื้นฐานทำแบบตัดเสื้อผ้าที่ต้องการ

ก่อนที่จะกล่าวถึงการนำแบบตัดพื้นฐานไปแยกแบบหรือแปลงเพื่อให้ได้แบบตัดที่ต้องการ ทุกคนควรเข้าใจตรงกันว่าสัดส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างแบบตัดพื้นฐานที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 และบทที่ 4 เป็นสัดส่วนที่กำหนดขึ้นโดยสมมุติสำหรับการสร้างแบบ ดังนั้นเมื่อแต่ละคนต้องการตัดเสื้อเองก็จะต้องใช้สัดส่วนของตนในการสร้างแบบตัดพื้นฐานของตนขึ้น

อนึ่ง การสังเกตลักษณะรูปร่างของเจ้าของสัดส่วนเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะต้องนำไปใช้ในการปรับแบบตัดพื้นฐาน ทำให้ได้เสื้อผ้าที่มีรูปทรงแนบเนียนไปตามส่วนโค้งของร่างกาย

การแยกแบบแบบตัดพื้นฐานกระโปรง

สิ่งที่อาจต้องปรับในการแยกแบบแบบตัดพื้นฐานกระโปรงก็คือเกล็ดหรือโค้งตะโพกหรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปร่างที่มีบางส่วนต่างจากปกติ เช่นในกรณีที่เจ้าของสัดส่วนมีหน้าท้องยื่นมากจะทำให้เอวคานหลังสูงกว่าคานหลัง เกล็ดคุดหน้าในกระโปรงจะต้องมีเนื้อที่มากขึ้น ทำให้ต้องปรับความกว้างของเกล็ดคุดหน้าในแบบตัดพื้นฐานจากเกล็ดละ 2 ซม. เป็น $3-3\frac{1}{2}$ ซม. และอาจต้องโค้งตะโพกให้น้อยลงจาก 2 ซม. เป็น 1 ซม. ถ้านาคเอวและตะโพกบนใกล้เคียงกัน

สำหรับผู้ที่มีหน้าท้องค่อนข้างแบนแตงนงอน เนื้อที่ของเกล็ดคุดหน้าใช้ขนาดเกล็ดมาตรฐานในแบบตัดพื้นฐานได้คือกว้างเกล็ดละ 2 ซม. แต่ปรับเกล็ดหลังให้มีความกว้างมากขึ้น ความยาวของเกล็ดหลังให้เป็นไปตามรูปร่าง นอกจากนั้นควรปรับกลางเอวหน้าให้ลึกลงประมาณ 1 ซม. เพื่อมีส่วนเกินของผ้าทำให้เกิดรอยย่นตามขวางบริเวณเอวหน้าในตัวกระโปรง

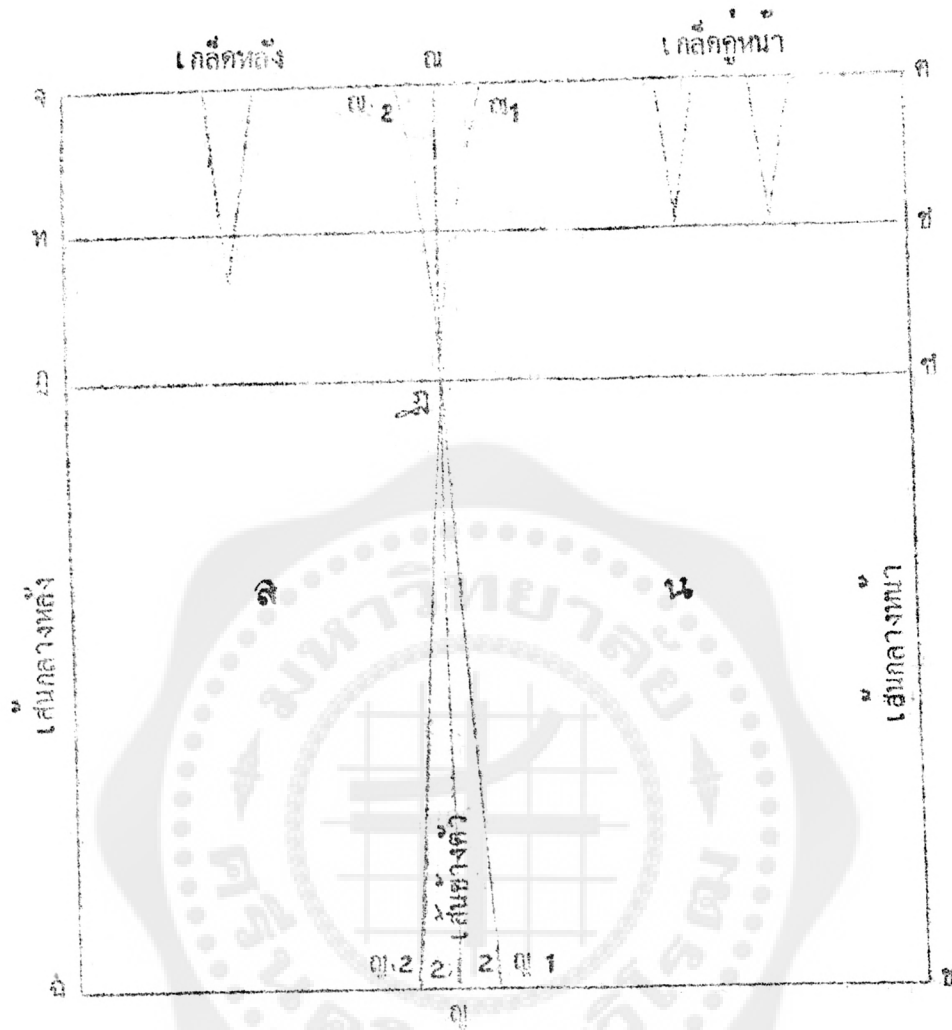
ส่วนคนเอวใหญ่ไม่มีทรง จะต้องปรับเกล็ดเอวทุกเกล็ดให้มีเนื้อที่น้อยลงหรือทำให้เกล็ดเล็กลง รวมทั้งโค้งตะโพกให้น้อยลงด้วยเพื่อให้รับกับทรง

1. การแยกแบบกระโปรงปลายสอบ ทำได้ดังนี้

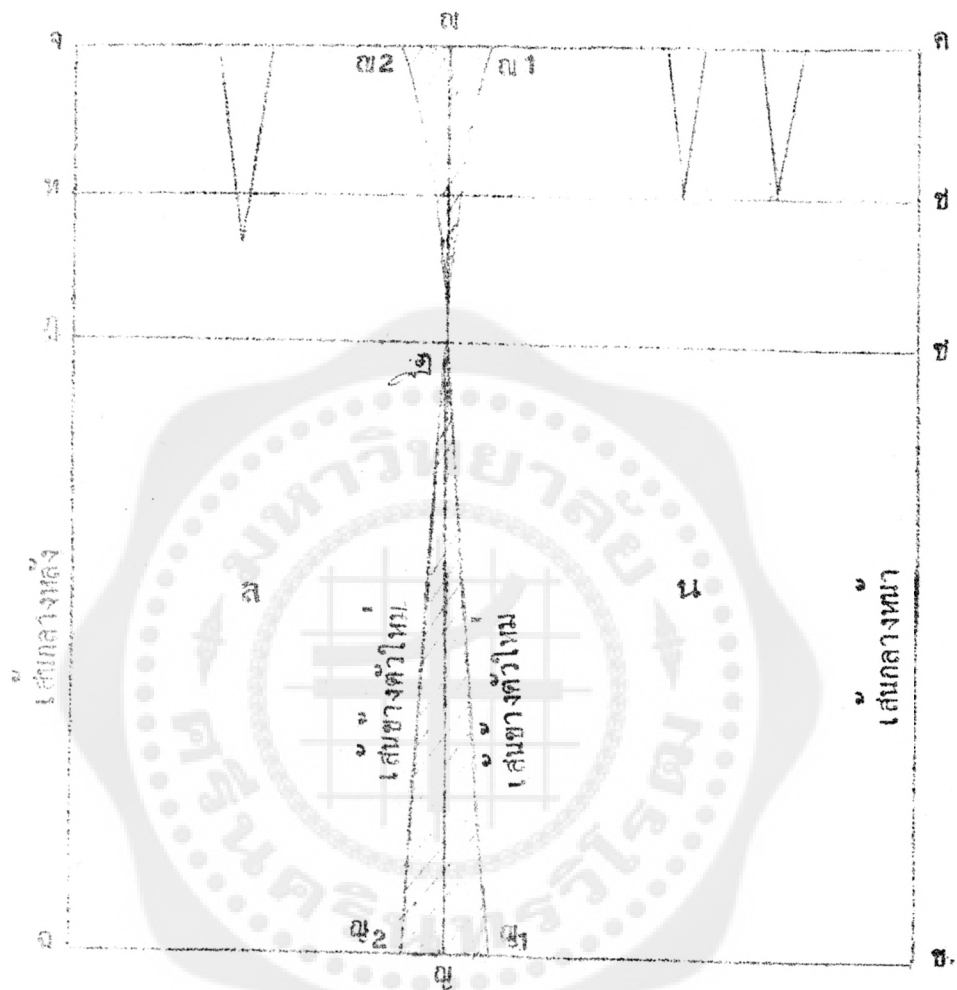
1.1 ทำสอบปลายคานข้างตัวของแผ่นหลังเข้ามาข้างละ 2 ซม. คือ ญ₁ญ และ ญ ญ₂

1.2 จากจุดศูนย์กลางตะโพกข้างตัว (ที่ ญ) จากเส้นข้างตัวไหมของแผ่นหน้าและแผ่นหลัง

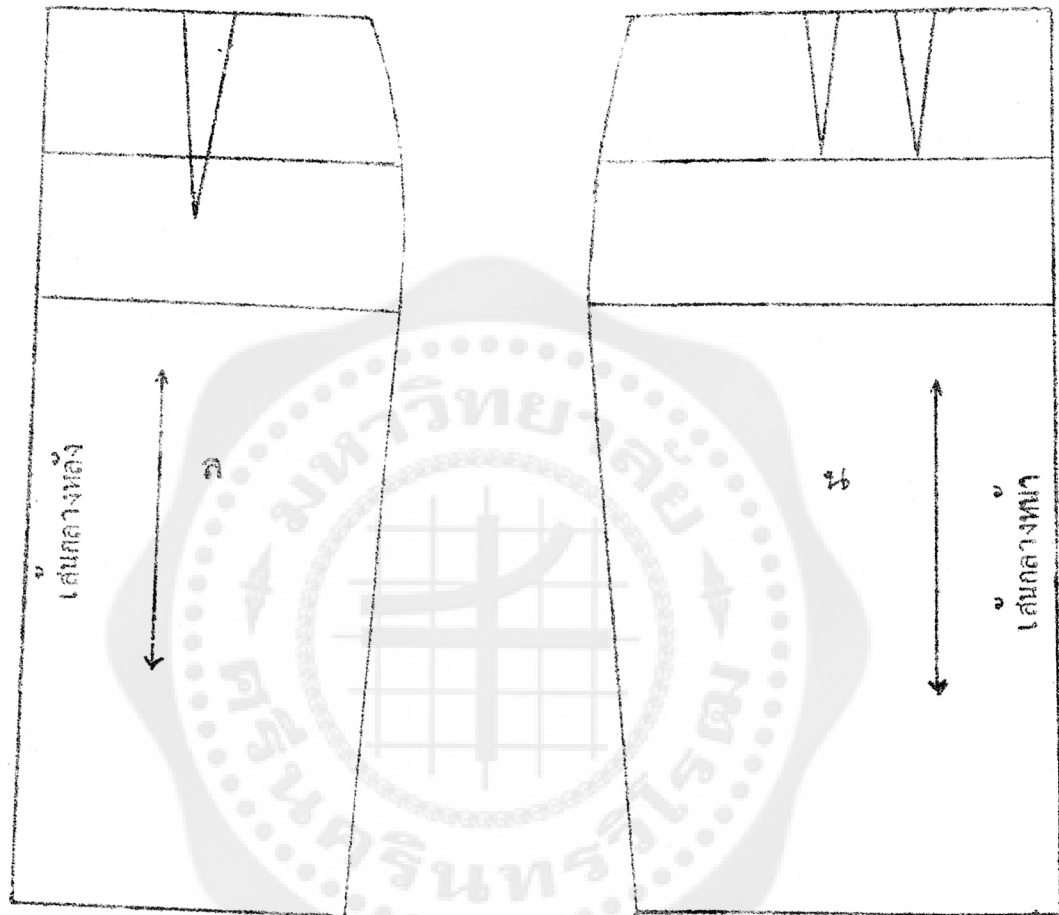
คือ ญ ญ₁ และ ญ ญ₂

- 1.3 ตรวจสอบขนาดเอวในแถบตัดบนเส้น คจ ถ้าไม่ได้เท่าขนาดเอวจริงต้องปรับเอว ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ ตามองดูรูปร่างไม่ผิดปกติเด่นชัด
- ขยายเกล็ดคันทนาและเกล็ดหลังให้กว้างขึ้น ในกรณีที่ขนาดเอวในแถบตัดใหญ่กว่าขนาดเอวจริง
 - ลดขนาดเกล็ดทั้งหน้าและหลังลง หรือตัดเกล็ดคันทนาให้เหลือเพียงเกล็ดเดียว ถ้าขนาดเอวในแถบตัดเล็กกว่าขนาดเอวจริง
 - ทำโครงตะโกลให้โครงน้อยลง ถ้าเจ้าของสัดส่วนเอวใหญ่ตะโกลขนาดเล็ก
- 1.4 หลังจากปรับขนาดเอวควยวิธีดังกล่าวแล้วควรตรวจสอบขนาดเอวเพื่อป้องกันความผิดพลาด แล้วแรงงานหาย ๆ ส่วนที่จะตัดทิ้ง

- 1.5 ตัดแยกชิ้นหน้าและชิ้นหลังออกจากกัน เอาส่วนที่แรงงาทั้ง
- 1.6 เขียนเส้นเกรนผ้า (grain) ให้ขนานกับเส้นกลางหน้าในแผ่นหน้าและ
ขนานกับเส้นกลางหลังในแผ่นหลัง เพื่อให้วางแบบตัดได้ถูกต้องตามทิศทาง
เกรนผ้าที่ใช้ตัด

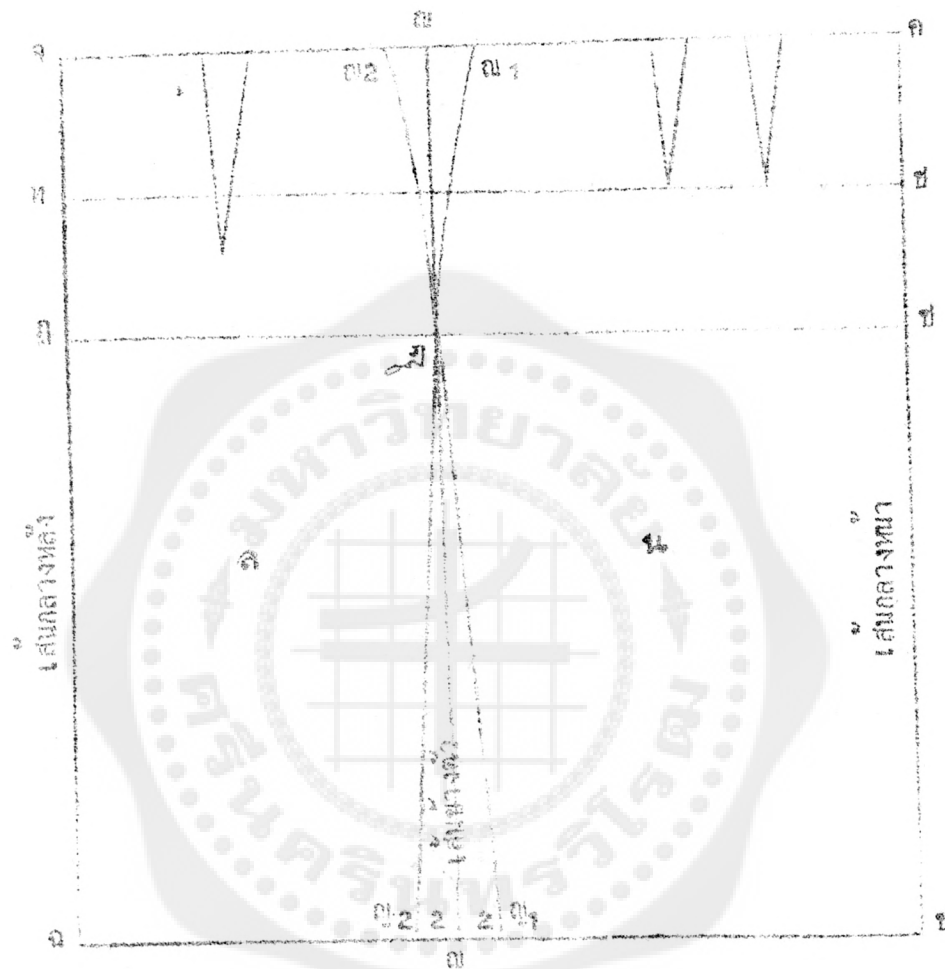

ดำเนินการทำจันทน์ที่ชายกระโปรงแผ่นหลังเพื่อช่วยให้กาเวเดินได้สะดวก ให้ต่อกระดาษ
ออกไปทางเส้นกลางหลังกว้าง 2 เซน ความลึกของจันทน์ที่ต้องการ

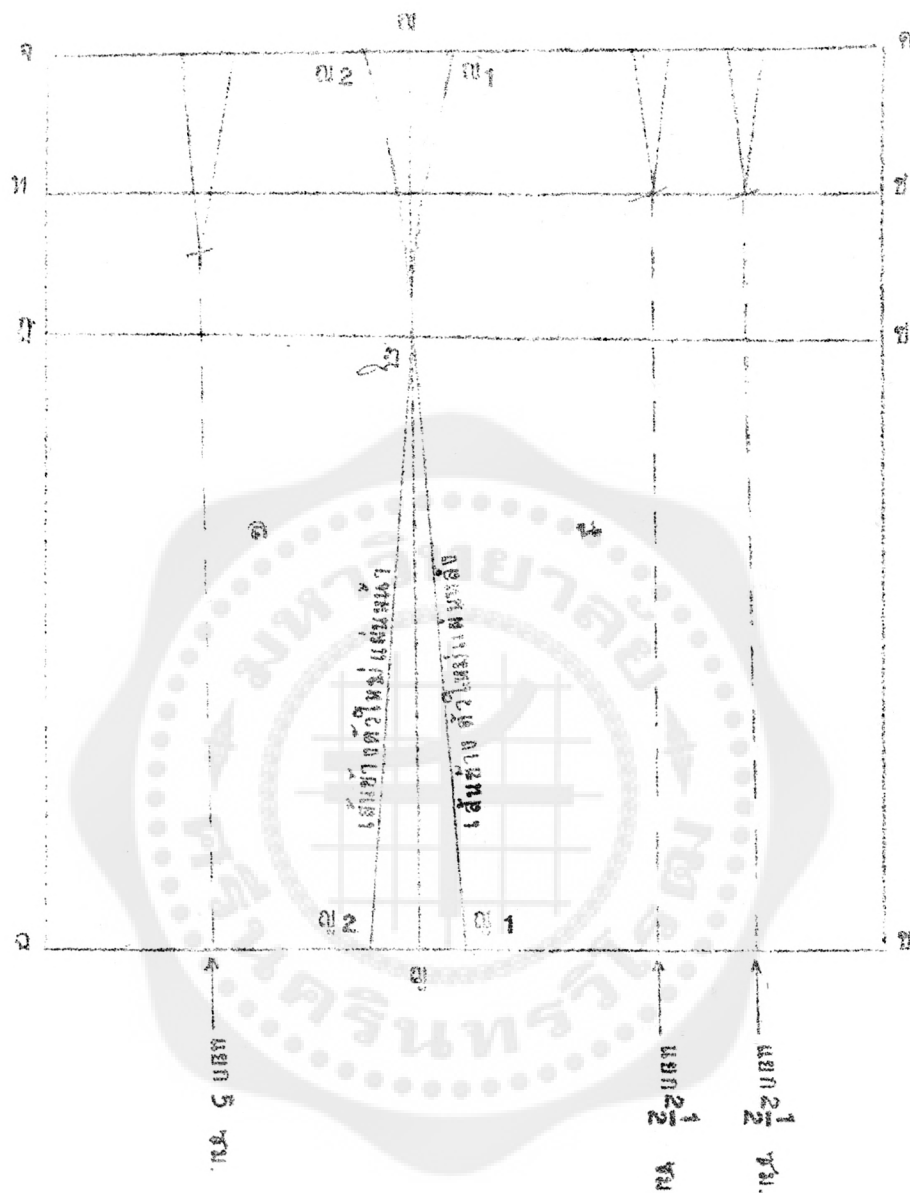
2. กระโปรงปลายบานน้อย

2.1 ให้เริ่มทำเช่นเดียวกับการเย็บกระโปรงปลายสอบถึงขั้นที่ 2 จะได้แบบ

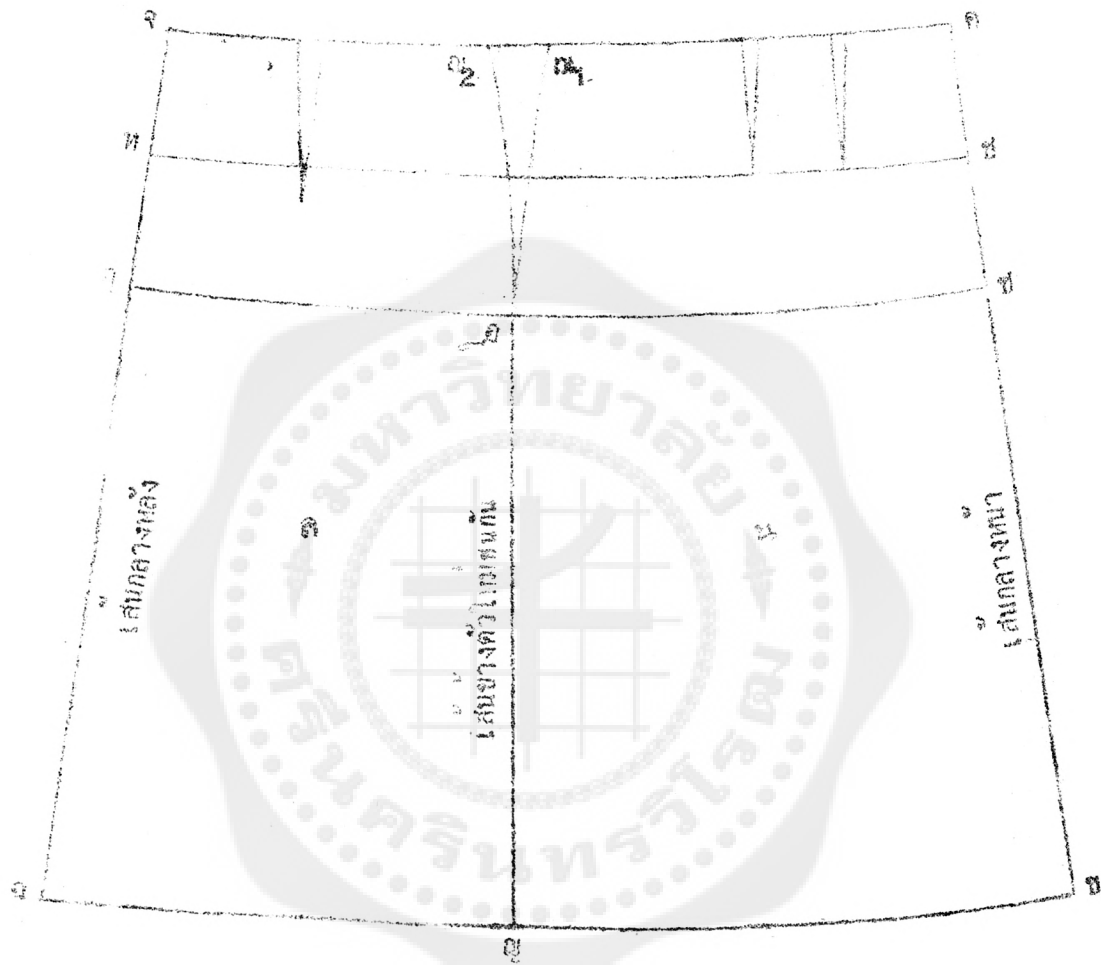
ดังรูปต่อไป

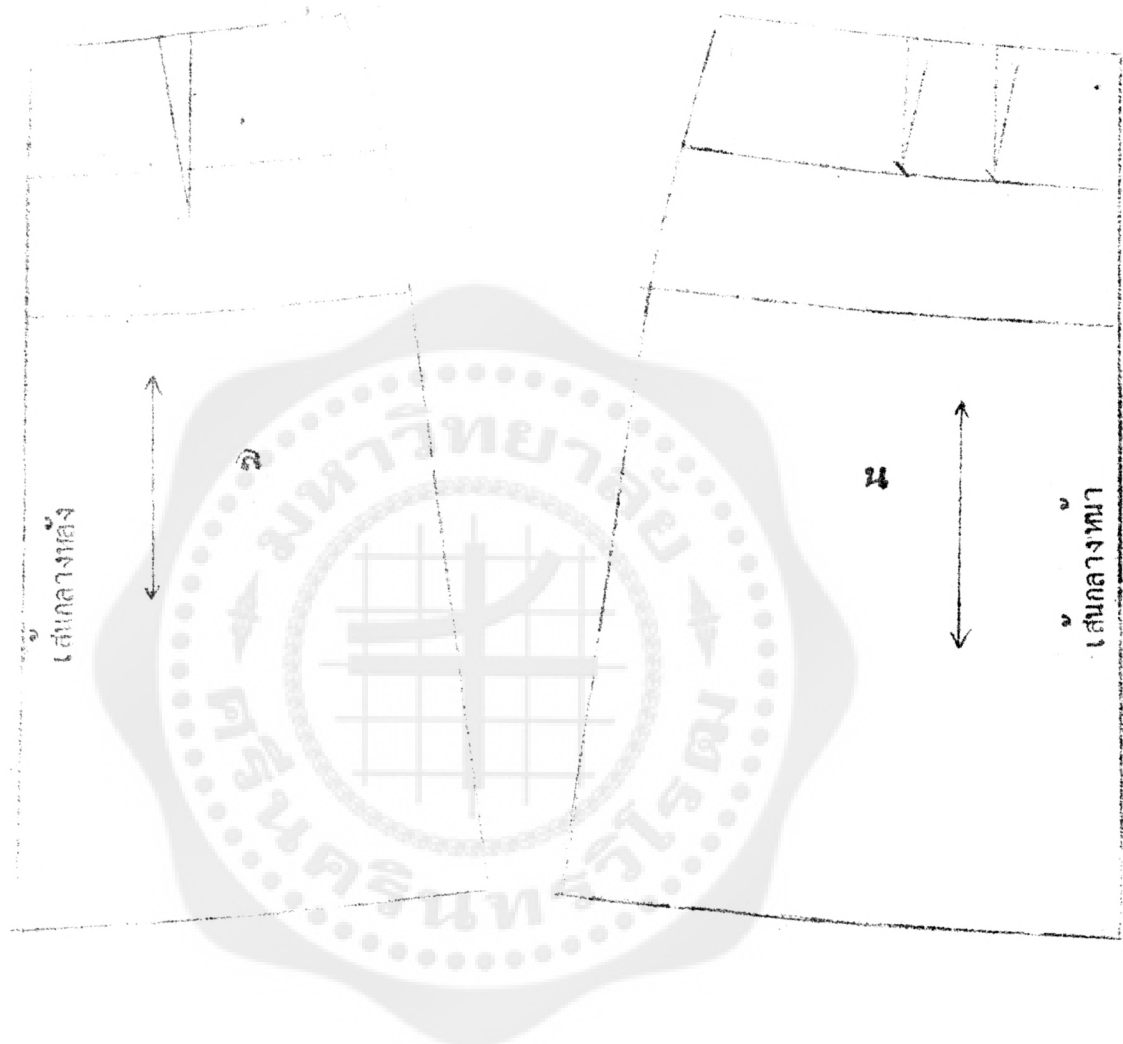
- 2.2 ที่เส้นตรงจากปลายเกล็ดคู่หน้าและปลายเกล็ดหลังลงมายังชายกระโปรง (เส้นประ) แล้ววัดกปลายเกล็ดหน้าให้กว้างดอกเกล็ดละ $2\frac{1}{2}$ ซม. ส่วนปลายเกล็ดหลังแยกกว้าง 5 ซม.

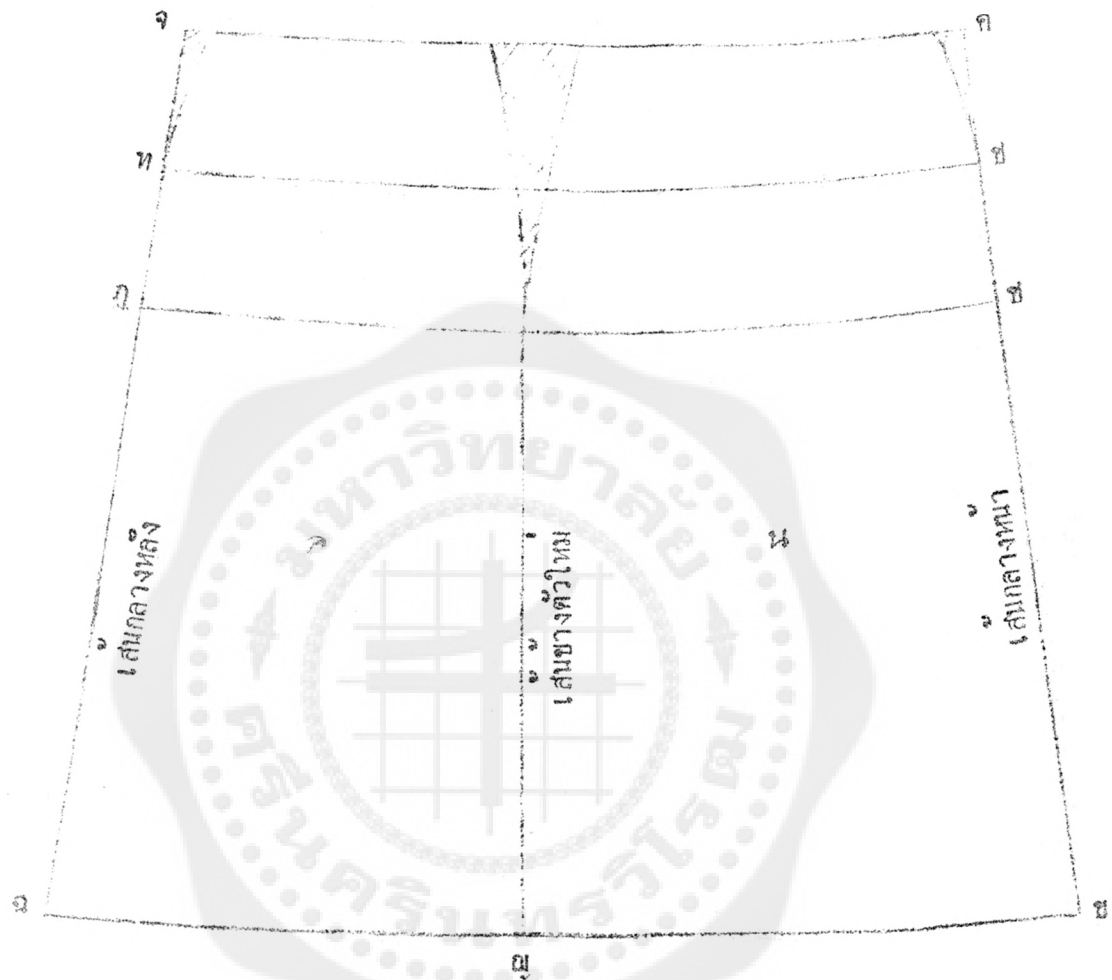
- 2.3 ปิดตายรอยแยกทุกรอย โดยให้รอยแยกเริ่มจากปลายเกล็ดทุกเกล็ด
- 2.4 การปิดรอยแยกมีผลทำให้เกล็ดเอวโป่ง จึงต้องทำให้เรียบแล้วปิดตาย จะได้เกล็ดเอวทุกเกล็ดเล็กลง
- 2.5 ทำซายกระโปรงคานข้างตัวของทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้บานออก 2 ซม. (ในรูปข้างบนจะเห็นซายกระโปรงคานข้างส่วนที่บานออกทับซ้อนกันอยู่) จะได้แบบตัดกระโปรงปลายบานที่ติดกันอยู่ด้วยเส้นข้างตัวใหม่ และมีโค้งตะโพกเล็กลงกว่าเดิม

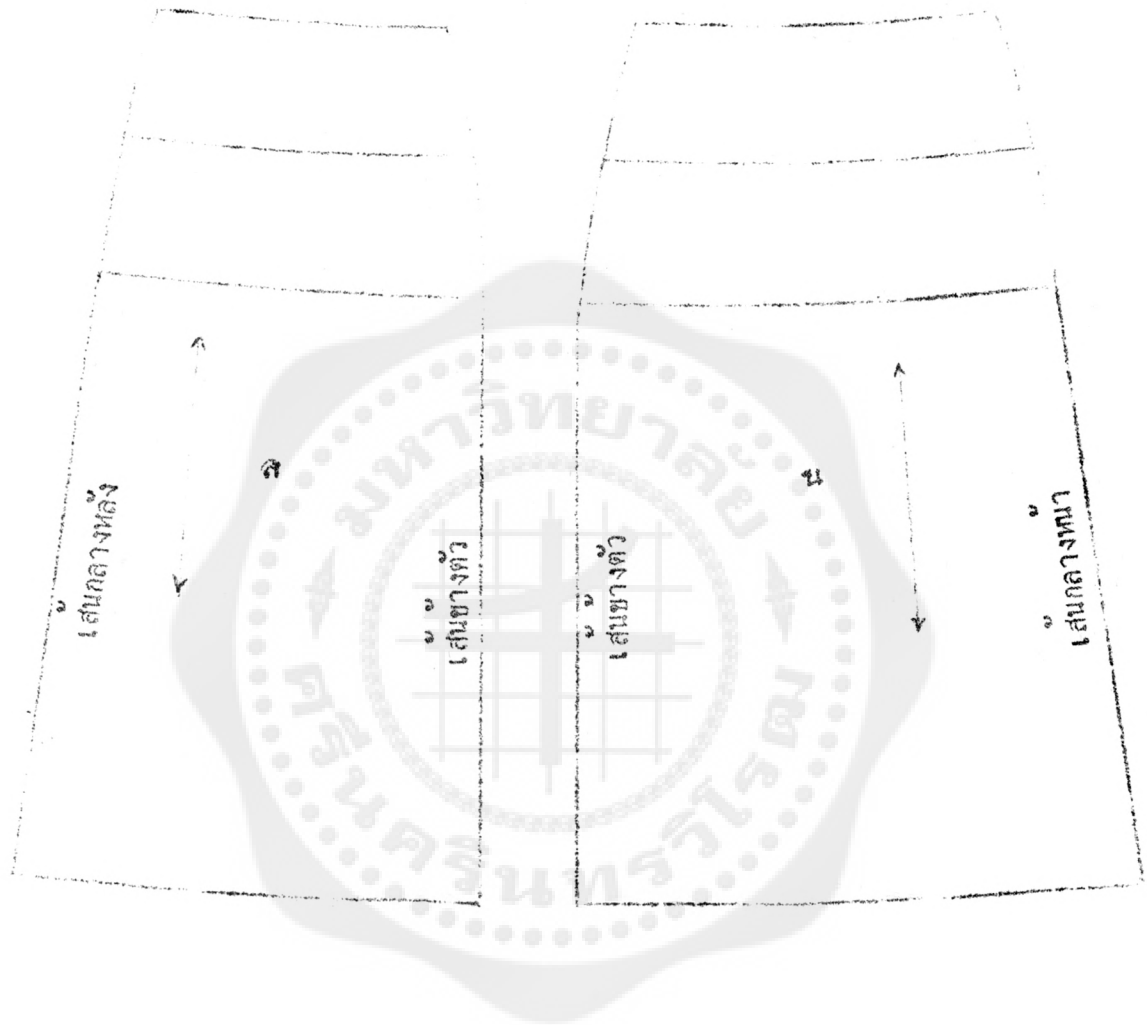
2.6 คัดแยกแผนที่หน้าและแผนที่หลังออกจากกันตรงโค้งตะโพกและเส้นข้างตัวใหม่
เขียนเส้นเกรนตามค่าได้ไว้ตามแบบตัดทั้ง 2 แผนด้วย

ถ้าไม่ต้องการมีเส้นคั่นตอนตัดแยกแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้ย้ายเกล็ดหลังมาเพิ่มที่โค้งตะโพก จะเห็นว่าตะโพกโค้งมากกว่าเดิม และย้ายเกล็ดคู่หน้าไปไว้ตรงเอาที่เส้นกลางหน้าและเส้นกลางหลัง

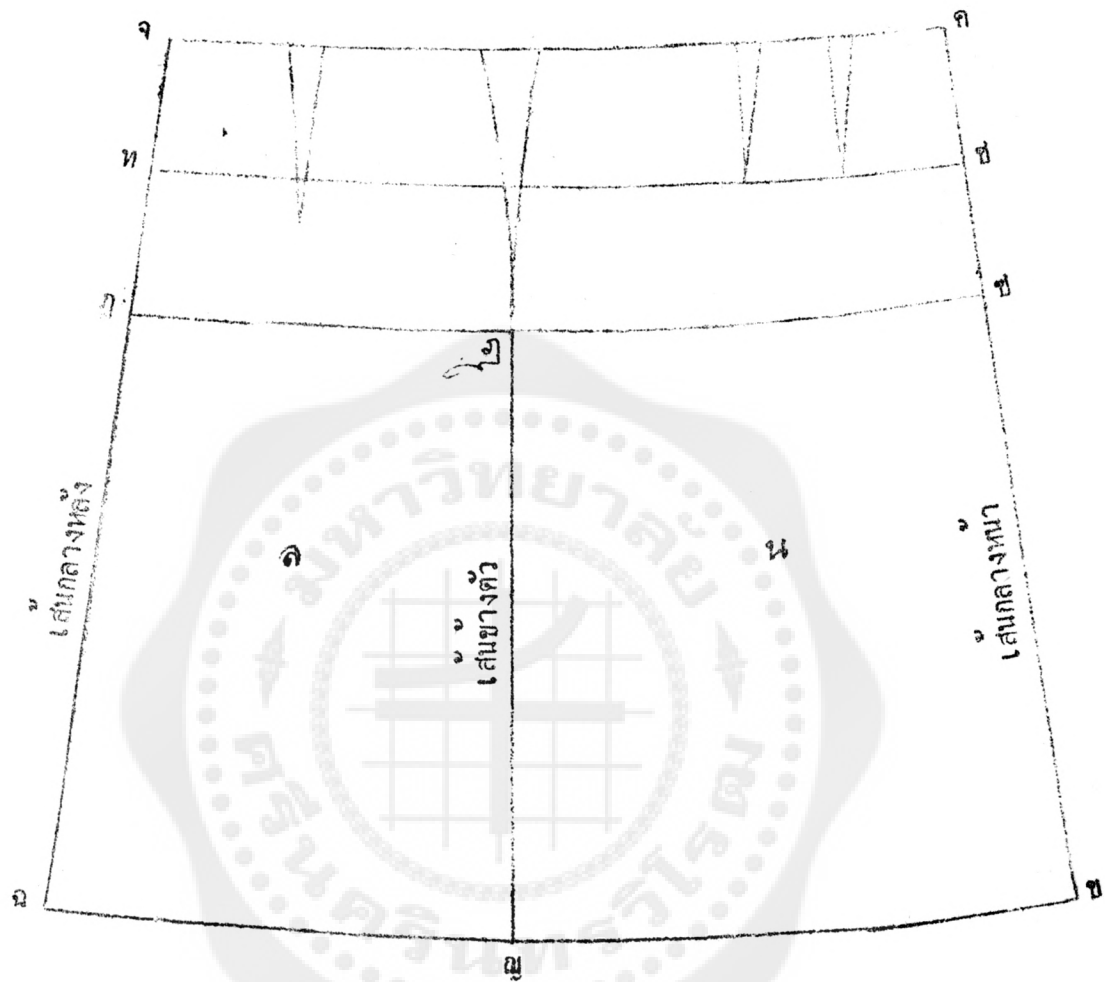

แบบตัดที่สร้างขึ้นให้ใช้เป็นแบบตัดกระโปรง 4 ชิ้นได้ โดยใช้เส้นกลางหน้าเป็นเส้นต่อ
กลางของชิ้นหลัง ส่วนเส้นกลางหลังเป็นเส้นต่อกลางของชิ้นหลัง เมื่อตัดผ้าให้ใช้แบบตัดแผ่นหน้า
ตัดผ้า 2 ชิ้น และแบบตัดแผ่นหลังตัดผ้า 2 ชิ้นเช่นกัน

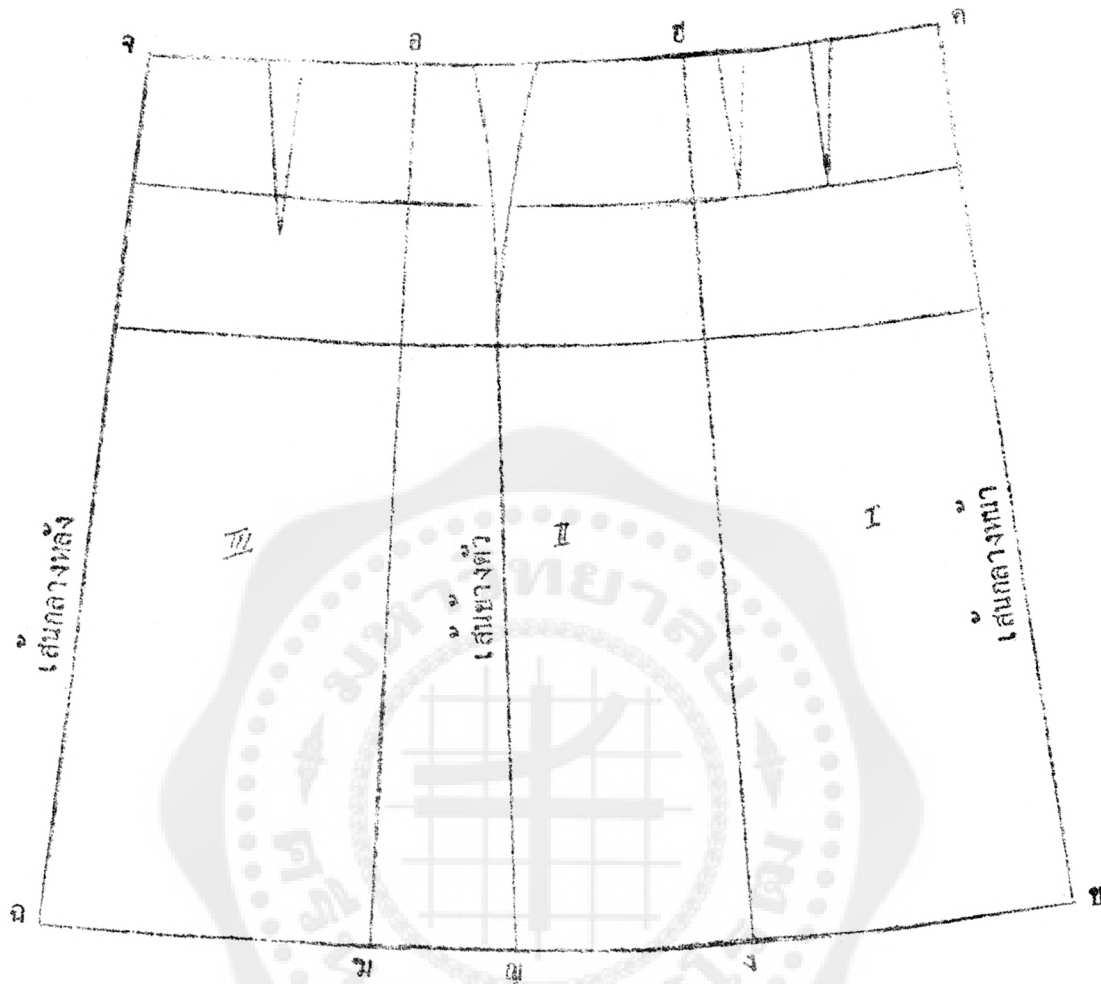

3. กระโปรง 6 ชิ้น

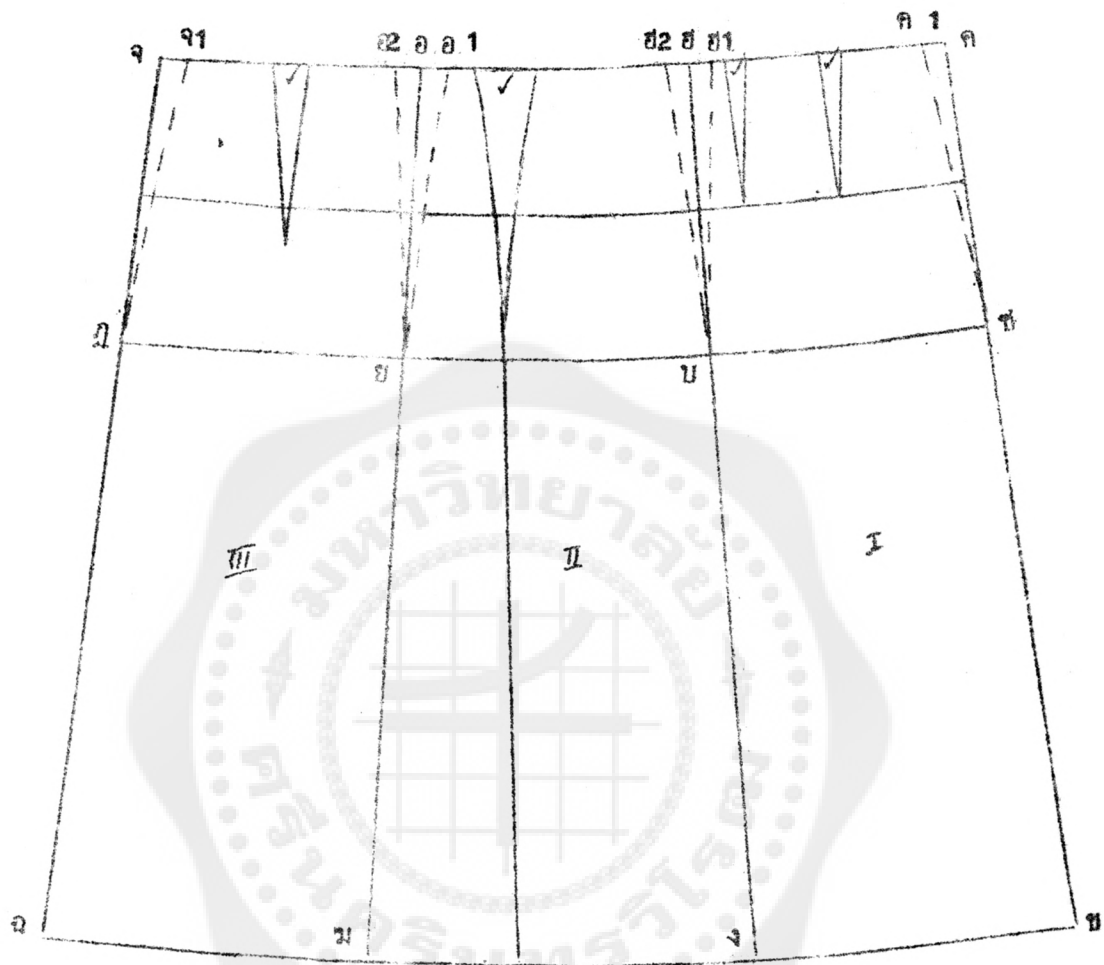
3.1 ให้เริ่มทำเช่นเดียวกับการเย็บกระโปรงปลาชมน้อยถึงขั้นที่ 5 จนได้
แบบดังรูปข้างล่าง

- 3.2 แบ่งเส้นตะโพกใหญ่และเส้นชายกระโปรงออกเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กันแล้ว
ทำเครื่องหมายไว้
- 3.3 ลากเส้นแบ่งทั้งสองเส้นให้ไปทางเส้นเอวที่ อ และ ช ไปพบเส้นชายกระโปรง
ที่ พ และ ง ตามลำดับ

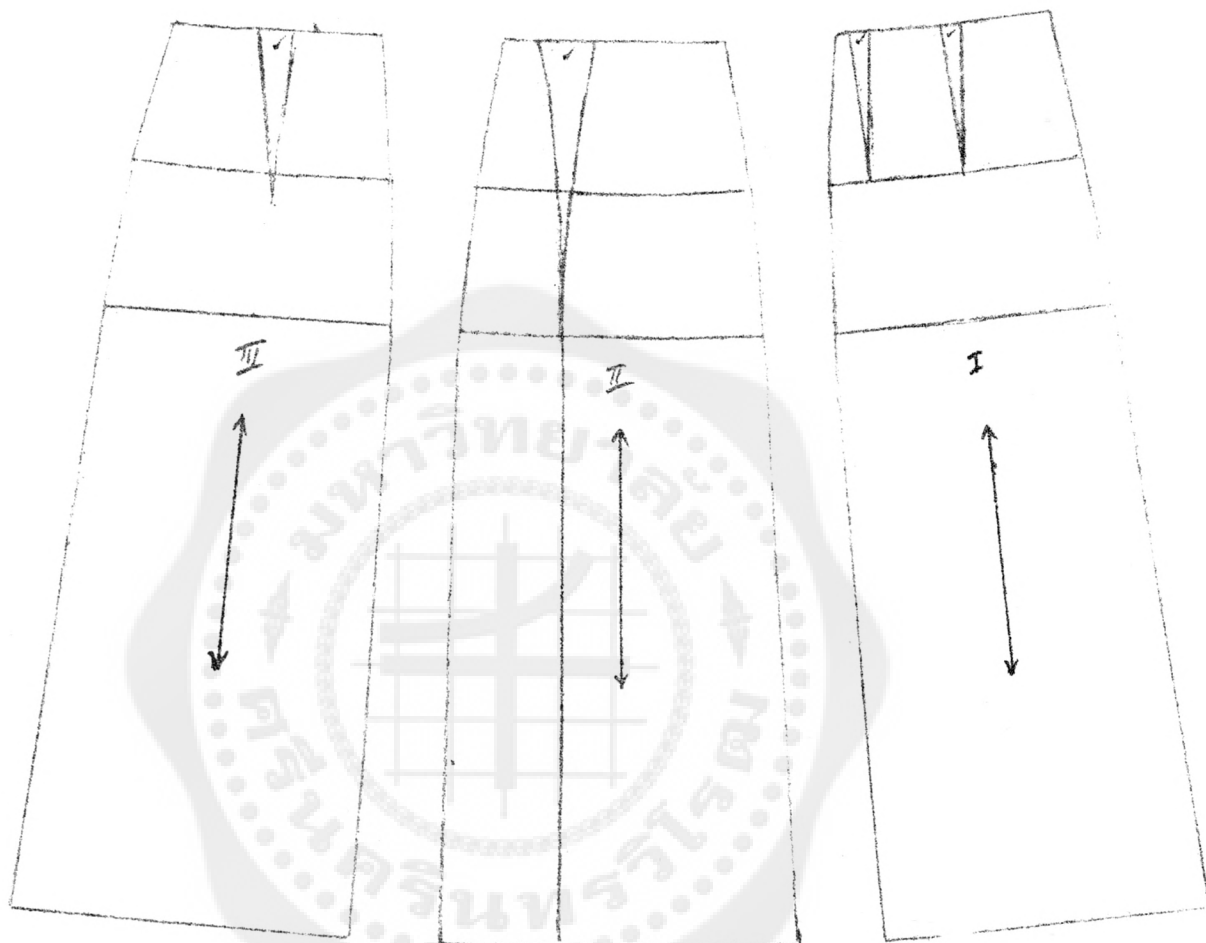

- 3.4 ให้วัดความกว้างของเกล็ดหน้าทั้งสองเกล็ด ความกว้างของโค้งตะโพกและ ความกว้างของเกล็ดหลัง (รอย ✓) เอมารวมกันแล้วหารด้วย 6 (เพราะ กระโปรงมีทั้งหมด 6 ชิ้น) สมมุติว่าได้ .5 ซ.ม.
- 3.5 บนเส้นของยอเอวที่จุด ก วัดเข้ามาด้านในตัวกระโปรง .5 ซ.ม. แล้วทำ เครื่องหมายไว้ ส่วนทางจุด จ ก็ทำเช่นเดียวกัน
- 3.6 ทำห่านองเดียวกันนี้ที่จุด อ และ ข คือแต่ให้วัดมาทั้งทางซ้ายและขวาข้างละ .5 ซ.ม.
- 3.7 วาดเส้นโค้งจากจุดใหม่ที่ทำไว้บนเส้นเอว ให้อยู่ ๆ ลากลงมาพบกันเป็นคู่ 3 บนเส้นตะโพกกลาง (เส้นประ)

3.8 จะเกิดเป็นแบบตัด 3 ชั้น คือ ค 1 ช 2 ช 1 จ 1 บ 1 เป็นชั้นที่ 1 ส่วนชั้นที่สอง คือ ช 2 บ 1 จ 1 ช 1 และชั้นที่สาม คือ อ 2 ช 2 ช 1 จ 1 ให้เขียนเลขกำกับแต่ละชั้นไว้

3.9 คัดแยกทั้ง 3 ชิ้นออกจากกัน เขียนเส้นเกรนผ้ากำกับทุกชิ้นของแบบตัด

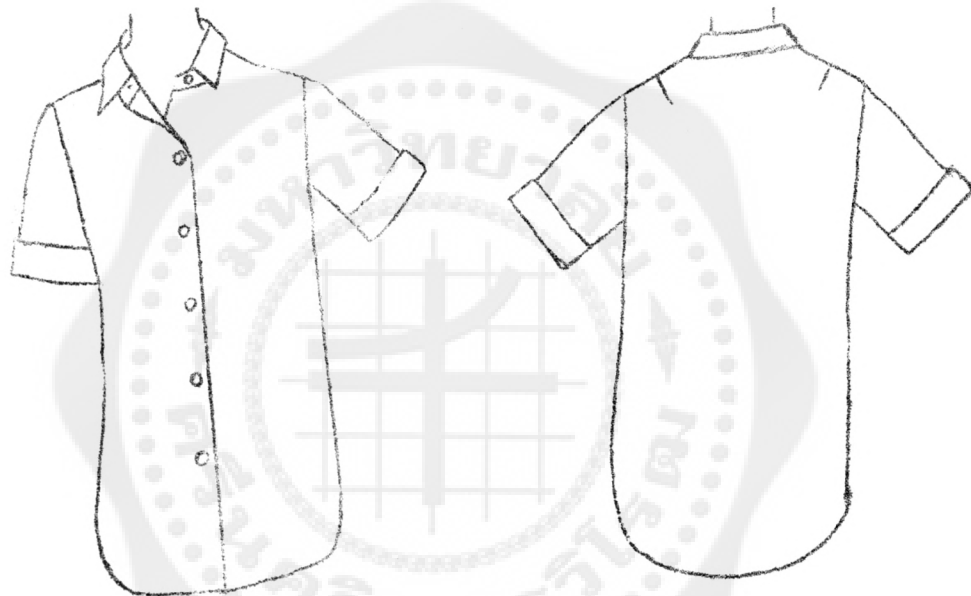
ให้ใช้แบบตัดแต่ละชิ้นตัดผ้า 2 ชิ้น เมื่อตัดเสร็จแล้วจะได้ผ้าที่ตัดทั้งหมด 6 ชิ้น ให้เย็บต่อกันตามลำดับเลขโดยให้ เส้นตะโพกบนและตะโพกล่างต่อกันสนิททุกชิ้น

การแยกแบบแบบตัดพื้นฐานเสื้อ

ก่อนที่จะใช้แบบตัดพื้นฐานเสื้อแยกแบบเป็นเสื้อเข้ารูปแบบต่าง ๆ ที่ต้องการ จำเป็นต้องปรับแก้ในแบบตัดพื้นฐานให้เป็นไปตามรูปร่างของเจ้าของส่วนสัดเช่นเดียวกัน เช่นคนเอวเล็ก เกล็ดใหญ่อกจะต้องกว้างกว่าคนเอวโต จึงต้องปรับแก้ให้ใหญ่ขึ้น ส่วนผู้ที่หลังแบนปลายบนของเกล็ดเอวด้านหลังจะต้องปรับให้สูงกว่าปกติ ส่วนความยาวของเกล็ดไหล่หลังก็ต้องปรับให้สั้นหรือยาวตามความ

กว้างของเกล็ดไม่ว่าจะเป็นเสื้อเข้ารูปหรือไม่เข้ารูปก็ตาม ซึ่งความกว้างหรือแถบของเกล็ดนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนในร่างกาย การกระทำดังกล่าวช่วยให้เนื้อผ้าของตัวเสื้อส่วนต่าง ๆ กระชับกับรูปร่าง

1. การแยกแถบเสื้อครึ่งท่อนไม่เข้ารูป เสื้อลักษณะเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องปรับเกล็ดเอวให้รับเฉพาะเกล็ดไหล่หลัง ถ้าเกล็ดไหล่หลังแคบมากไม่ถึง $\frac{1}{2}$ ซ.ม. อาจปิดตายไม่ต้องมีเกล็ดหลังได้
- แถบเสื้อที่ใช้เป็นตัวอย่างการแยกแถบจากแถบคัพพื้นฐานเสื้อ คือเสื้อเชิ้ตหญิงไม่เข้ารูป

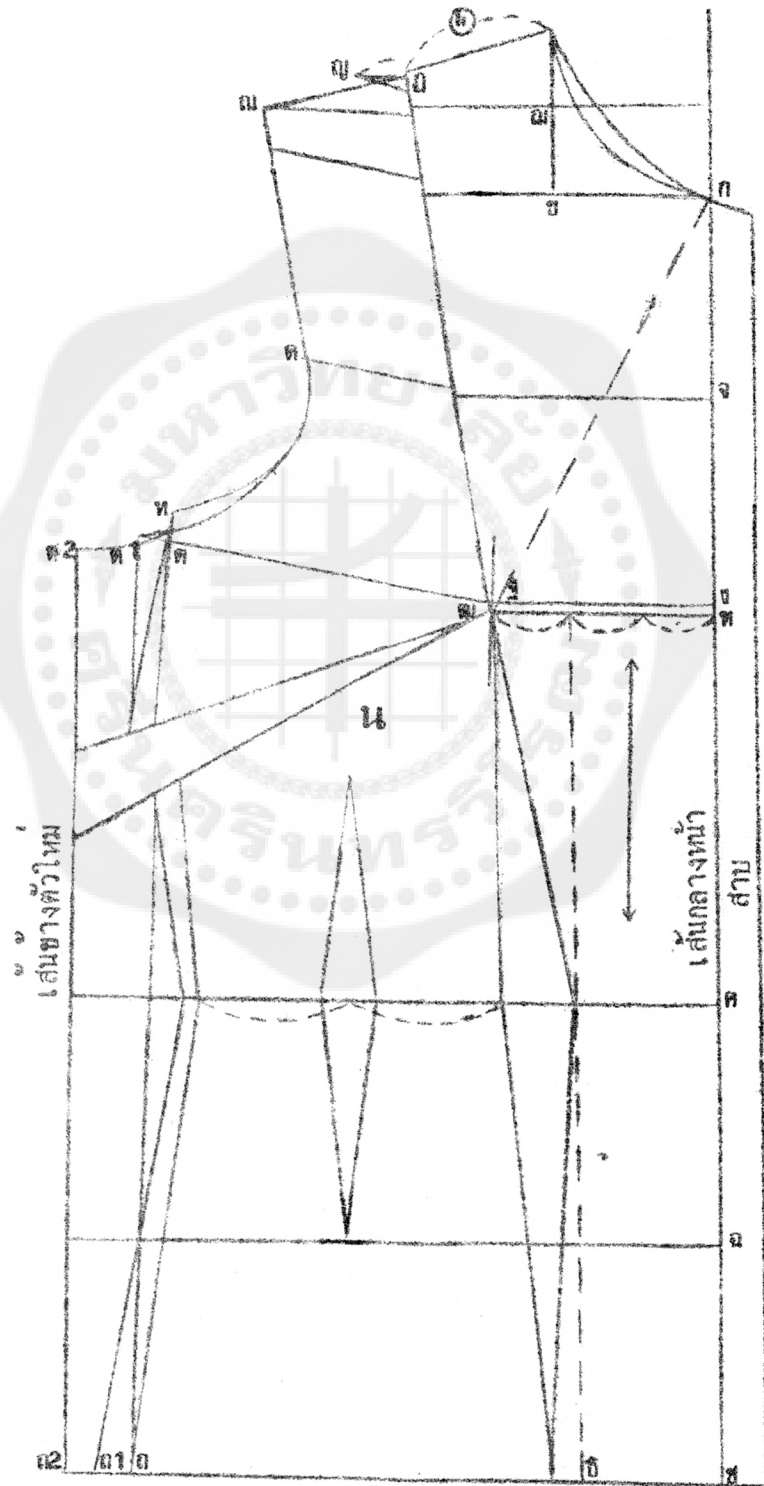
วิธีแยกแถบทำเป็นชิ้น ๆ ดังนี้

1.1 คัดแยกแถบคัพพื้นฐานเสื้อครึ่งท่อนแผ่นหน้าและแผ่นหลังออกจากกัน

1.1.1 แผ่นหน้า

- ที่เส้นกลางหน้าทำสำเนาเสื้อกว้าง 2 ซ.ม. โดยตลอด
 - ย้ายเกล็ดไหล่หน้า (ก ก ท) มาไว้ที่ข้างตัว
 - ที่จุดสุดตะโพกหน้า (ที่ ๓1) ขยายตะโพกออก 2 ซ.ม. ถึง ๓2
 - ที่ ๓2 สร้างเส้นตรงขึ้นไปให้ขนานกับเส้นกลางหน้า พบกับเส้นวงแขน
- ไทรักบรที่ต่อออกมาจาก ค1 ถึง ค2 จะได้ ค2 ๓2 เป็นเส้นข้างตัวใหม่ของแผ่นหน้า

- ทำโค้งคอกหนาให้ขึ้นขึ้นเล็กน้อยและให้เลขมาตามปลายบนของสายตามรูป

- 1.2 วัดขนาดรอบคองจริงที่ต้องการใช้เป็นคอเสื้อใช้ ก่อนที่จะปรับคอกในแบบตัดพื้นฐาน ทั้งคอหน้าและคอหลัง
- 1.3 กำหนดค่าแขนงของรังคัมบนสำหรับหน้า
- 1.4 วาดโค้งข้างที่ซ้ายเสื้อทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังตามต้องการ
- 1.5 ปรับเส้นข้างตัวใหม่ของแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้ยาวเท่ากัน

แบบตัดที่ได้นี้สามารถแปลงต่อไปใช้ทำเป็นแบบตัดเสื้อใช้แบบอื่น ๆ ได้อีกมากมาย เช่น คอผ่าหน้าและคอผ่าหลัง ไม่มีตะเข็บไหล่ หรือคอผ่าหน้าจับรูปไม่มีตะเข็บไหล่ หรือมีเกล็ดยาวตลอดตัว ที่สำคัญก็อย่าใช้แปลงทำเป็นแบบตัดเสื้อไม่เข้ารูปชนิดอื่นได้ด้วย

2. การแยกแบบเสื้อชุด

2.1 Princess Dress

วิธีแยกแบบหรือแปลงแบบตัดพื้นฐานเสื้อชุดเป็นแบบตัดของ Princess Dress
สามารถทำได้ดังนี้

2.1.1 ตัดแบบตัดพื้นฐานเสื้อชุดแผ่นหน้าและแผ่นหลังแยกออกจากกัน

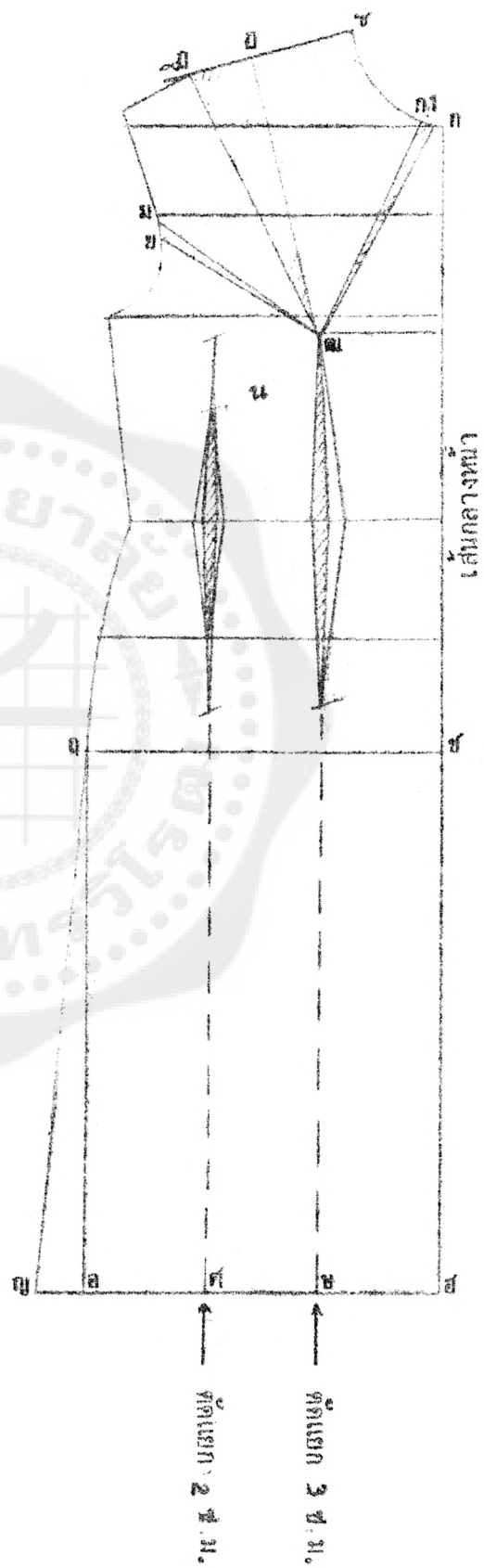
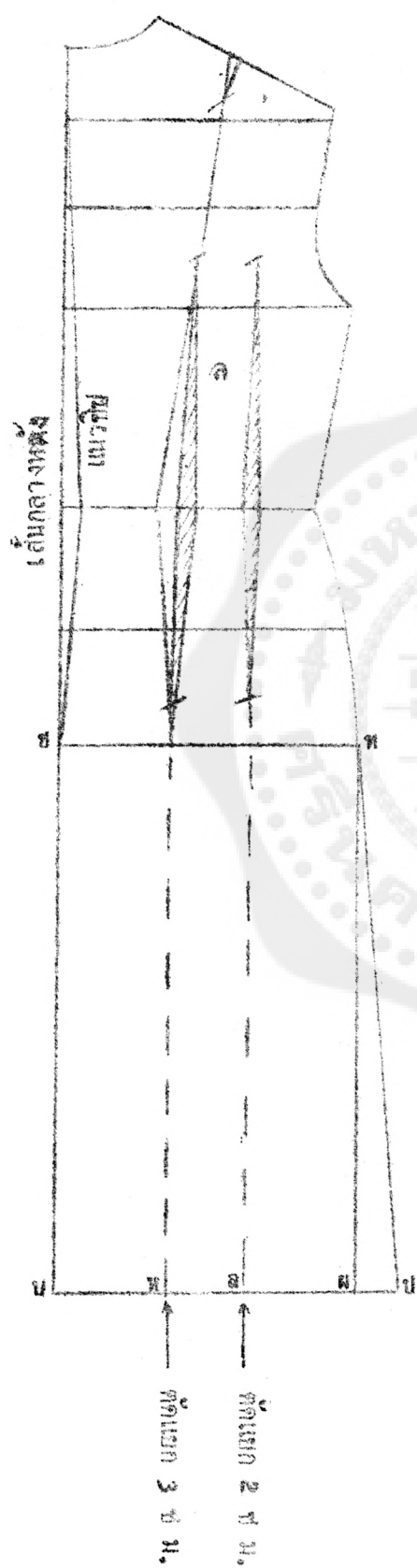
2.1.2 ทำทุกส่วนให้กระชับกับทรวงทรง

ก. แผ่นหน้า

- ที่เส้นรอบคอตรงจุด ก วัดเข้าในตัวเสื้อ 1 ซม. ที่ ก1 ทำ
เกล็ดคอกว้าง 1 ซม. มายังจุดยอดคอ (ก ก1 ข)
- ที่เส้นวงแขน วัดจากเส้นบ่าหน้าลงมา 1 ซม. ที่ ม ทำเกล็ด
วงแขนกว้าง 1 ซม. มายังจุดยอดคอ (ม ข ข)
- ที่เกล็ดใหญ่เอว เก็บเกล็ดกว้าง $1\frac{1}{2}$ ซม. ยาวจากจุดยอดคอ
ถึงเหนือเส้นตะโพกกลางเล็กน้อย
- ที่เกล็ดเล็กเอวก็ทำเช่นเดียวกันแต่กว้าง 1 ซม.
- ลากเส้นตั้งจากสุมปลายกลางเกล็ดเอวทั้งสองให้ขนานกับเส้น
กลางหน้ามายังชายกระโปรง (เส้นไขปลา) ที่ ข และ ศ

ข. แผ่นหลัง

- ที่เกล็ดเอว เก็บเกล็ดกว้าง $1\frac{1}{2}$ ซม. ยาวตั้งแต่สุมปลายบน
เกล็ดเอวลงมาถึงระดับเดียวกับแผ่นหน้า
- สร้างเกล็ดใหม่อีก 1 เกล็ดระหว่างเกล็ดเอวเดิมและเส้น
ข้างตัว ยาวเท่ากันแต่กว้าง 1 ซม.
- ลากเส้นตั้งจากสุมปลายกลางเกล็ดเอวทั้งสองให้ขนานกับเส้น
กลางหลังมายังชายกระโปรง (เส้นไขปลา) ที่ ห และ ล

- 2.1.3 ปีกตายเกล็ดทุกเกล็ดที่แรงงาไว้ทั้งในแผ่นหน้าและแผ่นหลัง
- 2.1.4 จากชายกระโปรงทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง คัดตามรอยไขปลาย
 ลางเกล็ดทุกเกล็ด แล้วแยกชายกระโปรงให้รอยแยกที่อยู่ใกล้เส้นกลางหน้า
 และเส้นกลางหลังกว้าง 3 ซม. ส่วนรอยแยกที่อยู่ใกล้เส้นข้างตัวให้กว้าง
 2 ซม.

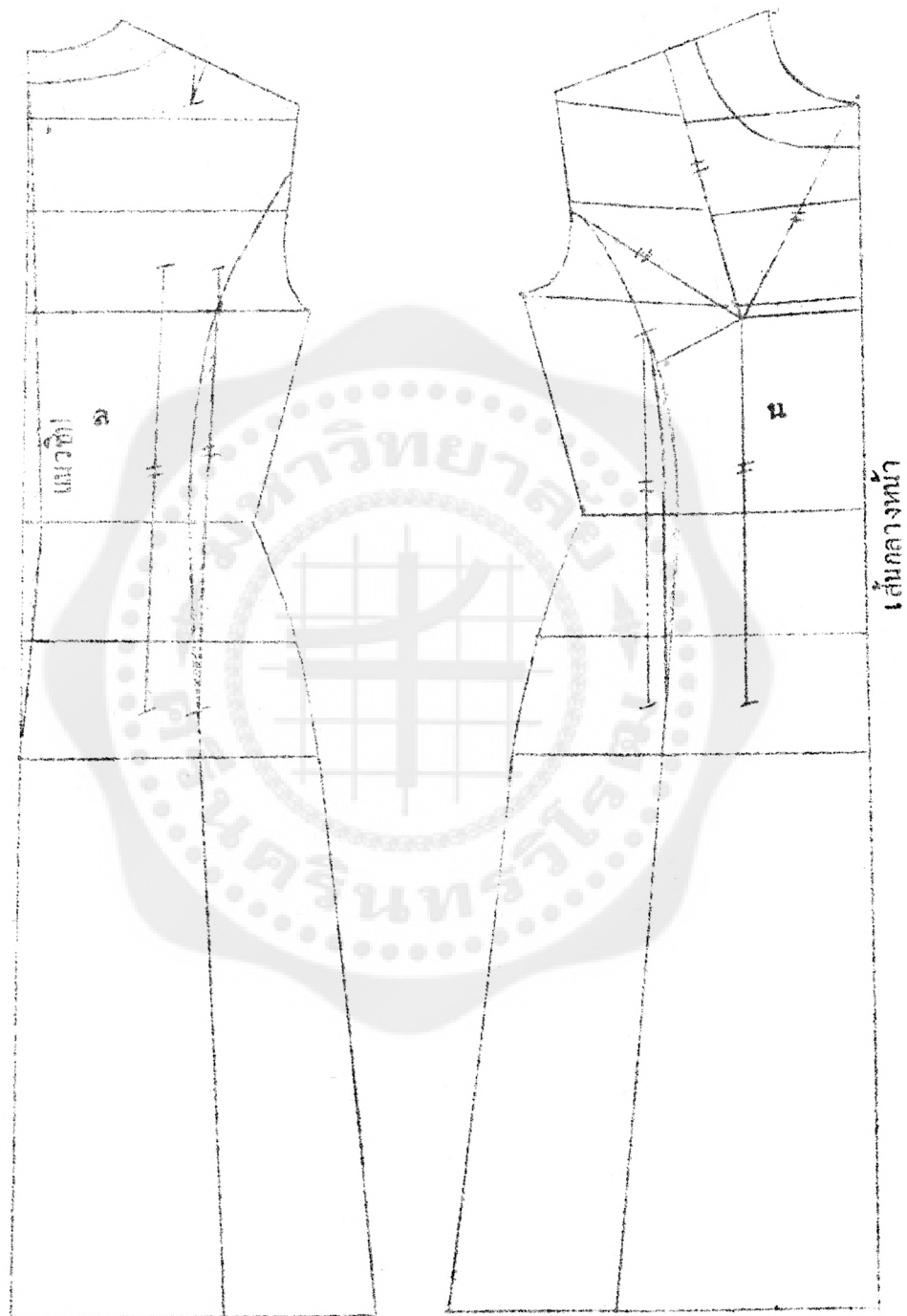
- 2.1.5 สร้างเส้นต่าง ๆ ที่เป็นแบบเสื้อ

ก. แผ่นหน้า

- วาดรูปคอเสื้อเป็นรูปตัว B ป้าน
- ตรงเกล็ดวงแขนเริ่มลากเส้นตรงจากจุดรอยปักเกล็ดที่เส้นวงแขน
 แล้วค่อย ๆ เบนออกให้ห่างจากจุดยกคอกประมาณ 7 ซม. ลงมา
 ถึงชายกระโปรงให้ผายเบนตามเส้นข้างตัว เส้นใหม่นี้อยู่ระหว่าง
 เกล็ดที่ปักตาย
- ลากอีกเส้นเริ่มจากระดับอกที่เส้นเข็ม คอย ๆ ขยายออกทำเป็น
 เกล็ดเอวอีกเกล็ดกว้าง 1 ซม. ให้ปลายลางเกล็ดนี้อยู่เหนือเส้น
 ตะโพกกลาง จะได้เส้น cut ของแผ่นหน้า
- คอเส้นตรงจากจุดยกคอกมายังเส้น cut ให้ต่ำกว่าระดับเส้นอก
 ประมาณ 3 ซม.

ข. แผ่นหลัง

- วาดรูปคอหลังให้คล้อยตามคอหน้าแต่คั่นกว่า
- ที่เส้นวงแขนเหนือเส้นบาทหลังขึ้นไปประมาณ $1\frac{3}{4}$ ซม. วาดเส้นโค้ง
 นอยลงมาระหว่างเกล็ดที่ปักตายถึงชายกระโปรงและให้ผายเบน
 ตามเส้นข้างตัว
- ลากอีกเส้นเริ่มจากเหนือระดับรักแร้ คอย ๆ ขยายออกทำเป็น
 เกล็ดเอวอีกเกล็ดกว้าง 1 ซม. ให้ปลายลางของเกล็ดนี้อยู่เหนือ
 ตะโพกกลาง จะได้เส้น cut ของแผ่นหลัง

2.1.6 ตรวจสอบขนาดเอวในแบบตัด ควรใหญ่กว่าเอวจริง 5-6 ซม. แล้วจึง
 แดงเส้นข้างตัวทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง ปิกรอยยอนข้างตัวบริเวณเอว
 ค่ายเทปใส่ให้แบบตัดเรียบ

2.1.7 ตรวจสอบเส้นรอบวงแขนในแบบตัด ความยาวอย่างน้อยจะต้องเท่ากับ
 รอบรักแร้จริง + 5 ซม.

2.1.8 ตรวจสอบรอบอกของแบบตัดเทียบกับรอบอกจริง

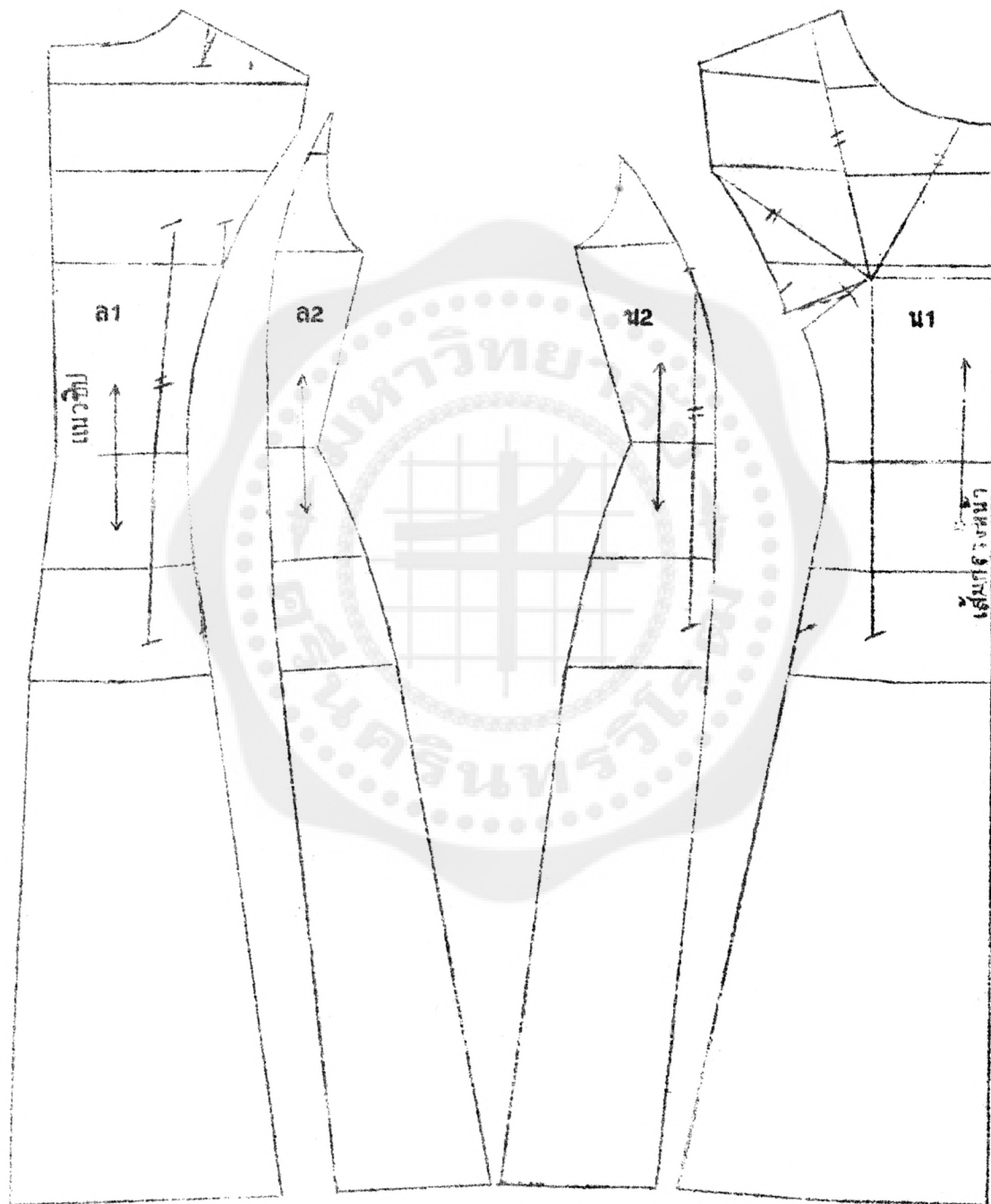
2.1.9 เมื่อทุกส่วนในแบบตัดถูกต้องแล้วให้ตัดแยกแบบตัดออก ดังนี้

ก. แผ่นหน้า

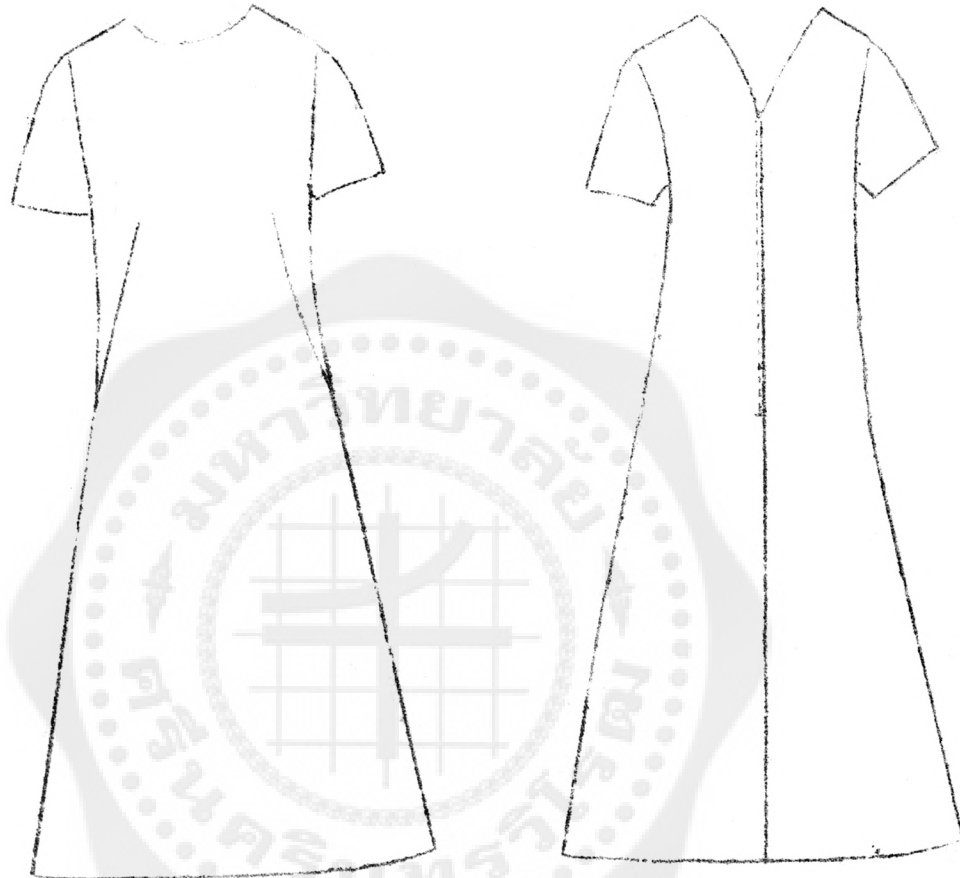
- ตัดแยกชั้นข้างตัว (น 2) ออกจากแผ่นหน้าตามรอยเส้น cut
- ที่ชั้นในตัว (น 1) ตัดแยกเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างเส้น cut
 และจุดยกคอก ให้รอยรอยแยกควยกระดากเปล่าแล้วดัดแบ่งเปียก
 จะโค้งเกล็ดคอกเฉียงลงหาเส้น cut ลคมุมเกล็ดให้สั้นลง $1\frac{1}{2}$ ซม.
- ตัดส่วนที่เป็นเกล็ดที่ยังติดอยู่กับชั้น น 1 ทั้ง
- ตัดกระดากรอบนอกเส้นของแบบตัดทั้งหมดทั้งรวมทั้งส่วนที่แรเงา

ข. แผ่นหลัง

- ตัดแยกชั้นข้างตัว (ล 2) และชั้นในตัว (ล 1) ออกจากกันตาม
 รอย cut เอาส่วนที่เป็นเกล็ดทิ้งไปเช่นเดียวกับแผ่นหน้า
- สำหรับชั้น ล 1 เส้นกลางหลังของแบบตัดเสื้อชุดนี้คือแนวซิป
 เพราะเป็นเสื้อชุดติดซิปหลัง การตัดกระดากส่วนรอบนอกเส้นของ
 แบบตัดทั้งจึงต้องตัดให้ถูกต้อง

2.2. เสื้อชุดมี French dart

ลักษณะเป็นเสื้อเข้ารูปเล็กน้อย มีเกล็ดใหญ่จากตะเข็บข้างตัวบริเวณใต้เอวหรือตะโพกลึก
มายังจุดอก เกล็ดนี้อาจเป็นเกล็ดตรงหรือเกล็ดโค้งก็ได้

วิธีแยกแบบตัดเสื้อชุดนี้จากแบบตัดพื้นฐานหัวดังนี้ คือ

2.2.1. ตัดแบบตัดพื้นฐานแขนหน้าและแผ่นหลังแยกออกจากกัน

2.2.2. แปลงหรือแยกแบบไปล่าตัวขึ้น ดังนี้

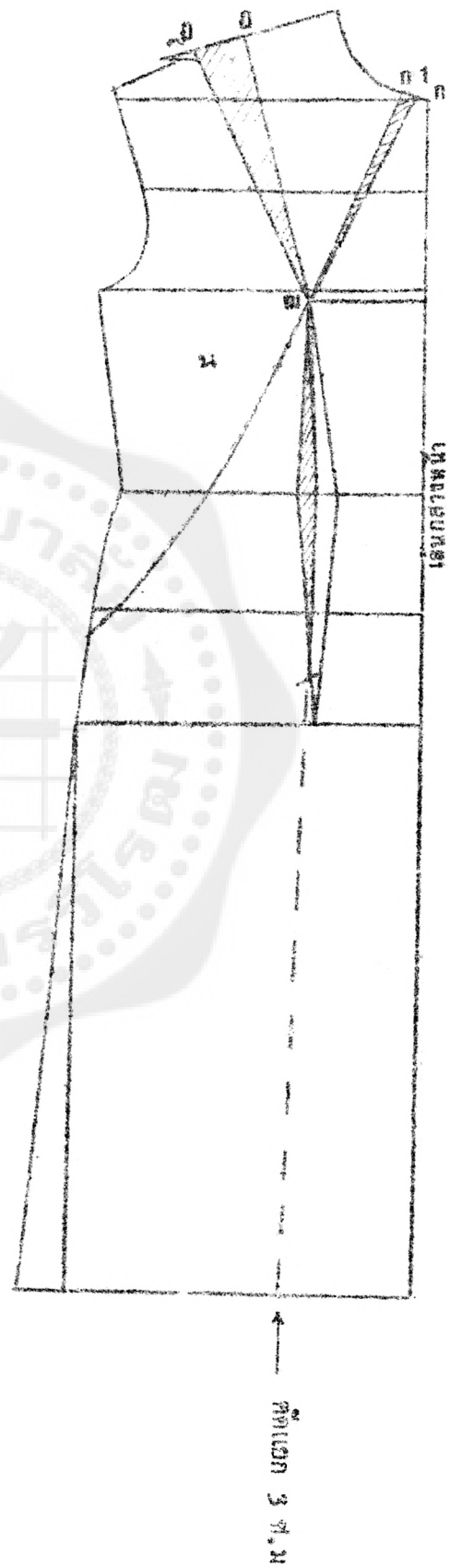
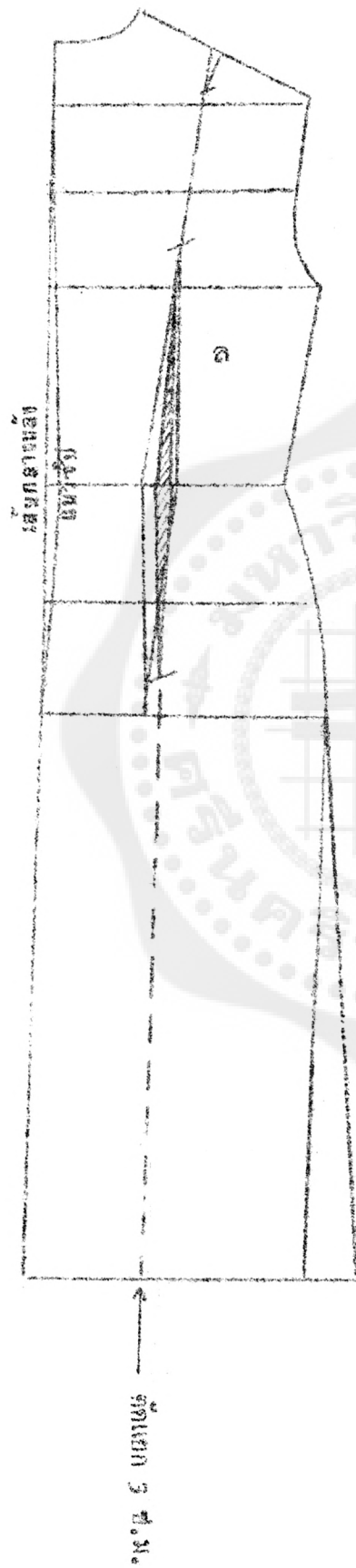
ก. แขนหน้า

- ทำคอเสื้อให้กระชับโดยทำเกล็ด ก กว้าง 1 ซม. ห่างจาก ก 1 ซม.

- ที่เอวทำเกล็ดกว้าง $1\frac{1}{2}$ ซม. ยาวจากจุดยอดอกลงมาถึงที่เหนือตะโพกกลางเล็กน้อยเพียง 1 เกล็ด (ตามแนวเกล็ดใหญ่เอว)
- ลากเส้นตั้งจากสัปดาห์กลางของเกล็ดลงมาหาชายกระโปรง (เส้นไขปลา)
- วาดเส้นทำ French dart จากบริเวณตะโพกบนไปหาจุดอก

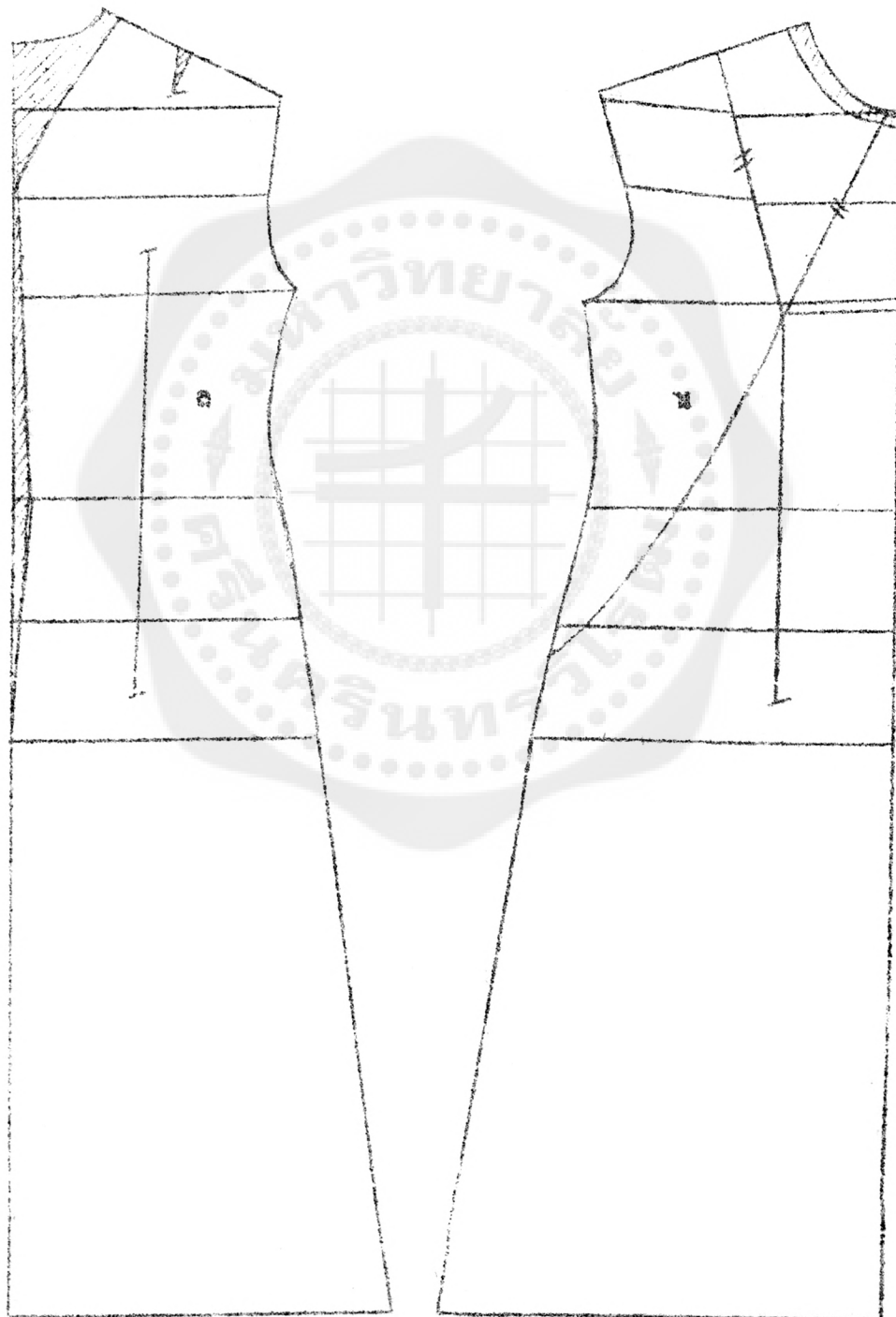
ข. แขนหลัง

- ที่เอวทำเกล็ดกว้าง $1\frac{1}{2}$ ซม. 1 เกล็ดตามแนวเกล็ดใหญ่เอวแต่ให้ปลายกลางเกล็ดอยู่เหนือตะโพกกลางเช่นเดียวกับแผ่นหน้า
- ลากเส้นตั้งจากปลายกลางเกล็ดลงมาหาชายกระโปรง (เส้นไขปลา)

2.2.3 ปีกชายเกล็ดทุกเกล็ดที่แรงงาไว้ทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง

2.2.4 จากชายกระโปรงทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังตัดตามรอยไขปาลาถึงปลายกาง
เกล็ด แล้วแยกชายกระโปรงให้รอยแยกกว้าง 3 ซม.

2.2.5 วาครูปคอเสื้อในแผ่นหน้าและแผ่นหลังตามแบบเสื้อ

2.2.6 แต่งเส้นข้างตัวตั้งแต่รักแร้งมาให้กับกับแบบและความกว้างของชาย-
กระโปรง

2.2.7 ตัดกระดาษส่วนที่ไม่ใช่อกให้แบบตัดมีลักษณะสมบูรณ์

ก. แผ่นหน้า

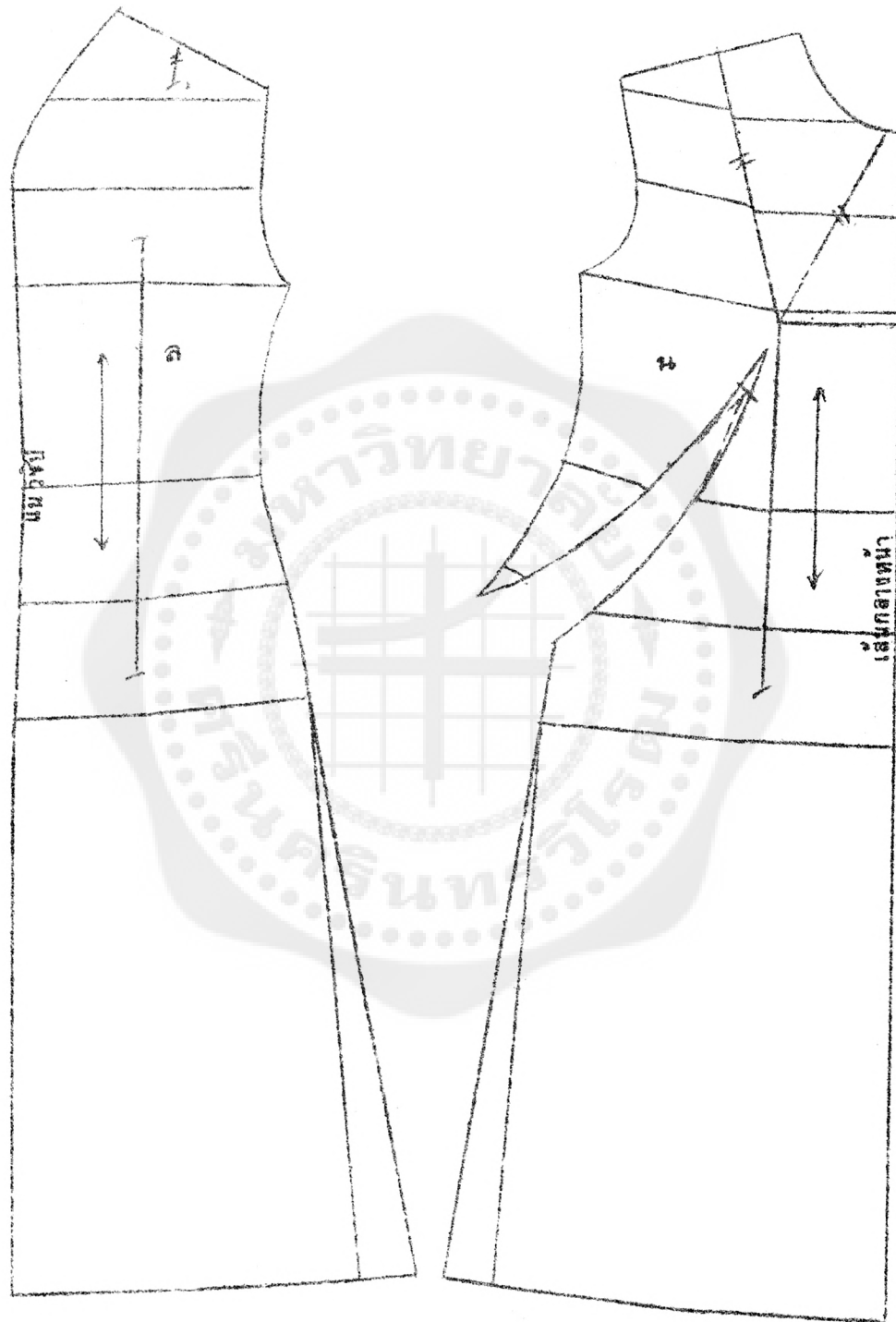
- ตัดตามเส้นวาด French dart แยกปลายอกให้แบบตัดเรียบ
รองเกล็ดที่แยกตัวกระดาษเปล่า คัดแบ่งเปียกให้รอยแยก

ถาวร

- ตัดกระดาษรอบนอกแบบตัดออกรวมทั้งส่วนที่แรเงา

ข. แผ่นหลัง

- ปีกตายเกล็ดไหลหลัง
- ตัดกระดาษรอบนอกแบบตัดออกรวมทั้งส่วนที่แรเงา

แบบตัดที่สร้างขึ้นสำหรับเสื้อแต่ละแบบเมื่อตัดแยกชิ้นแล้วไม่ควรม้วนหรือพับเก็บ แต่ควรใส่ช่องแยกไว้เป็นแบบ ๆ พร้อมทั้งเขียนแบบเสื้อกำกับไว้หน้าของ หรือจะกลัดด้วยเข็มหมุดรวมทุกชิ้นของแต่ละแบบแยกไว้แล้วจึงค่อยรวมใส่ของที่มีขนาดกว้างพอไม่ทำให้แบบตัดขยับ และเก็บรวมแบบตัดให้เป็นที การเก็บด้วยวิธีนี้จะทำให้แบบตัดอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ทันทีเสมอ

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เห็นประโยชน์ของแบบตัดพื้นฐาน
2. เห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างแบบตัดพื้นฐานให้ถูกต้องเพื่อประโยชน์ในการแยกแบบให้ได้แบบตัดเสื้อผ้าที่ต้องการต่อไป
3. ใช้แบบตัดพื้นฐานเป็น
4. สามารถทำงานทอวิทยวิชาวินิจฉัยศาสตร์ รู้จักสังเกตและค้นคว้าหาเหตุผล

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ก่อนเรียนบทนี้ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนทุกคนหา
 - 1.1 รูปเสื้อหรือกระโปรงที่ตนชอบมาคนละรูปเพื่อใช้อภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนในวันที่เรียนเกี่ยวกับการใช้แบบตัดพื้นฐานแยกแบบเป็นแบบตัดเสื้อผ้าที่ต้องการ
 - 1.2 แบบเสื้อและกระโปรงอย่างง่าย ๆ ที่ตนต้องการตัดหรือที่ซื้อใส่มาเรียนได้
 มาอย่างละ 1 แบบ
2. ผู้สอนสาธิตการใช้แบบตัดพื้นฐานเสื้อแยกแบบเป็นแบบตัดเสื้อใช้ตัดหญิงแขนสั้นตัวหลวม และใช้แบบตัดพื้นฐานกระโปรงแยกแบบเป็นแบบตัดกระโปรงปลายตรง จับทบกลางหน้าหรือกลางหลังพยายามชี้ให้ผู้เรียนเห็นผลที่เกิดการนำแบบตัดพื้นฐานที่สร้างไม่ถูกต้องมาแยกแบบ
3. ให้ผู้เรียน
 - 3.1 ใช้แบบตัดพื้นฐานเสื้อและกระโปรงของคนที่สร้างไว้เมื่อเรียนบทที่ 3 มาใช้แยกแบบเป็นแบบตัดเสื้อและกระโปรงที่ตนต้องการตามที่หาตัวอย่างมา แต่ควรทำกระโปรงก่อนเสื้อเพราะง่ายกว่า
 - 3.2 เมื่อแยกแบบตัดเสื้อ ให้ใช้แบบตัดส่วนประกอบตัวเสื้อของคนที่สร้างไว้เมื่อเรียนบทที่ 4 มาใช้

การทำงานขั้นนี้ถ้าผู้เรียนมีข้อขัดข้องหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดควรปรึกษาผู้สอน ไม่ควร
ทำต่อไปลำพัง ดังนั้นในระยะนี้ผู้สอนจะต้องติดตามการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะ
ผู้ที่ไม่เคยเรียนตัดเย็บเสื้อผ้ามามาก่อน ควรย้ำผู้เรียนทุกคนให้รอบคอบในการตรวจสอบขนาดของ
แบบตัดที่แยกแบบเสร็จแล้วให้ไคขนาดตัวจริง ก่อนที่จะตัดแยกชิ้นส่วน

3.3 เขียนแนวเกรนผากำกับแต่ละชิ้นส่วนของแบบตัดที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว

3.4 ตัดแยกชิ้นส่วนของแบบตัดออกจากกัน เขียนชื่อตนเองกำกับลงไว้ทุกชิ้นส่วน
กลัดทุกชิ้นส่วนรวมกันไว้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. เสื้อผาจริง คือ เสื้อเชิ้ตหญิง แขนสั้นตัวหลวม และกระโปรงปลายตรงจีบทบ
กลางหน้าหรือกลางหลัง
2. แผนภาพหลักการแยกแบบตัดเสื้อและกระโปรงแบบง่าย ๆ จากแบบตัดพื้นฐานเสื้อ
และกระโปรง
3. แผนภาพสัญลักษณ์เกรนผา
4. อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้ในการสร้างแบบ

ประเมินผล

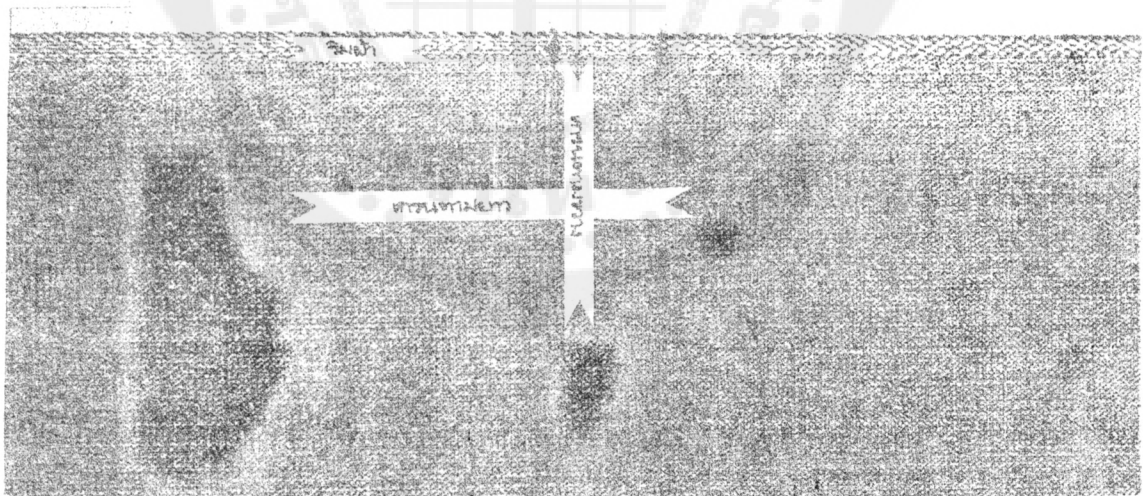
ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. เอาใจใส่กับวิธีที่ถูกต้องและตั้งใจทำ
2. ความละเอียดรอบคอบในการแยกแบบ
3. ทำงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
4. ความสมบูรณ์และถูกต้องของงานสำเร็จ
5. มีอุปกรณ์การทำงานครบครันและรับผิดชอบดูแลรักษา

ปัญหาเสื้อผ้างัดตัวไม่ถูกทิศทาง หดสั้นหลังจากซัก บิดเบี้ยวไม่เป็นไปตามรูปทรง ล้วนแต่ทำความรำคาญให้ทั้งตัวผู้สวมใส่และผู้คนที่พบเห็นโดยทั้งสิ้น เสื้อผ้าที่มีลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้สวมใส่บุคลิกภาพ จึงมักถูกทิ้งให้เสื่อมค่าลงโดยอัตโนมัติเพราะเวลาผ่านไปจะไม่เกิดขึ้นถ้าผู้ที่เริ่มเริ่มต้นตัดเย็บเสื้อผ้าเข้าใจเกี่ยวกับเกรนผ้าและเครื่องหมายบางอย่างที่ปรากฏอยู่บนแถบตัดซึ่งเกี่ยวข้องกับเกรนผ้ารู้จักเลือกผ้าที่จะใช้ตัดเสื้อ รู้วิธีกะผ้าให้พอดีกับแบบเสื้อและการเตรียมผ้าก่อนตัดอย่างถูกต้อง ในที่สุดก็จะเห็นว่าการลงทุนซื้อผ้าราคาสูงและเย็บอย่างประณีตเป็นการลงทุนที่ไร้ประโยชน์ถ้าไม่ได้ทำให้ถูกต้องก่อนขึ้นการเย็บ

เกรนผ้า (grain)

เกรนผ้าหมายถึงทิศทางของเส้นด้ายในเส้นผ้า มีทั้งเกรนตามยาว (lengthwise grain) หรือเส้นด้ายยืนและเกรนตามขวาง (crosswise grain) หรือเส้นด้ายพุ่ง ทิศทางของเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งจะพหุมุมฉากกันเสมอสำหรับผ้าที่ทอดีหรือมีคุณภาพ

ในแถบตัดเสื้อนิยมเขียนเครื่องหมายเส้นตรงและปัดหัวท้ายเส้นตรงด้วยหัวลูกศร ($\longleftrightarrow$) แทนเกรนผ้าตามยาว คือหมายถึงกำหนดให้วางแถบตัดชิ้นนั้นให้แนว $\longleftrightarrow$ อยู่บนแนวเกรนผ้าตามยาว หรือให้ $\longleftrightarrow$ ขนานกับแนวริมผ้า (selvage) ชิ้นส่วนต่าง ๆ ในตัวเสื้อส่วนใหญ่ตัดตามความยาวของผ้า เพราะผ้าตามยาวมีความแข็งแรง

* เสื้อผ้า ในที่นี้หมายถึงรวมถึง เสื้อ กระโปรง กางเกง เสื้อชุด

และยืดยกว่าผ้าตามขวาง มีส่วนประกอบบางอย่างในตัวเสื้อเท่านั้นที่ไม่ได้กำหนดทิศทางเกรนผ้า
ตายตัว เช่น ปกเสื้อ แตะวางแบบตัดให้แนวกึ่งกลางตามยาวปกอยู่บนเกรนผ้าตามยาว เมื่อประกอบ
ปกเข้ากับตัวเสื้อจะทำให้ง่ายกว่าวางบนเกรนผ้าตามขวาง

สำหรับกระโปรงส่วนใหญ่ทั้งตัวกระโปรงและขอบกระโปรงจะตัดโดยให้เส้นกลางหน้า
กระโปรงและความยาวขอบกระโปรงอยู่บนเกรนผ้าตามยาว ส่วนกางเกงก็ทำนองเดียวกัน

ในกรณีที่ไม่มีเครื่องหมายเกรนผบบนแบบตัด ถ้าแบบตัดนั้นสร้างด้วยวิธีแปลงหรือแยกแบบ
ตัดพื้นฐาน เส้นพื้นฐานของแบบตัดพื้นฐานจะยังคงอยู่ ให้เขียนเครื่องหมายเกรนผ้าลงบนแบบตัดให้
ท่ามุมฉากกับเส้นพื้นฐานเหล่านั้น หรือขนานกับเส้นกลางหน้าและเส้นกลางหลัง สำหรับผู้ที่ตัดเย็บจน
ชำนาญจะทำให้ถูกต้องโดยอัตโนมัติ

การเลือกผ้า

ผู้ที่เริ่มงานตัดเย็บใหม่ยังไม่ชำนาญ ถ้าเลือกผ้าที่ตัดเย็บง่ายจะช่วยให้งานตัดเย็บเสื้อผ้า
เป็นงานที่ไม่ยากและสนุกกว่าเลือกผ้าเย็บยากหรือตัดยาก มิฉะนั้นกระบวนการตัดเย็บซึ่งมีผ้าเป็น
ต้นทุนจะทำให้ผู้ทำงานเกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายในที่สุด

ควรเลือกผ้าที่เหมาะสมกับแบบ มีผิวสัมผัส ลวดลายและน้ำหนักที่ช่วยให้งานตัดเย็บง่าย
เช่น เสื้อเทเลอร์ควรใช้ผ้าที่มีเนื้อแน่น เสื้อกลางคืนจับจีบเหมาะที่จะใช้ผ้าเบาบาง นุ่ม
ผ้าที่เหมาะสำหรับผู้เริ่มจับงานตัดเย็บเสื้อผ้า คือใช้ผ้าฝ้ายทอแน่น เพราะง่ายต่อการ
ตัดเย็บและรีด ไม่ต้องการตะเข็บชนิดพิเศษ ใช้เย็บตะเข็บธรรมดาได้

ผ้าต่อไปนี้ต้องการความระมัดระวังในการจับต้อง ซึ่งทำให้เสียเวลาในการตัดเย็บเพิ่มขึ้น
คือ ผ้าทอหลวม ผ้าดก ผ้าแพรเอื่อไม่ ผ้าที่ทอเป็นขน เช่น ผากำมะหยี่ ผาตา ผาหาง ผ้าที่มีลาย
ต้องคอยให้เชากัน ผ้าเหล่านี้ควรเลือกใช้เมื่อมีประสบการณ์ในการตัดเย็บเสื้อผ้าแล้วพอควร

ผ้าประเภทไม่ยับง่าย อาจเป็นพวกใยผสมระหว่างใยฝ้ายและใยสังเคราะห์ พวกที่ตกแต่ง
ไม่ให้ยับ หรือไม่ต้องรีด เหล่านี้เป็นผ้าที่อยู่ตัวดี แต่ยากที่จะสอยตามยาวผ้าโดยไม่ให้มีรอยย่น ผ้า
ประเภทนี้เหมาะสำหรับทำเสื้อแบบกิโมโน หรือเสื้อไม่มีแขน Princess dress หรือกระโปรงบาน

ผ้าที่ทอหลวมจะทำให้ผู้ให้พบปัญหาเรื่องตะเข็บ หรือผ้าดกจะพบปัญหาเรื่องยืดย นอกเสียจาก
ต้องทำอย่างระมัดระวัง ผ้าประเภทนี้จึงต้องเลือกแบบที่มีเส้นเรียบ ตะเข็บน้อย ๆ และไม่มีรอยต่อ
หรือรายละเอียดมากนักในตัวเสื้อ

ผ้าทอเป็นขนต้องการผ่านมากกว่าประเภทอื่น เพราะต้องคัดทุกชิ้นของแบบตัดให้ไปทิศทางเดียวกัน ฉะนั้นการวางผ้าจะต้องวางแบบตัดทุกชิ้นไปทางเดียวกันหมด ไค้แก่ ผ้าลูกฟูกก้ำมะหยี่ การวางแบบมักจะวางให้ปักชนจากด้านบนของแบบตัดลงมากด้านล่าง

ผ้าตาหรือลายซ้ำหลายสีต้องใช้ผ้ามากขึ้น เพื่อตัดให้ตาตรงกันหรือลายตรงกัน ควรเลือกแบบที่มีเส้นง่าย ๆ และไม่ต้องคอหลายแห่ง เพราะผ้าประเภทนี้ยากต่อการตัดและเย็บให้ตาหรือลายตรงกัน

ผ้าที่ควรหลีกเลี่ยงไม่ซื้อมาใช้คือผ้าตาที่ไม่พิมพ์ตามทิศทางเกรนผ้า เพราะจะไม่สามารถตัดและต่อตาให้ตรงกันได้ วิธีตรวจสอบว่าผ้าทาลายตามเกรนผ้าหรือไม่ ให้ดูจากรอยแนวตามขวางผ้า (เกรนผ้าตามขวาง) คือลายผ้าตามแนวขวางผ้าจะผ่านตลอดแนวเส้นค้ายเส้นเดียวกันจากริมผ้าข้างหนึ่งไปยังริมผ้าอีกข้างหนึ่ง สำหรับผ้าตาหมากรุกสามารถตรวจสอบเกรนผ้าโดยวิธีพับครึ่งตามขวางผ้า แล้วสังเกตเส้นค้ายขวางริมผ้าที่อยู่ที่ใกล้รอบพับที่สุดว่าเส้นค้ายแนวริมตานั้นตลอดหน้ากว้างผ้าหรือไม่

การกะผ้า

ผู้ที่ตัดเย็บจนชำนาญจะสามารถกะผ้าได้แม่นยำตามแบบเสื้อที่ต้องการตัด หากมีปัญหาเรื่องข้อผ้าเกินหรือขาด และจากการรู้จักย้ายในการวางแบบตัดบนผ้าจะช่วยประหยัดค่าไค้มาก ตรงกันข้ามกับผู้ที่ไม่หัดตัดเย็บมักจะซื้อผ้าเผื่อเพราะเกรงว่าจะไม่พอ ทำให้ผ้าเหลือใช้เกิดความสิ้นเปลืองเกินจำเป็น หรือบางครั้งซื้อผ้ามาน้อยก็จะต้องเสียเวลาไปซื้อหาผ้าเพิ่มให้พอ การซื้อเพิ่มไม่ประหยัดเพราะมักจะต้องซื้อเกินกว่าจำนวนที่ขาดเสมอ เช่นถ้าขาดไป 10 ซม. ก็จะต้องซื้อถึง 25 ซม. ตามที่ร้านค้าจะขายให้ได้ ปัญหาผ้าเหลือก็จะเกิดขึ้นไม่มีทางหลีกเลี่ยง การกะผ้าให้พอดีจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ถนัดนัก สำหรับผู้เริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้า

งานกะผ้าเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการตัดเย็บที่จำเป็นต้องทำจึงเป็นสิ่งควรฝึกฝน ผู้ที่เริ่มเรียนลองใช้วิธีประมาณผ้าที่จะใช้ตัดเสื้อตามที่จะได้กล่าวถึงข้างล่างนี้จะช่วยให้ทำได้ใกล้เคียงที่สุด

1. ใช้กระดาษเปล่าที่มีหน้ากว้าง 60 นิ้ว หรือถ้าหาไม่ได้ให้ใช้กระดาษ 2 แผ่นต่อกัน

ส่วนความยาวของกระดาษประมาณ $4\frac{1}{2}$ เมตร จำนวน 1 แผ่น

60 นิ้ว

54 นิ้ว

42 นิ้ว

36 นิ้ว

หน้ากว้าง

ความยาว $4\frac{1}{2}$ เมตร

ให้ทำเครื่องหมาย 54 นิ้ว 36 นิ้ว ไว้บนกระดาษตามความกว้างของหน้าผ้าที่มีจำหน่ายในท้องตลาด เก็บกระดาษนี้ไว้ใช้ทุกครั้งที่ต้องการกระดาษสำหรับตัดเสื้อเมื่อมีแบบตัดเรียบร้อยแล้ว สามารถใช้ได้กับเสื้อชุดทั้งคติดันและแยกทอนรวมทั้งชุดราตรียาวเพราะกระดาษยาวพอ

2. เมื่อต้องการกระดาษ ใหวางแบบตัดทุกชิ้นของเสื้อแต่ละตัวลงบนกระดาษนั้น โดยหันแบบตัดทุกชิ้นให้ถูกต้องตามทิศทางเกรนผ้าและกะเผื่อตะเข็บของแบบตัดทุกชิ้น ลองวางดู 2-3 ครั้ง แต่ละครั้งให้สลับที่วางแบบตัด แล้วสังเกตว่าวางอย่างไรจึงจะใช้ผ้าน้อยที่สุด การทำเช่นนี้ช่วยให้ประหยัดผ้าที่จะซื้อได้ ไม่ต้องประสบปัญหาซื้อผ้ามาขาดหรือมากเกินไป

ส่วนวิธีกะประมาณผ้ายาวคร่าว ๆ อาจทำได้โดยพิจารณาจากความยาวและส่วนที่กว้างที่สุดของแบบตัดชิ้นหลัก และส่วนประกอบอื่น ๆ ทุกชิ้นที่สำคัญ ต้องไม่ลืมกะเผื่อตะเข็บ เป็น

สำหรับผ้าหนา 36 นิ้ว ถ้าส่วนกว้างที่สุดของชิ้นหน้าหรือชิ้นหลังเกือบเต็มหน้าผ้าและไม่มีส่วนประกอบของตัวเสื้อ จะต้องใช้ผ้า 2 เท่าของความยาวแบบตัดที่เผื่อตะเข็บและเผื่อพับชายสอยแล้ว ฉะนั้นเสื้อตัวนั้นมีส่วนประกอบมากเช่น แขนยาว มีปก กระเป๋ อาจต้องเพิ่มผ้าที่จะใช้อีกเท่าความยาวแขน และถ้าตัวเสื้อมีระบาย ผ้าที่เหลือจากตัดแขนเสื้อพอทำระบายก็ไม่ต้องซื้อผ้าเพิ่ม

ผ้าหนา 60 นิ้ว เหมาะสำหรับเสื้อและกระโปรงเขารูปไม่มีจีบทบซ้อนของหญิงรูปร่างขนาดปกติ เพราะความกว้างของหน้าผ้าจะพอดี เมื่อวางแบบตัดชิ้นหน้าและชิ้นหลังสลับหัวท้ายกัน ใช้ริมผ้าด้านหนึ่งทำขอบกระโปรง ในกรณีเช่นนี้ซื้อผ้าเท่ากับความยาวของแบบตัดที่เผื่อตะเข็บเอวและเผื่อพับชายกระโปรงแล้ว ถ้าจะใช้ผ้าหน้าขนาดนี้ทำเสื้อก็จะต้องคิดเผื่อส่วนประกอบของตัวเสื้อด้วย ผ้าส่วนที่เพิ่มจากความยาวตัวเสื้อกะไว้ทำแขน ส่วนที่เหลือจากทำแขนอาจใช้ทำปก ทำระบายได้

เมื่อซื้อผ้าตา ลายดอกไม้ วิว นกที่หันหัวหรือทิศทางตามกัน ต้องการผ้ามากกว่าปกติ เพราะจะต้องตัดให้ได้เสื้อที่ลายเหล่านี้นหันหัวไปทางเดียวกันทั้งชิ้นหน้าและชิ้นหลัง หรือให้ผ้าตรงกันจึงจะมองดูไม่ขัดตา

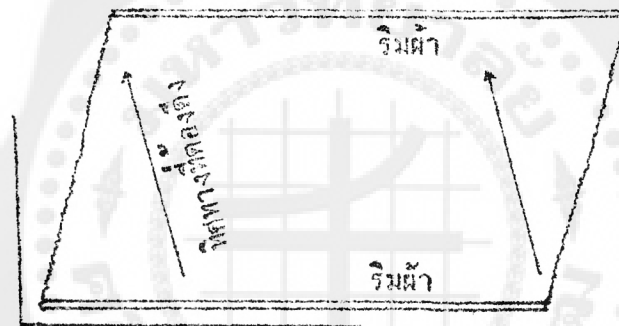
รายละเอียดในตัวของเสื้อที่ต้องการผ้าเพิ่มได้แก่ ส่วนที่ต้องใช้ผ้าเฉลียง กระเป๋เจาะ ระบาย การต่อแขนตามส่วนต่าง ๆ

การเตรียมผ้าก่อนตัด

ผ้าที่มีเกรนผ้าเป็นไปตามทิศทางที่ถูกตองเป็นลักษณะผ้าที่ช่วยให้ร่างกายขึ้น ผ้าที่ซอมาบางชิ้นมีเกรนผ้าไม่อยู่ในทิศทางก็จะต้องทำให้อยู่ในลักษณะที่ถูกตองก่อนใช้ตัด ถ้าหวังจะให้ได้เสื้อที่ตัด

เก็บออกมาแล้วสวยงาม การเตรียมผ้าก่อนตัดจึงเป็นงานที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้า ที่หมายถึง

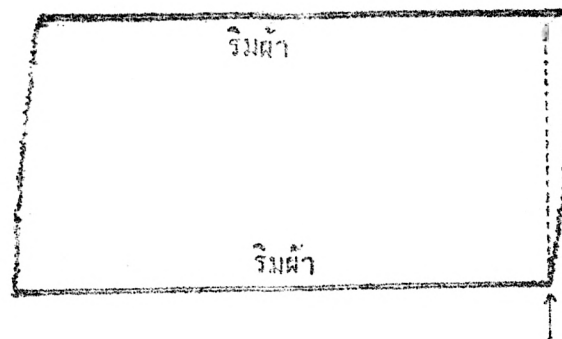
1. การทำผ้าให้ตรง ทุกมุมของชิ้นผ้ามักจะเป็นมุมฉาก เนื่องจากเกรนผ้าตามขวางและเกรนผ้าตามยาวเท่ามุมฉากกัน ดังนั้นเมื่อเราจับผ้าตามกับชายผ้าจะพบกับสก็อต แต่ก็จะพบว่าผ้าบิดเบี้ยวเมื่อนำมาพับทบกับชายตัดไม้กับกับสก็อต ในกรณีเช่นนี้ให้ดึงมุมผ้ามานำใกล้ริมผ้าให้เฉียงออกเพื่อให้ชายตัดตรง

แต่ถ้าไม่ได้ผล ให้ผ้าผืนนั้นให้เปิดขึ้นทั่วทั้งผืนก่อนแล้วจึงดึงตามทิศทางที่ต้องดึงจะช่วยให้ง่ายขึ้น

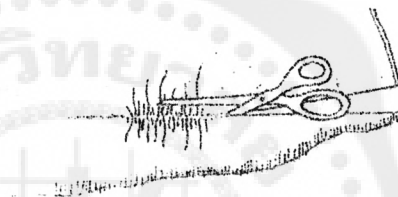
ผู้ชายบางคนตัดไม้ระหว่งทำให้ผ้าที่ตัดเลี้ยว เมื่อได้ผ้ามานำแล้วก่อนใช้จึงต้องสำรวจให้แน่ใจว่าชายตัดของผ้าเป็นแนวตรงตามเกรนผ้าตามขวาง ถ้าสี่เหลี่ยมผืนผ้าสังเกตยากทำให้ลำบากใจในการพิจารณา วิธีที่ช่วยให้ผ้าเกรนผ้าตามขวางตรงปลายตัดให้ตรงได้วิธีหนึ่งก็คือ ให้ดึงเส้นชายตามขวางสุดรอยเลี้ยวให้เป็นแนวหน้า แล้วจึงใช้กรรไกรตัดตามรอยเส้นค้ำยที่ดึงไว้ วิธีนี้จะช่วยให้การนำชายตัดให้ตรงตามเกรนผ้ารวดเร็วขึ้น

การดึงเส้นด้าย

ดึงเส้นด้ายตรงนี้เป็นแนว

การตัดตามรอยด้าย

ผ้าที่เกรนไม่ตรงนำมาใช้ตัดเสื้อผาจะไดเสื้อผาที่ทั้งตัวไม่ถูกทิศทางหลังจากซักครั้ง
หลาย ๆ ครั้ง ทำให้เสื้อเสียรูปทรงก่อนใช้จะสังเกตเห็นเสียดังกล่าวไม่เห็น

2. การกั้นเทค คือการเตรียมผ้าให้หดตัวหรือนำผ้าให้หดก่อนที่ตัดเก็บเป็นตัวเสื้อเพื่อ
มิให้หดตัวภายหลัง แม้ในปัจจุบันจะมีผ้าหลายชนิดที่ผลิตโดยผ่านกระบวนการกันหดหรือเป็นผ้าใยผสม
ระหว่างใยธรรมชาติและใยสังเคราะห์ ทำให้ผ้าเหล่านี้มีคุณสมบัติไม่หดตัว แต่ก็ยังมีผ้าที่อยู่ในความ
นิยมตามยุคสมัยอีกหลายชนิดที่เป็นผ้าใยธรรมชาติและหดตัว เช่น ผ้าฝ้ายแท้ ผ้าชนิดนี้ก่อนนำมาใช้
ตัดเสื้อผาจำเป็นต้องกั้นเทคเสียก่อน แต่ถ้าซื้อผ้าที่พิมพ์ติดไว้ที่ต้นม้วนว่า "Sanforized"
"Pre shrunk" ไม่ต้องกั้นเทค

2.1 วิธีทดสอบการหดของผ้า บางครั้งที่ไม่แน่ใจว่าผ้าที่ซื้อมาตัดเสื้อนั้นหดหรือไม่
เพราะไม่มีป้ายบอกหรือไม่มีโอกาสเห็นที่พิมพ์ติดไว้ที่ต้นม้วนผ้า ควรทดสอบการหดกับชิ้นผ้าตัวแทนของ
ผ้าชิ้นนั้นก่อนใช้ตัด วิธีทดสอบให้ทำดังนี้

2.1.1 ถัดขึ้นผ้าตัวแทนจากริมผ้าขึ้นไปตามแนวคล้ายยืนและคล้ายหุงให้ขนาด

$$\text{กว้าง} \times \text{ยาว} = 6 \text{ ตารางนิ้ว}$$

2.1.2 เอาชิ้นผ้ามาพรมน้ำให้ชื้นทั่วหรือเอาผ้าชิ้นวางทับข้างบนก่อนแล้วรีดกดให้แห้ง แดถ้าใช้เตารีดไอน้ำไม่ต้องพรมน้ำชิ้นผ้า

2.1.3 วัดชิ้นผ้าที่แห้งแล้ว ถ้าปรากฏว่าหดสั้นกว่าเดิม $\frac{1}{8}$ นิ้ว หรือมากกว่าไม่ว่าจะเป็นตามยาวหรือตามขวาง แสดงว่าจำเป็นต้องทำกันหดผ้าผืนนั้นทั้งผืน

2.2 วิธีกันหดผ้า ทำดังนี้คือ

2.2.1 ผ้าที่ชักน้ำได้

- พับทบผ้าตามยาว
- ไขเข็มหมุดไม่เป็นสนิมตรึงริมผ้าให้ติดกันตลอด และตรึงชายตัดให้ติดกันด้วย
- พับผ้าให้เล็กลง แผลงในอ่างน้ำอุ่นทิ้งไว้อย่างน้อย $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง
- บีบเอาน้ำออกจากผ้าแล้วตากราบกับพื้น จัดผืนผ้าให้เรียบ ทำให้ริมตรงทั้งทางแนวกึ่งและแนวนอน
- หลังจากแห้งแล้วไม่จำเป็นต้องรีดถ้าไม่มีรอยยับย่น

2.2.2 ผาชนสัตว์ที่ชักน้ำไม่ได้

- พับทบผ้าและตรึงด้วยเข็มหมุดด้วยวิธีเดียวกับผ้าที่ชักน้ำได้
- พับผ้าอีกครั้งตามยาวแล้วชุบน้ำ
- ทาผ้าฝ้ายที่สีไม่ตกขนาดกว้างกว่าผาชนสัตว์อย่างน้อย 12 นิ้ว และยาวกว่า ทำผ้าฝ้ายให้ชื้นแล้วปบบนพื้นราบ
- เอาผืนผาชนสัตว์วางตรงกลางผ้าชิ้นนั้น คลบผ้าชิ้นปิดหัวท้าย แล้วจึงม้วนผ้าชิ้นใหญ่หุ้มผาชนสัตว์อย่างหลวม ๆ เพื่อกันไม่ให้ผาชนสัตว์เกิดรอยย่น
- ทาผ้าอีกผืนมาคลุมม้วนผ้าไว้ ทิ้งนาน 4-6 ชั่วโมง
- เอาผาชนสัตว์ออกจากผ้าที่หุ้ม วางผืนผาชนสัตว์บนพื้นราบ จัดผ้าให้เรียบและให้ริมตรงทั้งตามแนวกึ่งและแนวนอน
- ทิ้งให้ผาชนสัตว์แห้งเอง

3. การรีด ผ่าบางชิ้นพับเก็บไว้เป็นเวลานานหรือผ้าที่พับไว้วางทับกันเป็นจำนวนมาก ทำให้รอยพับอยู่ตัว ก่อนนำมาใช้ตัดควรรีดให้เรียบทั่วทั้งผืน การเตรียมผาก่อนตัดด้วยการรีดลรอยพับหรือย่นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะช่วยให้งานวางแบบตัดบนผ้าย่น สามารถวางแบบตัดได้ตรงตามเกรนผ้า เพราะผ้าที่เรียบช่วยให้องเห็นทิศทางเกรนผ้าได้ดีกว่าผ้าย่น

การรีดลรอยมาทั้งผืนก่อนตัด ควรรีดให้ถูกวิธีเพื่อป้องกันไม่ให้ผ้ายืด การรีดผ้าแห้งไม่จำเป็นต้องรีดกด (pressing) ใช้วิธีรีดไถ (ironing) ไถแต่ต้องรีดตามทิศทางเกรนผ้า

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เข้าใจสัญลักษณ์และความหมายของเกรนผ้าที่ใช้เขียนบนแบบตัด
2. สามารถแยกไควผ้าผืนใดทอถี่หรือไมถี่ เพราะคุณภาพการทอมีผลกระทบต่อการวางของเสื้อผ้าที่ใช้นั้นตัด ทำให้เสื้อผ้านั้นหรือไม
3. เลือกผ้าสำหรับใช้ตัดเสื้อโค้ทและเหมาะสมกับแบบ
4. กระดาษสำหรับใช้ตัดเสื้อโค้ท
5. สามารถเตรียมผาก่อนตัดด้วยวิธีที่ถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้เรียนพิจารณาผ้าแต่ละผืนที่ผู้สอนนำมาให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วร่วมกันอภิปรายในแง่
 - 1.1 ผ้าผืนใดมีเกรนผ้าที่ถี่หรือไมถี่อย่างไร
 - 1.2 ผ้าชนิดใดเหมาะกับเสื้อผ้าแบบใด
 - 1.3 ผ้าผืนใดไม่จำเป็นต้องกันหกดและผ้าผืนใดควรกันหกดก่อนนำมาใช้ตัดเสื้อผ้า
 - 1.4 ผ้าผืนใดควรทำชายคั๊กให้ตรงก่อนใช้และทำอย่างไร
2. ผู้สอนให้นักเรียนดูเสื้อผ้าแบบเดียวกันที่ตัดจากผ้าที่มีเกรนผ้าที่ถี่หรือตัดถูกต้องตามเกรนผ้า และเสื้อผ้าที่ตัดจากผ้าที่มีเกรนผ้าไมถี่หรือตัดไม่ถูกต้องตามเกรนผ้า แล้วเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นความแตกต่างของรูปร่างของเสื้อผ้าและความนาคูของเสื้อผ้าทั้ง 2 ตัวนั้น
3. ผู้สอนสาธิตการกะผ้าสำหรับใช้ตัดเสื้อโค้ท โดยนำแบบตัดทุกชิ้นส่วนของเสื้อหรือกระโปรงมาวางลงบนกระดาษเปล่าที่มีหน้ากว้างขนาดต่าง ๆ กันตามความกว้างของหน้าผ้าที่

จำหน่ายในท้องตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกะผ้าที่จะช้อมาตัดเสื้อ และจะเข้าใจได้ว่าขนาดความกว้างหน้าผ้ามีผลทำให้ใช้ผ้ามากน้อยต่างกัน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. เสื้อผ้าแบบเดียวกัน 2 ตัว ตัวหนึ่งตัดจากผ้าที่มีเกรนผ้าดีหรือตัดถูกต้องตามเกรนผ้า ส่วนอีกตัวหนึ่งตัดจากผ้าที่มีเกรนผ้าไม่ดีหรือตัดไม่ถูกต้องตามเกรนผ้า
2. แผนภาพขยายแสดงผ้าที่มีเกรนผ้าดี
3. ผาชนิดต่าง ๆ ที่ห่อหุ้มและไม่ห่อหุ้ม
4. กระดาษเปล่าที่มีความกว้างขนาดต่าง ๆ กัน เท่ากับความกว้างหน้าผ้าที่จำหน่ายในท้องตลาดปัจจุบัน ยาวอย่างน้อย 2 เมตร
5. ตัวอย่างแบบตัดเสื้อหรือกระโปรงครบทุกชิ้นส่วน มีเครื่องหมายเกรนผ้าแสดงไว้อย่างถูกต้องทุกชิ้น
6. เข็มหมุดและชอล์กเขียนผ้า

ประเมินผล

1. จากการทดสอบ
2. จากการปฏิบัติในค่าน
 - 2.1 เลือกว่าสำหรับใช้ตัดเสื้อผ้าได้เหมาะกับแบบ
 - 2.2 กะผ้าได้พอเหมาะกับแบบตัดของตน
 - 2.3 ความถูกต้องในการเตรียมผ้าก่อนตัด

.....

การวางแผนตัดบนผ้า การตัดผ้าและการทำรอยลงบนผ้า

เมื่อเตรียมผ้าสำหรับตัดเสื้ออยู่ในสภาพพร้อมแล้ว สิ่งที่จะทำเป็นลำดับต่อมาก็คือ การวางแผนตัดทุกชิ้นให้ครบบนผ้า ต่อมารจึงตัดผ้าแยกออกจากกันเป็นชิ้น ๆ ตามแบบตัด แล้วจึงทำรอยบนผ้าแต่ละชิ้น ก่อนที่จะประกอบกันเข้าเป็นตัว ความเที่ยงตรงทุกขั้นตอนของงานดังกล่าวทำให้ได้เสื้อผ้าเป็นไปตามแบบที่สร้าง

การเผื่อตะเข็บหรือเผื่อเย็บ

ตะเข็บต่าง ๆ ในตัวเสื้อและกระโปรงต้องการเนื้อที่เผื่อเย็บไม่เท่ากัน การเผื่อผ้าสำหรับตะเข็บใดเหมาะสมช่วยให้ได้ตะเข็บที่ทนทาน ทำให้เย็บส่วนต่าง ๆ ของตัวเสื้อและกระโปรงได้สะดวก และทำให้เสียเวลาในการประกอบเป็นตัวน้อยลงด้วย

การเผื่อตะเข็บโดยทั่ว ๆ ไป เป็นดังนี้

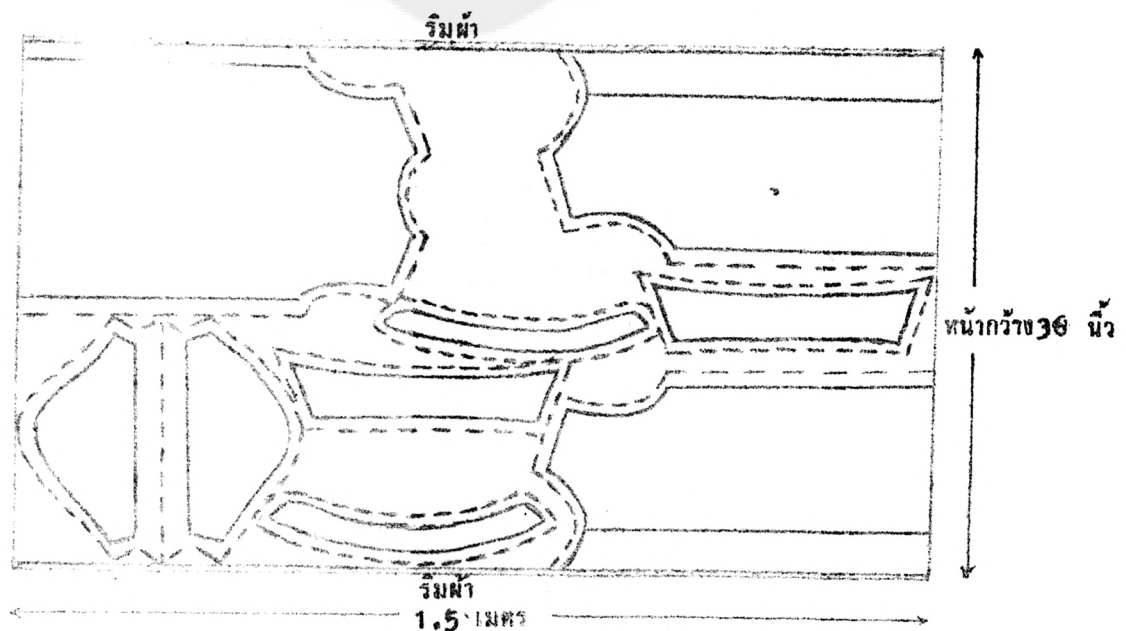
1. เสื้อ
 - รอบริมปก .5 เซนติเมตร
 - รอบคอ 1 เซนติเมตร
 - รอบวงแขน 1.3 เซนติเมตร
 - ไหล่ 1.5 เซนติเมตร
 - ข้างตัว 2 เซนติเมตร
 - ชายพับ 4 – 5 เซนติเมตร

2. กระโปรง

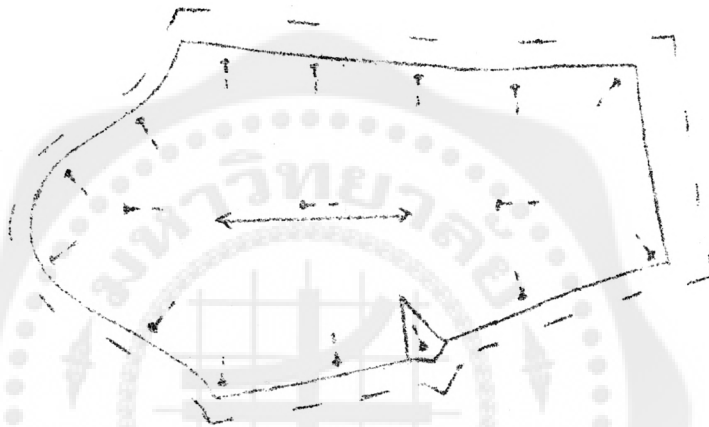
- ขอบกระโปรง 1.5 เซนติเมตร
- รอบเอว 1.3 เซนติเมตร
- ตะเข็บข้าง 2 – 2.5 เซนติเมตร
- ชายพับ 5 เซนติเมตร

การวางแผนตัดถนน

1. การเตรียมให้พร้อม ก่อนที่จะลงมือวางแผนตัดถนนผ้าโดยทั่ว ๆ ไปหมายถึง
 - 1.1 สำรองแบบตัดวางอุปกรณ์ทุกชิ้น
 - 1.2 ทำแบบตัดทุกชิ้นให้เรียบร้อย บางครั้งอาจจำเป็นต้องรีด แต่ถ้ายกแบบตัดถูกวิธีจะลดเวลาเรื่องกับยูรี่
 - 1.3 สังเกตเครื่องหมายบนแบบตัดแต่ละชิ้นว่า ชิ้นใดต้องวางตามเกรนผ้าตามยาว ชิ้นใดวางบนสั้นตามผ้า
 - 1.4 วางผ้าทั้งผืนที่จะใช้กับบนโต๊ะเรียบ ให้ชายตัดของผ้าและริมผ้าขนานกับขอบโต๊ะถ้าใช้โต๊ะที่เหลี่ยม ใช้มือรีดผ้าให้แนบกับพื้นโต๊ะ สำรองทิศทางของเกรนผ้าอีกครั้ง การวางผ้าทาบกันเพื่อวางแผนตัดให้กันด้านผิของผ้าประกอบกันเพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำรอยบนผ้า
2. วิธีวางแผนตัดบนผ้าพื้น
 - 2.1 วางแบบตัดชิ้นใหญ่ก่อนจึงวางชิ้นเล็ก หักแบบตัดที่เป็นส่วนชายเสื้อหรือชายกระโปรง (ซึ่งเป็นแนวตรง) ไว้ทางชายตัดของผ้าทั้ง 2 ชาย วางเทรกกิ้นเล็กไว้ตรงกลาง กะเพื่อตะเข็บของแบบตัดทุกชิ้นให้อยู่ตรงและใช้ชอล์กนำรอยคร่าว ๆ ไว้เพื่อป้องกันมิให้รอยเพื่อตะเข็บเลยกัน

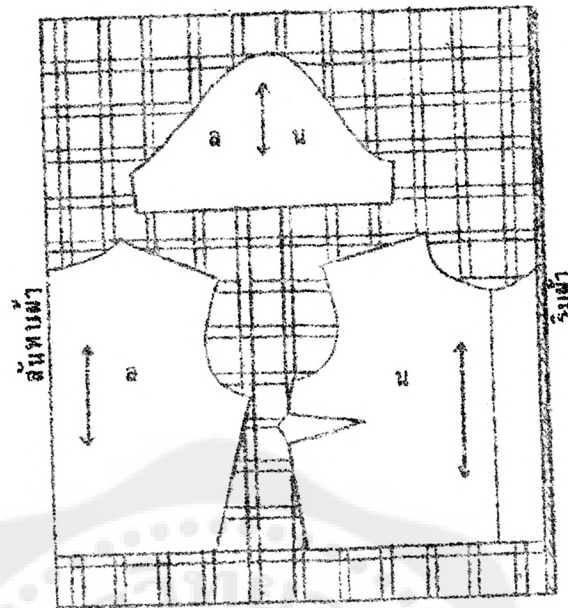
- 2.2 เมื่อวางแบบตัดลงครบทุกชิ้นแล้ว ใช้เส้นหมุดกลัดเรียงแบบตัดให้ติดกับผ้าเป็นระยะ ๆ ให้เริ่มเรียงตามแนวเกรนผ้าก่อนแล้วจึงกลัดใกล้แนวเรียงแบบตัดตามแนวแบบตัดให้กลัดทะแยงตั้งตัวอย่างในรูปข้างล่าง
- 2.3 ใช้ชอล์กหรือดินสอเขียนผ้าเขียนรอยเย็บตะเข็บที่ทำคร่าว ๆ ไว้ให้ชัดเจนก่อนตัดแยกชิ้นส่วนต่าง ๆ ออกจากกัน

3. วิธีวางแบบตัดบนผ้าตา ให้พิจารณาชนิดของตาในผ้าว่ามีขนาดเท่ากันหรือไม่ ถ้าวางแบบตัดบนผ้าตาที่วางทับกันจะต้องใช้เส้นหมุดตรึงผ้าขึ้นบนและผ้าขึ้นล่างให้ผ้าตาอยู่ตรงกันเสียก่อน

การวางแบบตัดบนผ้าตาขนาดเท่ากันให้ทำดังนี้สำหรับเสื้อ

- 3.1 ให้แนวเอวของแบบตัดทั้งแนวหน้าและแนวหลังอยู่บนแนวเกรนผ้าตามขวางเส้นเดียวกัน
- 3.2 วางแบบตัดแนวหน้าให้เส้นกลางแนวอยู่บนกลางตาตามขวางผ้า ริมสำหน้าอยู่ที่ริมผ้า
- 3.3 วางแบบตัดแนวหลังให้เส้นกลางหลังทับอยู่บนแนวกันทบผ้า
- 3.4 วางแบบตัดแขนให้เส้นกลางแขนอยู่บนเกรนผ้าตามขวางและอยู่กึ่งกลางตา

4. วิธีวางแบบตัดบนผ้าดอก - ถ้าเป็นผ้าที่มีดอกเล็ก ๆ การวางแบบตัดทำเช่นเดียวกับ
กับการวางแบบตัดบนผ้าพื้น แต่ดอกดอกใดหรือดอกที่อยู่รวมเป็นกลุ่ม มักจะวางแบบตัดให้กลุ่มเต็ม
อยู่ตรงกลางหน้าหรือกลางหลัง

5. วิธีวางแบบตัดบนผ้าทาง ก่อนวางแบบตัดให้กลิ้งลายหรือทางให้อยู่ตรงกันทั้ง
ชิ้นบนและชิ้นล่างอาจต้องวางแนวผ้า การวางแบบตัดบนผ้าใช้เช่นเดียวกับผ้าตา และต้องระวัง
รอยที่จะต้องเข้าประกอบเข้าด้วยกันของแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้ทางของผ้าต่อกัน

6. วิธีแก้ผ้าไม่พอ ปัญหาผ้าไม่พอเกิดขึ้นถ้ากะผ้าด้วยวิธีที่ถูกต้อง
แต่ปัญหานี้บางครั้งอาจเกิดได้กับผู้ที่ชอบซื้อผ้าสะสมไว้โดยไม่ได้นำมาวัดแบบเสื้อที่ต้องการหรือไม่
เข้าใจเรื่องการเลือกผ้า เมื่อพบปัญหาผ้าไม่พอก็จะต้องแก้ไขด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสมที่สุด เช่น

1. ซื้อผ้าเพิ่ม

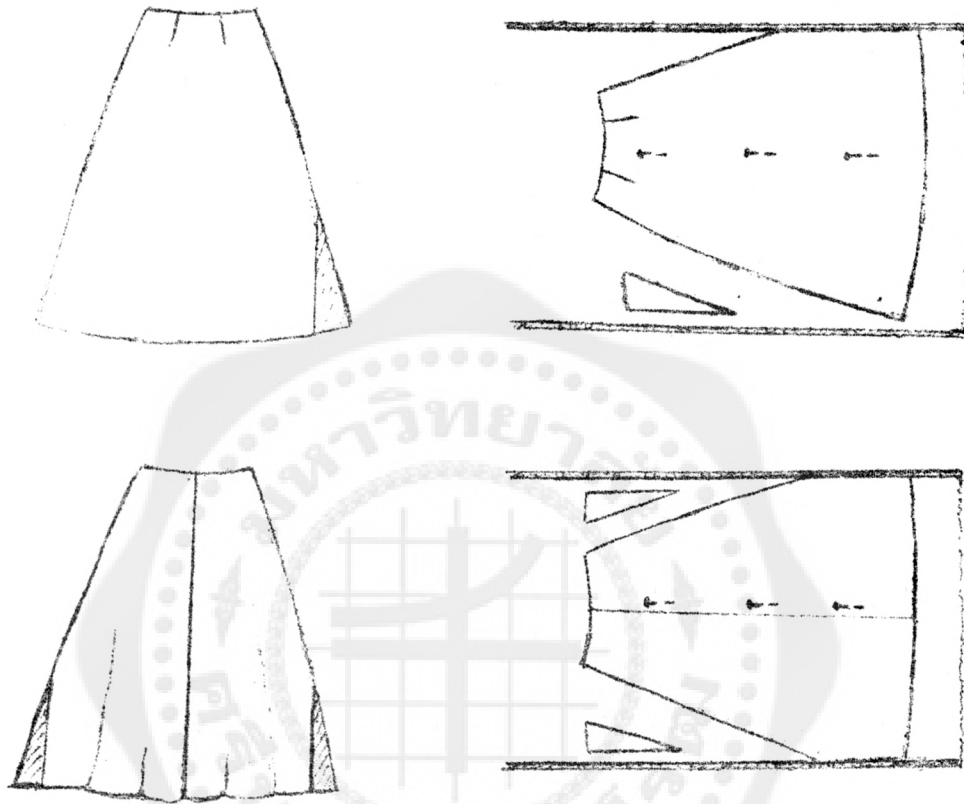
6.2 เปลี่ยนแปลงบางส่วนในตัวเสื้อถ้าทำได้ เช่นชิ้นคอที่จะใช้ผ้าเจดียงเปลี่ยน
มาเป็นใช้ผ้าทางขวางหรือเปลี่ยนเป็นใช้ผ้าตรงหรือไม่ต่อผ้า

6.3 ตัดความยาวให้สั้นลงถ้าไม่มีผลกระทบต่อสมันิยม เช่นความยาวการกระโปรง
ความยาวเสื้อครึ่งท่อนที่เอวชายไว้ในกระโปรงหรือกางเกง

6.4 หาผ้าอื่นที่เข้ากันได้ดีกว่าต่อ

6.5 หักบางชิ้นให้แคบลง เช่นส่วจับรูขุม หรือลดจำนวนเกล็ดในนอยลงหรือ
ใช้เกล็ดเล็กลง

- 6.6 ต่อด้านบางส่วนหรือเปลี่ยนเป็นใช้ผ้าตอกกันสำหรับบางชิ้นที่มองเห็นรอยต่อ
ไม้ขัดหรือดูไม้นาเกลียด

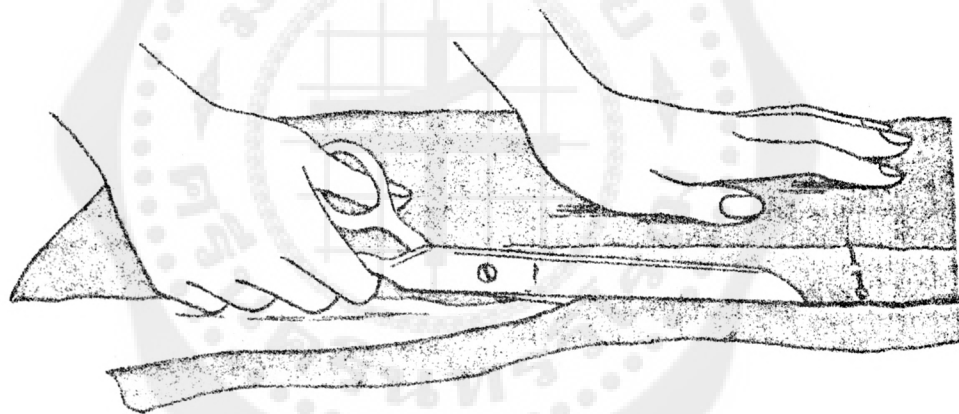

- 6.7 ตัดส่วนประกอบบางส่วนของเสื้อและกระโปรงลง เช่นกระเป๋
6.8 หาผ้าอื่นมาใช้ทำส่วนประกอบบางอย่าง เช่นทำปก กระเป๋ เข็มขัด
6.9 ใช้ผ้าหรือวัสดุอย่างอื่นมาทำส่วนที่อยู่ด้านในตัวเสื้อหรือกระโปรง เช่น
ต่อส่วนบนกระเป๋ เจาะด้วยผ้าอื่นที่มีสีเหมือนกัน ความชายกระโปรง
ชายเสื้อและปลายแขนด้วยผ้าตามชายหรือลูกไม้ตามชาย
6.10 เพื่อตะเข็บบางแห่งให้เล็กลง ยกเว้นตะเข็บบริเวณลำตัว
6.11 เปลี่ยนแบบใหม่ถ้าต้องการใช้ผ้าสีเดิมหรือเก็บผ้าที่เน้นไว้ใช้ตัดแบบอื่น
ที่ใช้ผ้าน้อยกว่า

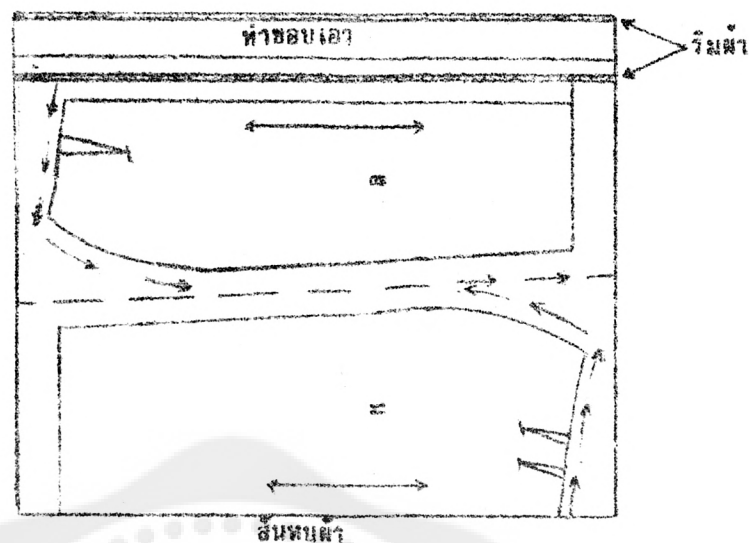
การตัดผ้า

นอกจากการเลือกใช้อุปกรณ์การตัดที่เหมาะสม การตัดผ้าก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า เพราะผลที่เห็นเด่นชัดที่สุดก็คือ ผ้าทุกชิ้นที่ตัดจะมีเกรนผ้าถูกต้อง ดังนั้นจึงควรตัดผ้าตามแบบที่กว้างไว้วางไว้ดังต่อไปนี้

1. ตัดผ้าด้วยกรรไกรตัดผ้าที่คมตลอดใบ ทุกครั้งที่ตัดควรวางกรรไกรให้เต็มที่แล้ว ตัดให้เต็มใบกรรไกร ตัดด้วยกรรไกรไม่คมตลอดอาจต้องตัดซ้ำทำให้รอยตัดชำและเสียเวลา
2. ขณะตัดผ้าอย่าใช้มือขวาตัด ให้ใช้มือซ้ายวางกำกับผ้าให้ไกลรอยที่จะตัดเพื่อช่วยกระชับผ้าไม่ให้เคลื่อนที่

3. ไม่เคลื่อนย้ายผ้าขณะตัด เพราะไม่ต้องการให้เกรนผ้าเคลื่อนที่จากเดิม ให้ย้ายที่ยืนตัดแทนย้ายผ้า
4. ขณะตัดผ้าอย่าปล่อยให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของผ้าห้อยลงมาจากโต๊ะ เพราะนอกจากจะทำให้เกรนผ้าเคลื่อนแล้วยังอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตัดผ้าได้
5. ควรตัดจากส่วนกว้างไปหาส่วนแคบ แลบางครั้งจำเป็นต้องเริ่มตัดจากส่วนแคบให้ตัดอย่างระมัดระวัง โดยปกติจะตัดผ้าจากขวาไปซ้าย

6. ตัดผาส่วนที่โป่งต่ง เช่นผาเฉียงสำหรับทำระบาย ผาทำรังตุ่มกุ่ม หลังจากตัดขึ้นใหม่ของตัวเสื้อหรือกระโปรงแล้ว

7. เมื่อตัดผาตามแบบตัดแยกส่วนต่าง ๆ ออกจากผาผืนใหญ่แล้วยังไม่ปลดเชือกผูกที่ตรงแบบตัดกับผาจนกว่าจะทำรอยบนผาเสร็จ

ผาที่ตัดแล้วทุกชิ้นถ้าไม่ระมัดระวังในการจับต้องอาจทำให้ผาลุยและยืดได้งายมาก ฉะนั้น จึงควรจับผาอย่างเบามือ หลีกเลี่ยงการจับริมรอยตัด และต้องการทำให้ผาเรียบด้วยมือให้ใช้ฝ่ามือลูบหรือรีดเบา ๆ

อนึ่ง การตัดแยกผาตามแบบตัดแต่ละชิ้นออกจากผาผืนใหญ่ ไม่ตัดด้วยกรรไกรซิกแซกหิ้ง ๆ ก็จะทำให้เพราะเป็นการกันลุ่ยไปในตัวไม่ต้องเสียเวลาทำกันลุ่ยภายหลัง แต่ทำไมทำเช่นนั้น เพราะการตัดผาเป็นแนวยาวด้วยกรรไกรซิกแซกจะทำให้ริมผาไม่เท่ากันตลอดแนว และตัดไม่ไค้ก็ในแนวโค้งมนและแนวเว้า เช่น หัวแขน รอบรักแร้ และคอ นอกจากนั้นลักษณะของปลายใบกรรไกรและความหนาของใบกรรไกรซิกแซกยังทำให้เกิดปัญหาและผลเสียหลายประการ เช่น

- ผาถูกยกขึ้นจากพื้นโต๊ะทำให้เกรนผาเคลื่อนจากที่เดิม
- แบบตัดอาจเคลื่อนจากผา
- ริมผาจะชำรุดและไหมหยาบลุยถ้ากรรไกรห่อ

การทำรอยลงบนผ้า

การทำรอยลงบนผ้า หมายถึงการลอกเส้นต่าง ๆ ในแบบตัดแต่ละชิ้นลงบนผ้าที่ตัดแยกออกเป็นชิ้น ๆ แล้ว เส้นที่ลอกลงเหล่านั้นรวมทั้งบางส่วนของเส้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น เส้นตะโพกบน เส้นตะโพกกลางที่อยู่บริเวณเส้นข้างตัวของแผ่นหน้าและแผ่นหลัง เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้เข้ากันได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นยังมีเส้นประกอบอื่น ๆ ที่ต้องลอกลง ได้แก่ เส้นเกล็ด เส้นข้างตัว และเส้นที่เป็นรายละเอียดในตัวของเสื้อหรือกระโปรง การลอกทุกเส้นจากแบบตัดลงบนผ้าควรทำอย่างพิถีพิถันและระมัดระวัง เพราะรอยกลิ้งทุกรอยคือแนวเย็บตะเข็บ

การทำรอยลงบนผ้าทำได้หลายวิธี เช่น

1. ใช้ชอล์กเขียนผ้า (tailor's chalk) วิธีนี้ช่างเสื้อชายนิยมใช้เพราะเหมาะกับเสื้อชายที่ไม่ค่อยมีส่วนโค้งเว้า รอยที่ทำด้วยชอล์กลบออกได้ง่าย อุปกรณ์ทำรอยบนผ้าชนิดนี้ราคาไม่แพงและหาซื้อได้เกือบทั่วไป

ข้อเสียของการทำรอยด้วยวิธีนี้ก็คือ รอยอาจไม่ชัดหรือเส้นที่ขีดหนาเกินไป ถ้าไม่เลาะชอล์กให้แบนและคมก่อนใช้ จึงต้องเสียเวลาเลาะรอย ส่วนที่เป็นเกล็ดในเสื้อหญิงถ้าทำรอยเส้นหนาจะทำให้เกิดความไม่เที่ยงในการเย็บ เกล็ดที่เย็บได้อาจผิดจากที่ควรจะเป็น ผู้ที่เริ่มเรียนตัดเย็บจึงไม่ควรใช้ชอล์กเขียนผ้าทำรอย

อุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับชอล์กเขียนผ้าคือไม้บรรทัดสำหรับนำรอยที่ต้องการเขียนให้ติดกับผ้า ทั้ง 2 ชิ้นที่วางประกบกัน วิธีวางผ้าให้สะดวกในการทำรอยด้วยชอล์กให้ติดพร้อมกันและเหมือนกันทั้งสองชิ้น คือ จับผ้าคานผิต่างประกบกัน

วิธีทำรอยบนผ้าด้วยชอล์กเขียนผ้าสามารถใช้กับผ้าได้เกือบทุกชนิด ยกเว้นผ้าแพรเยื่อไม้

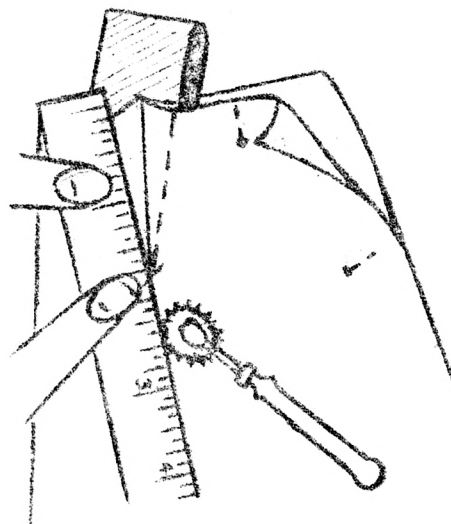
2. ใช้ลูกกลิ้ง (tracing wheel) และกระดาษทำรอย (dressmaker's carbon)

การกลิ้งกรอยใช้ติดกับผ้าทุกชนิดที่มีเนื้อผ้าแน่น ไม่เหมาะกับผ้าเนื้อบางเพราะพื้นของลูกกลิ้งจะทำให้ผ้าเสีย การทำรอยด้วยวิธีนี้จะคงต้องเรียงหมุดกระชับแบบตัดติดกับผ้าให้คอนเข้ามาข้างในชั้นผ้า เพื่อให้มีเนื้อที่สอดกระดาษทำรอยได้สะดวก การพับทบผ้าสำหรับการกลิ้งทำรอยต้องพับทบคานผิต่างประกบกัน ส่วนวิธีทำรอยควรปฏิบัติดังนี้

2.1 ก่อนลงมือกลิ้งบนผ้า ให้ทดลองกลิ้งบนเศษผ้าของผ้าที่จะทำรอย เพื่อพิจารณา

ดูว่าผ้าชนิดนั้นควรกลิ้งหนักหรือเบาเมื่อเพิ่งกด รอยกลิ้งจึงจะเห็นชัดเจนตามสันผืนของผ้าและไม่เห็นรอยกลิ้งทางคานูกของผืน

- 2.2 ใช้ไม้เขี่ยให้เป็นแนวน้ำกลิ้งเส้นตรง เช่น เส้นกลัด และต้องไม่ลืมทำรอยกลางกลัดสำหรับเป็นแนวพับเมื่อเนาและเย็บ
- 2.3 การกลิ้งแต่ละครั้งไม่ควรกลิ้งเกินช่วงยาวเกินไป โดยเฉพาะส่วนโค้งว่าควรยกลูกกลิ้งยกเป็นระยะ ๆ เพื่อไม่ให้เกิดรอยซ้อนทับกันขึ้นตามแนวกลิ้งหรืออาจกลิ้งออกนอกรอยที่ต้องการ ลูกกลิ้งที่ใดเป็นแนวยาวมากจะยืดตัวออก
- 2.4 การกลิ้งทำรอยมุมแหลม รอยกลิ้งจะเห็นเป็นมุมแหลมชัดเจนถ้าใช้วิธีกลิ้งแนวเส้นประกอบมุมเส้นที่หนึ่งให้ตลอด แล้วจึงกลิ้งเส้นประกอบมุมเส้นที่สองไปตัดผ่านแนวแรกตรงมุมแหลมพอดี
- 2.5 ให้ทำเครื่องหมายสุดแนวเย็บตามกลัดทุกกลัด เพื่อช่วยให้เย็บได้ถูกต้องแน่นอน เช่น
- 2.6 ให้กลิ้งทำรอยเป็นแนวสั้น ๆ ขวางรอยแนวเย็บทุกตำแหน่งที่ต้องการให้อยู่ตรงกันเมื่อประกอบเข้าด้วยกัน เช่น กลางคอหลัง กลางปก กลางหัวแขน
- 2.7 เลือกใช้กระดาษทำรอยสีให้เหมาะเพื่อให้เห็นรอยกลิ้งชัดเจนตามที่ต้องการเท่านั้น เช่น ใช้กระดาษทำรอยสีขาวกับผ้าตอกสีเข้ม
- 2.8 ก่อนลงมือกลิ้ง ให้พับทบกระดาษทำรอยโดยหันด้านทำรอยออกข้างนอก แล้วสอดเข้าไประหว่างชั้นผ้าที่รอยที่จะกลิ้ง ถ้ามีแนวกลิ้งยาวหลายแห่งควรตัดครึ่งกระดาษทำรอยเพื่อวางต่อกัน จะสามารถกลิ้งได้ตลอดโดยไม่ต้องพับกระดาษทำรอยบ่อย ๆ การกลิ้งแต่ละครั้งจะได้รอยติดผ้าพร้อมกันและเหมือนกันทั้งชิ้นบนและชิ้นล่าง

2.9 สำนักรวณผังวางที่ดินรายชั้คและครบทุกรอย โดยยังไม่ต้งเอากระคานทำ
รอยออก ถาคัทรอยไม่ครบให้ทำรอยจนครบจึงเอากระคานทำรอยออก

2.10 ปลอกเข็มหมุดแยกแบบตัดออกจากผ้าทุกชิ้น เก็บแบบตัดทุกชิ้นรวมกันไว้เพื่อให้
หยิบใช้ง่ายเมื่อต้องการ

2.11 วางผังทุกลชั้นบนพื้นราบรวมไว้ด้วยกัน

จะเห็นได้ว่าการทำรอยลงบนผาควยวิธีใช้ลูกกลิ้งและกระดาษทำรอยเป็นวิธีที่ง่ายใครอย
กลิ้งคมชัดและแน่นอน ไม่นับเปลืองเพราะกระดาษทำรอยแต่ละแผ่นใช้ได้นานถ้าใช้ตามวิธีที่แนะนำ
อุปกรณ์หาได้ทั่วไป จึงเหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้า วิธีนี้จึงนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน

3. ใช้เข็มหมุดกลัดทำรอย (pins) วิธีนี้ใช้ทำกับผ้าใดทุกชนิด ทำง่าย ไม่เสียเวลา แต่ต้องระวังเพราะถ้าเข็มหมุดหลุดจากที่กลัดทำรอยไว้ ตำแหน่งที่ต้องการเย็บจะไม่ปรากฏบนผ้า จึงไม่เหมาะกับผู้เริ่มเรียนตัดเย็บ

การทำรอบบนผาดควยวิชิตจะต้องพับประภะผาดหันด้านนอกออกให้ด้านผิตประภะกัน ส่วนวิชิตทำรอบมีดังนี้

3.1 ปักเข็มหมุดเป็นระยะ ๆ ตามแนวที่ต้องการทำรอยบนแบบตัด แต่ต้องให้
เข็มหมุดทะลุผ้าที่ประกบกันอยุ่ทั้ง 2 ชั้น

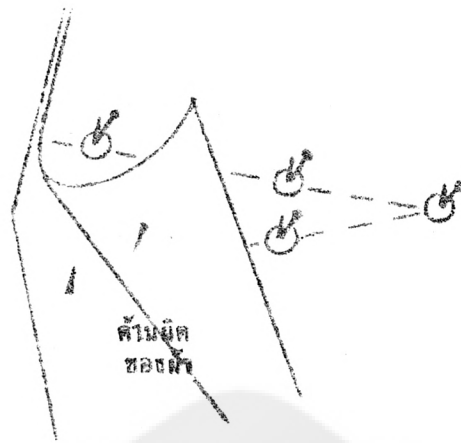
3.2 กลับมาเอาคานที่กลัดแบบคัตคิกไว้ลงล่าง เชื่อมหมุ่ที่ปักไว้จะหงายปลายแหลม
ทะลุผาขึ้นมา

3.3 ไซ้เข็มหมุดใหม่ปักลงตามรอยเข็มหมุดที่หงายปลายขึ้นทุกรอย

3.4 กลับมายาณาเอาคานที่มีแบบตักกลัศติคิอูขึ้นอยางเกิม ถึงเข้หมุคที่กลัศแบบตักออก แลวคอย ๆ เอาแบบตักออกจายคานโดยไมทาไห้เข้หมุคที่หาวยไว หลุคตามออกมา ไมคองกัวยลววาแบบตักจะมีรอยชาคตามหัวเข้หมุค

3.5 คอย ๆ แยกผ้าที่ประกบกันไว้ออกจากกัน เข็มหมุดแต่ละชุดจะติดอยู่กับผ้าแต่ละชิ้น

3.6 ใช้ข้อลัดชี้แจงเส้นทางแนวกักเก็บน้ำได้จากการรื้อที่ไถจะเหมือนกันและเท่ากันบนผืนไร่แบบตัดที่วางประกบกัน

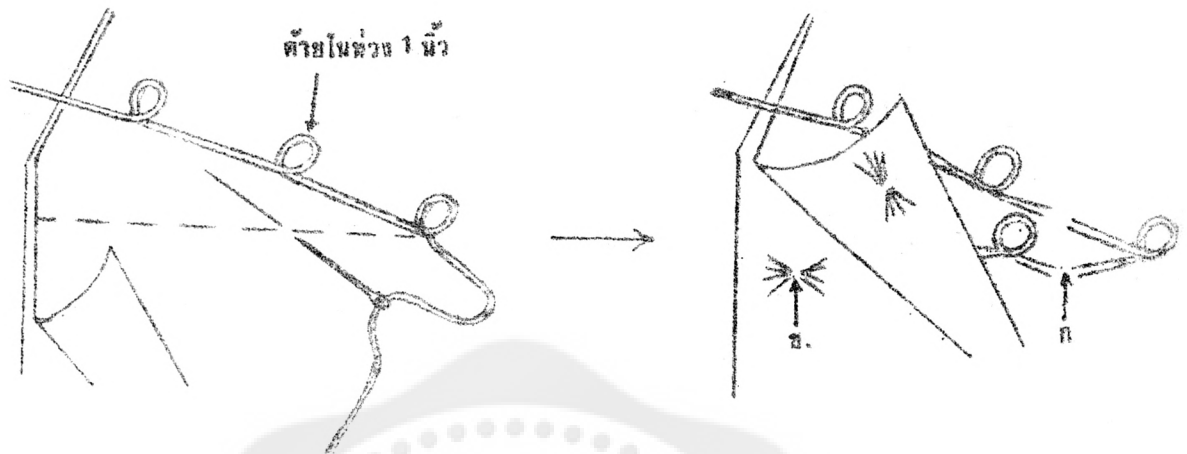

4. การทำรอยควยหวง (tailor's tacks) การนำรอยลงบนผ้าด้วยวิธีนี้คือตรงที่เอารอยที่หาไว้ออกง่ายมาก เมื่อไม่ต้องการก็ดึงสายที่หาหวงไว้ออก รอยที่ได้จากการทำหวงปรากฏบนผ้าทั้งชิ้นบนและชิ้นล่างตรงกัน

ส่วนข้อเสียของวิธีนี้ก็คือ เสียเวลาทำรอยให้ตรงกัน และถ้าไม่ระมัดระวังในการตัดสายระหว่างผ้าสองชิ้นที่วางประกบกันในชั้นสุดท้ายของวิธีทำ อาจตัดถูกเนื้อผ้าขาดได้

วิธีทำรอยบนผ้าด้วยการทำเป็นหวงทำได้ดังนี้

- 4.1 ใช้สายสองเส้นคู่
- 4.2 ไม่นผูกปมหรือเงื่อนที่ปลายเชือกทั้งสอง
- 4.3 เข็มถ้าวช่วงสั้น ๆ เพื่อทำรอยให้ติดผ้าทั้งชิ้นบนและชิ้นล่าง ปลายสายเชือกที่เริ่มต้นเข็มนิ้วโป้งยาวประมาณ $1\frac{1}{2}$ นิ้ว
- 4.4 ทำหวงแต่ละหวง หักสายในหวงไว้ 1 นิ้ว
- 4.5 ตัดด้วยแนวตรงระหว่างหวงทุกหวง (ก) แล้วดึงเข็มผูกที่กลัดครึ่งแบบตัดออก
- 4.6 ถอย ๆ ดึงผ้าที่ประกบกันอยู่ในแนวออกจากกันตรงที่เป็นหวงให้อาอกราว $\frac{1}{2}$ นิ้วทุกหวง แล้วจึงตัดสายระหว่างชิ้นผ้า (ข) ด้วยหน้าค้อนไป

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. กะเผื่อตะเข็บตามส่วนต่าง ๆ ของเสื้อผ้าได้ถูกต้องเหมาะสม
2. วางแบบตัดลงบนผ้าได้ถูกต้องและประหยัดผ้า
3. ตัดผ้าถูกวิธี
4. รู้วิธีต่าง ๆ ที่ใช้ทำรอยบนผ้าและเลือกใช้ได้เหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้สอนสาธิตการวางแบบตัดทุกชิ้นส่วนของเสื้อหรือกระโปรง 1 ตัว ลงบนกระดาษที่ใช้แทนผ้าสัก 2 ครั้ง แต่ละครั้งให้สลับที่วางแบบตัดในลักษณะประหยัดผ้าและไม่ประหยัดผ้า พร้อมกันนั้นก็ให้กะเผื่อตะเข็บทุกชิ้นส่วนของแบบตัดไปด้วย หรืออาจให้ตัวแทนผู้เรียนลองวางให้เพื่อนในชั้นดูและผู้สอนช่วยแก้ไข
2. ผู้สอนสาธิตวิธีตัดผ้าที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง
3. ให้ผู้เรียนซึ่งได้ประสบการณ์ในการคิดเข็บเสื้อมาร่วมแสดงวิธีทำรอยบนผ้าที่เคยใช้ให้เพื่อนดู ผู้สอนสาธิตการทำรอยบนผ้าด้วยวิธีที่ต่างออกไปให้ผู้เรียนดูด้วย

4. ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลของการทำรอยบนผ้าแต่ละวิธีที่ได้จากการสาธิตแล้ว ช่วยกันเลือกวิธีที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับการเริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งทุกคนจะใช่วิธีที่เลือกนั้นต่อไป

5. ให้ผู้เรียนทุกคนปฏิบัติจริงโดยใช้แบบตัดของตนที่ทำไว้วางลงบนผ้าที่ได้เตรียมให้อยู่ในสภาพพร้อมจะทำตามวิธีที่เรียน กระดาษเย็บให้ถูกต้อง กลัดตรึงแบบตัดให้ติดกับผ้าด้วยเข็มหมุดให้ผู้สอนตรวจก่อนลงมือตัดผ้าแยกเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. ผ้าหรือกระดาษสำหรับใช้วางแบบตัด
2. ตัวอย่างชิ้นส่วนแบบตัดเสื้อหรือกระโปรงครบทุกชิ้นเพื่อนำมาวางบนผ้าหรือกระดาษ
3. ซอล์กดีเขียนผ้า
4. เข็มหมุดหัวโต
5. ลูกกลิ้งและกระดาษทำรอย
6. ไม้มรทกพลาสติกใสและแข็งขนาด 18 นิ้ว 1 อัน และไม้มรทกพลาสติกใสและอ่อนขนาด 12 นิ้ว 1 อัน
7. อุปกรณ์สำหรับใช้ในการทำรอยบนผ้าด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น เข็มมือและค้ายสำหรับใช้ทำรอยบนผ้าด้วยวิธีทำหาง

ประเมินผล

พิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. กระดาษเย็บได้ถูกต้องเหมาะสม
2. วางแนวเกรนผ้าในแบบตัดตรงกันหรือทับกันกับแนวเกรนผ้าในผ้าทุกชิ้นส่วน
3. ใช้ผ้าอย่างประหยัดได้
4. เลือกใช้กรรไกรตัดผ้าได้เหมาะสมและย่นตัดผ้าถูกวิธี
5. เลือกสีกระดาษทำรอยได้เหมาะสมกับสีของผ้า รอยบนผ้าที่ทำไว้มองเห็นชัดพอดี ไม่เข้มจนปรากฏให้เห็นทางค่านูกของผ้าและทำรอยครบทุกรอย

การประกอบเป็นตัวยและการลงตัวย

การนำชิ้นผ้าที่ตัดและทำรอยเสร็จเรียบร้อยแล้วมาประกอบเป็นตัวยตามแบบเสื้อที่กำหนดไว้ อาจทำได้ต่าง ๆ กันหลายวิธี การทำเสื้อเป็นหน่วย (Unit Construction) เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยประหยัดเวลา แรงงานในการประกอบเสื้อให้เป็นตัวย เพราะเป็นการทำงานตามลำดับขั้น จึงเป็นวิธีที่ผู้เริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้ามัควรรู้จักใช้ เป็นการเริ่มต้นที่ถูกต้องในการทำงาน ตอนสำคัญตอนหนึ่งของกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้ามัคว่า จะทำให้กลายเป็นนิสัยที่ดีติดตัวต่อไป

การทำเสื้อเป็นหน่วย

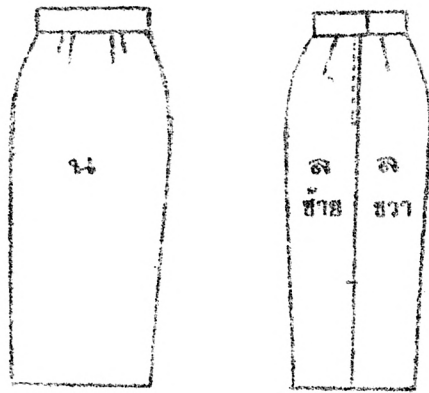
เนื่องจากเสื้อหรือกระโปรงแต่ละตัวจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หลายชิ้นและจำนวนชิ้นขึ้นอยู่กับแบบ ดังนั้นการทำเสื้อเป็นหน่วยจึงหมายถึงการทำส่วนต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยย่อยในเสื้อหรือกระโปรงตัวนั้นให้เสร็จ แล้วจึงนำหน่วยย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นหน่วยใหญ่ขึ้นก่อนที่จะทำต่อไปเป็นตัวยเสื้อหรือกระโปรงที่สมบูรณ์ในที่สุด

ข้อดีของการทำเสื้อเป็นหน่วยก็คือ ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของตัวเสื้อรวมกันอยู่เป็นหน่วยย่อย ๆ และแต่ละส่วนของเสื้อถูกจับต่องานเพราะนำออกมาทำทีละหน่วย ทำให้ผ้ามัควัยหัดหรือช่วยไม่ให้มีผ้าสูญมากขึ้น จึงช่วยให้ทำเสื้อเสร็จเร็วขึ้นได้

การประกอบกระโปรงปลายสอบเพื่อลงตัวย

วิธีทำ ควรทำเป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาหน่วยต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นกระโปรงปลายสอบ
กระโปรงตัวนี้ประกอบด้วยหน่วยย่อย ๆ ดังนี้

1. แขนงหน้า
2. แขนงหลัง ประกอบขึ้นจากท่อนยาวสอง
ที่สุด คือ
 - แขนงหลังชาย
 - แขนงหลังชวา
3. ขอบเอว

ขั้นที่ 2 ก่อนที่จะลงมือประกอบแต่ละท่อนของชุดให้สำรวจรอยกลีบบนผ้าทุกท่อนเป็นครั้งสุดท้าย
ใช้ชอล์คเขียนตัวเดิมบางรอยที่ไม่ชัด

ขั้นที่ 3 นำท่อนของชุดที่สุดคือแขนงหลังชายและแขนงหลังชวาคอยการ

- 3.1 เดินกันยัดขอบเอวหลังทั้งแขนงชายและชวา
- 3.2 เเนาดีเกล็ดหลังบนแขนงชายและชวาตามรอยเกล็ดทั้งสองเกล็ด

ขั้นที่ 4 ทำท่อนของชุดทุกท่อนให้สำเร็จเพื่อรอการประกอบเข้าเป็นท่อนใหญ่กว่า

4.1 สำหรับแขนงหน้า ให้

- 4.1.1 เดินกันยัดตลอดขอบเอวหน้า
- 4.1.2 เเนาดีเกล็ดหน้าตามรอยกลีบทั้ง 4 เกล็ด แล้ววางผ้าราบบนพื้น

4.2 ประกอบแขนงหลังชายและแขนงหลังชวาเข้าด้วยกันให้เป็นแขนงหลังที่สมบูรณ์ โดย

4.2.1 เเนาเย็บเสมอกันให้ทั้งสองแผ่นติดกันที่เส้นกลางหลัง เว้นช่วงจากเอวลงมา
ประมาณ 19 ซม. ไว้ติดขีป และเว้นช่วงชายกระโปรงที่เป็นรอยผ้า

4.2.2 รีดเบตะทับ

4.2.4 เเนาติดขีปตรงช่วงที่เว้นไว้ เสร็จแล้ววางแขนงหลังบนพื้นราบ

4.3 ทำขอบกระโปรง

4.3.1 ใส่ผารองในขอบกระโปรง

4.3.2 เเนาดีเย็บหัวขอบกระโปรงตามรูปร่างที่ต้องการ และเย็บปิดปลายขอบด้วย

4.3.3 กลับขอบกระโปรงเอาด้านถูกออกแล้วเนาทางคามบนขอบ ให้เนาดีเริมริม
ปลายกลางของขอบไว้รอประกอบเข้ากับตัวกระโปรง

ขั้นที่ 5 ประกอบหน่วยย่อยเข้าเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น ให้เป็นตัวประกอบวิธี

5.1 วิตเกล็ดของแผ่นหน้าทุกเกล็ด ส่วนแผ่นหลังก็วิตเกล็ดหลังและแนวตะเข็บกลาง
หลังตลอดแนวซี่ป

5.2 เนาข้างตัวของแผ่นหน้าชายติดกับแผ่นหลังซ้าย และแผ่นหน้าขวาติดกับแผ่นหลัง
ขวาในจุดสุดตะโพกบนและจุดสุดตะโพกกลางของทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลังตรงกัน

5.3 วิตแบตะเข็บข้างตัว

ขั้นที่ 6 ประกอบให้เป็นกระโปรงที่สมบูรณ์ ด้วยการเนาถ้ขอบกระโปรงเข้ากับตัวกระโปรง
ตามรอยขอบเอว

ขั้นที่ 7 ทำกระโปรงให้พร้อมที่จะลองตัวได้ด้วยการพับชายกระโปรงตามรอยความยาว
กระโปรงที่กำหนดไว้ แล้วเนาหางตลอดชายพับ

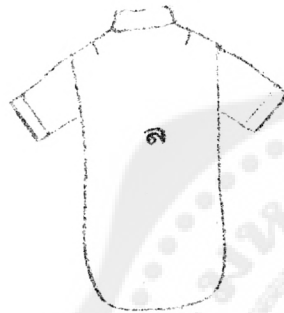
ถ้าใช้ตัดกระโปรงเป็นผาลู่งาย จำเป็นต้องเดินกันลู่ตามริมตัด เช่น ข้างตัว กลาง
หลัง แล้วจับอย่างเบามือทุกครั้งในการประกอบเป็นตัว

การประกอบเสื้อเซ็คหญิงเพื่อลองตัว

วิธีทำให้หลักการทำเสื้อเป็นหน่วยทำงานเกี่ยวกับการประกอบกระโปรง ต่างกันเฉพาะ
ส่วนปลีกย่อยเพราะเป็นเสื้อผาคนละประเภท จะมีบางส่วนหรือบางหน่วยของเสื้อที่ควรเย็บตะเข็บ
ถาวรเพื่อประหยัดเวลา ช่วยไม่ให้ผาชำ ริมรอยตัดไม่ลู่เพิ่มขึ้น และการเย็บถาวรในส่วนดังกล่าว
ไม่มีผลเสียต่อการลองตัว เช่น เย็บเกล็ดหลัง เย็บประกอบปกบนและฐานปกเข้าด้วยกัน เย็บปลายแขน

วิธีการทำมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาหน่วยต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นเสื้อเซ็คหญิง
เสื้อตัวนี้ประกอบด้วยหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

1. แขน
2. แขนซ้าย
3. แขน
4. แขน
5. ปก ประกอบขึ้นจากหน่วยย่อยที่สุด คือ
 - ปกบน
 - ฐานปก

ขั้นที่ 2 ก่อนลงมือประกอบแต่ละหน่วยย่อย ให้สำรวจรอยกลึงบนผ้าทุกรอยเป็นครั้งสุดท้าย ถ้ามีบางรอยไม่ชัดเจนควรทำให้ชัดเจนด้วยชอล์กเขียนผ้า

ขั้นที่ 3 ทำหน่วยย่อยที่สุดคือปกเข้าให้เสร็จก่อนด้วยการ

- 3.1 รongในปกบนและฐานปก แล้วเย็บปกบน
- 3.2 กลับปกบนเอาด้านนอกออก รีด แล้วเดินคิ้วให้เรียบร้อย
- 3.3 เข้าปกบนกับฐานปก รีดให้เรียบร้อยประกอบกับตัวเสื้อ

ขั้นที่ 4 ทำหน่วยย่อยทุกหน่วยให้สำเร็จเพื่อประกอบเป็นหน่วยใหญ่ต่อไป

- 4.1 สำหรับแขนซ้ายและแขนขวาให้เดินกันยี่ตรอบคอ ซึ่งจะช่วยให้สาปหน้าแขนสนิทกับตัวเสื้อและมีแนวรอบคอตรงกับแนวรอบคอตัวเสื้อ เนาแนวสาปหน้าทั้งแขนซ้ายและแขนขวาตลอดแนวสาป

4.2 ส่วนแขนหลัง

4.2.1 เดินกันยี่ตรอบคอหลัง

4.2.2 เนาแล้วเย็บเกล็ดไหล่หลังทั้งสองเกล็ด ดึงค้ายเนาออก รีดให้เรียบ วางเสื้อ

บนพื้นราบรอบประกอบ

4.3 แขนซ้ายและขวา

4.3.1 เดินจักรทาง ๆ ประมาณ 6–10 ฝีเข็มต่อนิ้วที่หัวแขนสองแถวห่างกัน
ประมาณ .3 ซม. แล้วรูดหัวแขน

4.3.2 เนาและเย็บปลายแขนให้เรียบรอยทั้งสองข้างก่อนที่จะเนาใต้ท้องแขน

ขั้นที่ 5 ประกอบหน่วยย่อยให้เป็นหน่วยใหญ่ขึ้น คือเป็นตัวเสื้อ

5.1 เนาไหล่ของแผนหน้าติดกับไหล่ของแผนหลัง

5.2 เนาทางข้างตัวของแผนหน้าติดกับข้างตัวของแผนหลัง

5.3 วิกแบตะเข็บไหล่และตะเข็บข้าง

ขั้นที่ 6 ประกอบให้เป็นตัวเสื้อที่สมบูรณ์ด้วยการ

6.1 ประกอบปกเข้ากับตัวเสื้อ

6.1.1 เนาถั้วริมกลางฐานปกด้านในติดกับรอบคอตัวเสื้อ

6.1.2 เนาเม้มริมกลางฐานปกด้านนอกให้เลยรอยรอบคอเสื้อลงมาไม่ให้เกิน
 $\frac{1}{5}$ ซม. ให้ติดกับริมคอเสื้อ

6.1.3 เดินจักรรอบฐานปกให้เรียบรอย กึ่งคายนาวอก

6.2 ประกอบแขนเข้ากับตัวเสื้อ ให้ท่าเช่นเดียวกันทั้งแขนซ้ายและขวา

6.2.1 ใช้เข็มหมุดครึ่งจุกกลางหัวแขนที่ทำรอยไว้ให้ตรงกับจุกปลายไหลบนตะเข็บไหล่

6.2.2 เนารอบวงแขนเข้ากับรอบรักแร้ตัวเสื้อด้วยเข็มหมุด เมื่อเข้ากันดีพอก็จึง
ใช้คายนาวอก ๆ ตลอดวงแขน

การกันลุ่ยเสื้ออาจใช้หลายวิธีประกอบกัน ส่วนมากใช้วิธีแบตะเข็บแล้วพับเม้มริมผ้าและเดินจักรให้ใกล้รอยพับ วิธีนี้ใช้ได้ดีกับตะเข็บแนวตรงและจะทำหลังจากเย็บตะเข็บแล้ว เช่น ตะเข็บไหล่ ตะเข็บข้างตัว ถ้าเป็นตะเข็บแนวโค้ง เช่น รอบวงแขน ริมลุ่ยจะเรียบรอยที่สุดถ้าพับริมลุ่ยหลบเข้าหากันแล้วสอยพันโดยตลอด ห่วงองเกี่ยวกับการเย็บตะเข็บหลบหลังคา

การเนา (Basting)

ตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นงานที่ต้องอาศัยความปราณีตทุกขั้นตอน ถ้าขาดความปราณีตแม้เพียงขั้นตอนเดียว เสื้อก็จะงามน้อยลง การเนาตอนเย็บเป็นสิ่งที่ควรทำเพราะช่วยให้แนวเย็บตรงที่หมายผ้าจะไม่เคลื่อนออกจากกันขณะเย็บ ทำให้ได้ตะเข็บสวยงาม เก๋利 จีบและจีบรูคอยุ่งที่

การเนาเป็นการเย็บให้ติดกันชั่วคราวอย่างหยาบ ๆ ควมมือ กาวเนาจะหางกว่ากาวเย็บถาวร

และจะทิ้งค้ายเนาออกทุกครั้งหลังเขี่ยถาวรแล้ว ค้ายที่ใช้เนาจึงไม่จำเป็นต้องเป็นค้ายเหนียว ควรเลือกสัคค้ายเนาให้เป็นสีเดียวกับผ้า แต่ถ้าเป็นผ้าตาหรือคอกก็จำเป็นต้องใช้ค้ายเนาสีต่างออกไป เพื่อช่วยให้เห็นรอยเนาชัดเจน

1. ชนิดของการเนา การเนามีหลายชนิดแต่ละชนิดเหมาะสำหรับใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ส่วนมากทำทางตามทิศของผ้า ยกเว้น การเนาต่อลายเพียงชนิดเดียวที่ทำทางตามลูกของผ้า

การเนาจำแนกออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 เนาส่เสมอกัน
- 1.2 เนาไม่เท่ากัน
- 1.3 เนาเฉียง
- 1.4 เนาต่อลาย

1.1 เนาส่เสมอกัน มักจะใช้เนาแนวริมผ้าที่ตัดโค้งหรือเว้าก่อนเขี่ยตะเข็บและใช้เป็นตะเข็บชั่วคราวในการประกอบตัวเสื้อเพื่อลองตัว

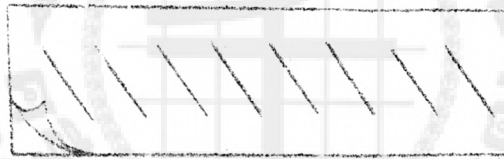
วิธีเนาส่เสมอกันทำดังนี้ คือใช้เข็มที่ร้อยค้ายแล้วแทงทะลุผ้าที่ต้องการเนาทั้งสองชั้น จากนั้นบนลงมาหาชั้นล่างตามแนวตะเข็บ ก้าว 2-3 ครั้งจึงดึงเขี่ยขึ้นครั้งหนึ่ง ก้าวหนึ่งยาวประมาณ $\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$ นิ้ว ค้ายบนและค้ายล่างจะมีช่วงก้าวเท่ากันตลอดแนวเนา

1.2 เนาไม่เท่า การเนาชนิดนี้ใช้มากกับแนวตรง และบางโอกาสใช้แสดงแนวกลางตัวเสื้อหรือกระโปรง ใช้เป็นแนวนำในการเขี่ยตะเข็บได้อย่างดี

ทำโดยใช้เข็มที่มีด้ายแดงขึงลงบนผ้าให้แนวขาวของด้ายลอดอยู่ข้างบน ส่วนแนวเส้นอยู่ข้างล่าง ทำสลับกันดังนี้เรื่อยไป แนวขาว ๆ ประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว แนวเส้นอยู่ในระหว่าง $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{8}$ นิ้ว การเนาด้วยวิธีนี้จะทำให้แนวสีขาวกลางช่วยยึดด้ายสองชั้นให้ติดกันและทำให้รวบเร็ว

1.3 เนาเฉียง เหมาะสำหรับเนาเชื่อมผ้าหนาให้ติดกันชั่วคราว ใช้เนาในการทำรังकुณ เนากะเป๋าทึบเรียบร้อยแล้วประกอบเข้ากับตัวเสื้อเพื่อเดินจักรเย็บ เนาสีรองในติดกับผ้าชั้นนอกในการทำปก สลิปเสื้อ ขอบกระโปรงหรือกางเกง

วิธีทำ คือ เแดงเข็มที่มีด้ายพร้อมแล้วลงบนผ้าทั้งสองชั้นให้เฉียงขนานกันไปตลอดแนวเนา แต่ละแถวห่างเท่า ๆ กันประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว หรือมากกว่า

1.4 เนาต่อลาย ใช้เมื่อต้องการต่อลายในผ้าให้ตรงกับ โดยใช้เข็มหมุดตรึงเป็นระยะตรงจุดที่ลายต่อกัน เวลาเนาให้ใช้เข็มที่มีด้ายพร้อมแล้วแดงลงตรงรอยต่อของผ้าเป็นระยะ ๆ

การดึงด้ายเนาออกให้ดูวิธีควรทำดังนี้ คือ ใช้กรรไกรตัดปลายเนาทั้งสองปลาย แล้วจึงตัดด้ายเนาตรงกึ่งกลางแนวเนาก่อน ที่จะดึงด้ายเนาออกด้วยความระมัดระวัง วิธีนี้ช่วยไม่ให้ผ้าชำและไม่ยับ

2. การเนาเกล็ด เกล็ดที่พบอยู่ตามตำแหน่งต่าง ๆ ในตัวเสื้อหรือกระโปรงช่วยทำให้เสื้อหรือกระโปรง เกิดรูปทรงแบบแน่นอนไปตามส่วนโค้งของรูปร่าง ดังนั้นจึงต้องทำอย่างปราณีตทั้งการเนาและการเย็บ

เกล็ดปลายเดี่ยวหรือเกล็ดรูปตัว V

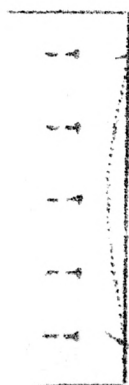
เกล็ดสองปลาย

เกล็ดทั้งสองชนิดเมื่อต้องการเนาให้ทำดังนี้

- 2.1 ทำรอยกลางเกล็ด ถ้ายังไม่ได้ทำเมื่อทำรอยในแถบที่ลงขนตา
 - 2.2 พับทบเข้าด้านนอกประกบกัน ให้รอยสันทบอยู่กึ่งกลางเกล็ดตามยาว แล้วเนาด้วยเข็มหมุด
 - 2.3 เนาด้วยด้ายให้เส้นริม เกล็ดพับกันสนิททั้งสองด้านตามรอยเกล็ดที่ทำไว้
- ดังรูป

การเนาเกล็ดปลายเดี่ยว

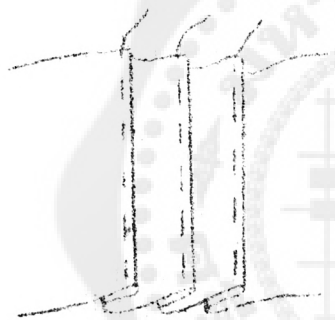

การเนาเกล็ดสองปลาย

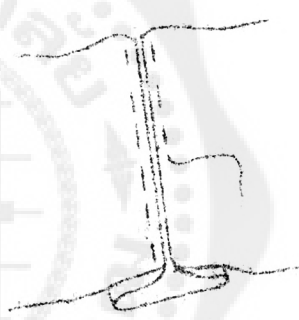
ในการประกอบเป็นตัว ควรหันเกล็ดในทิศทางที่เหมาะสม แม้จะเป็นด้านผิหรือด้านในตัว เพื่อความสวยงามและยังช่วยให้เกิดความสะดวกในการรีดต่อไปอีกด้วย เช่น เกล็ดข้างตัว ได้รับแรงควั่นลงหาเอว เกล็ดไหล่และเกล็ดเอวควรรันเข้าหากกลางตัว เหนือผาพนมมากอาจเย็บเกล็ดให้แนวกลางเกล็ดอยู่ตรงกึ่งหรือขึ้นตะเข็บเกล็ด

3. การเนาจับ จับในเสื้อผ้าช่วยเพิ่มเนื้อที่และทำให้เกิดความงามไปในตัว จับที่มักจะพบเสมอได้แก่ จับไหล่ตามกัน (side pleats) จับขนหรือจับกระพม (kick หรือ inverted pleats)

เมื่อทำรอยลงบนผาตาลอกหรือจับด้วยความระมัดระวังจะช่วยให้เนาโค้งงอและได้จับที่เก็บแล้วสวยงาม การเนาจับควรทำอย่างปราณีทุกจับและเนาให้ถูกตำแหน่งตามรอยที่ท้าวไว้

การเนาจับตามกัน

การเนาจับกระพม

4. การเนาจับรูป ในการทำเสื้อบางแบบที่มีส่วนจับรูปเป็นแนวเส้น ๆ ไม่จำเป็นจะต้องรวดด้วยจักรก็จะใช้วิธีเย็บมือรูปแทน การเย็บรูปควรใช้คานากุเพื่อให้เห็นขอบพอกที่จะถึงรูปโดยคานาไม่ขาดขณะรวด คานารูปควรยาวกว่าความยาวผาที่รูป การเย็บเพื่อรูปให้ใช้วิธีคนคลุย (ดูเรื่องคนในภาคผนวก) คือเย็บคนคลุยให้สุดแนวที่พารอยไว้สำหรับรูป แล้วจึงรวดด้วยการจับปลายคานาทั้งคู่ ถอย ๆ ถึงรูปพร้อมกัน การเนารูปต่างจากการเนาตะเข็บ เนาเกล็ด เนาจับตรงที่การเนารูปเย็บบนผาขึ้นแล้ว

การลองตัว

ขั้นตอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าก็คือการลองตัว เพราะทำให้เห็นส่วนต่าง ๆ ที่ควรแก้ไขในตัวเสื้อหรือกระโปรงก่อนที่จะเย็บถาวร การเลาะตะเข็บเนา

ง่ายกว่าและเสียเวลาน้อยกว่าการเลาะตะเข็บเย็บด้วยจักร จึงเป็นวิธีทำงานที่ง่ายขึ้น

ส่วนที่ควรแก้ไขตัวเสื้อหรือกระโปรงอาจเกิดขึ้นได้เสมอ ถ้ามีความคลาดเคลื่อนในการวัดตัว เช่น แขนตก ตะโพกตึง หรืออาจเกิดจากความไม่รอบคอบในการสร้างแบบตัดพื้นฐานและการแยกแบบ ตลอดจนความไม่ปราณีตในการทำรอยลงบนผ้า

1. สิ่งที่ควรปฏิบัติในการลองตัว มีดังนี้

1.1 เมื่อต้องการลองตัวเสื้อควรสวมเสื้อชั้นในที่ใช่ประจำหรือถ้าเป็นไปได้ควรเป็นตัวเดียวกันกับตอนวัดตัว และควรสวมรองเท้าที่ใช่ประจำเมื่อลองกระโปรง

1.2 เสื้อและกระโปรงที่ลองตัวควรทำให้อยู่ในลักษณะเป็นตัวสมบูรณ์ เช่น เสื้อมีแขนก็ต่อเนาแขนติดตัว เสื้อให้เรียบร้อย ส่วนกระโปรงต้องคิ่ขีปและเนาขอบกิด เพื่อให้เห็นสิ่งที่ควรแก้ไขได้ชัดเจน

1.3 ควรนั่ง ยืน เดิน เพื่อพิจารณาความสะดวกในการเคลื่อนไหว และลองงอศอกเหยียดแขน เพื่อให้แน่ใจว่าจะได้รับความสบายเมื่อสวมใส่ แนวตะเข็บควรกลับเข้าที่เดิมหลังเคลื่อนไหวแล้ว

1.4 อย่าพยายามหาที่ตอกแก้เล็กแกนน้อยไ้มากจนเกินไป

1.5 ถ้าต้องการทำแนวที่จะตอกแก้ ให้ทำกับข้างขวาของตัวเสื้อหรือกระโปรงไม่ใช่ข้างซ้าย ควรใช้เข็มหมุกทำแนว เมื่อถอดเสื้อหรือกระโปรงออกจากตัวจึงเนาแนวใหม่ข้างซ้ายให้เท่ากับแนวที่แก้ไว้ทางขวา ก็จะไ้แนวใหม่ที่มีขนาดเดียวกันและเหมือนกันทั้งสองข้าง

1.6 เมื่อพบปัญหาเสื้อหรือกระโปรงคับเกินไปแต่ทุกส่วนแนบเนียนรับกับรูปทรงควรขยายตะเข็บ ไม่แก้เล็ก เพราะแสดงว่าเล็กที่สร้างในแบบตัดเหมาะสมกับรูปร่าง

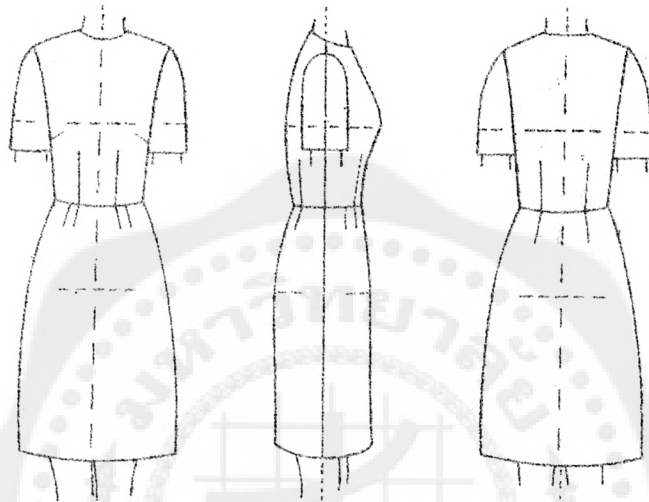
1.7 จดสิ่งที่ต้องแก้ไขลงในสมุดวัดตัวหรือกระดาษช่วยเตือนความจำ เพราะบางสิ่งที่ต้องแก้ไขไม่สามารถทำแนวแก้ไขขณะสวมเสื้อลองตัว เช่น การขยายตะเข็บ

เสื้อตัวหลวมประเภทใส่ล่าลองอยู่กับบ้าน ไม่จำเป็นต้องพิถีพิถันในการลองตัว เพื่อช่วยประหยัดเวลา

2. เกณฑ์ทั่ว ๆ ไปที่ใช้เป็นหลักพิจารณาในการลองตัว ได้แก่

2.1 เกรนผ้าในตัวเสื้อหรือกระโปรงอยู่ในทิศทางที่ถูกต้อง โดยมีกติเกรนตามยาวจะตั้งฉากกับพื้น ส่วนเกรนตามขวางจะขนานกับพื้น ให้พิจารณาจากแนวอกและแนวตะโพกทั้งทางคานหนา หลัง และคานขวาง

เกรนผ้าบนครึ่งตัวของเสื้อผ้าทางขวาจะเข้าคู่กับครึ่งตัวทางซ้าย (ยกเว้นในกรณีที่ต้องการจับจีบแนวซ้ายและขวาไม่เหมือนกัน) การวางเกรนผ้าไม่ถูกต้องจะตัดผ้าทำให้เสื้อหรือกระโปรงเกิดรอยย่น หย่อน เหลือเกินนอกทางได้

2.2 เส้นกรอนนอก โศกและเข็มข้างตัวเสื้อหรือกระโปรง ตะเข็บไหล่ของตัวเสื้อจะเป็นเส้นตรงเสมอ และจะเป็นไปตามรูปกรอนนอกของร่างกาย ส่วนตะเข็บโค้ง เช่น คอ วงแขน และเอวจะเป็นเส้นโค้งเรียบไปตามความโค้งตามธรรมชาติ เส้นคอหลังจะสูงกว่าเส้นคอหน้าเล็กน้อย วงแขนจะเป็นรูปไข่ เส้นเอวจะขนานกับพื้นหรือ ว่างลงเล็กน้อยที่กลางหน้าหรือกลางหลัง ส่วนเส้นชายกระโปรงจะขนานกับพื้น

เส้นตกแต่งในตัวเสื้อ เช่น จีบ เกล็ดจะตรง และเรียบเป็น

2.3 มีความสมดุลในตัวเสื้อหรือกระโปรง เช่น ความยาวของชายเสื้อหรือกระโปรงทางซ้ายและขวาคงเท่ากัน ความกว้างของปลายแขนเสื้อทางซ้ายเท่ากับทางขวา

2.4 ไม่ทับแต่พอดีตัวสำหรับเสื้อเข้ารูป เสื้อที่เผื่อหลวมได้พอดี บริเวณอกจะไม่ทับหรือคั่ง เอวที่กะได้พอดีถ้าคาดเข็มขัดได้ เข็มขัดจะกระชับอยู่ที่เอวโดยไม่มีรอยย่นในแนวขวางบริเวณเอวหน้าและเอวหลัง กระโปรงปลายสอบถ้าเผื่อหลวมน้อยไปเมื่อขยับ เข็มขัดจะเห็นคิงรีง

เสื้อเข้ารูปไม่ควรมีย่น ทุกส่วนควรแนบเนียนไปรับตัวผู้สวม แต่บางครั้งรอยโป่งหรือย่นอาจเกิดจากการรีดไม่ถูกวิธี เพราะผาบางชนิดจะเกิดรอยโป่ง เป็นถุงโค้งตามรูปหัวเตารีด บริเวณที่เย็บเป็นส่วนโค้งหรือมุม

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เกิดนิสัยการทำงานที่ถูกต้อง
2. เข้าใจความหมายของการทำเสื้อเป็นหน่วย ซึ่งเป็นวิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เลือกวิธีเนาเพื่อลองตัวได้ถูกต้อง
4. รู้ตำแหน่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการลองตัวและแก้ไขได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้ผู้เรียน

- 1.1 เนากะโปรงและเสื้ออย่างถูกวิธีเพื่อลองตัวก่อนเย็บจริง
- 1.2 หัดสังเกตสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการลองตัว โดยผลิตภัณฑ์ของตน แล้วบันทึก

สิ่งที่สังเกตเห็น

1.3 ให้ผู้เรียนผลิตภัณฑ์รายงานสิ่งที่สังเกตได้จากการลองตัวคู่ของตนที่ละคนพร้อมกับให้คู่ลองตัวของตนสวมเสื้อผ้าที่ลองตัวยื่นให้ทุกคนทบทวนโดยมีผู้สอนร่วมพิจารณา

2. สำหรับผู้ที่มีบางส่วนของเสื้อผ้าซึ่งผู้สอนเห็นสมควรต้องแก้ไข ให้แก้ไขแล้วเนาลองตัวให้ผู้สอนพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้เสื้อผ้าที่เป็นไปตามลักษณะที่ดี และให้แก้ไขสิ่งนั้นลงในแบบตัดด้วยเพื่อประโยชน์ในการใช้ครั้งต่อไป

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. แผนภาพพลิกการทำเสื้อเป็นหน่วย
2. อุปกรณ์ในการเนา ได้แก่ คายเนา เข็มมือ เข็มหมุด กรรไกรตัดผ้า

ประเมินผล

ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ทำงานตามลำดับขั้นและสนใจที่จะเฝ้าลองตัวก่อนเฝ้าจริงซึ่งแสดงว่ามีนิสัยการทำงานที่ถูกต้อง
2. ใช้คายเนาเนาและเนาณวิธี เช่น แนวเนาต้องตรงกับแนวกะเฝ้าทุกแนว เนาทุกกะเฝ้าเลยออกไปจนใกล้รอยตัดผ้า
3. ยินดีที่จะแก้ไขส่วนที่ผู้สอนเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้ได้ผลงานสำเร็จที่ดีกว่า
4. ผลจากการหักล้างเกิดสิ่งที่ควรพิจารณาในการลองตัวของผู้เรียนแต่ละคนที่รายงาน
5. มีอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับใช้งานครบครัน

.....

การเย็บและการรีดบรอย

การเย็บดาวรควัยจักรจะทำหลังจากได้ลองตัวและแก้ไขส่วนที่ต้องแก้ไขเรียบร้อยแล้ว การเย็บประกอบเป็นตัวในขั้นนี้ใช้หลักการทำเสื้อเป็นหน่วยคล้ายชิ้นการเนาประกอบเพื่อลองตัว ตะเข็บที่ใช้เย็บเสื้อหรือกระโปรงแต่ละตัวอาจต้องใช้หลายชนิดตามความเหมาะสม ตะเข็บเหล่านั้น ได้แก่ ตะเข็บขรรพoca ตะเข็บทาบ ตะเข็บเข้าถั่ว ตะเข็บแบบหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าตะเข็บฝึกแค ตะเข็บหลบหลังคอ และตะเข็บลวด

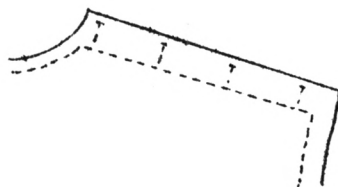
ดังนั้น ผู้ที่เรียนตัดเย็บเสื้อผ้าจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับตะเข็บ เพื่อที่จะได้รู้วิธีเย็บรวมทั้ง การเลือกใช้ชนิดของตะเข็บตามประเภทของเสื้อผ้า ชนิดและน้ำหนักของผ้าและความนิยมเกี่ยวกับการตกแต่งเส้นในเสื้อผ้าวัยตะเข็บ ตะเข็บที่ใช้เย็บก็จะช่วยเพิ่มความงามแก่เสื้อผ้าได้ตามต้องการ นอกเหนือไปจากเป็นแนวเย็บที่ใช้ยึดผ้าตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไปให้ติดกันถาวร

การเย็บตะเข็บชนิดต่าง ๆ

ตะเข็บที่เย็บจะน้ำหนักหรือไม่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติอย่างถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้ก่อนลงมือเย็บ เป็นคนว่า

- ทาแป้งในขณะเย็บจักร
- การเลือกใช้ค้ายและเข็มจักรให้เหมาะกับผ้าที่จะเย็บ
- การปรับฝีเข็มให้เหมาะสมกับความหนาและเนื้อผ้าที่จะเย็บ ผีเข็มที่ใช้เย็บขรรพoca มักอยู่ระหว่าง 12-16 ผีเข็มค่อนี้ ควรได้ทดสอบความเหมาะสมของผีเข็มก่อน เย็บจริงด้วยการลองเย็บบนเศษผ้าที่จะเย็บที่วางทับกัน 2 ชิ้น

นอกจากนั้นการเนากระชั้นผ้าที่จะเย็บเพื่อไม่ให้เคลื่อนจากจากกันแม้แนวเย็บจะสั้นก็เป็น สิ่งสำคัญ ถ้าไม่จำเป็นตองเนาควยค้าย แต่เนาควยเข็มหมุดก็ควรกลัดให้อยู่ในลักษณะที่ถึงออกง่าย และไม่กีดขวางแนวตะเข็บ ดังรูป

ส่วนการเย็บตะเข็บชนิดต่าง ๆ ทำดังนี้

1. การเย็บตะเข็บธรรมดา ตะเข็บธรรมดาเป็นตะเข็บที่ใช้กันมากที่สุดและเย็บง่ายที่สุด เพื่อแสดงภาพรวมที่จะเย็บเอาตามลูกชกกัน โห่ตะเข็บที่เย็บกันแล้วครั้งควยเข็มกดเป็นระยะ ๆ หรือใช้วิธีเนาไม่เท่าแล้วจึงเย็บควยจักร

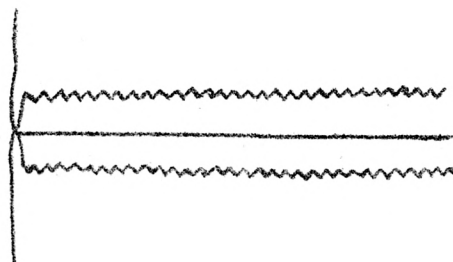
ตะเข็บชนิดนี้มักจะพบตามตะเข็บไหล่ ตะเข็บข้างตัว ตะเข็บรอยต่อตัวเสื้อกับกระโปรง ตะเข็บแนวซิปหลัง รวมทั้งรอยต่อผาบางแห่งในตัวเสื้อหรือกระโปรง

ตะเข็บธรรมดาคือวิธีร้อย ไม่เป็นเหตุทำให้ผาบริเวณใกล้หัวตะเข็บและท้ายตะเข็บตึงรั้ง ถ้าใดแต่ตะเข็บออกแล้วรัดให้เรียบก่อนที่จะเย็บต่อส่วนที่เย็บควยตะเข็บธรรมดาแล้ว เขากับส่วนอื่นของตัวเสื้อต่อไป

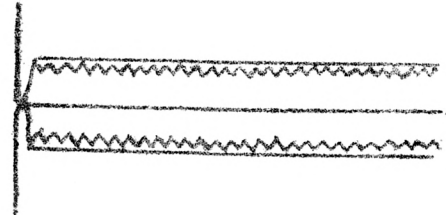
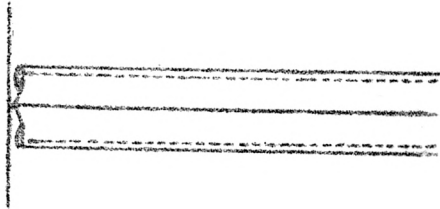
แต่เนื่องจากผาหลายชนิดที่นำมาใช้ตัดเสื้อและกระโปรงเป็นผาที่ลู่ยง่ายจึงจำเป็นต้องทำกันลู่ยผาหรือร้อยดักให้เรียบร้อยก่อนที่จะเย็บชกต่อไป การกันลู่ยผาได้หลายวิธีต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับชนิดของผา ความกว้างของผืนตะเข็บ สภาพของเสื้อและอื่น ๆ

วิธีกันลู่ยผาเสมอได้แก่

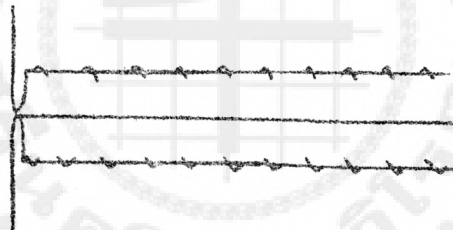
ก. ตัดริมลู่ยควยกรไกรซิกแซก เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและสะดวกถ้ามีกรไกรซิกแซก เหมาะสำหรับทำกับผาเนอเนมและคอนซาหนา

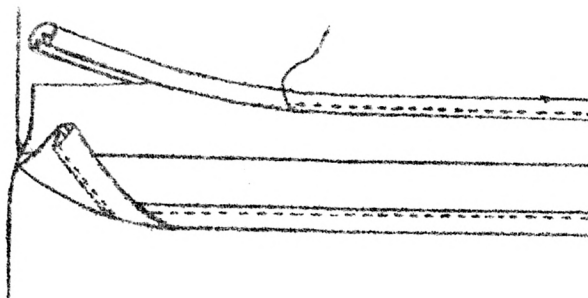
ข. เย็บกันด้วยจักรสำหรับผ้าเนื้อค่อนข้างบาง อาจใช้วิธีพับเนมริมด้วย แล้วเย็บจักรใกล้รอยพับ (รูปซ้าย) หรือเย็บซีกเดียวให้ชิดริมสุดมากที่สุด (รูปขวา)

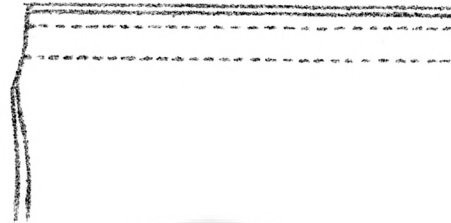
ค. เย็บกันด้วยมือ ทำได้หลายแบบ เช่น สอยพันริมด้วยแต่ละริมให้เล็ก เข้ามากันในพื้นผ้า (ตามรูป) หรือทำแบบถักรังคุดที่ริมด้วย แต่ต่างจากการถักรังคุดตรงที่ถักห่าง ๆ ทำให้มีช่องว่างระหว่างรอยถักแต่ละรอย วิธีนี้ช่วยป้องกันผ้าลุ่ยและให้ความสวยงามไปในตัว

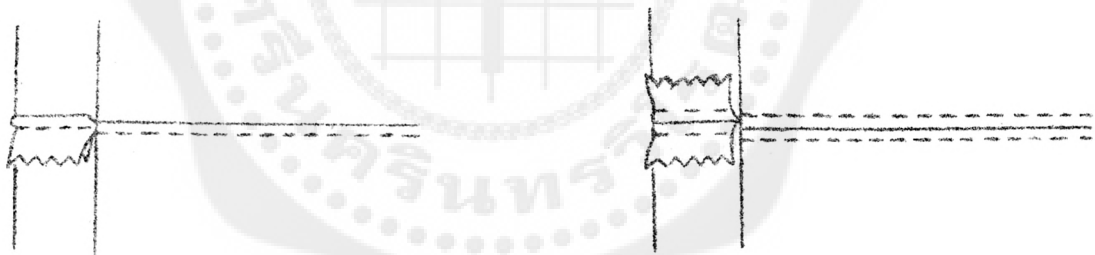
ง. เย็บขอบริมด้วยผ้าเจลาซง วิธีนี้มักใช้กับริมของผ้าหนาหรือทำกับ ริมลู่ออขวางแทนเสื้อสวมทับที่ขยับใน ทำให้มองดูเรียบร้อยและสวยงาม

ตะเข็บบางแห่งที่ไม่จำเป็นต้องเย็บตะเข็บ อาจกลืนด้วยวิธีเย็บจักรเดิน
ตะเข็บใหม่ให้หนาขึ้นไปกับแนวตะเข็บเดิมให้กลมรีผา

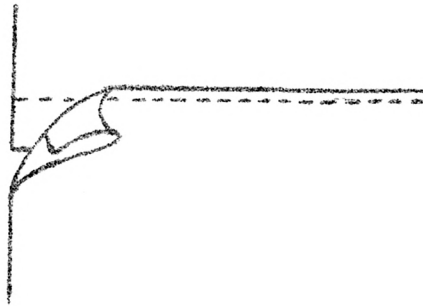
ถ้าจะใช้การเย็บตะเข็บธรรมดาเป็นเครื่องตกแต่ง ไม่ในคิ้วก็สามารถทำได้
ด้วยการเดินเส้นตามลูกของเส้นผาตามแนวตะเข็บธรรมดาที่เย็บไว้ อาจเดินเส้นเดี่ยวโดยขยับริมผา
ไปไวทางเดียวกันกับแนวเส้นที่ต้องการเดินตกแต่ง หรือเดินเส้นระหว่างแนวเย็บตะเข็บธรรมดา
ที่เย็บตะเข็บแล้ว

2. การเย็บตะเข็บทาบ ตะเข็บชนิดนี้จะพบในเสื้อหรือกระโปรงแบบที่มีการต่อ
และใช้ตกแต่งในในคิ้ว ผาชั้นทาบมักจะเป็นผาเรียบ ส่วนชั้นถูกทาบอาจจับหรือจับรูป

การกระแนวเย็บตะเข็บของผาทั้ง 2 ชั้นมักจะเว้นจากริมผาเท่ากัน เพื่อความ
สะดวกและความสวยงามในการหัดกันลุ่ยหลังจากเย็บตะเข็บทาบแล้ว

วิธีเย็บตะเข็บทาบทำได้โดยพับผาชั้นบนที่จะนำไปทาบทางด้านลูกของผาตาม
แนวตะเข็บตะเข็บ แล้วเนาหรือรัดให้เป็นรอยก่อนวางทาบลงบนผาชั้นล่างที่จะถูกทาบ กระให้แนว
เย็บตะเข็บตรงกันทั้ง 2 ชั้น เนาค้วยด้ายหรือเข็มหมุดตรงผาไม่ให้เคลื่อนจากกัน เดินจักรเย็บ
ตามแนวตะเข็บตะเข็บของชั้นบน

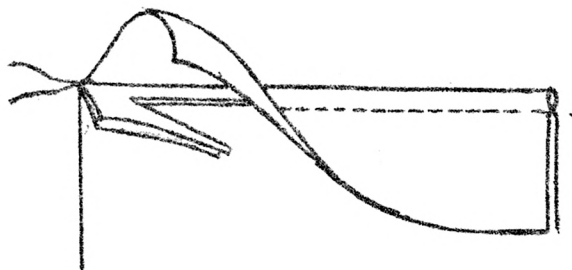

3. การเย็บตะเข็บเขาดำ ตะเข็บเขาดำมีความทนทานกว่าตะเข็บที่ 2 ที่คิด
ที่กล่าวถึงแล้ว จึงมักใช้เย็บเสื้อผ้าที่ต้องการตะเข็บทนทานและเก็บรอยตะเข็บ
ทำให้เกิดความเรียบร้อยทั้งทางด้านดูและด้านสัมผัสของผ้าที่เย็บ

ผ้าเนื้อบางเบาต้องการตะเข็บที่แข็งแรงและไม่ลุ่ย จึงเหมาะที่จะ
เย็บด้วยตะเข็บเขาดำ

เสื้อผ้าเด็กอ่อนนิยมใช้เย็บด้วยตะเข็บเขาดำ เพราะได้ตะเข็บที่เรียบเนียน
ไม่ระคายผิว

การเย็บตะเข็บเขาดำทำดังนี้คือ ให้เริ่มต้นด้วยการเย็บตะเข็บธรรมดาทาง
ด้านนอกของผ้าตลอดแนวตะเข็บที่ต้องการเย็บ แล้วจึงกลับกลับเย็บอีกครั้งทางด้านใน ซ้ายลู่จะ
ซ่อนอยู่ในตะเข็บ ถ้าซ้ายลู่ล้นมากหรือใหญ่เกินไปควรชวบเอาเส้นคางที่ลู่ออกหรือทำให้ริมผ้า
เล็กลงจะทำให้ได้ตะเข็บที่งามไม่เกะกะตาและตะเข็บที่เรียบเนียนดี

4. การเย็บตะเข็บแผ่นหรือตะเข็บผักแค เสื้อผ้าที่ต้องการตะเข็บที่มีความหนาแน่นเป็นพิเศษ เช่น กางเกงยีนส์ เสื้อเชิ้ตใส่ทำงานหนัก ความรอยต่อของเครื่องใช้ทำควมหนาสำหรับใช้งานหนัก จะเย็บด้วยตะเข็บแผ่นเสมอ

วิธีเย็บตะเข็บแผ่นทำให้ตะเข็บที่แข็งแรงและเรียบร้อยไปในตัว ใช้เวลาในการเย็บพอ ๆ กับการเย็บตะเข็บเขาดำ เมื่อเทียบกับการเย็บตะเข็บธรรมดาหรือตะเข็บห่าน การเย็บตะเข็บแผ่นเสียเวลาเพิ่มอีกเท่าตัว เพราะเท่ากับเย็บถึงตะเข็บหรือเย็บตะเข็บ 2 ชั้น

ลำดับขั้นตอนการเย็บตะเข็บแผ่นมีดังนี้

4.1 วางผ้าที่จะเย็บหุ้มคานหักเข้าหากัน โดยวางชั้นบนให้เหลื่อมกับชั้นล่างประมาณ $\frac{1}{4}$ นิ้วโดยตลอด

4.2 เย็บด้วยจักรตามแนวตะเข็บของชั้นบน

4.3 คลี่ผ้าออกจากกัน หันด้านนอกของชั้นบนที่เหลื่อมออกชั้น แล้วพับชายผ้าเข้าหาตะเข็บที่เดินไว้ครั้งแรกให้เข้ากันตลอด ซ้อนริมลู่ของชั้นบนเดิมไว้อย่างใน

4.4 เย็บจักรทับตามรอยพับตลอดแนว

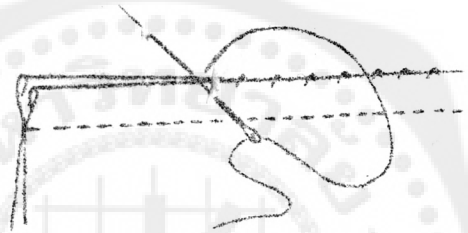
5. การเย็บตะเข็บหลบหลังคา ตะเข็บชนิดนี้ต่างจากตะเข็บต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด คือตะเข็บจะสมบูรณ์ได้ต้องเย็บด้วยมือหลังจากเดินตะเข็บด้วยจักรแล้ว

ตะเข็บหลบหลังคาเหมาะสำหรับใช้กับผ้าเบาเนื้อละเอียด และต้องการตะเข็บที่สามารถเก็บริมลู่ไว้ด้วยกันให้ลบบ่อยข้างใน เพื่อความเรียบร้อยและให้ความรู้สึกนุ่มเนียน จึงมักจะพบตะเข็บชนิดนี้ตามวงแขนเสื้อสตรีและเด็ก

การเย็บตะเข็บหลมหหลังคาทำดังนี้

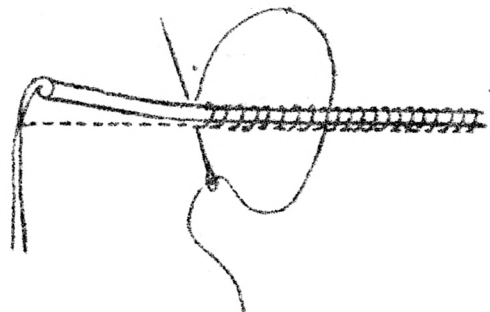
กะเย็บตะเข็บ

- 5.1 จับด้านอุกของผ้าประกบกัน เย็บจักรด้วยตะเข็บธรรมดาตามแนว
- 5.2 พับริมอุกหลบเข้าหากัน ทำให้เท่ากันตลอดแนว
- 5.3 สอยพับริมรอยพับหลมหงสองชั้นให้ตักกัน

6. การเย็บตะเข็บกลม เสื้อผ้าที่ต้องการตะเข็บเล็กแบนหนาเหมาะที่จะใช้เย็บ
ด้วยตะเข็บกลม ตะเข็บชนิดนี้ยังใช้ได้กับการเพลาะที่นอนรูป

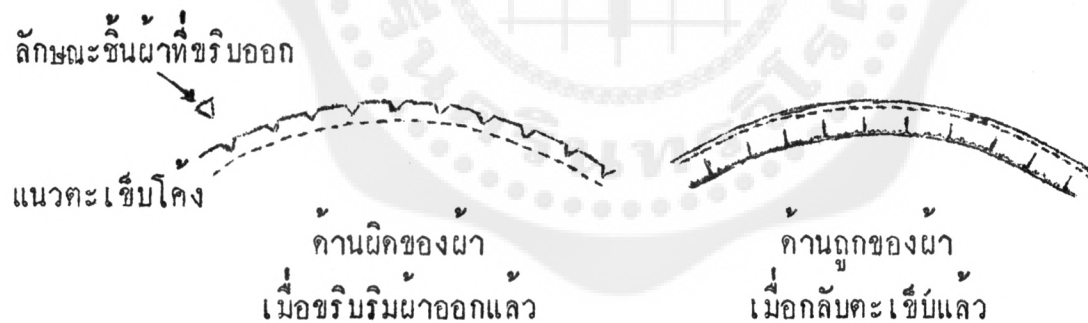
การเย็บตะเข็บกลมคือการเย็บตะเข็บหลมหหลังคาตรงที่ตรงต้องเย็บด้วยมือ
อีกหลังจากเย็บตะเข็บธรรมดาแล้ว แต่การวางผ้าเพื่อเย็บทำเหมือนตะเข็บแบน ต่างกันตรงวิธี
เย็บจนสุดหาถักต้องมวนริมผ้าให้กลมเล็กน้อยแล้วสอยพับ ๑ ตลอดแนวตะเข็บเดานที่จะเดินจักร
พับตลอดรอยพับ

การเย็บกลับตะเข็บและการเย็บทับตะเข็บ

การเย็บตะเข็บในตัวยึดหรือกระโปรงโดยทั่ว ๆ ไปจะเย็บจากส่วนกว้างไปหาส่วนแคบ ทำนองเดียวกันกับการตัดผ้า และตะเข็บส่วนใหญ่เมื่อเย็บแล้วก็จะแบตะเข็บเพื่อมีใ้ผ้าริมตะเข็บ ซ้อนกันหนาทำให้เกิดรอยไม่นาฏคานลูกของเสื้อหรือกระโปรง แต่แนวตะเข็บหลายแห่งในตัวยึด ไม่ใช่แนวตรงอาจเป็นแนวโค้งหรือเว้า เช่น ริมปกชนิดต่าง ๆ ตะเข็บเหล่านี้ถ้าเย็บแล้วกลับ ตะเข็บโดยไม่ขริบริมผ้าให้ถูกวิธี ผ้าริมตะเข็บก็จะเป็เหตุทำให้เกิดการถึงรังริมตะเข็บเว้าและ ซ้อนกันหนาตลอดริมตะเข็บโค้ง ไม่สามารถกลับปกให้เป็นไปตามแนวเย็บตะเข็บได้

1. การเย็บกลับตะเข็บตามแนวโค้ง ตะเข็บที่ใช้เย็บตามแนวโค้งมักจะเป็นตะเข็บ ชรรมคา เย็บจักรตามแนวตะเข็บที่ท้าวรอยไว้ เมื่อเย็บตะเข็บเรียบร้อยแล้วกลับตะเข็บควรร ขริบริมผ้าออกให้ใกล้รอยเย็บตะเข็บเป็นช่วง ๆ ตลอดแนวโค้ง เพื่อช่วยไม่ให้ริมตะเข็บซ้อนกันหนา และสามารถกลับปกตามแนวเย็บตะเข็บได้

2. การเย็บกลับตะเข็บตามแนวเว้า วิธีขริบริมผ้าตลอดแนวเว้าต่างจากการขริบริมผ้า ตามแนวโค้ง เพราะต้องการให้ริมผ้ามีเนื้อที่กว้างออกรับการกลับตะเข็บแนวเว้าได้โดยไม่มีการ ถึงรัง ช่วยให้กลับปกได้ส่วนเว้าเป็นไปตามแนวเว้าของตะเข็บที่เย็บได้อย่างสบาย จึงขริบริมผ้า เป็นระยะ ๆ ให้ใกล้รอยตะเข็บ

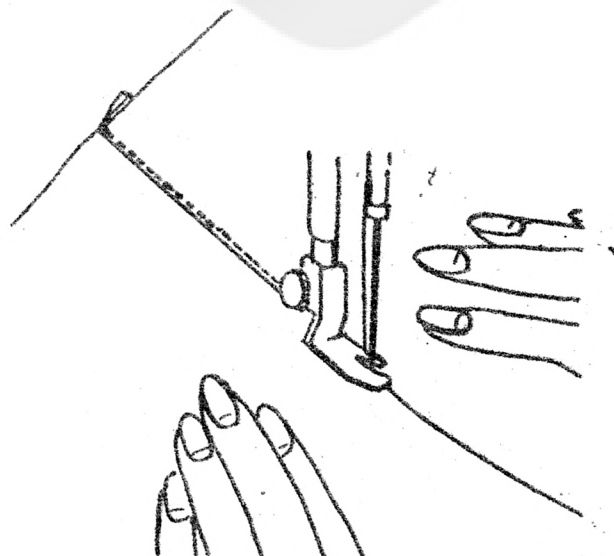

ด้านผดของผ้า
เมื่อรวบริมผ้าแล้ว

ด้านถูกของผ้า
เมื่อกลับตะเข็บแล้ว

3. การเย็บตะเข็บ มักใช้กับผ้าที่รีหรือย่นยาวและต้องการยึดตะเข็บ
ธรรมดาที่เย็บแล้วไม่ให้เส้นออกมาตามแนวหัวเส้นหรือกระโปรง นอกจากนั้นการเย็บตะเข็บ
ยังช่วยให้ตะเข็บแข็งแรงขึ้น ริมตะเข็บที่กลับแล้วบางและเรียบ บริเวณที่ควรเย็บตะเข็บ
คือ แถบ รอบคอเสื้อไม่ปัก ปลายแขนพองบน แนวตามชายเสื้อหรือชายกระโปรง

วิธีเย็บคือ หลังจากเย็บตะเข็บธรรมดาทางด้านผดของผ้าเสร็จแล้ว ให้
หันด้านถูกของผ้าที่เย็บขึ้นข้างบน ผลักริมผ้าไปไว้ทางด้านที่จะเย็บตะเข็บ ค่อย ๆ เต้นจักรให้
ชิดแนวตะเข็บเดิมตลอดแนว ขณะเย็บควรใช้นิ้วมือทั้งสองข้างคอยกำกับผ้าแต่ละฟากตะเข็บไม่ให้
มีเนื้อผ้าเหลือเป็นสันอยู่ระหว่างแนว เย็บทับและแนวตะเข็บเดิม

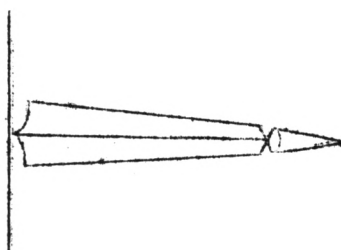
เมื่อต้องการพับสอย ให้ยึดแนวตะเข็บเดิมเป็นแนวชายเสื้อหรือกระโปรง ตะเข็บเย็บทับ จะหลบอยู่ด้านในริมแนวชายเสื้อหรือกระโปรงบนผ้าตามชาย

การเย็บเกล็ด

1. เกล็ดปลายเดี่ยว ให้เย็บตามแนวเนาเกล็ด โดยเริ่มเย็บจากส่วนบนของเกล็ดมาหาปลายเกล็ด ให้ทั้งหาค่ายเย็บไว้ทั้งบนเกล็ดและปลายเกล็ดยาวประมาณ 2.5 ซม. สำหรับผู้กั้นหลุม ไม่ควรใช้วิธีเดินจักรย่ำหัวและท้ายแนวเย็บเกล็ด เพราะจะทำให้ตะเข็บเกล็ดหนาและปลายเกล็ดไม่เรียบเนียน

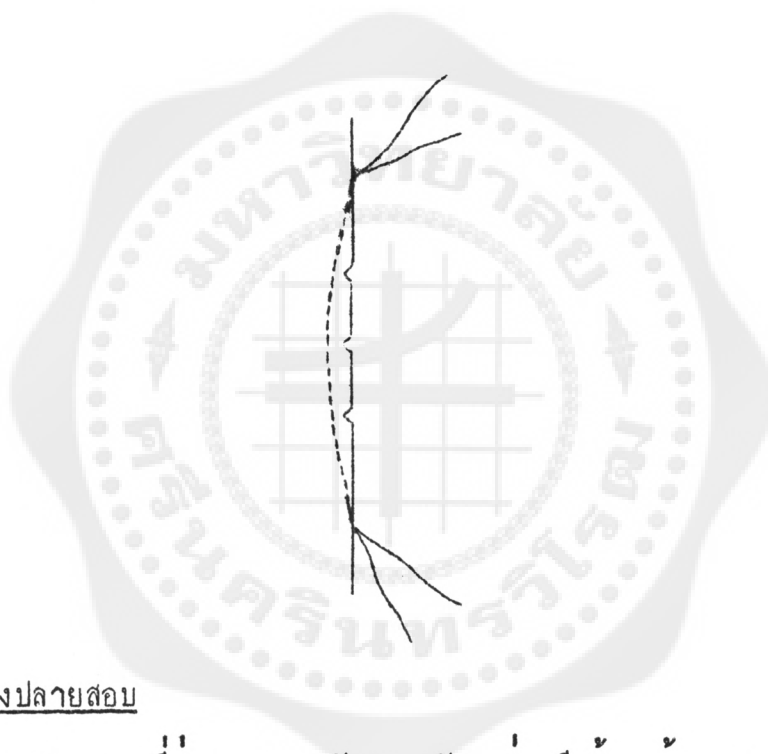

เกล็ดตรงปลายเดี่ยวที่รีดแบบเกล็ดแล้วก็ยังดูหนาเหอะเหอะ ควรหาวิธีทำให้บางลง ซึ่งอาจทำได้โดยการใส่ปลายกรรไกรผากกลางเกล็ดจากส่วนบนเกล็ดไปทางปลาย เว้นให้ทางปลายเกล็ดประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว แล้วจึงรีดแบบปลายเกล็ดและส่วนบนที่ผากออก ดังรูป

2. เกล็ดสองปลาย ในการเย็บเกล็ดสองปลายถ้าเย็บจากกลางเกล็ดไปหาปลายเกล็ด จะทำให้ปลายเกล็ดคอคย ๆ กลืนหายเข้าไปในเนื้อผ้าได้สวยงามกว่าเย็บจากปลายหนึ่งไปยังอีก ปลายหนึ่งยกเว้นผู้ที่ชำนาญ ให้ทิ้งหางค้ายเย็บไว้เหมือนการเย็บเกล็ดปลายเดียว

หลังจากเย็บเกล็ดแล้วให้ใช้กรรไกรกริบริเวณขอบกลางเกล็ดเป็นช่วง ๆ เพื่อช่วยไม่ให้ผากลางเกล็ดคั้งรังเกล็ด

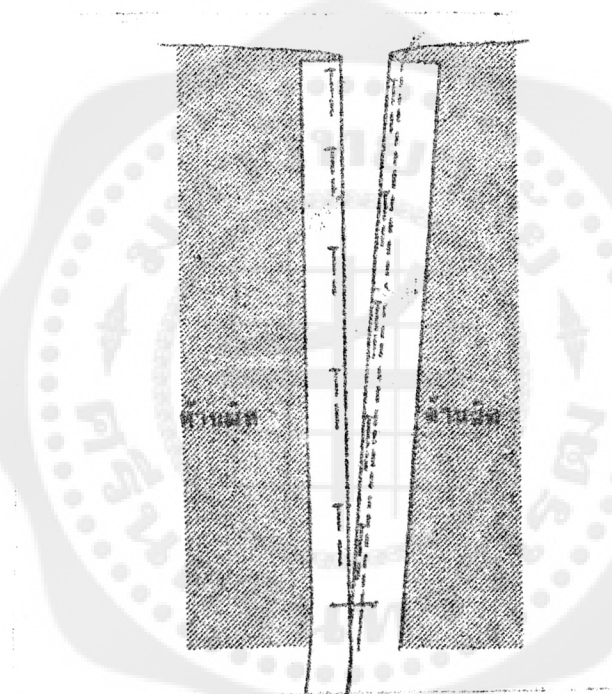
การเย็บกระโปรงปลายสอบ

กระโปรงปลายสอบที่ผ่านการลองตัวและปรับทุกส่วนดีแล้วจะต้องเลาะกายเนาบางส่วน ออกเพื่อแยกหน่วยใหญ่ออกจากกันจึงจะเย็บตะเข็บถาวรหน่วยย่อยได้ถนัด คือ แยกขอบออกจาก ตัวกระโปรง แยกชั้นหน้าและชั้นหลังออกจากกัน แยกซี่ปออกจากชั้นหลัง แล้วจึงเย็บตะเข็บถาวร หน่วยย่อยให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะเย็บตะเข็บถาวรประกอบให้เป็นหน่วยใหญ่ จนสำเร็จเป็น กระโปรงปลายสอบที่ต้องการได้ในที่สุด

การเย็บกระโปรงปลายสอบที่จะกล่าวต่อไปจะเน้นวิธีเย็บบางชั้นก่อนที่ไม่จำเป็นต้องอธิบายในการทำสื่อเป็นหน่วยเพื่อลองตัว และจะไม่กล่าวซ้ำสิ่งที่ปรากฏอยู่ในขั้นตอนการประกอบ เพื่อลองตัว เช่น การเนาบางส่วนก่อนเย็บจักร

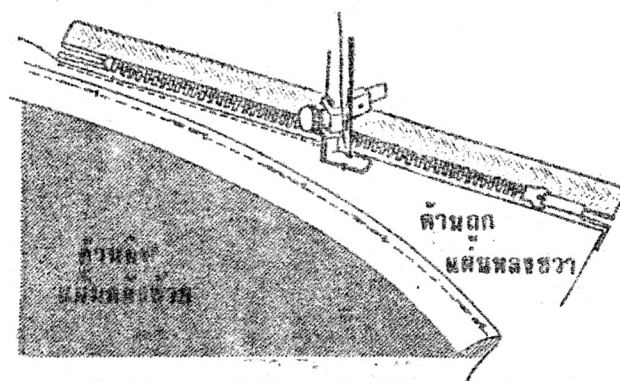
วิธีเย็บกระโปรงปลายส่อนควรทำโดยลำดับดังนี้

1. เย็บเกล็ดหลังของแผ่นหลังทั้งสองแนวด้วยจักรตามแนว เนาควยวธิ์
เย็บเกล็ดปลายเดีวที่ไ้กลาวมาแล้ว
2. เย็บแผ่นหลังซ้ายและขวาให้ติดกันตามแนว เส้นกลางหลังที่เนาไว้
เว้นช่วงสำหรับคิชิปและช่วงรอยผ่าชายกระโปรงไว้ไม่เย็บ เดินถักรวมตะเข็บข้างตัว
3. รีดเกล็ดหลังให้ถนัดเข้าหาเส้นกลางหลัง รีดตะเข็บหลังแล้วเนา
กระชั้นเกล็ดหลังไว้กับแนวเอว
4. เนาส่วนที่เวนไว้คิชิป

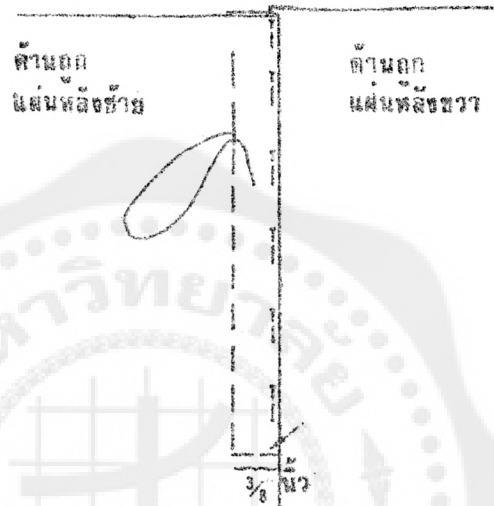

5. คิชิปควยวธิ์

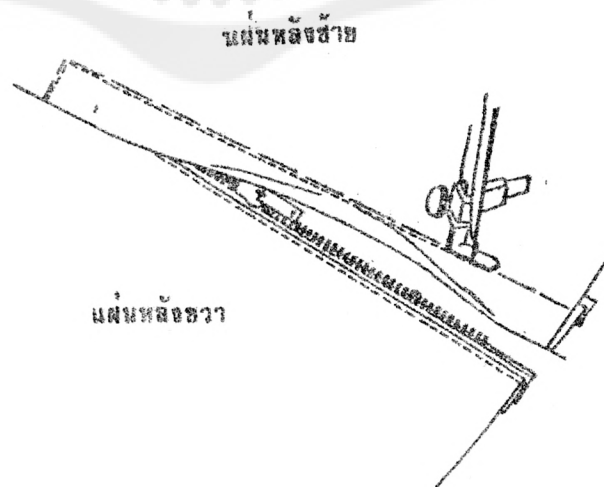
- 5.1 เนาชิปให้ติดแผ่นหลังขวาให้ถนัดกับชิป แล้วเย็บจักรให้ไกลรอย
พื้นที่ส่คคตลอดแนวชิปตามถูกของกระโปรง

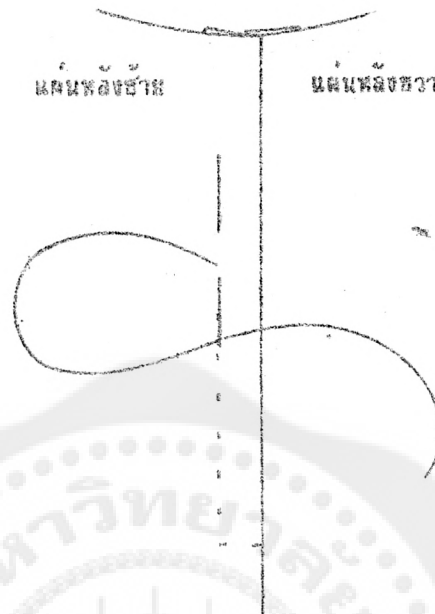
- 5.2 เนาที่ปีกที่เหลื่อมกับแผ่นหลังซ้าย ไพรอยมิตติของแผ่นหลัง
ทั้งสองแผ่นชนกันสนิท

- 5.3 เกณฑ์การเข้าที่ปีกด้านนอกของแผ่นหลังซ้าย

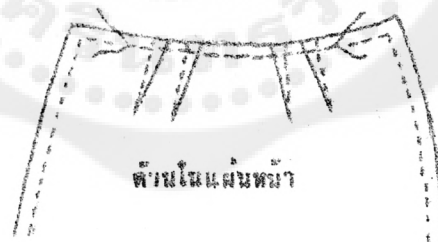

การตัดทาบอย่างเข็มนาฬิกาด้วยวิธีคำนวณทางตรง

5.4 คึงค้ายเนาออกแล้วรัดแผ่นหลังให้เรียบ

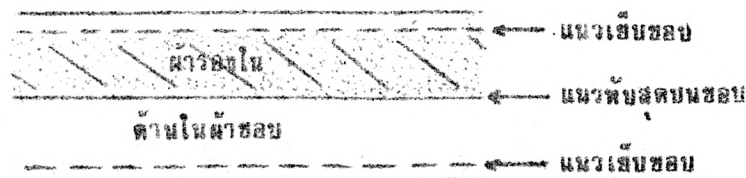
6. เข็มเกล็ดคุดหน้าของแผ่นทากตามแนวเนาด้วยจักรตอด้วยวิธีเดียวกันการ
เข็มเกล็ดหลัง รัดเกล็ดทุกเกล็ดให้ตมเข็มนาเส้นกลางตัวก่อนเนากระชั้นทุกเกล็ดไว้กับแนวเนา

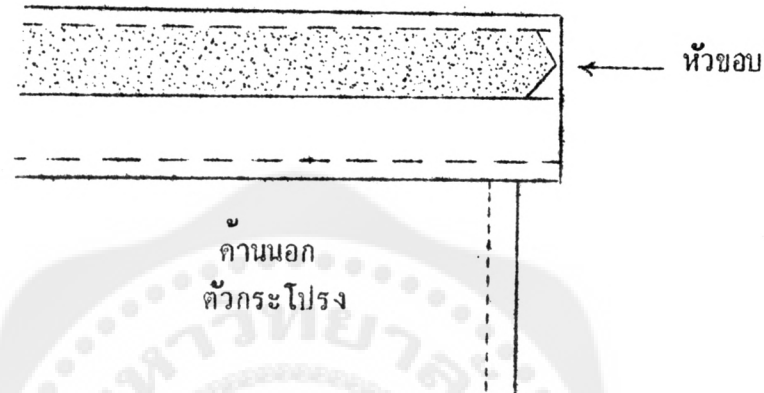
7. เนาทางแผ่นหน้าเข้ากับแผ่นหลังที่เส้นข้างตัว ใหญ่ที่สุดตะโกลบนตรงกัน
ทั้งสองแผ่น แล้วเข็มตะเข็มด้วยจักร เค้นกันลู่แล้วคึงค้ายเนาออกก่อนรัดเมตะเข็มข้าง

8. ทำขอบกระโปรงด้วยวิธี

8.1 เนาเฉียงผารองในทิศทำขอบกระโปรง

8.2 เหนือขอบกระโปรงด้านติดผารองในเข้ากับตัวกระโปรงตามรอยแนวเอว ให้
 คำนวณของขอบประกบกับคานถูกของตัวกระโปรง เว้นให้มีผ้าเหลือตรงหัวและท้ายขอบเพื่อเย็บหัว
 และท้ายขอบ แล้วเย็บจักรตลอดแนวเอว

8.3 พับครึ่งขอบกระโปรงตามรอยแนวพับสลับขอบ หันคานถูกของขอบประกบกัน
 เย็บหัวขอบเป็นรูปแหลมปลายขอบตัดตรง สำหรับปลายขอบควรทำให้ยื่นกว่าตัวกระโปรงเพื่อติด
 ขอบได้มีลักษณะสวยงาม

8.4 กลับขอบเอาคานถูกออก เนาเข็มริมปลายล่างขอบกระโปรงก่อนเนาติดกับ
 ตัวกระโปรง

8.5 เดินจักรเย็บขอบเอวเป็นคิ้ว ทำให้เท่ากันตลอดทั้งขอบ

8.6 พับชายกระโปรงตามแนวความยาวกระโปรงที่ทำไว้ เนาห่างแล้วสอย ติดขอบ
 เกี่ยวที่ขอบกระโปรง

8.7 กึ่งค้ายเนาออกให้หมด รีดทุกส่วนให้เรียบ

การเย็บเสื้อเชิ้ตหญิง

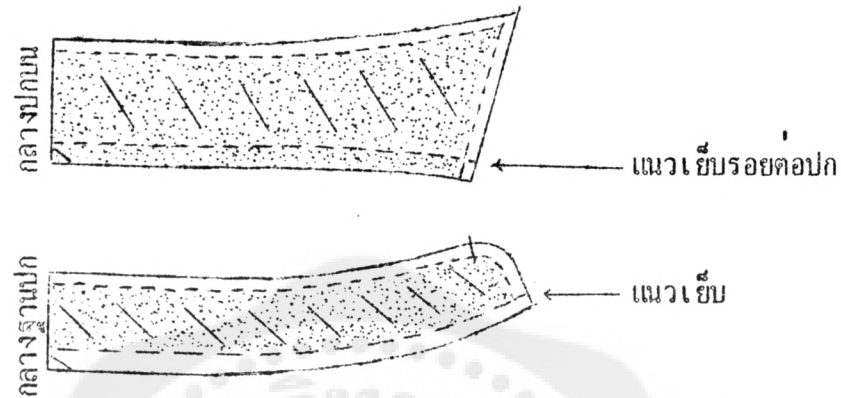
การเลาะค้ายเนาเพื่อแยกหน่วยใหญ่ของตัวเสื้อออกจากกันจำเป็นต้องทำเช่นเดียวกันคือ
 แยกแขนและปกออกจากตัวเสื้อ แยกชั้นหน้าตัวเสื้อและชั้นหลังออกจากกัน

การประกอบเพื่อเย็บเป็นตัวเสื้อมีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

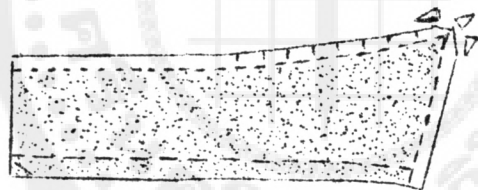
1. ทำปกให้เสร็จเรียบร้อย

1.1 ทำรอกในปกบนและฐานปก โดยตัดผารองในตามรูปปกให้พอดีรอยกะเย็บ
 นอกจากตรงริมล่างของปกบนส่วนที่ติดกับฐานปกจะต้องตัดผารองในให้เลย

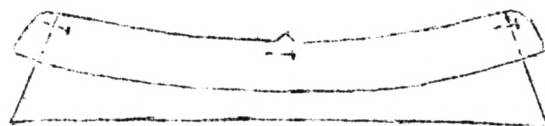
รอยกะเย็บลงมาเท่ากับผ้าตัวปก เนาเฉียงผารองในติดกับผ้าปกทั้งส่วนที่เป็นปกบน และฐานปก

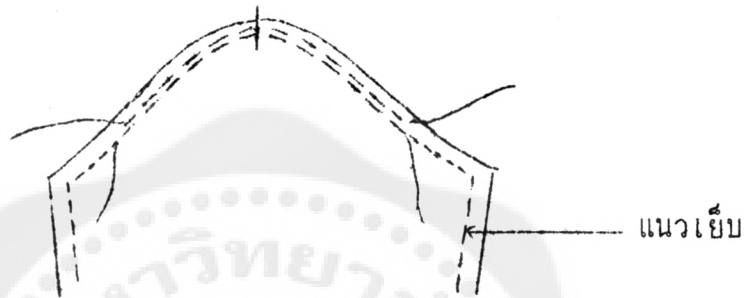
- 1.2 เย็บปกบนโดยรอบตามแนวกะเย็บ เว้นริมล่างของปกเอาไว้กลับปก ก่อนกลับปก ให้ขริบผ้ามุมปกออกให้ใกล้กะเย็บเพื่อให้กลับปกได้มุมแหลมสวย แล้วขริบส่วนเว้า ริมบนของปกเป็นระยะ

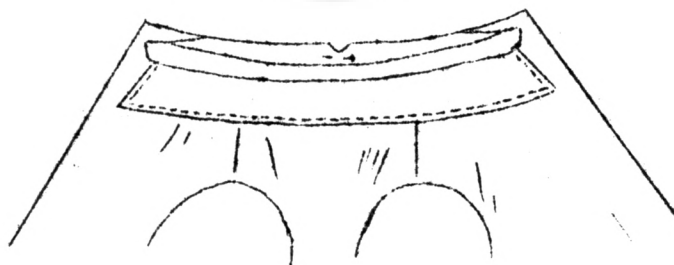
- 1.3 กลับปกบนแล้วเนาขอบปก รัศให้เรียบ แล้วเดินควมริมปกถ้าต้องการ
- 1.4 เข้าปกบนกับฐานปกตรงรอยต่อปกตามแนวกะเย็บ จัดปกบนไว้ตรงกลางระหว่าง ฐานปก เอาปลายปกลง ไขเข็มหมุดครึ่งกลางฐานปกให้ตรงกับกลางปกบน และ จุดสุดปกบนที่มาจรดกับเริ่มโค้งปลายฐานปกทั้ง 2 ปลาย เพื่อป้องกันปัญหาปกเบี้ยว แล้วเนาถึรอบฐานปกยกเว้นส่วนกลางฐานที่จะเย็บติดกับตัวเสื้อ เย็บจักรตามแนวเนา

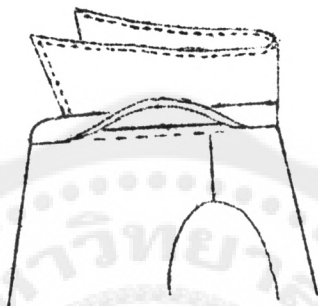
- 1.5 กลับฐานปกเอาคานนอกออก เนารอบแล้วรีดรอบประกอบกับตัวเสื้อ
2. ทำแขนเสื้อทั้งสองข้างให้เสร็จถาวรดังนี้
 - 2.1 พิจารณารอยรูดหัวแขนที่ทำไว้เมื่อสองตัว ผ่อนรอยรูดอย่าให้เห็นเป็นจีบ

- 2.2 เย็บใต้ท้องแขนที่เย็บปลายแขนไว้เรียบร้อยแล้ว
- 2.3 รีดแบตะเข็บใต้ท้องแขน
3. เนารอบแล้วเย็บไหล่ของแผ่นหน้าและแผ่นหลังให้ติดกัน รีดแบตะเข็บไหล่ทั้งสองข้าง
4. เนารอบแล้วเย็บข้างตัวให้แผ่นหน้าและแผ่นหลังติดกัน รีดแบตะเข็บข้างทั้งซ้ายและขวา
5. ประกอบปกเข้ากับตัวเสื้อโดยใช้เข็มหมุดตรึงกลางฐานปกด้านหนึ่งกับจุดกลางคอหลัง และสุกฐานปกกับริมสาปเสื้อทั้งสองข้าง

- 5.1 เนาคามรอยกะเย็บตลอดแนวคอเป็นตะเข็บคอแล้วเย็บจักรตามรอยเนา
- 5.2 พับเม้มริมฐานปกอีกด้านที่เหลือแล้วเนาติดตลอดแนวคอให้ริมพับเหลื่อมกับรอยเย็บเล็กน้อย

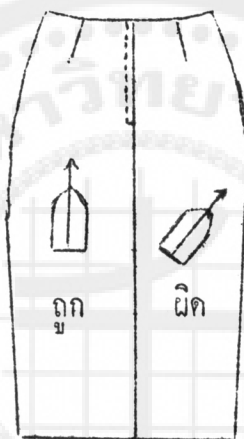
- 5.3 เย็บจักรทับรอยตะเข็บคอตลอดแนวแล้วเดินควัฐานปกด้วยให้ติดต่อกัน
6. ประกอบแขนเข้ากับตัวเสื้อด้วยวิธีเดียวกันกับการประกอบแขนเสื้อเพื่อลงตัว ให้เย็บตะเข็บรอบวงแขนด้วยจักรตามรอยเนาเมื่อรอบวงแขนเข้ากับรอบรักแร้ได้พอดี
7. เดินจักรเล็มชายเสื้อโดยรอบตามรูปโค้งมน
8. กันลุ่มริมตะเข็บให้เรียบรอยด้วยวิธีที่เหมาะสม เจาะรังคูนและติดกระดุมบนส่าบนหน้าและฐานปก
9. กึ่งท้ายเนาออกให้หมด แล้วรีดทุกส่วนให้เรียบรอย

การรีดลบรอย

การรีดลบรอยมีความสำคัญต่องานตัดเย็บเสื้อผ้าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าขั้นตอนอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นสิ่งที่ต้องทำคู่ไปกับการเย็บ เสื้อผ้าคุณภาพดีจะรีดกดตะเข็บ รอยคอ เกล็ดที่ท้าวเสร็จแล้วให้เรียบก่อนที่จะเย็บต่อไป หรือในการตัดแปลงเสื้อผ้างี้จะต้องรีดลบรอยที่เลาะออกให้หมดไปก่อนที่จะทำเป็นเสื้อหรือกระโปรงตัวใหม่

เนื่องจากการรีดผ้าวิธีนี้มีแค่ผลเสียต่อเสื้อผ้า เช่น อาจทำให้คอเสื้อยืดออก ผ้าเปลี่ยน
 เสียรูป ผ้าขึ้นมัน ผิวสัมผัสเสียไป และผ้าไม่เรียบ ฉะนั้นจึงควรเข้าใจวิธีรีดที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็น
 การรีดกดหรือการรีดไถ และเลือกใช้อุปกรณ์การรีดไถเหมาะสม การรีดจึงจะได้ผลสมความมุ่งหมาย

การรีดมี 2 วิธีคือ การรีดไถ (ironing) และการรีดกด (pressing) คนส่วนใหญ่คุ้นเคย
 กับการรีดไถ เพราะใช้เป็นประจำกับงานรีดเสื้อผ้าของครอบครัว แต่การรีดทั้ง 2 วิธีต้องรีดตาม
 เกรนผ้าจึงจะไม่ทำให้ผ้าเสีย

1. การรีดไถ คือการใช้เตารีดที่ปรับอุณหภูมิให้เหมาะกับชนิดของผ้าแล้ว รีดไถไปตาม
 เกรนผ้าให้ผ้าเรียบ ผ้ายับบ่นอยไม่จำเป็นต้องใช้ความชื้นช่วยผ้าก็จะเรียบได้หลังจากรีดไถแล้ว

2. การรีดกด จะใช้เมื่อถ้าใช้วิธีรีดไถแล้วจะทำให้ผ้าขึ้นมันเฉพาะบริเวณที่รีด มองดู
 นานาเกลียด หรือเมื่อต้องการลบรอยยับบนในผ้าผืนใหญ่ที่ใช้วิธีรีดไถไม่ได้ผลจนคิดเป็นชั้นหรือต้องการ
 ทำให้เกิดรอยดอกร เช่น รอยจีบ ทำให้ตะเข็บรอยต่อและเกล็ดแนบเนียนไปกับตัวเสื้อ ทำให้รอย
 พับชายกระโปรงเรียบเนียน การรีดกดต้องอาศัยความชื้นช่วยจึงจะทำรอยหรือลบรอยได้ดี

2.1 การให้ความชื้นในการรีดกด

2.1.1 ให้ทดสอบกับเศษผ้าที่ต้องการรีดว่าผ้านั้นต้องใช้ความชื้นมากน้อยเท่าใด
 เพราะเส้นใยที่ไหม้ผ้าแต่ละชนิดต้องการความชื้นในปริมาณแตกต่างกันในการทำให้ผ้าเรียบหรือ

เกิดรอยถาวร นอกจากนั้นความหนาของผ้า รอยที่ต้องการลบหรือการอยู่ตัวของรอยที่ต้องการทำ อาศัยความชื้นไม่เท่ากัน

2.1.2 ความชื้นที่ใช้ในการรีดกดอาจปรับให้มีปริมาณต่าง ๆ กันด้วยวิธีต่อไปนี้

- ใช้ฟองน้ำหรือผ้าสะอาดชุบน้ำแล้วบีบเอาน้ำออกอย่าให้น้ำหยด สูดลงบนผ้าปูทับสีขาวยบริเวณที่ต้องการรีด
- ใช้ผ้าปูทับสีขาวยชุบน้ำหมาด ๆ วางบนส่วนที่ต้องการรีด
- ใช้ที่พรมผาฉีคนำลงบนผ้าปูทับมากน้อยตามต้องการ

ผ้าที่รีดกดแล้วไม่ควรพับ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดรอย ทำให้ต้องเสียเวลารีดอีก

2.2 วิธีรีดกด ทำดังนี้

2.2.1 วางผ้าปูทับลงบนบริเวณผ้าที่ต้องการรีด จัดให้ผ้าทั้ง 2 ชั้น หันเกรนผ้าไปทางเดียวกัน ทำผ้าปูทับให้มีความชื้นในปริมาณที่เหมาะสมกับผ้าที่จะรีดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ปรับความร้อนเตารีดตามชนิดของผ้าแล้ววางทับลงบนผ้าปูทับ ยกเตารีดขึ้น ถ้าผ้าปูทับยังไม่แห้งให้วางเตารีดทับลงใหม่จนกว่าผ้าปูทับจะแห้ง การรีดกดให้ผ้าแห้งคาเตาใช้ไคสำหรับผ้าฝ้าย ลินิน ไหม เรยอง และใยสังเคราะห์ แต่ถ้าเป็นผ้าขนสัตว์ต้องรีบยกเตารีดขึ้นก่อนที่ผ้าจะแห้งสนิทเพื่อป้องกันไม่ให้ผ้ายึก

2.2.2 ให้รีดกดด้านผิวด้านของตะเข็บ แถบ หรือด้านผิวด้านของผ้าที่ต้องการรีด ถ้าจำเป็นต้องรีดด้านลูกของผ้าควยก็ควรรีดด้านผิวด้านของผ้าให้อยู่ตัวหรือให้รอยที่ต้องการลบออกจากเสียก่อน

2.2.3 รีดเกล็ดแนวตั้ง (vertical dart) ให้หันเข้าหากกลางตัว เช่น เกล็ดเอว เกล็ดไหล่ ส่วนเกล็ดตามแนวนอน (horizontal dart) เช่น เกล็ดข้างตัวเสื้อ ให้รีดหันเกล็ดลงมาจากเอว ถ้าผ้าหนาอาจรีดแบเกล็ดให้ไปทางซ้ายและขวาเท่า ๆ กัน

2.2.4 ไม่รีดทับลงบนเข็มหมุดที่กลับติดผ้าอยู่ เพราะหัวเข็มหมุดจะทำให้เกิดรอยบุ๋มบนผ้า นอกจากนั้นอาจทำให้แผ่นทองเตารีดเป็นรอย

การรีดกดอาจทำให้เกิดผลเสียใดๆได้ถ้าไม่ระมัดระวังในการใช้ จึงควรสนใจใน
รอยต่าง ๆ ที่ต้องการทำ เพราะถ้ารีดกดจนรอยอยู่ทั่วแล้วเกิดเปลี่ยนใจ การรีดกดเพื่อลบรอย
ทำให้เสียเวลา การทำรอยใหม่ตามต้องการย่อมเสียเวลาและไม่สะดวกเท่าครั้งแรก

งานคัลเย็บเสื้อผ้ามักจะใช้การรีด 2 วิธี คือรีดไดรอยพับของผ้าต้นใหญ่ก่อนคัล
บางครั้งก็ใช้รีดรอยพับของแถบคัลที่เกิดจากการเก็บไม่ถูกวิธี ก็ใช้ในพื้นที่ก่อนเย็บ ในขณะที่เย็บ
ส่วนใหญ่จะใช้การรีดกดเพื่อทำรอยจับให้ง่าย รีดเกล็ดให้เรียบเนียน และอาจรีดไถหัวหงั่วอีก
ครั้งเมื่อเสร็จงานเย็บแล้ว

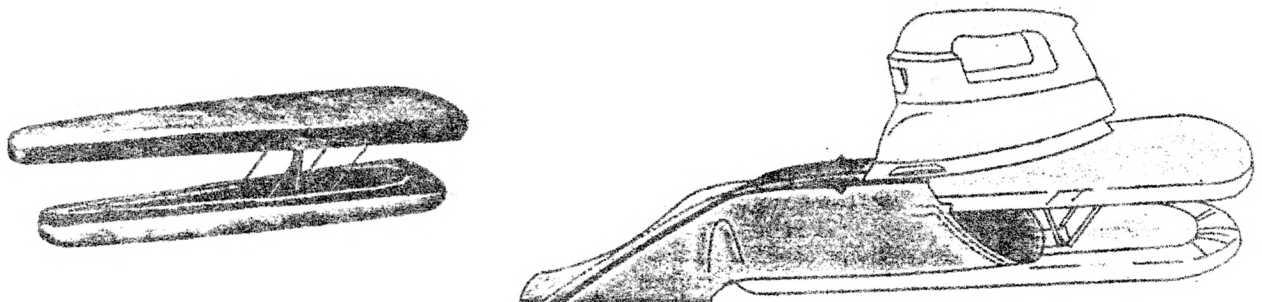
3. อุปกรณ์ทางชนิดสำหรับใช้ประกอบในการรีด นอกจากเตารีดและที่รองรีด
แล้ว ยังมีอุปกรณ์ขนาดเล็กบางอย่างที่จำเป็นต่องานรีดในการคัลเย็บเสื้อผ้า ช่วยประหยัดเวลา
ใช้ในการรีดและทำให้งานรีดได้ผลตามต้องการได้แก่

3.1 ผ้าปูทับ (Press cloth) ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับชนิดของผ้าที่
ต้องการรีด ส่วนใหญ่ใช้สีขาวหรือสีที่ไม่คล้ำ โทน

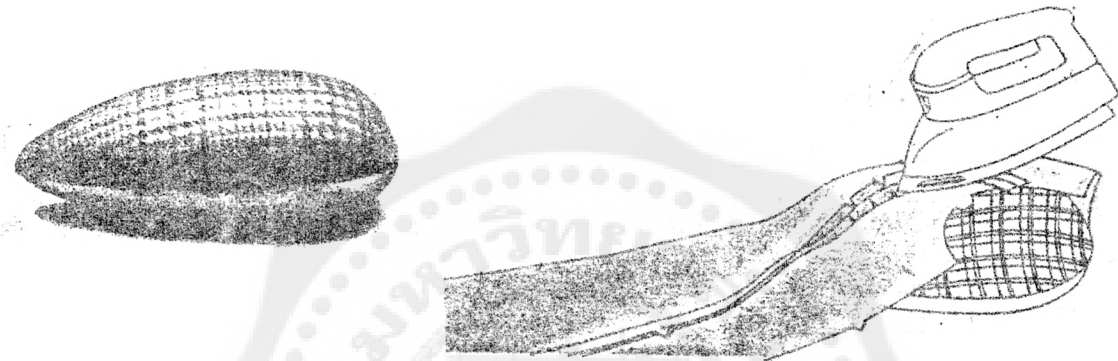
3.1.1 ผ้าผ้าขี้กวางแล้วไม่แข็งเหลืออยู่ เช่น ผ้าฝ้าย ใช้เป็นผ้าปูทับ
ผ้าไหมผิวสัมผัสเรียบ

3.1.2 ผ้าขนสัตว์ หรือเศษผ้าสักหลาด สำหรับใช้ปูข้างบนเสื้อผ
ขนสัตว์ที่ต้องการรีดกด

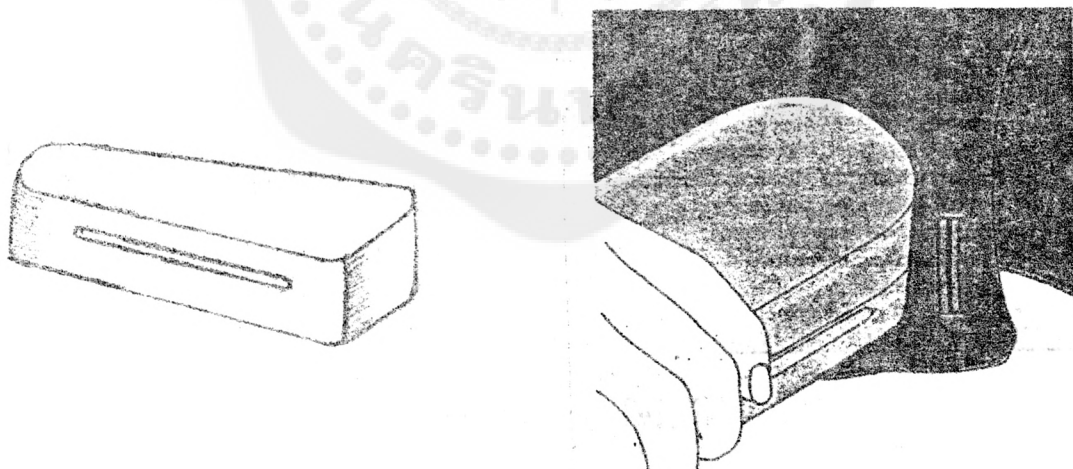
3.2 ที่รองรีดแขน (Sleeves board) เป็นที่รองรีดขนาดเล็ก รูปราง
และการกรูข้างในคล้ายที่รองรีดเสื้อผ้า ใช้สำหรับรีดแขนและแขนเสื้อของเสื้อหรือที่ ๆ รีดไม่สะดวกใช้
ไม้รองรีด เช่น ปลายแขน ไหล่และเสื้อเด็กบางส่วน ผู้ผลิตที่รองรีดจำหน่ายบางรายทำที่รองรีดแขน
เสื้อพร้อมมาด้วย

3.3 หมอนรองรัก ใช้เมื่อต้องการรัดส่วนโค้งในคิ้วเสื้อที่เกิดขึ้นจาก
เกล็ด หรือรัดตะเข็บโค้งเช่น ตะเข็บข้างตัวกระโปรงบริเวณโค้งตะโพก ตะเข็บอกของ Princess
Dress หมอนรองรักจึงทำให้มีรูปร่างต่าง ๆ และขนาดต่างกันตามความประสงค์ในการใช้สอด
อุปกรณ์ขึ้นตัวทำเองได้โดยใช้วัสดุที่ไม่ยุบตัวทำใส่ ส่วนเปลือกหุ้มทำจากผ้าฝ้ายสีต่าง ๆ หรือผ้า
ลายสก็อต พมพนาของหมอนรองรักที่ใช้งานได้สะดวก เรียบเนียนไม่เป็นลอนจึงจะช่วยให้รัดได้เรียบ

3.4 ไม้นุบ (Pounding block) ทำจากไม้นัก ๆ ขนาดกว้าง 3 นิ้ว
หนา 3 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว อาจทำปลายเรียวข้างหนึ่ง ทำทุกมุมให้มนเรียบ เชาะร่องไวคานข้างทำ
ให้จับใช้สะดวก ใช้ทุบทำรอยรั้งคุดเจาะ ขอบกระโปรงหรือกางเกง ช่วยลดงานรัดลง

3.4 แปรงสำหรับแปรงเสื้อ เป็นแปรงที่มีขนาดกว้างมีด้านสั้นพอเหมาะมือ
ใช้แปรงผาชนสัตว์ทำไหมขนหรือผิวสัตว์อื่นที่นุ่มสลุสลุสผาที่รัดกลับคืนสู่สภาพเดิม ไมคานแคตลันนุ่ม สามารถใช้
แปรงผืนและองหัดคเสื้อผาสักหลาดได้ด้วย

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เลือกตะเข็บสำหรับเย็บส่วนต่าง ๆ ในเสื้อผ้าได้ถูกต้องเหมาะสมและทำริมลุ่ยได้เรียบร้อย
2. รู้วิธีเย็บกลับตะเข็บ เย็บทับตะเข็บ และเย็บเกล็ดที่ใช้เสมอในการเย็บเสื้อผ้า
3. เย็บเสื้อผ้าให้สำเร็จเป็นตัวอย่างเรียบร้อยสวยงาม
4. บอกความแตกต่างระหว่างการรีดกกดและรีดไถ และเลือกใช้ไถถูกต้อง ในงานตัดเย็บเสื้อผ้า ตลอดจนเลือกใช้อุปกรณ์ในการรีดที่ช่วยให้งานรีดผ้าที่ตัดเย็บได้ผลตามต้องการได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้ผู้เรียนเย็บโดยยึดหลักการทำเสื้อเป็นหน่วยทำนองเกี่ยวกับการเนาเพื่อลองตัว
 - 1.1 เลาะตะเข็บที่ประกอบหน่วยใหญ่ของเสื้อผ้าวอก แล้วเย็บหน่วยย่อยที่สุดตามแนวเนา
 - 1.2 เย็บหน่วยใหญ่ขึ้นตามลำดับตามแนวเนาทุกตะเข็บ ให้ได้รอยเย็บที่เรียบร้อยสวยงาม
2. ผู้สอนสาธิตการรีดไถและรีดกกด และให้ดูตัวอย่างผลเสียที่เกิดจากการรีดผิดวิธี
3. เน้นผู้เรียนให้ทำริมลุ่ยให้เรียบร้อยและรีดตะเข็บที่เย็บแล้วทุกตะเข็บก่อนที่จะเย็บต่อไปเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพดี

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. อุปกรณ์ทุกชนิดสำหรับใช้ในการเนาและการเย็บจักร
2. อุปกรณ์ทุกชนิดที่จำเป็นต่องานรีด

ประเมินผล

พิจารณาจาก

1. การเลือกใช้อุปกรณ์ทุกชนิดได้ถูกต้องเหมาะสมและมีครบครัน
2. งานเย็บของผู้เรียนในคาน
 - 2.1 เลือกใช้ตะเข็บเย็บได้เหมาะสมและทำริมลุ่ยได้เรียบร้อย
 - 2.2 ใ้ซ้มีเข้มเหมะกับตะเข้บและชนิดของผ้าที่เย็บ
 - 2.3 ความประณีตในการเย็บ เช่น แนวตะเข็บเป็นไปตามที่กำหนด
 - 2.4 รั้คตะเข้บเรียบทุกตะเข้บและเย็บไปรั้คไปโดยตลอด
3. ความคล่องแคล่วในการทำงาน
4. ทำงานเสร็จในเวลาที่เหมาะสม
5. พอใจกับการทำงานอย่างมีระบบ

.....

การตกแต่งขั้นสุดท้าย

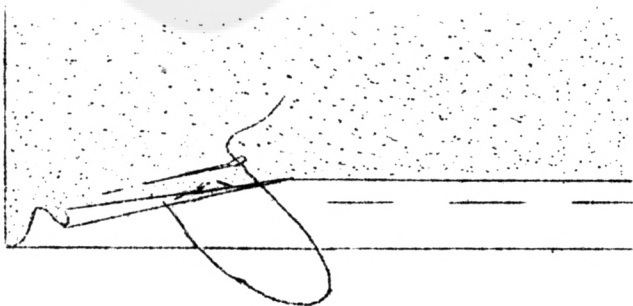
งานตกแต่งขั้นสุดท้ายเป็นการทำเสื้อผ้าที่ผ่านขั้นตอนการเย็บประกอบเป็นตัวให้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์พร้อมที่จะใช้งานได้ทันที การทำงานในขั้นนี้อาศัยความประณีตเช่นเดียวกับขั้นตอนอื่น ๆ ที่ผ่านมาแล้วของการตัดเย็บเสื้อผ้า จึงจะได้เสื้อผ้าที่ทนทาน มองดูมีคุณค่าน่าสวมใส่ การตกแต่งขั้นสุดท้ายที่ต้องทำเป็นประจำได้แก่ การสอย การทำรังคุดและการติดกระดุม การติดขอเกี่ยว และตัวรับ งานเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำด้วยมือ ถ้าทำอย่างถูกต้องจะแข็งแรงและตัดความรำคาญเรื่องต้องซ่อมลงได้

การสอย

รอยสอยที่ถ้าพิจารณาทางด้านถูกของเสื้อผ้าจะมองแทบไม่เห็นค้ายสอย แนวสอยจะเรียบไม่เป็นรอยย่น และถากลับดูทางด้านผิดของเสื้อผ้าจะเห็นวาระยะสอยแต่ละแถวเท่ากัน สอยติดทุกแถวและเก็บค้ายได้เสมอกัน ริมสอยจะช่วยเก็บชายลุ่ยของริมผ้าได้มิดชิดหรือช่วยให้ริมผ้าไม่ลุ่ย

1. ชนิดของการสอย การสอยด้วยมือที่ใช้กันเสมอได้แก่

1.1 สอยซ่อนค้าย ทำโดยสอดเข็มที่มีย้ายอยู่พร้อมเข้าไปใต้อยู่ที่ซ่อนอยู่ใต้ชายสอยแล้วดึงค้ายขึ้นมาให้สุด ตอมาจึงแทงเข็มเก็บเส้นค้ายของผ้าชั้นล่างขึ้นมา 1 เส้น ทำเช่นนี้ทุกแถวสอยให้แต่ละแถวห่างกันประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

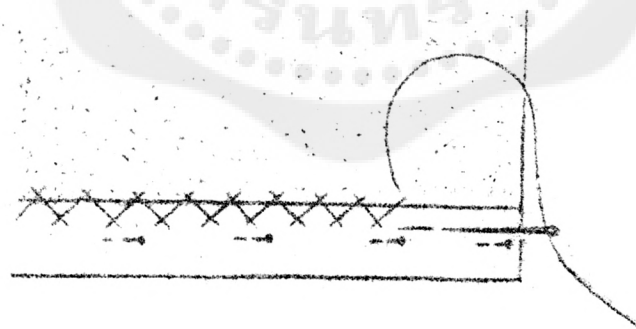

การสอยซ่อนค้ายเหมาะสำหรับใช้กับผ้าบาง เพราะไม่ต้องการเห็นค้ายสอยชัดเจน ทำให้เกิดความไม่นาดู

1.2 ส้อยพัน แบบมองเห็นสายส้อยมากกว่าส้อยซ่อนสายและมั่วรีทำ
 ต่างกัน คือ การแทงเข็มเพื่อเก็บเส้นสายของผาชั้นล่างและแทงเข็มชั้นบนร้อยพันสายส้อยจะทำให้
 ไหวพร้อม ๆ กัน การส้อยพันจึงทำได้เร็วกว่าและให้ความทนทานแก่สายส้อยมากกว่าแบบแรก

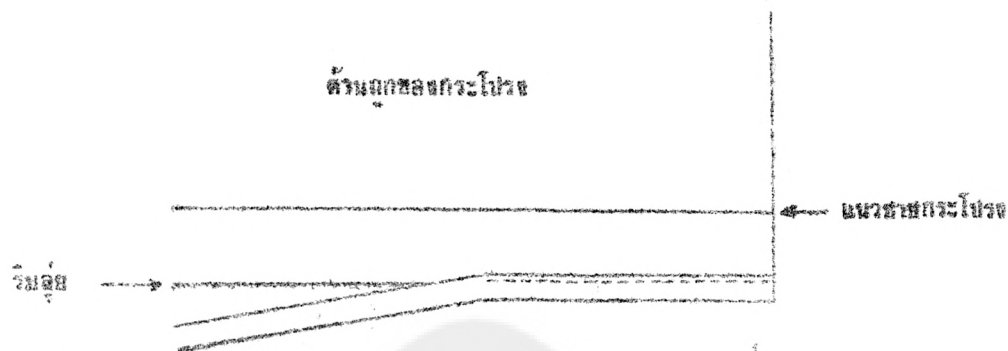

1.3 ส้อยพันปลา เป็นการส้อยที่เริ่มคนเท้าจากซ้ายไปขวา ซึ่งตรงกันข้าม
 กับส้อยแบบทกลาวมาแล้ว ทำโดยเริ่มแทงเข็มชั้นในทางริมซ้ายส้อยเข้ามาในหัวเสื้อหรือกระโปรง
 ประมาณ $7\frac{1}{8}$ นิ้ว แล้วแทงทะลุลงมาถึงชั้นล่างยาวประมาณ $1\frac{1}{4}$ นิ้ว พร้อมกับเก็บเส้นสายของผา
 ชั้นล่างขึ้นมาก่อนที่จะดึงเข็มขึ้น ทำต่อไปเช่นนี้ทุกแถว รอส้อยทางคามผัดของเสื้อตัวจะเห็นสายส้อย
 ไหวกันตลอดแนว

การส้อยพันปลาเหมาะที่สุดสำหรับใช้ส้อยชายผ้าที่ไม่ดูขม ไม่ทองกับริมก่อนส้อย
 แต่อาจจะใช้กับผ้าเนื้อหนาที่ดูขมหรือริมชายส้อยเหลือผ้าแถบมาก ให้คามชายดูขม
 ให้เรียบร้อยก่อนส้อยด้วยเพลาสำหรับคามชายหรือคามควมลูกไม้คามชาย ด้วยวิธีทาบคามหนึ่งช่อง

เทพผาตามชายหรือลูกไม้แทนริมซ้ายดูประมาณ $\frac{1}{3}$ นิ้ว ทางด้านถูกของเสื้อผ้า เข็มจักรทับ
ริมซ้ายตามหาแนวไหตลอดแนว แล้วจึงทับตามแนวชายกระโปรงและสอยผ้าโปลา

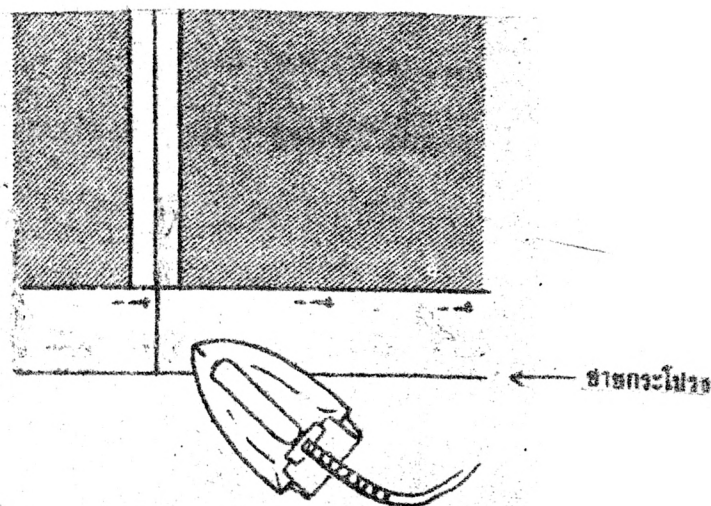

การเลือกใช้ชนิดของการสอยควรพิจารณาตามชนิดของผ้าที่ใช้ตัดเสื้อหรือกระโปรง
และตำแหน่งที่จะตอกสอย จึงจะได้อะไรขึ้นจากการสอยสมตามมุ่งหวัง

2. การเตรียมงานสอย การเตรียมไหมพรมและถักคองกลอนลงมือสอยจะช่วยให้งาน
ทำางานได้สะดวกรวดเร็วและได้สวยงาม สอยที่สอยงาม จึงควรเตรียมดังนี้

2.1 เตรียมค้ายสำหรับสอยให้ยาวประมาณ 20-30 นิ้ว ถ้ายาวมากจะทำให้
สอยช้าเพราะคองคองยั้งไม่ไหลสอยทันกัน เมื่อค้ายเกิดพันกันเป็นปมก็จะเสียเวลาแก้ปม
ถ้าแก้ไขไม่ออกก็จะต้องตัดค้ายทำกันค้ายหลุ่และทำปมเมื่อเริ่มใหม่ทุกครั้ง

2.2 พับชายกระโปรงตามรอยที่ทำไว้ไหตลอดแนว แล้วจึงควยเข็มผูก
เป็นระยะแทนรอยพับชาย รัดคดตลอดแนวพับโดยไม้รัดพับเข็มผูก จะช่วยให้รอยพับชายกระโปรง
อยู่ตัวสอยได้งามขึ้น

2.3 ถ้าสอยซอนค้ายหรือสอยพันให้เนาทางริมสอยค้ายค้ายเนาแล้วจึงตั้งเข็มหมุดออก
ก่อนสอย แต่ถาสอยพันปลาไม้ตองเนาค้ายค้าย

ในการทำซายสอยซายกระโปรงย้วย ต้องทำซายพับสอยให้เล็กกว่ากระโปรงแบบอื่น จึง
จะสอยไค้เรียบ ไม้มีรอยจีบเป็นช่วง ๆ ตามริมสอย

ไม่ว่าจะสอยค้ายวิธีใดควรผอนค้ายสอยให้พอถี่ทุกก้าวสอย คือไม่ตึงจนตึงหรือผอนมากเกินไป
ไปจนค้ายหยอน เพราะถาตึงเกินไปก็จะเป็นรอยย่น ริมสอยจะไม่กระชับและค้ายสอยถูกเกี่ยวไค้ง่าย
ถาค้ายสอยหยอน การลมรอยเหล่านี้นค้ายการรีดจึงไม่ไค้ผล

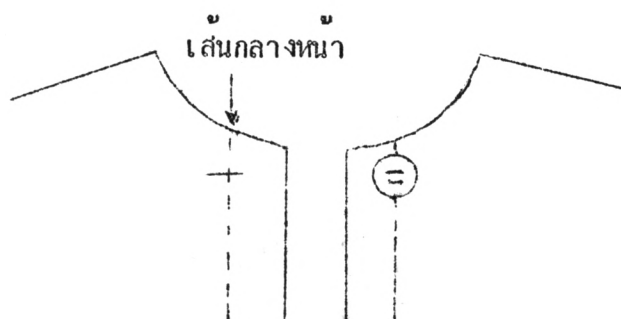
การทำรังคุมและเม็ดคุม

เมื่อตองการกระคุมสำหรับติดเสื้อผา เรามักจะคิดถึงชนิดของกระคุมก่อนที่จะพิจารณาเรื่อง
จำนวนเม็ดคุมที่จะใช้และขนาดของรังคุม แต่อย่างไรก็ตามความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งของเม็ดคุมหรือ
รังคุมจะช่วยให้กะจำนวนกระคุมที่ต้องใช้ไค้ถูกต้อง

1. ตำแหน่งของรังคุมและเม็ดคุม ปกติเสื้อหญิงจะมีรังคุมอยู่คานขวาของตัวเสื้อและจะทำ
ตามแนวราบหรือทำตามเกรนผาทางขวาง แต่อาจจะพบรังคุมในแนวตั้งที่เสื้อใช้ติดหญิงและซาย ช่วง
ของรังคุมมักจะเว้นแต่ละช่วงเท่ากันตลอดแนว ในการจัดให้อยู่เป็นกลุ่มจะทำเมื่อตองการใช้กระคุม
เป็นเครื่องตกแต่งเสื้อไปในตัว ความยาวของรังคุมและตำแหน่งของรังคุมขึ้นอยู่กับขนาดของกระคุม
บวกกับความหนาของเม็ดคุม

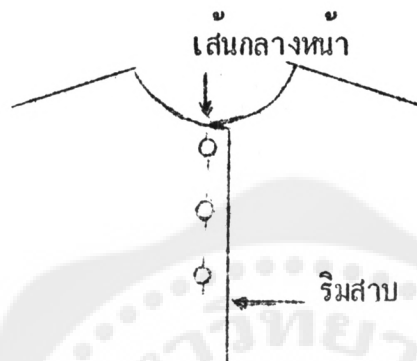
ตำแหน่งที่ถูกต้องของรังคุมและเม็ดคุมควรสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้

1.1 สัมพันธ์กับเส้นกลางหน้า รังคุมที่ทำตามแนวราบจะมีหัวรังอยู่ใกล้เส้นกลางหน้า
ตัวรังอยู่ค่อนเข้ามาในตัวเสื้อ ส่วนตำแหน่งของเม็ดคุมจะอยู่กึ่งกลางเส้นกลางหน้าพอดี การกะ
ตำแหน่งของเม็ดคุมและรังคุมเช่นนี้ช่วยให้ส่าพหน้าซอนเกยกันพอดีเมื่อกลัดกระคุมแล้ว

แต่ถ้าผานาหรือเม็ดคูนใหญ่ หัวรังอาจอยู่ใต้เส้นกลางหน้าเข้าไปในตัวเสื้ออีก $\frac{1}{8}$ นิ้ว ส่วนเม็ดคูนก็ต้องติดลึกตามไปด้วย ในกรณีเช่นนี้สายเสื้อจะต้องกว้างขึ้นเพื่อให้ง่ายขึ้น

รังคูนตามแนวตั้งเหมาะสำหรับเม็ดคูนขนาดเล็ก ติดเป็นช่วงสั้น ส่วนตำแหน่งของรังคูนจะต้องอยู่บนเส้นกลางหน้า

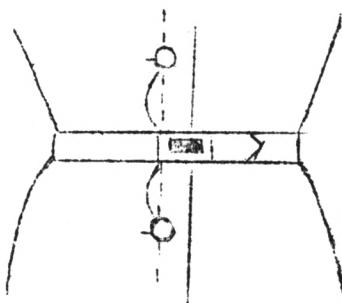
1.2 สัมพันธ์กับคอเสื้อและริ้วคอ เมื่อกลักระคูนแล้ว

1.2.1 เม็ดคูนจะไม่ยื่นขึ้นไปอยู่เหนือคอเสื้อหรือนอกสายเสื้อ

1.2.2 จะมีริ้วผ้าเหนือเม็ดคูนและระหว่างริ้วเม็ดคูนกับริ้วคอเท่ากันและเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางเม็ดคูน + $\frac{1}{8}$ นิ้ว

1.3 สัมพันธ์กับเส้นอก จะต้องพยายามกะให้มีรังคูน 1 รังอยู่บนเส้นอกเพื่อกระชับให้สายเกาะกันได้ดีเมื่อเคลื่อนไหวบนหน้า ถ้าทำไม่ได้ควรติดกระคูนแป้นระหว่างกระคูนขวงนั้น

1.4 สัมพันธ์กับเข็มขัด เรื่องนี้สำคัญมากสำหรับเสื้อชุดที่มีเข็มขัด กระคูนเม็ดสุดท้ายของตัวเสื้อที่อยู่เหนือเข็มขัดและกระคูนเม็ดบนสุดของส่วนที่เป็นกระโปรงควรอยู่ห่างจากเข็มขัดเท่ากัน จึงจะงาม

ตำแหน่งและความยาวของรังคูนควรทำรอยไว้บนแบบตัดเช่นเดียวกับแนวเย็บอื่น ๆ ของตัวเสื้อ เพื่อทำรอยลงบนคานถักของผ้าต่อไป

2. การทำรังคุด อาจดักด้วยมือหรือดักด้วยเครื่องจักร ส่วนมากเสียตำราจรูป จะดักรังคุดด้วยเครื่อง เพราะทำไ้รวดเร็ว เป็นจำนวนมาก จักกระยาขึ้นคัพเพ่งจะมีเครื่องดัก รังคุดหรือมดควย เพียงแต่ตั้งโปรแกรมสำหรับดักรังคุดเมื่อต้องการก็จะใช้งานไ้ทันที รังคุดดักด้วยมือถ้าทำปรกติจะมองคุดส่วนงานและเริ่มรอกควยไ้เครื่องดัก รูปร่างของรังคุดดักลักษณะคล้ายขอบพัดลมหนึ่ง ส่วนนอกมดกึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการดักและเป็น ทายรังบนเป็นเส้นตรง วิธีการรังคุดกมขั้นตอนโดยลำดับ ดังนี้

2.1 สั้รวจรอยรังคุดที่ทำไวบนผาว่าอยู่บนเกรนผาอย่างถูกต้อง

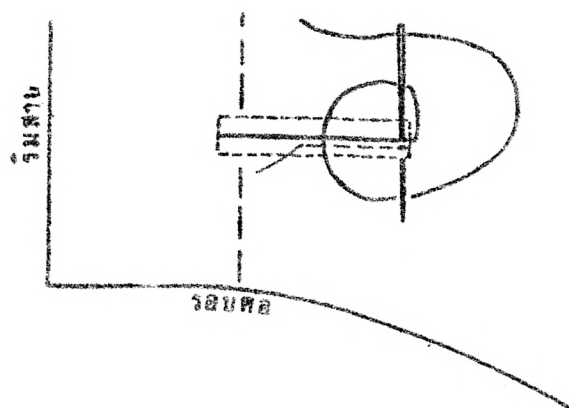
2.2 เนาถึ ๆ รอบรอยรังคุดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผา กว้างประมาณ $\frac{1}{8}$ นิ้ว

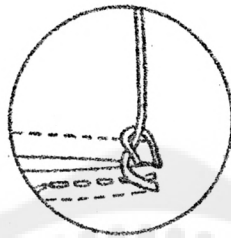
2.3 ไ้กรรไกรตัดคามรอยรังคุด

2.4 ไ้ค้ายเส้นเดี่ยวกะโหยาวพอดักรังคุดไ้ตลอดครั้ง เริ่มต้นทำจาก มุมบนของรังทางซ้ายมือกรรไกรรอยตัดพอดี ไ้ขอบคปมค้ายแต่ทำปลายค้ายไ้ติดอยู่กับผาโดยกาไ้ เนาจากกลางรัง 2-3 กาว ปล่อยทางค้ายไ้

ต่อมาไ้สอดเข็มลงตรงไ้รอยตัด ไ้ปลายเข็มตรงแนวเนารอบนอก ต้องคอย ระวังไ้เข็มขั้ยอยู่เหนือเส้นควยเนาเสมอ การดักรังคุดจะทำได้สะดวกขึ้นถ้าจับเสื่อกลับหัวลง เนาเริ่มต้น

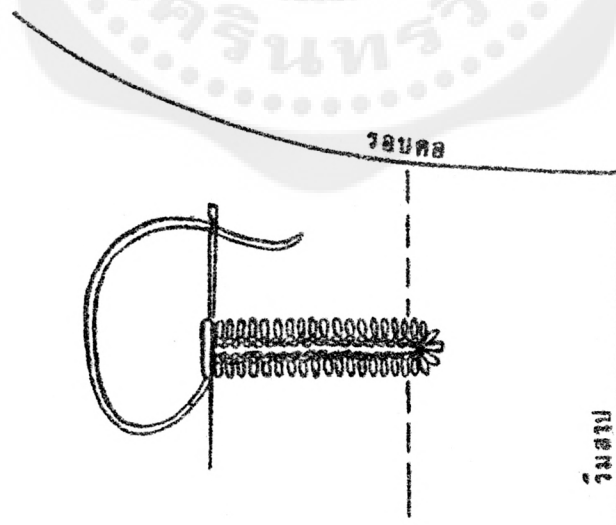

2.5 ดึงสายขึ้นจากรังไปทางมุมขวาของรอยตัด จะทำให้เกิดปมตรงมุม รอยตัดให้ดึงสายพอตึงเท่านั้น (ถ้าดึงตึงเกินไปจะทำให้สายเริ่มรั้งคูนขึ้น) ดึงต่อมาควรวัดเชือกกัน ไหลขนานและเท่ากับรอยดักอันแรก ก็จะเริ่มปักลงไถทางจากรอยแรกพอที่จะทำให้เกิดปมตรงริมรอยตัด คล้ายกันเหมือนลูกปักตลอดแนว

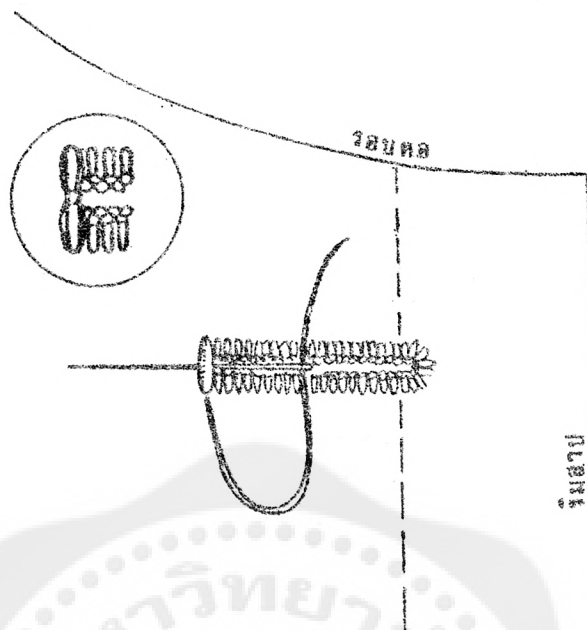

2.6 เมื่อถึงหัวรั้งพยายามปักเข็มลงเพื่อให้ได้แนวดักโค้งคล้ายพัด เพื่อไม่ให้เกิดปมเด่นและโต

2.7 ดึงแนวกลางควรวัดเชือกกันกับแนวบนไปจนสุดซ้ายมือ ให้รอยดักสุดท้าย อยู่ตรงกับรอยเริ่มตน แล้วทำเส้นตรงปัดหัวท้ายรั้งใหม่ให้ความยาว เท่ากับรอยดักอันบนและอันล่างรวมกัน ทำเส้นตรงเช่นนี้ 2-3 เส้น

2.8 ตรงกลางเส้นตรงให้แทงเข็มลงให้ติดฝาริมรอยตัดแล้วดึงสายขึ้น หัวบนลักษณะนี้ 2-3 ครั้ง แล้วจึงแทงเข็มลงก้านฝักของรังคูนเพื่อทำกันหลุด

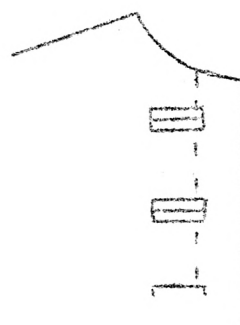
2.9 ทำกันหลุมดินหลังรั้วด้วยการสอยเข็มไปตามแนวรั้วดินแล้วตักค้ำยให้ทิ้งพอที่จะสอยค้ำยออกให้ขี้ดินรั้วดิน

3. การทำรั้วดิน เป็นการเจาะรั้วดินด้วยการเขี่ยจักรเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางตอนที่จำเป็นต้องสอยค้ำยมือ สำหรับดินรั้วดินอาจใช้ผ้าขี้เค็ดขยเจ็ดยัง หรืออาจใช้ผ้าสองชั้นตรงหรือเจ็ดยังก็ได้ การใช้ผ้าสองชั้นทำรั้วดินก็มักจะสอยเชือกหรือไหมพรมรั้วดินเพื่อให้สองข้างรั้วดินและแข็งแรงขึ้น รั้วดินแบบนี้ใช้ไ้มากเท่าแบบแรก

รั้วดินแบบผ้าเจ็ดยังขี้เค็ดขยมีวิธีทำดังนี้

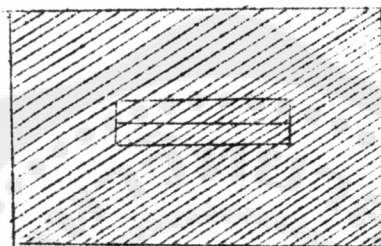
3.1 กำหนดค่าแฉ่งรั้วดินในแนวราบขวางแนวเส้นกลางหน้า ใต้หัวรั้วลำเส้นกลางหน้าออกมาทางสายประมาณ $\frac{1}{8}$ นิ้ว ทุกรั้ว

3.2 ที่เส้นหัวรั้วดินกว้าง $\frac{1}{4}$ นิ้ว ขาวเท่ากับความกว้างของไม้ค้ำ

3.3 กลึงทำรอยรังคัมที่ทำขึ้นให้ติดทางคานฉีกของเสื้อ และให้ทำรอยบนสาบในตัวของเสื้อแต่ทางคานฉีกของผาควย

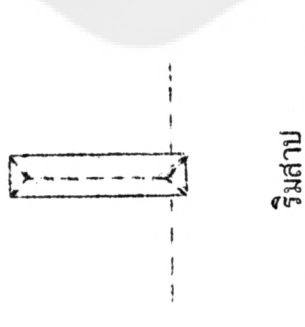
3.4 ตัดผ้าเฉลียงสำหรับกั้นรังคัมให้กว้างกว่ารังคัมไม่ต่ำกว่า $\frac{1}{2}$ นิ้ว โดยรอบจำนวนชิ้นผ้าที่ตัดให้เท่ากับจำนวนรังคัมที่จะกั้น

3.5 วางผ้าเฉลียงลงกึ่งกลางรังคัมบนคานฉีกของเสื้อ ให้กึ่งกลางของผ้าเฉลียงอยู่ตรงกึ่งกลางรังคัมพอดี แล้วเนาเข้ากับตัว

3.6 พลิกกลับคานฉีกตัวเสื้อ เย็บจักรถี่ ๆ รอบรังคัม

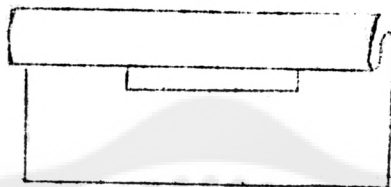
3.7 ใช้กรรไกรปลายแหลมเล็กขริบเพื่อกลับผ้ากั้นรังคัมตามรอยไขปลา การตัดตรงมุมรังคัมควรระวังอย่าขริบคายเย็บมุม

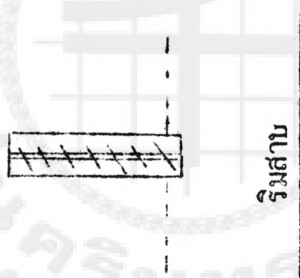
ริมสาบ

3.8 ตลบเอาผ้าเฉลียงกั้นรังคัมที่อยู่บนคานฉีกของตัวเสื้อให้ลอกของรังคัมลงมาอยู่คานฉีกของตัวเสื้อ

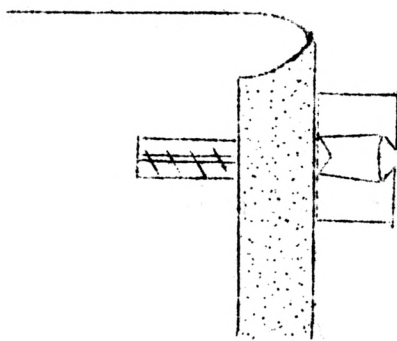
3.9 พยายามจกมุมรังคุมให้เป็นเหลี่ยมและจกผ้ากั้นที่ตกลงล่างตามแนวยาวรังคุม
เลื่อนผ้าทั้ง 2 ซีกให้แลบออกมาพบกันที่แนวกลางรังคุม

3.10 เนาเฉียงคานถูกของรังคุมเพื่อตรึงผ้ากั้น 2 พากรังให้อยู่ในแนวที่ทำได้

3.11 ตลบผ้าตัวเสื้อขึ้นแล้วเย็บจักรขวางหัวและท้ายรังเพื่อกระชับผ้ากั้นให้คงที่

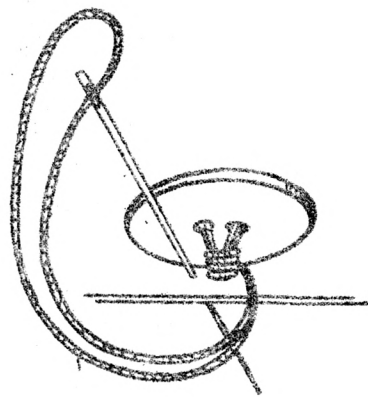
3.12 เเจาะแหวกลางรังคุดที่สำคานโนและอิมมูมเหมือนชด 3.7 ภูมิอัย
ทลนเชาชางโนกอนด้อยคานนแหวอรงไฟเรยบรอย

500

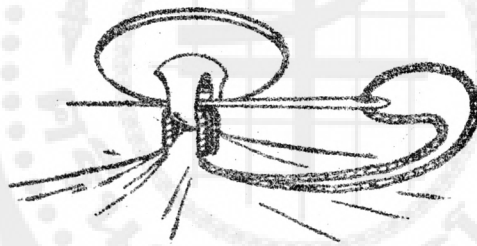
3.13 คัดดาบเนาเอียงตรงกลาง 2 ฟากวังตานนอกออกทอง

4. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิธีแบบกระตุมอย่างถูกต้องทำให้เกิดความไว้วางใจ
 ส่วนงานและหน่วยงาน ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้

4.1 ใช้ขายดีเกี่ยวกับกระดกม 2 เสน ห้าปมรวมทปลายตาย 1 รบมมม 1 คม

การเย็บกระดุมมีก้านใช้วิธีเดียวกัน ต่างกันตรงรูกระดุมอยู่ที่ก้านใดเม็ดคุม การเย็บ
จึงต้องทำใ้เม็ดคุม

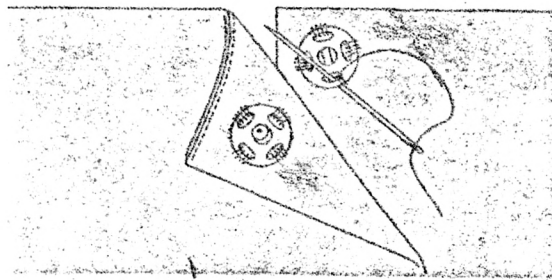

5. การติดกระดุมแป้น เนื่องจากกระดุมชนิดนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากกระดุม
ธรรมดา คือประกอบด้วยส่วนและตัวกลางที่ประกบกันโดยสนิท จึงไม่ตอมมีรังคุดและฉาตตัวใด
ตัวหนึ่งก็จะใช้งานไม่ได้ แต่ก็ไม่ควรทิ้งกระดุมที่ชำรุดหรือกระดุมที่ติดอยู่กับเสื้อที่ไม่ใช่แนว ไหเลาะ
เก็บสำรองไว้ใช้ประโยชน์ภายหลัง วิธีติดกระดุมแป้นจึงมีลักษณะเฉพาะตัวและต้องศึกษาวิธีที่จะ
ทบทวน

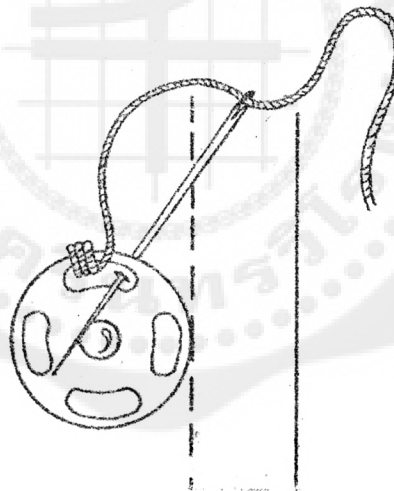
วิธีทำดังนี้

5.1 ทำรอยที่จะติดกระดุมด้วยชอล์กหรือเข็มกด

5.2 ติดผ่าน (ซึ่งมีความหนาอยู่กลางเม็ด) ที่ตัวเสื้อตามแนวที่ปัก และติด
ตัวกลางหรือตัวรับที่ตัวเสื้อตามกลางให้ตรงกัน

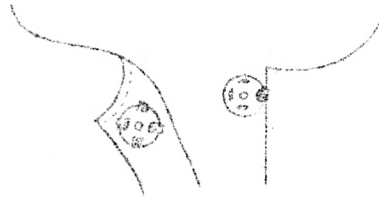

5.3 ในการเย็บโขนแบบทากเย็บไว้ม้าโตตัวกระคุม อาจใช้คายนูเย็บผ้าเส้นคายนเล็ก วางตัวกระคุมทับมตาเย็บ แล้วสอดเข็มแทงขึ้นรูกระคุมทั้งคายนขึ้น คลจากนั้นให้สอดเข็มลงในผ้านอกตัวกระคุมใกล้รูมูกก่อนที่จะแทงเข็มขึ้นในรู จึงคายนูเย็บให้ตึงพอดี ทำเช่นนั้น 2-3 ครั้ง พยายามให้คายนูเย็บขึ้นขอบกระคุมขึ้นกันจึงจะดูงาม

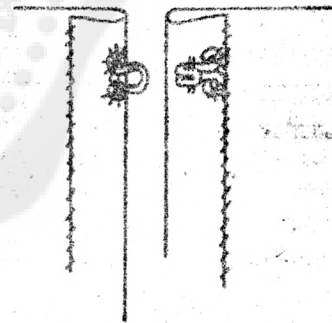
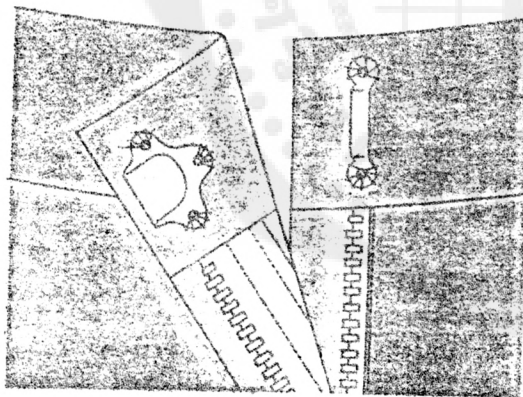
5.4 เมื่อเย็บเสร็จรูหนึ่งแล้วจึงสอดเข็มเข้าไปในรูกระคุมรูต่อไป ทำเช่นเดียวกันจนครบทั้ง 4 รู ทำกับทุกคายนเย็บโขนกระคุมก่อนตัดคายน

ถ้าต้องการใช้กระคุมแบบติดแถบขอได้ขวนบริเวณปลายเปิดของเสื้อผ้าที่ผ้าชนกัน จะต้องติดตัวรับโขนออกมากรอรอยผ้า โดยการเย็บเชื่อมกระคุมให้ติดกับตัวริมผ้าตรงรูกระคุมที่อยู่ขึ้นรอยผ้าเพียงรูเดียว ส่วนผ้าบนติดหลบเข้าข้างในของริมผ้าที่เหลือตรงตำแหน่งที่เมื่อปักกระคุมแล้วรอยผ้าจะชนกันสนิท

การตัดข้อเกลียว

เครื่องเกาะเกลียวชนิดนี้เหมาะสำหรับสายเคเบิล เพราะต้องการให้ช่วยตรงพาส่วนที่
ซ้อนกันอยู่ซ้อนกันโดยสิ้นเชิงเรียบร้อยแล้วตลอดช่วงเวลาใช้งาน มักใช้สำหรับบริเวณที่ถูกต้องมากและไม่เหมาะ
ที่จะยึดเกลียวกับตัวกระดุม เนื่องจากข้อเกลียวแต่ละชิ้นมีขนาดต่างกันและรูปร่างของตัวรับไม่
เหมือนกัน ตำแหน่งที่จะตัดข้อเกลียวจึงแตกต่างกันไป ส่วนวิธีตัดใช้ช่างเดียวกัน

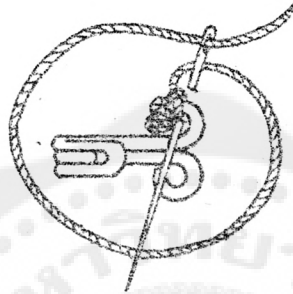
ข้อเกลียวที่ตัวรับตรงช่วยให้ง่ายบริเวณที่ถูกต้องจึงใช้กับข้อเกลียวซ้อนกันโดยสิ้นเชิง เพราะลักษณะของ
ตัวรับทำให้ตัดได้เฉพาะส่วนที่เหมือนกันเท่านั้น ซึ่งต่างจากข้อเกลียวที่ตัวรับโค้งมักจะตัดเพื่อ
ให้เห็นรอยผ่าชัดเจนขึ้น

วิธีตัดข้อเกลียวและตัวรับทำดังนี้

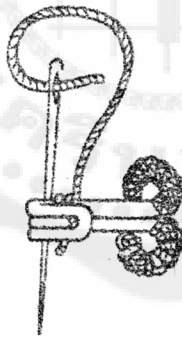
1. กำหนดตำแหน่งที่จะตัดข้อเกลียวและตัวรับแล้วทำเครื่องหมายไว้

2. ใช้สายเส้นเดียว ซ้อนปลายสายไว้ทางด้านผิดของตัวเสื้อ เริ่มแทงเข็มขึ้น ทะลุผ้าโพตรงับรูหนึ่งท่อนขอเกี่ยวแล้วดึงสายขึ้นให้สุด

3. สอดเข็มจากด้านนอกรูที่ท่อนขอเกี่ยวลงบนผ้า ไขปลายเข็มโผล่ในรูพร้อมกับ ดึงสายไว้ข้างกลางปลายเข็ม ทำเป็นห่วงลูกโซ่ แล้วดึงสายให้แน่น ทำเช่นนี้จนเต็มที่จะรู

4. เย็บจนตรงปลายที่เกี่ยวให้ชิดส่วนทั้ง 2 - 3 ครั้ง เพื่อให้หัวเข็มติดแน่นกับตัวเสื้อ แล้วทำกันหลุดสายซ่อนไว้ให้เรียบร้อยก่อนตัดสาย

การเย็บตัวรับทำเช่นเดียวกับการเย็บขอเกี่ยวในข้อ 2 และ 3 ทั้งตัวรับตรงและ ตัวรับโค้ง ในบางกรณีที่ต้องการความปราณีตหรือจำเป็นต้องติดขอเกี่ยวในที่ ๆ อยู่ในสายตา ตลอดเวลา ควรใช้หัวตัวหนอนไว้สำหรับรับขอเกี่ยวแทน

วิธีทำตัวหนอนมีดังนี้

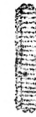
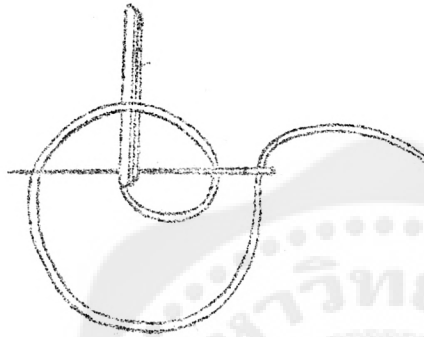
1. กำหนดตำแหน่งและความยาวของตัวหนอนที่จะทำให้แน่นอนแล้วจึงเป็นรอยไว้
2. ใช้สายทบกันเป็น 2 เส้น ทำปมปลายสายก่อนเย็บ ซ้อนปลายสายไว้ทางด้านผิด

ของตัวเสื้อ ให้แทงเข็มขึ้นข้างบนตัวเสื้อตรงจุดที่กำหนดไว้ ดังลายชั้นในสุดแล้วปัก เข็มลงยังจุดที่เหลือนบนตัวเสื้อ ดังลายลงข้างล่างอย่าให้ตึง

3. ทำวนเช่นนี้ 3-4 ครั้ง เพื่อให้ไหมเข้าขมรวมกันหลายเส้น

4. ให้เริ่มถักตัวนอนตรงครึ่งสุดท้ายที่แทงเข็มขึ้น ถักตัววัดเกี่ยวข้องกับกับการเข้า

กระดุมแปะ

ตัวนอนปัก

5. พยายามถักให้เข้าขมติดกันตลอดแนวชายบนและดังลายให้ตึงพอดีเท่ากับทุกครึ่ง
พอดี จึงจะได้ออกนอนที่สวยงาม

6. เมื่อถักตัวนอนสุดแนวชายบนแล้วให้แทงเข็มลงตามผิดของตัวเสื้อทำปมกันค้ำช
หลุดให้แทงแรงก่อนตัดค้ำชออก

การรีดลบบรอยครึ่งสุดท้าย

เสื้อทุกตัว เมื่อตักแต่งขึ้นสุดท้ายแล้วควรรีดให้เรียบทั่วทั้งครึ่งแมจะไคผานการรีด
เป็นคราว ๆ ในขั้นการเข้ามาแล้วก็ตาม เพราะการจับตักมาเมื่อตักกระดุม ทำรังคุด ส้อยและ
อื่น ๆ ทำให้ผายย การรีดครึ่งสุดท้ายอย่างถูกวิธีช่วยให้โครงรอยต่าง ๆ ที่ต้องการลบหมดไป
และทำให้เสื้อมองดูปรามิหงดงาม เสื้อบางตัวใช้วิธีรีดโดยยั้งเคียวก็เรียบได้ แตบางตัวอาจต้อง
อาศัยการรีดทั้ง 2 วิธี คือต้องรีดคุดบางส่วนที่ยังไม่เรียบเป็นนหลังจากรีดไคแล้ว การทำเสื้อคุณภาพ
ดี เป็นการควาในเตางประเทศให้ควมสำคัญกับการรีดลบบรอยครึ่งสุดท้ายมาก เสื้อที่ผานกระบวนการ
ผลิตอย่างปรามิถูกวิธีการรีดครึ่งสุดท้ายไม่คักเท่ากับลคคชองเสื้อลง คณงานที่ำทำพนาทนงมควม
สำคัญและได้รับคางจางตอบแทนในอัตราคองขางสูงสำหรับอุตสาหกรรมผลิตเสื้อสำเร้งรูปคุดภาพที่

จุดมุ่งหมาย

ต้องการให้ผู้เรียน

1. เลือกใช้วิธีสอยและการทำชายให้เรียบร้อยได้เหมาะสมกับชนิดของผ้าที่ใช้ทำ เสื้อผ้า
2. ตัดขอบเกี่ยวและตัวรับ ตัดกระดุมชนิดต่าง ๆ และทำรังคุดให้เรียบร้อยสวยงาม
แข็งแรงทนทานและเหมาะสมกับเสื้อผ้า
3. เห็นความสำคัญของการวัดลบบรอยครั้งสุดท้ายและทำได้เป็นนิสัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้สอนหาตัวอย่างเสื้อผ้ามาให้ผู้เรียนพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างในค่าน
 - 1.1 งานสอยที่ดีและไม่ดี
 - 1.2 การเลือกใช้วิธีสอยที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม
 - 1.3 การคามชายควยวัสดุต่าง ๆ กัน
 - 1.4 การตัดกระดุมและทำรังคุด ตัดขอบเกี่ยวและตัวรับได้ดีและไม่ดี
 - 1.5 การวัดลบบรอยครั้งสุดท้ายอย่างดีและไม่ดี
2. ให้ผู้เรียนพิจารณาก่อนลงมือตกแต่งชิ้นสุดท้ายงานของตนเองเกี่ยวกับ
 - 2.1 เลือกวิธีสอยและการทำชายให้เรียบร้อยให้เหมาะสมกับเสื้อผ้าที่ตนเย็บ
 - 2.2 เลือกชนิดของกระดุมให้เหมาะสมกับเสื้อผ้า กระจายกระดุมให้เหมาะสมกับขนาด
เม็ดคุด และเลือกวิธีทำรังคุดให้เหมาะสมกับชนิดของเสื้อผ้าที่ใช้ตัดเย็บ
 - 2.3 เลือกใช้ขอบเกี่ยวที่จำเป็นต้องใช้ให้เหมาะสมกับเสื้อผ้า ตัดในตำแหน่งที่เหมาะสม
3. ผู้สอนอาจสาธิตการตกแต่งชิ้นสุดท้ายบางอย่างที่ผู้เรียนต้องการเป็นพิเศษ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. สื่อฉาจริงที่ใช้เป็นตัวอย่างเปรียบเทียบ
2. แผนภาพขยายแสดงการสอยวิธีต่าง ๆ การติดขอเกี่ยวและตัวรับ การติดกระดุมชนิดต่าง ๆ และทำรังคุดม
3. อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้ในการตกแต่งชั้นสุดท้าย

ประเมินผล

พิจารณางานของแต่ละคนจาก

1. ความถูกต้อง เรียบร้อยของการตกแต่งชั้นสุดท้ายทุกชนิด
2. ความนุก งามน่าใช้ของเสื้อผ้าสำเร็จที่ทาสง
3. การส่งงานไ้ภายในเวลาที่กำหนด

.....

ภาคผนวก
การเย็บควมื่อ

การเย็บควมื่อมีความสำคัญต่องานตัดเย็บเสื้อผ้าตลอดมา แม้ปัจจุบันจะมีจักรเย็บผ้าใช้กันแพร่หลายแล้วก็ตามก็ยังพบว่าต้องอาศัยการเย็บควมื่อตั้งแต่ออกประกอบเสื้อผ้าเข้าเป็นทั่วไปจนถึงทำเสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือแม้แต่งานซ่อมแซมเสื้อผ้า

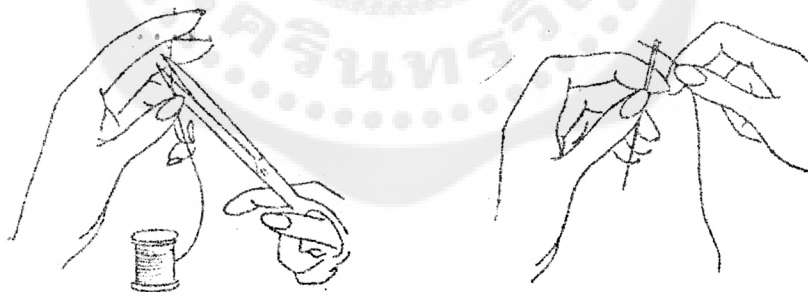
งานเย็บควมื่อจะทำให้ได้สะดวกรวดเร็วและให้ความทนทานแก่ผลิตภัณฑ์

1. ใช้เข็มขนาดพอเหมาะเพื่อให้จับได้ถนัดมือ ใต้น้ำกับชนิดของผ้าที่จะเย็บ และสายเย็บ ปลายเข็มในอุ้งมือ

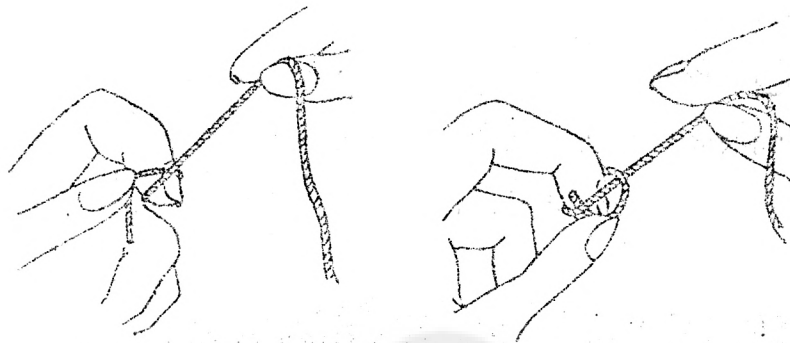
2. เตรียมสายเย็บให้เหมาะสมโดย

2.1 ใช้สายยาวประมาณ 20-30 นิ้ว สายที่ยาวเกินไปมักจะพันกันในขณะที่เย็บ และบางครั้งเป็นปมเย็บต่อไปไม่ได้

2.2 ตัดสายด้วยกรรไกรคมแทนที่จะใช้ฟันกัดหรือใช้วิธีดึง การตัดสายด้วยกรรไกรจะทำให้เส้นสายมีปลายตัดเรียบ ไม่คล้ายเกล็ดงูและเส้นเข้มเจาย

2.3 ทำปมเล็ก ๆ แด่แข็งแรงที่ปลายข้างหนึ่งของเส้นสายก่อนเริ่มต้นเย็บ วิธีทำปมเล็กคือใช้ปลายหนึ่งของสายเสียบขึ้นที่รอบปลายนิ้ว แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือกดคลึงสายนี้ไปทางปลายนิ้ว สายจะขมวดไขว้กันหลุดออกจากปลายนิ้ว ต่อมาให้อุ้มขมวดสายนี้ไว้ให้แน่นด้วยปลายนิ้วและนิ้วหัวแม่มือ แล้วใช้นิ้วอีกข้างหนึ่งดึงเส้นสายให้ตึง ขมวดสายก็จะแน่นเป็นปมที่แข็งแรง

เมื่อเข็มเสร็จต้องไม่ลืมทำปมกับสายหลุดไว้สุดท้ายเข็มก่อนตัดสาย วิธีทำปมกับสาย หลุดจากทำไต่ตังนี้ กอดสอดเข็มเข้าไปใต้วงนิ้วสุดท้ายของตะเข็บแล้วจับสายที่เหลือติดอยู่กับเข็มกับ เขากับปลายเข็ม 2-3 รอบ ก่อนที่จะดึงปลายเข็มขึ้นจากตะเข็บให้สุดท้าย

3. เริ่มคนเข็มโกลรุมผา โดยจับเข็มให้อยู่ระหว่างปลายนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ กับเข็ม จะหันมาทางนิ้วกลาง โดยทั่ว ๆ ไปการเข็มจะทำจากขวาไปซ้าย

4. ในการเข็มใช้มือซ้ายจับกระชับผ้าที่จะเข็มแล้วเข็มควมมือขวา ในการเนาถ้าวาง ผ้าที่จะต้องการเนาบนพื้นราบจะช่วยให้เข็มเนาได้สะดวกกว่าและผ้าไม่เคลื่อนจากกัน แต่การเข็ม บางชนิดที่จำเป็นต้องยกผ้าขึ้นขณะเข็มควรพลิกผ้าส่วนที่เหลือของชิ้นที่กำลังเข็มไว้บนคอก

การคน

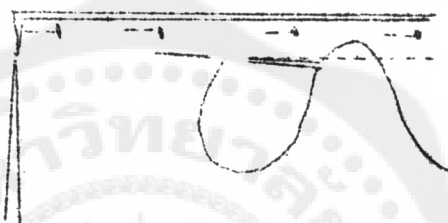
การเข็มนิ้วมือออกอย่างหนึ่งที่ใช้กันมานาน เพื่อให้ผาคงแต่ 2 ชั้นขึ้นไปติดกันอย่างถาวรเรียกว่า "การคน" ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดระหว่างการเนาและการคนคือ ระยะที่ใช้เข็มของการคนน้อยกว่าและมักใช้สายเข็มสลับกับผ้าที่เข็ม ยกเว้นคนเพื่อตกแต่ง

การคนมีอยู่ 2 แบบ แต่ละแบบให้ความทนทานของตะเข็บและมีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกัน มีวิธีทำต่างกันดังนี้

1. คนคล้ายหรือคนธรรมดา ก่อนเข็มต้องวางผา 2 ชั้นให้มีแนวตะเข็บตรงกัน แล้วจึงใช้เข็มหรือสายแล้วแทงขึ้นลงบนผาตามแนวตะเข็บคล้ายการเนาแต่ถากว่า ถากหนึ่งยาวประมาณ

$\frac{1}{8} - \frac{1}{16}$ นิ้ว ในกรณีที่มิใช่จักรเย็บเพื่อรูปก็จะใช้การคันตลุยเย็บให้ก้าวหนึ่ง ๆ ยาว $\frac{1}{8}$ นิ้ว เป็นแนวรูป แต่ถ้าใช้เย็บตะเข็บธรรมดาก็ต้องก้าวให้เล็กกว่านั้น

2. คนถอยหลัง วิธีทำคือ ใช้เข็มที่มีค้ายพร้อมแล้วเริ่มต้นแทงขึ้นบนผ้าที่จะเย็บตรงแนวกะเย็บ ถึงเข็มขึ้นให้ค้ายถึงพอคี่ คอมาให้ปักเข็มย้อนมาทางขวาลงบนผ้าแล้วแทงขึ้นหันปลายเข็มไปทางซ้าย ให้ได้เข็มคานกลางยาวประมาณ $\frac{1}{8}$ นิ้ว ถึงเข็มขึ้นปักย้อนลงให้ชิดกับก้าวเย็บก้าวแรก ทำดังนี้เรื่อยไปจนสุดแนวกะเย็บ

การคนถอยหลังจะมีตะเข็บคานบนและคานกลางไม่เหมือนกัน ตะเข็บคานกลางหนาเนื่องจากค้ายซ้อนกัน ตะเข็บคานบนหรือคานถูกเหมือนเย็บควยจักร ตะเข็บที่เย็บควยมีวิธีขึ้นทันทานเช่นเดียวกับเย็บควยจักร

ก่อนลงมือคนทั้ง 2 วิธี ควรทำแนวกะคนและใช้เข็มหมุกกลัดกระชับผ้าทั้ง 2 ชั้นที่จะเย็บไม่ให้เขยื้อนออกจากกัน จะช่วยให้ได้แนวคนตามต้องการและเย็บคนได้เร็วขึ้น

งานเย็บบางชนิด

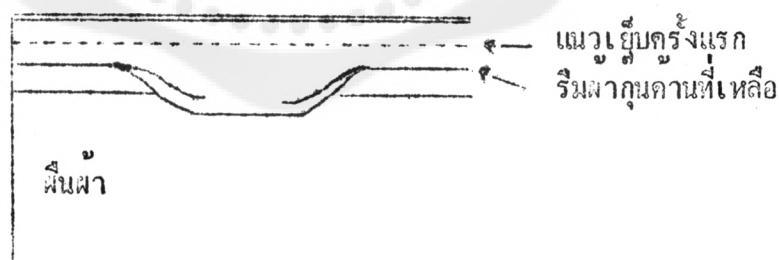
ยังมีงานเย็บบางชนิดที่ใช้นักเรียนสอนในการทำเสื้อผ้าทั้งของผู้ใหญ่และเด็ก งานเหล่านี้แต่ละชนิดมีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกันออกไป บางชนิดทำเพื่อตกแต่งเสริม บางชนิดใช้ทำเป็นการตกแต่งขั้นสุดท้าย และบางชนิดใช้ตกแต่งให้สวยงามและช่วยกันลุ่ยไปในตัว จึงเป็นเรื่องที่ผู้เริ่มเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าควรรู้ เพราะสามารถนำไปใช้ทำกับเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้าได้อีกด้วย งานเย็บดังกล่าวได้แก่ การปัก การมอม การทาบ และการเล็ม ทั้งหมดนี้อาจทำด้วยจักรหรือทำด้วยมือแล้วแต่สะดวก

การปัก

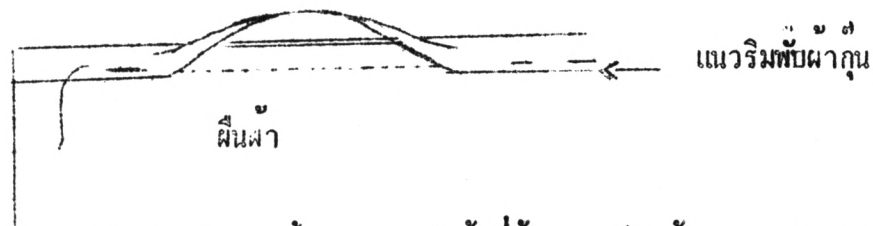
การปักจะทำกับริมผ้าและมักใช้ผ้าเฉลียงแท้ปัก เพราะผ้าปักเฉลียงแท้สามารถทำให้แนวปักเรียบเนียนโค้งงายและเย็บโค้งมากน้อยได้ตามรูปทรงที่ต้องการ การปักด้วยผ้าเฉลียงแท้จึงดูสวยงามกว่าใช้ผ้าตรง ผ้าปักเฉลียงแท้ธรรมดาชนิดทำสำเร็จสามารถหาซื้อได้ตามร้านขายอุปกรณ์ตัดเย็บพวกตากยกระดุม เป็นผ้าเฉลียงทำจากผ้าฝ้าย มีสีต่าง ๆ ให้เลือก ทำเป็นแถบและพับรอยกระเย็บปักไว้เสร็จ จึงไม่จำเป็นต้องทำผ้าปักเองทุกครั้ง ยกเว้นเมื่อต้องการผ้าเฉลียงที่ทำจากผ้าชนิดอื่นและเป็นสีเฉพาะ

1. วิธีปัก เมื่อใช้ผ้าปักสำเร็จควรทำดังนี้

- 1.1 กะแนวปักและทำรอยไว้ที่ผืนผ้าที่ต้องการปักหรืออาจใช้แนวพับในผ้าปักสำเร็จเป็นเกณฑ์ก็ได้ โดยทั่ว ๆ ไปแนวปักจะกว้างประมาณ $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร แนวปักที่กว้างเกินไปไม่สวยงาม
- 1.2 นำแถบผ้าปักมาวางทับกับผืนผ้าที่ต้องการปัก เอาคานถักของผ้าหึง 2 ชิ้นประกบกันให้ริมลู่ของผ้าปักและผืนผ้าที่ต้องการปักเสมอกันตลอดแนว
- 1.3 เน้าทางตามแนวกะปักให้ตลอดแนวปักเพื่อให้เย็บได้เรียบรอยสวยงาม
- 1.4 เย็บจักรตามแนวเน้าโดยตลอด
- 1.5 พับริมผ้าปักด้านที่เหลือเข้าข้างในตามรอยในผ้าปัก ซึ่งทำไว้เสมอกันตลอดแนว

- 1.6 เน้าริมผ้าปักให้เหลือมออกนอกแนวเย็บครั้งแรกไปทางกลางผืนผ้าที่ถูกปัก ในการเน้าครั้งนี้จะต้องระวังให้ความกว้างแนวปักเท่ากันตลอดแนวจึงจะสวยงามและใช้งานได้เกี่ยวกับเย็บพลาตไม่ติดผ้าปักด้านกลาง

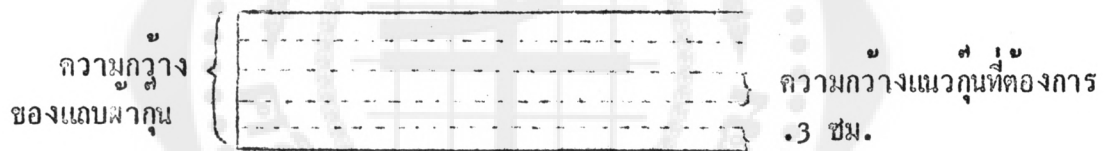

1.7 เकिनจักรเย็บทางคานถูของคันส้วที่คองการกึ่งให้ทับแนวเย็บครั้งแรกจนตลอด

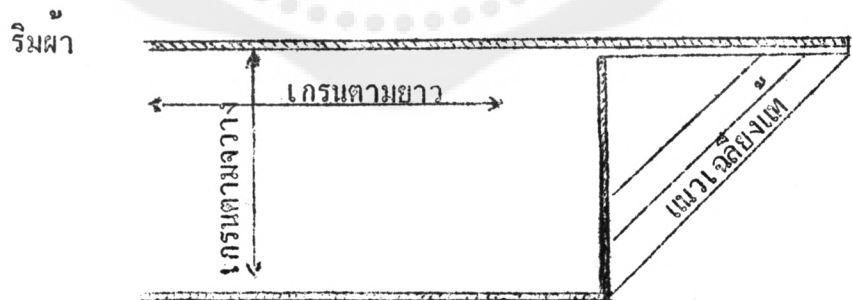
แนวกึ่ง

2. วิธีทำผ้ากึ่งเฉลี่ยทรงมค (ชั้นเดียว) อาจทำได้ดังนี้

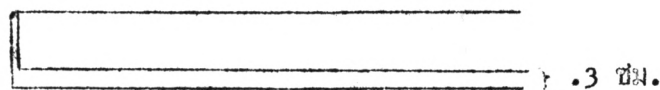
2.1 กำหนดความกว้างแนวกึ่งที่ต้องการ เพื่อหาความกว้างของแถบผ้ากึ่งที่จะตัดออกจากผ้าผืนใหญ่ เช่นถาคองการแนวกึ่งกว้าง $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร จะต้องตัดแถบผ้ากึ่งกว้าง 2.3 เซนติเมตร คือกว้างประมาณ 4 เท่าของความกว้างแนวกึ่ง + .3 เซนติเมตร

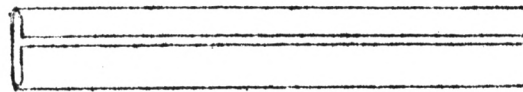
2.2 ตัดแถบผ้าเฉลี่ยออกจากผ้าผืนใหญ่ในลักษณะผ้าเฉลี่ยแท้

2.3 พับทบแถบผ้ากึ่งเฉลี่ยตามยาวเอาคานผิประกบกัน (ดังรูป) แล้วรีดรอยพับเบา ๆ

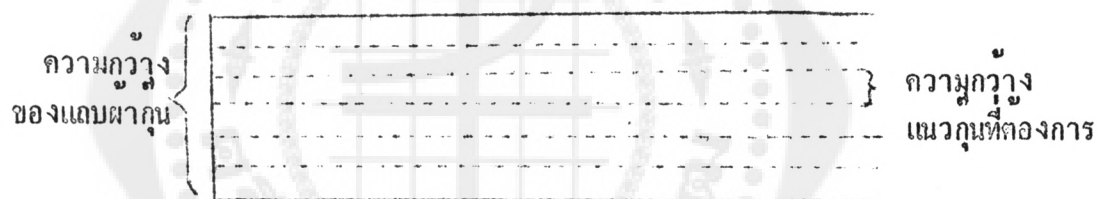
2.4 คลี่รอยพับทบออกแล้ววางหงายแถบผ้าเอาทางคานผัดขึ้น พับริมตัดทั้ง 2 ด้านของแถบผ้าเฉลี่ยเข้าหากันให้พบกันบนรอยพับที่รีดทำรอยไว้

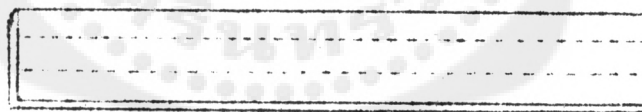
2.5 รีกรอยพับริมผ้าเฉลี่ยโดยตลอด เพื่อช่วยให้ก้อนสะดวก

3. วิธีทำผาก้อนทบสองชั้น ในกรณีที่ผาก้อนบางมากควรใช้ผาก้อนที่ทบสองชั้นเพื่อช่วยพรางไม่ให้เห็นความไม่เรียบรอยของริมลุ่ยภายใน การตัดแถบผาก้อนสองชั้นให้ตัดจากผาผืนใหญ่ในลักษณะผ้าเฉลี่ยแท่งเช่นเดียวกับผาก้อนเฉลี่ยแท่งธรรมดา แตกต่างกันตรงความกว้างของแถบผาก้อนและการพับแถบผาก้อนที่ตัดได้ คือ

1. ตัดแถบผ้าเฉลี่ยให้มีความกว้างเป็น 6 เท่าของความกว้างแนวก้อน

2. พับทบครึ่งแถบผาก้อนเฉลี่ยตามยาวให้คานผัดประกบกัน แล้วรีกรอยพับ

3. พับทบผาก้อนเฉลี่ยตามยาวให้เป็น 3 ทบ รีกรอยพับทบใหม่ให้เป็นรอยเพื่อใช้เป็นแนวเย็บก้อน

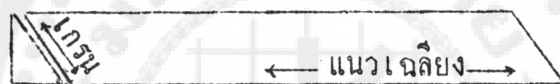

การก้นทวยผาก้อนที่ทบสองชั้นมักจะใช้วิธีสอยด้วยมือหลังจากเย็บผาก้อนให้ติดกับผาที่ต้องการก้อนแล้ว สอยแบบซอนค้ายริมพับผาก้อนริมที่เหลือให้ปกรอยเย็บครั้งแรกพอดีทางคานหลังผืนผาที่ต้องการก้อน

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะกั้นด้วยผ้าเฉลียงแทกรรมคาหรือใช้ผ้ากั้นที่ทบสองชั้น ผ้ากั้นจะช่วย
หุ้มหลอดปริมาตรไว้ข้างใน จึงเกิดความเรียบร้อยไปในตัวพร้อม ๆ กับช่วยตกแต่งริมให้สวยงาม

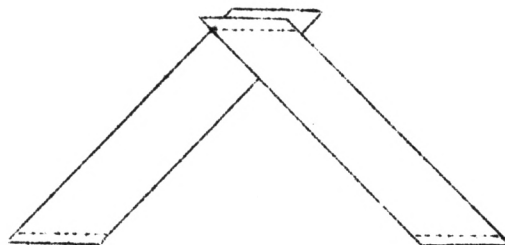
4. วิธีต่อแถบผ้าเฉลียงแท แถบผ้าเฉลียงที่ตัดจากผ้าผืนเล็กมักจะได้แถบสั้น ถ้าต้องกั้น
แนวยาวก็จำเป็นต้องเอาแถบผ้าเฉลียงเหล่านั้นมาต่อกันให้ได้ความยาวพอใช้ก่อนที่จะนำไปใช้กั้น
การต่อแถบผ้าเฉลียงต้องทำอย่างถูกต้องจึงจะได้แถบผ้าเฉลียงที่ต่อกันเป็นแนวตรง ไม่เป็นปัญหา
ในการใช้งานต่อไป งานต่อแถบผ้าเฉลียงเป็นงานที่ต้องอาศัยความปราณีตและมีส่วนทำให้โรงงาน
ที่สวยงาม จึงควรใ้รู้วิธีที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เมื่อจำเป็น วิธีต่อแถบผ้าเฉลียงแทควรทำดังนี้

4.1 สำนักรวจุให้แน่ใจว่าแถบผ้าเฉลียงที่จะใช้ต่อกันทุกแถบมีปลายตัดอยู่ในแนวขนาน
กับเกรนผ้าหรือไม่ จะต้องตัดแต่งให้ขนานกับเกรนผ้าสำหรับชั้นที่ไม่ถูกลักษณะดังกล่าว

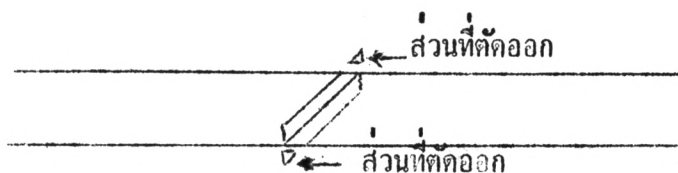

4.2 กระรอยแนวเย็บต่อของแต่ละชั้นประมาณ $\frac{1}{2}$ เซนติเมตรทางด้านผิวด้านของแถบผ้าให้
ขนานกับแนวเกรนผ้า

4.3 จับแถบผ้าเฉลียง 2 ชั้นเอาด้านถูกประกบกัน ให้อยู่เย็บต่อกัน จะเห็น
แถบผ้าทั้ง 2 ชั้นประกบกันเป็นรูปตัว V มีมุมแถบผ้ายื่นออกมาริมนอกทั้งด้านซ้ายและขวา เน้นผ้า 2 ชั้น
ให้ติดกัน

4.4 เย็บจักรตามรอยต่อ แล้วรีดแบตะเข็บให้เรียบ ตัดมุมแถบผ้าที่ยื่นพ้นแนวตรงออก
ก็จะได้แถบผ้าเฉลียงที่ต่อกันเป็นแถบตรงยาวตลอดแนว

แถบผ้าเคลือบที่ใช้งานได้จะต้องอยู่ในสภาพเรียบ ไม่ยับย่นและไม่ยัด ดังนั้นจึงควรจับ
ตัวอย่าง เข็มมือในการ เย็บต่อและใช้วิธีรีดกดแทนรีดไถ

การทาบหรือกาม

โดยปกติความกว้างของแนวทาบจะกว้างกว่าความกว้างแนวหุ่นและมีวิธีเย็บที่แตกต่าง
ออกไป วัตถุประสงค์ของการทาบก็คือ ใช้เป็นวิธีตกแต่งริมผ้าให้ดูเด่นเห็นชัดเจนและดูงามขึ้น
ผ้าที่ใช้ทาบอาจใช้ผ้าเคลือบหรือผ้าตรงขึ้นอยู่กับลักษณะของแนวที่ต้องการทาบ ถ้าแนว
ทาบเป็นแนวตรงก็ใช้ผ้าตรงได้ก็ แต่ถาแนวทาบมีบางส่วนเป็นแนวโค้งควรใช้ผ้าเคลือบแท้
วิธีทาบควรทำเป็นลำดับขั้นดังนี้

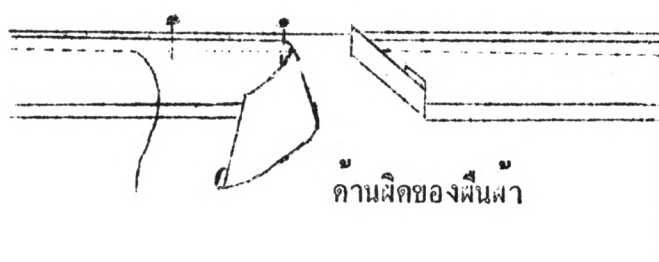
1. ทำรอยกะเย็บริมแถบผ้าทาบทั้ง 2 ริมลึกประมาณ $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร พับทั้ง 2 ริมเข้า
หาค่านฝึกของแถบผ้าแล้วรีดทับรอยพับ

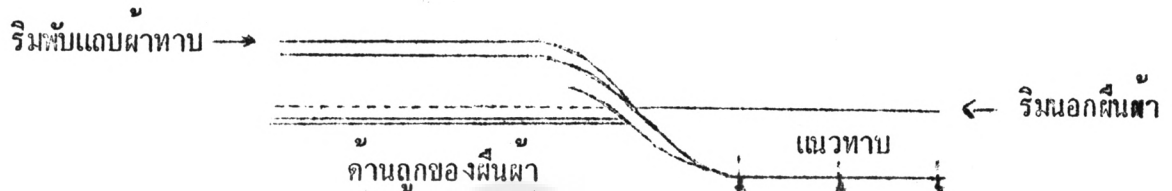
2. ตัดแต่งริมลุยของผืนผ้าที่ต้องการทาบให้เรียบตรงตามแนวเกรนผ้า และรีดให้เรียบ
ทั้งผืน

3. หางยแถบผ้าทาบขึ้นวางแนบกับผืนผ้าที่ต้องการทาบ เอาค่านฝึกของแถบผ้าทาบประกบ
กับค่านฝึกของผืนผ้าที่ต้องการทาบโดยให้ริมลุยของแถบผ้าทาบและผืนผ้าที่ต้องการทาบเสมอกับตลอด
แนวทาบ อย่าให้เหลื่อม แล้วเนาให้ติดกัน

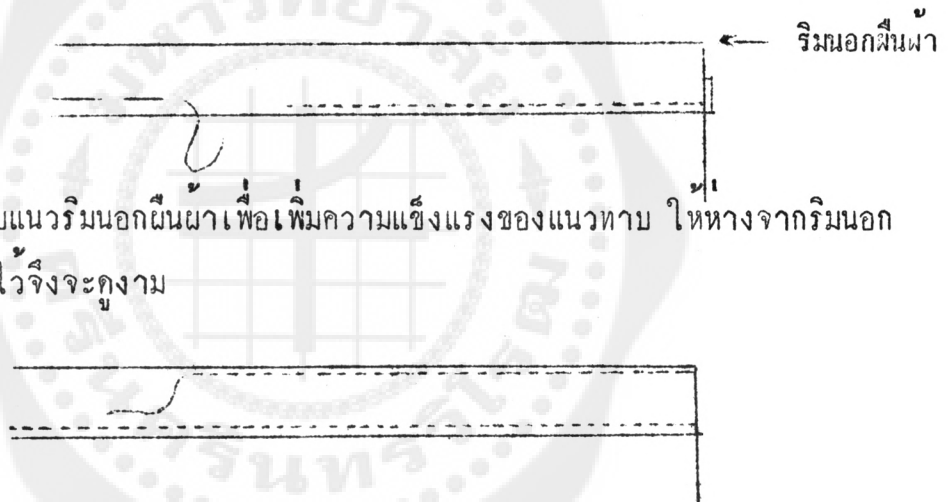
4. เย็บจักรตามรอยกะเย็บที่ทำไว้ตลอดแนวทาบ

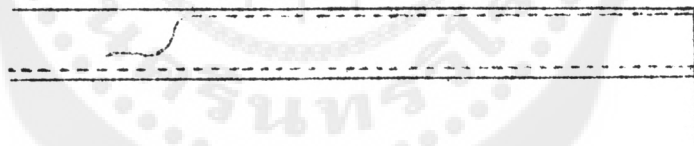
5. รั้วตะเข็บที่เย็บให้แนบติดกันแถบผ้าทาบโดยตลอด
6. พลิกแถบผ้าทาบให้หุ้มตะเข็บที่เย็บไปทางด้านถูกของผืนผ้า ชั้บรอยเย็บให้อยู่พอดีริม
นอกผืนผ้า ใช้เข็มหมุกถักลัดรีงรอยทาบตลอดแนวทาบ

7. รั้วทับริมนอกผืนผ้าให้อยู่ตัวก่อนเนาแนวทาบด้วยคายนา
8. ถึงเข็มหมุกถักลัดไว้ออกก่อนเย็บในแนวทาบด้วยจักร

9. เดินจักรเย็บแนวริมนอกผืนผ้าเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของแนวทาบ ให้ห่างจากริมนอก
ผืนผ้าเท่ากับแนวในที่เย็บไว้จึงจะคงาม

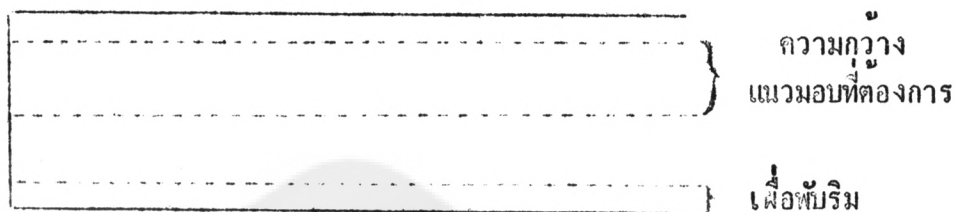
การทาบใช้เสมอในการเย็บเสื้อผ้า เช่นเมื่อมีผ้าจำกัดมักจะใช้วิธีทาบหรือคานชายด้วยผ้าหรือผ้าและลูกไม้ เพื่อให้มีเนื้อผ้าเพิ่มขึ้นสำหรับพับสอยชายได้สะดวกและพองาม นอกจากนั้นในการเย็บเสื้อผ้าไม่มีปกไม่มีแขนก็ต้องใช้การคานรอบคอเสื้อและรอบวงแขนเพื่อทำให้เสื้อสำเร็จ

การมอบ

การมอบเป็นการทำริมผ้าให้เรียบร้อยสวยงามอีกแบบหนึ่ง ต่างจากการทาบตรงที่ใช้วิธีเดินจักรเย็บครั้งเดียวบนแถบผ้ามอบให้ติดทั้งด้านบนและด้านล่าง จึงเสียเวลาน้อยกว่าการมอบ มักใช้ทำกับเสื้อผ้าหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้าที่ไม่ต้องจำเป็นต้องซักบ่อย แถบผ้ามอบอาจใช้ผ้าตรงหรือผ้าเฉลียงแต่ขึ้นอยู่กับแนวมอบ ถ้าแนวมอบโค้งมนการใช้ผ้ามอบเฉลียงแต่ทำให้มอบโค้งง่ายกว่าและสวยงามกว่าใช้ผ้าตรง

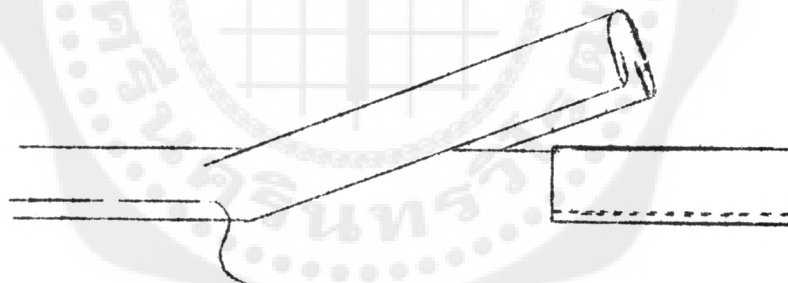
วิธีมอมทำดังนี้

1. ตัดแถบผ้ามอมให้ไ้ขนาดที่ต้องการ คือถ้าต้องการให้แนวมอมกว้าง 3 เซนติเมตร ควรตัดแถบผ้ามอมให้กว้าง 8 เซนติเมตร คือเป็น 2 เท่าของแนวมอม + 2 เซนติเมตร สำหรับเผื่อพับริม 2 ข้าง

2. ทารอยพับริมแถบผ้ามอมให้อยู่ตัวด้วยการรีดตลอดแนวทั้ง 2 ริม และต้องรีดรอยกลางแถบให้อยู่ตัวด้วย

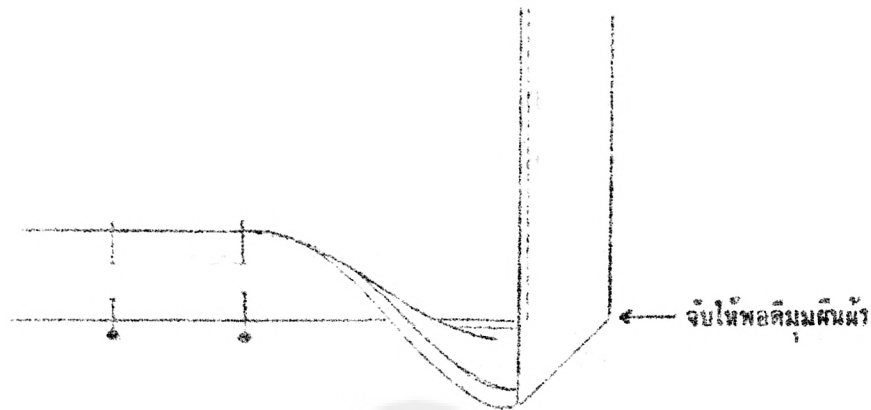
3. กระroyเย็บมอมบนผืนผ้าที่ต้องการมอมให้เรียบรอยด้วยชอล์คเขียนผ้า
4. ไขแถบผ้ามอมหุ้มริมผืนผ้าตามรอยที่ทำไว้แล้วเนากระชับ
5. เจินจักรเย็บริมแถบผ้ามอมให้ตลอดแนวมอม

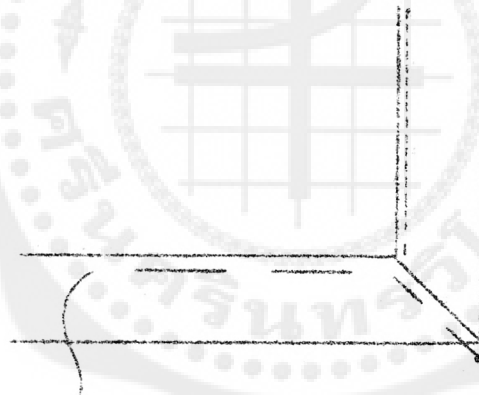
6. ถ้าผืนผ้าที่มอมมีมุม การมอมมุมให้เรียบรอยสวยงามควรทำดังนี้

- 6.1 ให้เนาแถบผ้ามอมตลอดแนวตรงด้านหนึ่งก่อนแล้วเย็บด้วยจักรตลอดแนวจนถึงมุมผืนผ้า

- 6.2 จับแถบผ้ามอมที่เหลือตรงสุดมุมเย็บให้กระชับพอดีกับมุมของผืนผ้าก่อนที่จะคอย ไขแถบผ้ามอมหุ้มริมผืนผ้าด้านที่ติดจากมุมนั้น เนานแนวมอมใหม่ด้วยเข็มหมุด ปลายมุมพับไว้ก่อน

6.3 พับตามอัตรามุมต้นผ้าโดยเก็บส่วนที่ยื่นออกมาเข้าข้างในให้เรียบ
เสมอกับริมต้นผ้า แล้วจึงตลบส่วนที่เหลือขึ้นจะ ได้มุมพับเป็นมุมแหลม มีรอยพับของแถบตามขอบเป็น
เส้นทแยงมุม ให้กลัดกระชับเส้นทแยงมุมนั้นด้วยเข็มหมุดก่อนที่จะเนาและเย็บแนวขอบต่อไป

การพับมุมตามขอบต้องทำต่างจากการพับมุมผ้าหยาบ เพราะจะตัดเนื้อผ้าตรงมุมส่วน
ที่ไม่ใช่ขอบแล้วเย็บให้เป็นมุมตรงมุมต้นผ้าที่ต้องการเย็บนั้นทำไม่ได้ จึงทำให้การมอมุมยากกว่า
การทาบมุม ถ้าขาดความระมัดระวังในการทำก็จะได้มุมเย็บดูไม่งาม

การเล็ม

การเล็มเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการเย็บเก็บริมของผ้าให้ซ่อนอยู่ข้างในและเป็นการ
ตกแต่งขั้นสุดท้ายไปในตัว ใช้มากในการเย็บชายชั้นในเพราะเป็นวิธีที่ทำให้งานตกแต่งขั้นสุดท้าย
เสร็จเร็วที่สุด เหมาะสมที่สุด และสวยงามพอสมควรสำหรับชิ้นที่อยู่ข้างใน แต่การเล็มจะเรียบร้อย
สวยงามได้นั้นต้องทำให้ถูกวิธี คือ

1. กำหนดรอยพับชายชั้นในให้แน่นอนแล้วทำรอยเป็นระยะ ๆ ด้วยชอล์คเขียนผ้าทางด้าน
ถูกของผ้า
2. รีดรอยพับชายตลอดแนวพับให้อยู่ตัวเพื่อช่วยให้ทำต่อไปได้สะดวก
3. ทำรอยความกว้างของแนวเล็มให้เท่ากันตลอดแนว พับริมลุยของชั้นในเข้าด้านใน
ชายพับแล้วกลัดกระชั้นด้วยเข็มหมุดให้ไคแนวตามต้องการ
4. ควรเนาริมพับชายที่จะเล็มด้วยคานาก่อนเย็บจักรถ้ายังไม่ชำนาญ ผู้ที่ชำนาญงานเย็บ
มักจะไม่ตองเนา แต่จะรีดรอยพับชายที่กลัดกระชั้นด้วยเข็มหมุดแล้วเดินจักรเย็บเล็มไคเลย

เกล็ดและการย้ายเกล็ด

เกล็ดที่อยู่ตามส่วนต่าง ๆ ในตัวเสื้อทำให้เสื้อผาเกิดรูปทรง เกล็ดที่ดีและสมบูรณ์เท่านั้น
ที่จะทำให้เสื้อผาแนบเนียนไปตามรูปร่าง เนื่องจากปลายเกล็ดเป็นส่วนบังคับให้เสื้อหรือกระโปรง
ผายออกตามรูปทรง เกล็ดจึงควรอยู่ในที่ ๆ เหมาะสม มีขนาดพอเหมาะและถูกเย็บให้อยู่ในลักษณะ
สามารถทำหน้าที่ไคตามต้องการ ดังนั้นเกล็ดที่ยาวเกินไปหรือสั้นเกินไปก็ดี เกล็ดที่อยู่ต่ำเกินไปหรือ
สูงเกินไปจึงเป็นเหตุทำให้เสื้อสวยงามน้อยลงไคทั้งสิ้น

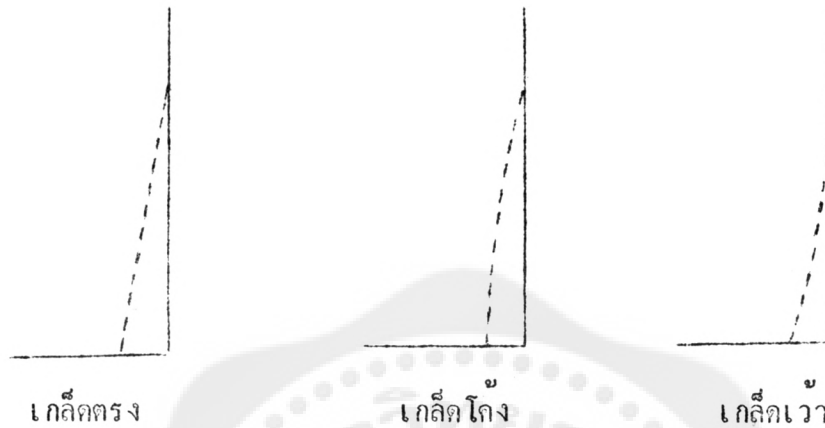
ลักษณะของเกล็ดที่ดีก็คือ

1. ปลายเกล็ดจะชี้ตรงไปยังส่วนกว้างที่สุดของรูปร่าง
2. ปลายเกล็ดจะอยู่ต่ำกว่าจุดที่ยื่นออกมาตามรูปทรงประมาณ 1.0-1.3 เซนติเมตร
3. เกล็ดจะต้องมีความกว้างพอเหมาะ
4. จุดปลายเกล็ดจะต้องกลืนหายเข้าไปในตัวเสื้อ ไม่โป่งหรือมีลักษณะเป็นตุ่ม

ชนิดของเกล็ด

เกล็ดที่ใช้ในแบบตัดเสื้อผาอาจจำแนกออกไคดังนี้

1. เกล็ดปลายเคียว เกล็ดที่มีลักษณะเช่นนี้มักจะพบบริเวณข้างตัวไครักแร้ หรือที่
วงแขนบริเวณบาหนา คอ ไหล่ สอก เอวหน้าและเอวหลังของกระโปรงเข้ารูป เกล็ดปลายเคียว
เหล่านี้อาจเป็นเกล็ดตรง ไค่งหรือเว้า

เกล็ดโค้งมักอยู่ตามบริเวณเหนือเอวใต้จุดคอ ยิ่งโค้งมากก็จะทำให้เสื้อแนบกับลำตัวมากขึ้น ส่วนเกล็ดเว้ามีที่ใช้น้อยกว่าจะพบตามตำแหน่งที่ร่างกายโค้งออก อาจใช้เป็นเกล็ดเอวใต้คอสำหรับผู้ที่มีเอวมากมีเนื้อบริเวณนั้นมาก และบางครั้งอาจใช้แทนตะเข็บข้างตัวตรงโค้งตะโพก

2. เกล็ดสองปลาย มีลักษณะเหมือนเอาเกล็ดปลายเดียว 2 เกล็ดมาต่อกันตรงโคน ใช้เป็นเกล็ดเอวของเสื้อเชิ้ต ส่วนมากเกล็ดสองปลายมักจะเป็นเกล็ดโค้ง

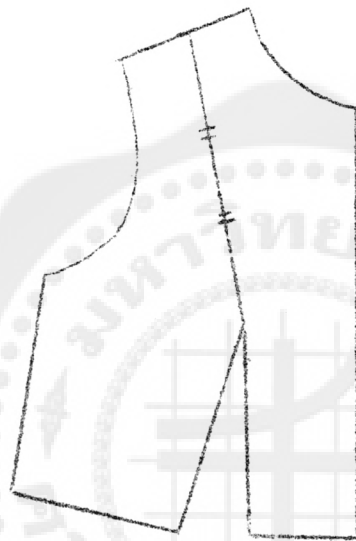
การสร้างเกล็ดในแบบตัดควรกำหนดและทำเครื่องหมายให้แน่นอน โดยพิจารณาจากรูปร่างเจ้าของส่วนสัค และรอยเกล็ดที่ทำไวบนผ้าจะลบเลือนไถ่ยมากถ้าจับต้องผ้าบ่อยหรือเคลื่อนไหวผ้า ด้วยเหตุนี้เกล็ดจึงเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอันดับแรกในขั้นการเย็บเพื่อให้ได้เกล็ดที่สมบูรณ์

การย้ายเกล็ด

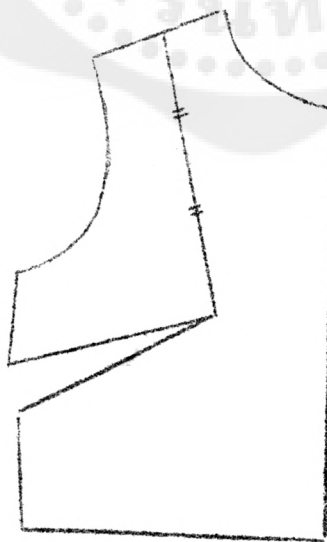
ตำแหน่งของเกล็ดสามารถหมุนไปไ้รอบตัวขึ้นอยู่กับแบบของเสื้อผ้า การย้ายเกล็ดใช้เกล็ดไหลหนาที่สร้างขึ้นในแบบตัดพื้นฐานเป็นแนวทาง เมื่อต้องการย้ายเกล็ดในแบบตัดไปยังตำแหน่งต่าง ๆ ที่ต้องการควรทำเป็นลำดับดังนี้

1. ตีเส้นตรงแทนเกล็ดใหม่ตรงตำแหน่งที่ต้องการลงในแบบตัดพื้นฐานจากเส้นรอบนอกตัวไปหาจุดนอก

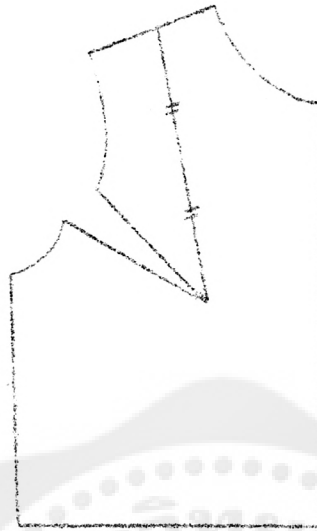
2. ปิดตายเกล็ดไหล่หนา จะทำให้แบบตัดเกิดรูปทรงนูน
3. ตัดแยกเส้นตรงแทนเกล็ดใหม่จากเส้นรอบนอกตัวไปหาจุดอก แบบตัดจะ
แบนเรียบอีกครั้งและได้เกล็ดใหม่ที่ต้องการ

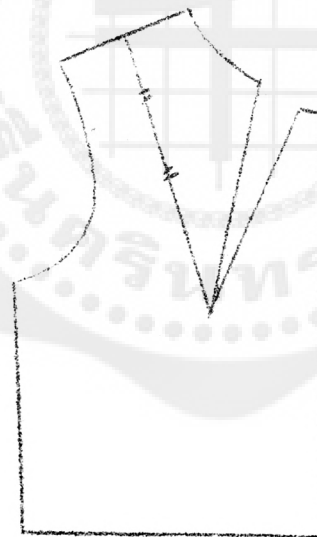
เมื่อต้องการเกล็ดที่เอน

เมื่อต้องการเกล็ดข้างตัว

เสื้อคลุมการกลัดที่วงแขน

เสื้อคลุมการกลัดที่คอ

กลัดทุกตำแหน่งที่สร้างขึ้นต้องปรับเปลี่ยนกลัดให้สั้นลงประมาณ ๑-๑.๓ เซนติเมตร เพื่อให้ได้กลัดทรงที่ความยาวพอเหมาะ

การรองในและซับใน

เสื้อผ้าบางประเภทจะทรงตัวได้ดี ใส่สบายตัวและมีอายุการใช้งานขึ้นตามีผ้าอีกชั้นหนึ่งรองอยู่ข้างใต้ ผ้ายิ่งกลาวอาจเป็นผารองในหรือผ้าซับใน ผ้าทั้ง 2 ประเภทนี้มีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกัน

การเลือกใช้ผารองในและผ้าซับใน

โดยปกติผารองในหรือผ้าซับในมักจะเป็นผ้าที่บางกว่าและเบากว่าผ้าตัวนอกหรืออย่างมากก็เท่ากัน ยังไม่เคยปรากฏว่ามีผารองในและผ้าซับในชนิดใดที่สามารถใช้ได้ดีกับเสื้อผ้าทุกชนิด การเลือกใช้จึงไม่ควรยึดการท่องตาเป็นเรื่องสำคัญ แต่ควรพิจารณาความเหมาะสมและการไปด้วยกันได้อย่างดีกับผ้าตัวนอก ซึ่งหมายถึง

1. เลือกชนิดที่ต้องการการการดูแลรักษาเช่นเดียวกันกับผ้าตัวนอก และมีความทนทานตลอดอายุเสื้อ
 2. เลือกที่มีสีกลมกลืนกับผ้าตัวนอก สีของผารองในหรือซับในไม่ควรหลุดออกไปให้เห็นทางด้านนอกของผ้าตัวนอก ดังนั้นในกรณีที่ผ้าตัวนอกเป็นผ้าบางเบาและเป็นสีพื้น จึงจำเป็นต้องใช้ผาอย่างเดียวกับตัวเสื้อทำผารองในเพื่อให้เกิดความกลมกลืน
 3. ถ้าต้องการให้คลายตามกันในด้านการใช้งานทั้งตัว ก็จะต้องเลือกใช้ผ้าที่มีเนื้อคล้ายกันกับผ้าตัวนอก
 4. เมื่อต้องการพุงรูปทรงของเสื้อผา ควรเลือกใช้ผารองในหรือผ้าซับในที่อยู่ตัว เนื้อไม่เหลวหลังซักรีด เช่นรองในคอตั้งค้วยผาแก้ว ซับในกระโปรงผ้าตัวนอกที่หลวมหรือผาดกค้วยผ้าซับในเนื้อละเอียด นุ่มแต่อยู่ตัว
- ก่อนตัดสินใจซื้อผารองในและผ้าซับใน ควรเอาผ้าตัวนอกส่วนหนึ่งทาบบนผ้าซับในหรือผารองในบนหลังมือ แล้วมองดูว่าผ้าชั้นในช่วยคงรูปผ้าชั้นนอกได้ดีหรือไม่ ทำให้สีผ้าชั้นนอกเปลี่ยนไปหรือไม่ หรือทำให้ลวดลายผ้าชั้นนอกผิดไปจากเดิมหรือไม่ โดยเทียบกับส่วนที่ไม่ได้ใช้ผารองในหรือผ้าซับในไว้ข้างใต้

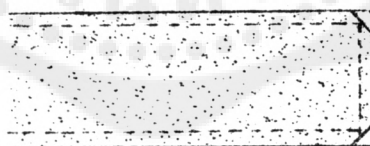
การทำรอนใน (Interfacing)

ผารอนในจะถูกเย็บติดอยู่ระหว่างกลางผ้าตัวนอก การทำรอนในจะทำเพียงบางส่วนของตัวเสื้อหรือกระโปรง เพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับบริเวณที่ถูกดึงรั้งอยู่เสมอ เช่นตรงกระดุมและรังคัม ช่วยป้องกันไม่ให้ผ้าตัวนอกยืค เช่นรอบคอเสื้อไม่มีปก ช่วยให้ส่วนต่าง ๆ ของเสื้อผาอยู่ตัวคงรูปทรง ป้องกันไม่ให้เกิดรอยย่นหรือผ้าตัวนอกบิด ทำให้ส่วนนั้นหนาและแข็งขึ้น ได้แก่ ปก คอเบาะ ขอบข้อมือ ขอบกระเป๋าจาะ ขอบเอว เข็มขัด

ผ้าที่เหมาะสมสำหรับใช้ทำรอนใน ไม่ควรเป็นผ้าหนา หด บิดหรือม้วน โดยมากใช้พวกผ้าทอ เช่น มัสลิน ปิรามิต ผ้าดิบอย่างบาง ผ้าแก้ว ผ้าเหล่านี้ควรกันหกดก่อนใช้ทำรอนในผารอนในชนิดอื่นที่ใช้กันอยู่ยังมีพวกผ้าใยอัด เช่น Vilene

วิธีทำรอนใน โดยทั่ว ๆ ไปทำเป็นลำดับดังนี้

1. ตัดผารอนในเช่นเดียวกับตัวนอกให้แนวเกรนผ้าเหมือนกัน
2. วางผารอนในทางด้านผิวกของส่วนที่ต้องการทำรอนในของตัวเสื้อ ใช้เข็มหมุดกลัดตรึงเป็นระยะก่อนเนาเฉียง
3. ขริบมุมผารอนในออกให้ใกล้เคียงเย็บ ถ้าไม่ต้องการให้ผาตรงมุมอัดกันหนาเมื่อกลับมุมก่อนที่จะเดินจักรเย็บผารอนในติดกับผ้าตัวนอก

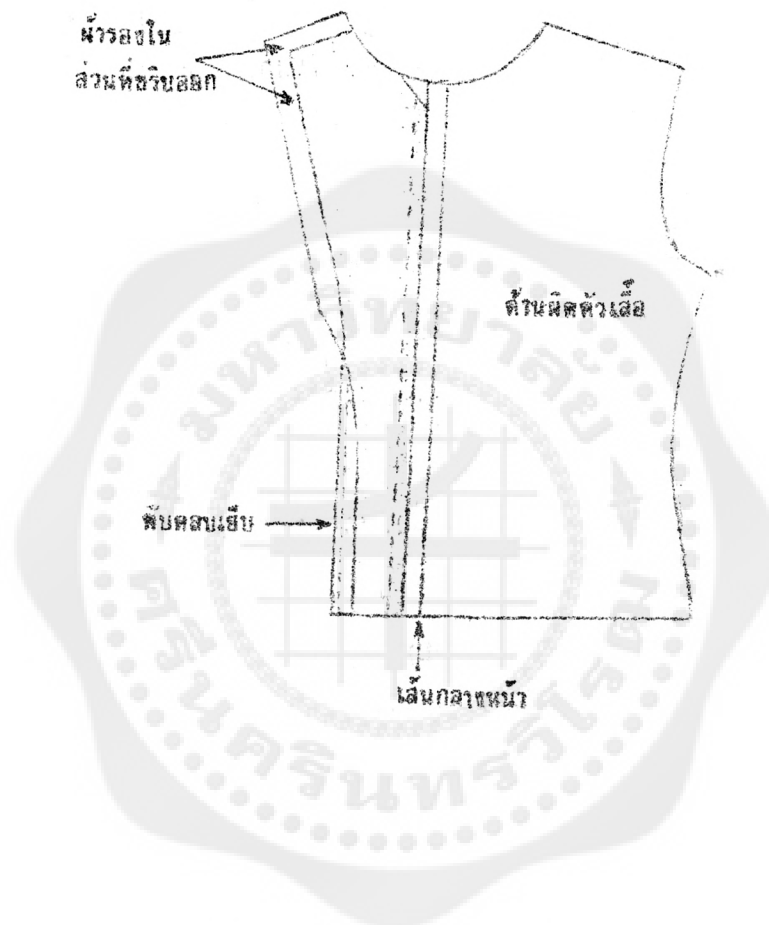

ถ้าต้องการทำรอนในริมเสื้อที่ไม่ติดกระดุมให้ทำดังต่อไปนี้

4. เดินจักรให้ขนานกับเส้นกลางหน้าทางจากริมตัดผารอนในประมาณ 1 เซนติเมตร
5. ขริบผารอนในคานไหลออกตามรอยกะเย็บแนวไหลและคานความยาวสาบออกประมาณ

$\frac{1}{2}$ เซนติเมตร

6. พับคอลปริมลุษของริมผาตัวนอกหุ้มริมผารองในตามริมสุดสาบเลวรีค
7. เย็บจักรห่มน ๆ ตลอดแนวสาบตามรอยพับหลบห่มผารองใน

การทำซั้บใน

การทำซั้บในเสื้อผาอาจเลือกใช้แบบใดแบบหนึ่ง คือ ซั้บในติดกับตัวนอกหรือซั้บในแยกจากตัวนอก แต่ก่อนจะเลือกใช้ควรเข้าใจผลที่ไคจากการทำซั้บในแต่ละแบบ พิจารณาซั้บนคของผาที่ใช้ทำเสื้อผาและแบบของเสื้อผาประกอบควค

1. ซั้บในติดกับตัวนอก (Underlining) ทำเพื่อบคซ่อนแนวเส้นที่ไมคต้องการให้เห็น ไคแก่ รอยคอกที่ไม่จงใจในคัวเสื้อ ซั้บในแบบนี้ทำให้เสื้อผาคมคขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยพยุงรูปทรงของเสื้อที่ทำจากผาหยาหาง ๆ และช่วยกันไม่ให้ผาคัวนอกสัมผัสกับเหงื่อไคลโดยครง

วิธีทำชั้นในติดกับตัวนอก ทำดังนี้คือ

- 1.1 ตัดผ้าชั้นในเหมือนตัวนอกและใช้แนวเกรนผ้าเหมือนกัน
- 1.2 กลึงทำรอยทุกรอยทางคานึกของผ้าชั้นใน
- 1.3 วางผ้าชั้นในเอาคานึกติดประกบกับคานึกของผ้าตัวนอกก่อนกลัดเข็มหมุดครึ่งเป็นช่วง ๆ ทุกชั้นส่วน แล้วจึงเนาทางตามแนวคึงให้ผ้าชั้นในในระดับแนบสนิทกับตัวนอกเหมือนเป็นชิ้นเดียว
- 1.4 เนาเกล็ด ตะเข็บก่อนเย็บ เย็บผ้าตัวนอกและชั้นในด้วยตะเข็บเดียวกันเพื่อให้เป็นตัวเดียวกัน

2. ชั้นในแยกจากตัวนอก (Lining) มักจะทำกับกระโปรงและเสื้อชุดมากกว่าทำกับเสื้อครึ่งท่อน ชั้นในแบบนี้ให้ผลดีหลายประการ เช่นช่วยให้เสื้อผ้าตัวนอกยับย่นน้อยลง ช่วยป้องกันไม่ให้ผ้าตัวนอกยึกและคงรูปทรง ช่วยยืดอายุของผ้าตัวนอกเพราะไม่สกปรกจากเหงื่อไคล ทำให้ผ้าตัวนอกไม่แนบเนื้อระคายผิวถ้าเป็นผ้าเนื้อหยาบหรือสาก

การชั้นในแยกจะต้องเย็บผ้าชั้นในเป็นรูปทรงก่อนที่จะนำไปเย็บติดกับตัวนอกที่ตะเข็บสำคัญทั้งตัวอย่างการเย็บชั้นในกระโปรงปลายสอบผาลังและเปิดปลายดังนี้

2.1 ตัดผ้าชั้นในเหมือนตัวนอกให้มีเกรนผ้าเช่นเดียวกัน (ถ้ากระโปรงมีจีบกระทบกลางหลังหรือกลางหน้าไม่ต้องเผื่อผ้าชั้นในสำหรับจีบกระทบ) แต่ให้สั้นกว่าความยาวกระโปรงประมาณ 1 เซนติเมตร

2.2 กลึงทำรอยทุกรอยทางคานึกของผ้าชั้นใน

2.3 เย็บเกล็ดทุกเกล็ดเป็นอันดับแรก แล้วเดินจักรเย็บกันยี่กรอบเอว รีดเกล็ดที่เย็บแล้วให้เรียบรอยโดยหันเกล็ดเข้าหาเส้นกลางตัว แต่ถ้าวกระโปรงเป็นผ้าหนาให้รีดเกล็ดของชั้นในหันไปทางตรงกันข้ามกับเกล็ดตัวกระโปรง

2.4 เย็บแผ่นหลังชั้นในเว้นช่วงรอยซิปและช่วงชายกระโปรงไว้เหนือรอยผ้าของตัวกระโปรง รีดแบตะเข็บให้เรียบ ส่วนแผ่นหน้าชั้นในเย็บเหมือนแผ่นหน้าตัวกระโปรง

2.5 ประกอบแผ่นหน้าและแผ่นหลังชั้นในให้ติดกันด้วยตะเข็บข้างตัว แล้วรีดแบตะเข็บให้เรียบรอย

2.6 กลับตัวกระโปรงที่ยังไม่ใส่ขอบเอาค่านมิกออก เอาชั้นในที่เย็บไว้สวมทับตัวกระโปรง ให้ค่านมิกชั้นในประกบกับค่านมิกตัวกระโปรง ชยับให้ตะเข็บข้างตัวของชั้นในและของกระโปรงตรงกัน ให้อยู่ตรงชั้นในอยู่ตรงชั้นในที่ติดไว้กับตัวกระโปรง รอยตะเข็บรอบเอวเพื่อเข้าขอบกระโปรงของชั้นในและตัวกระโปรงตรงกันด้วย

2.7 เนำถั้วตามรอยตะเข็บรอบเอว

2.8 ควรเนากระชั้นผ้าชั้นในให้ใกล้ช่วงที่เว้นไว้เพื่อสอยติดกับชั้น และใช้วิธีสอยซ่อนค้ายรอยผ้าชั้นในติดกับผ้าชั้น

2.9 เย็บเข้าขอบกระโปรงให้เรียบร้อย

2.10 พับริมชายชั้นในให้สั้นกว่ารอยชายกระโปรงประมาณ 2 เซนติเมตรโดยรอบ เนำก่อนสอยหรือเย็บด้วยจักร แล้วจึงสอยชายกระโปรง

กระโปรงที่ต้องการใส่ชั้นในให้เย็บประกอบเป็นตัวยังไม่ต้องเข้าขอบ รอไว้เข้าขอบพร้อมตัวชั้นในที่เย็บเสร็จแล้ว

การตัดชั้นในแบบแยกจากตัวนอกไม่จำเป็นต้องตัดเหมือนตัวนอกเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแบบ เช่น ชั้นในกระโปรงจีบ มักจะใช้วิธีตัดผ้าชั้นในตามแบบตัดพื้นฐานที่แยกปลายบานแล้ว เย็บเกล็ดเอว

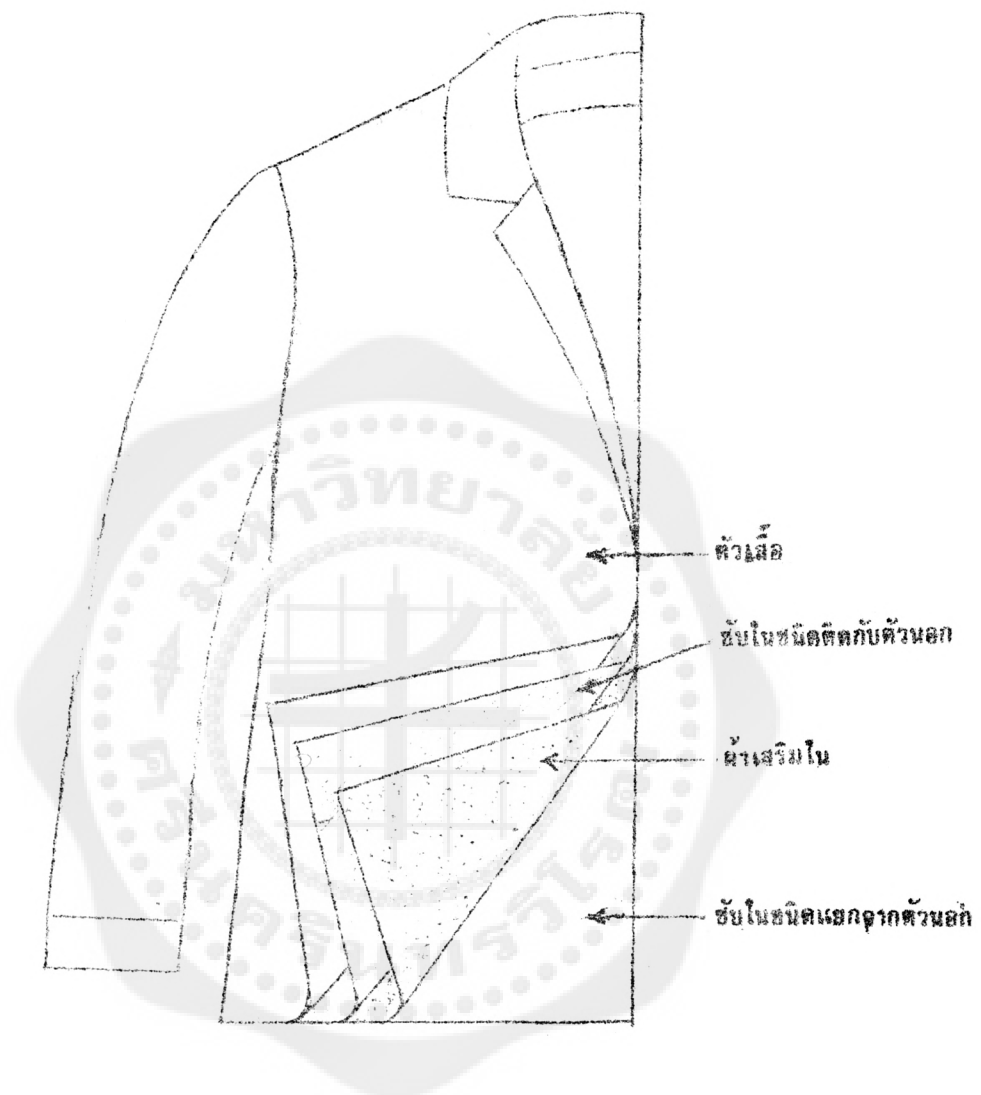
หน้าและหลังให้ไคขนาดเอวเท่ากับกระโปรงตัวนอก ก็สามารถใช้เป็นชั้นในแยกของกระโปรงจีบได้ดี การทำเช่นนี้ช่วยประหยัดผ้าชั้นในและเวลาในการทำชั้นในได้ไม่น้อย

การทำชั้นในอาจทำได้ทั้งเต็มตัวและไม่เต็มตัว การทำแบบเต็มตัวดีกว่าในด้านการช่วยพยุงรูปทรงของเสื้อผ้า ตัวนอกไม่สัมผัสกับผิวโดยตรง ไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดอาการคันเย็บเย็บที่ผิวหนังสำหรับทำชั้นในคือผ้าที่ยืดหยุ่น สีส้มทกและไม่หนา ไคแก่ ผ้าเรยอง ผ้าฝ้าย เนื้อละเอียด ผ้าออลแกนซา (ทั้งตัวก็) ส่วนผ้าที่พาดำเนือผ้าคงรูปก็

การเสริมใน (Interlining)

มักจะทำกับเสื้อนอกชายและเสื้อกันหนาวแบบเต็มตัว เพื่อให้เสื้อผ้าให้ความอบอุ่นเพิ่มขึ้น ผ้าเสริมในจึงทำหน้าที่คล้ายผ้าม่านมิดชิดแทรกไว้ระหว่างตัวนอกและชั้นใน ทำให้มองไม่เห็นผ้าที่ใช้เสริม แต่ถาส่งเกตให้จึจะรู้สึกว้าเสื้อหนาขึ้นเล็กน้อย ผ้าที่ใช้เสริมในมักเป็นผ้าฝ้ายอัดหรือผ้าสำลีหรืออาจใช้ผ้าขนสัตว์อย่างบาง

.....

รูปแสดงตำแหน่งชนิดของรับในและผ้าเสริมในเสื้อ

บรรณานุกรม

วารุณี วงษา ตักเย็บเสื้อผ้า ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เอกสารอัดสำเนา 2524

Erwin, Mabel D. and Lila A. Kinchen, Clothing for moderns, New York :
Macmillan Publishing Co., Inc., 1974.

Reader's Digest, Complete Guide to Sewing, The Reader's Digest Association,
Inc., Pleasantville, New York, 1976.

The Iowa Home Economics Association, Unit Method of Clothing Construction,
Ames, Iowa : The Iowa State University Press, 1966.

